

**Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas
“Pirmsskolas skolotājs” (41141) studiju kursu apraksti
nepilna laika studijām**

Ievads izglītībā ilgtspējīgai attīstībai	2
Psiholoģija skolotājiem	7
Pētniecība izglītībā	13
Studiju darbs.....	19
Skolotāja profesionālās darbības pamati	233
Valsts, civilā un vides aizsardzība.....	28
Izglītības vadība	36
Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti	41
Uzņēmējdarbība un projektu izstrāde.....	47
Bērna attīstības fizioloģija, higiēna un pirmās palīdzības pamati	53
Bērnības pedagoģija	60
Sociāli emocionālā mācīšanās	66
Iekļaujošā izglītība	72
Pirmsskolas pedagoģiskā procesa organizācija un vadība	77
Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte.....	83
Kvalifikācijas darbs.....	90
Kvalifikācijas darba izstrāde	94
Dabaszinātņu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	99
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	104
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas I.....	113
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas II	120
Matemātikas mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	126
Sociālās un pilsoniskās mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas.....	132
Tehnoloģiju mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	137
Valodu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	142
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas.....	149
Pirmsskolas izglītības prakse	155
Agrīnās bērnības pedagoģiskā prakse	159
Pirmsskolas skolotāja pedagoģiskā prakse.....	163

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Ievads izglītībā ilgtspējīgai attīstībai
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP021
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	-
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
PhD, vadošā pētniece Ilona Fjodorova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) PhD, profesore Dzintra Iliško (<i>Daugavpils Universitāte</i>) PhD Inga Belousa	
Kursa docētājs(-i)	
PhD, vadošā pētniece Ilona Fjodorova PhD, profesore Dzintra Iliško	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
STUDIJU KURSA MĒRĶIS: pilnveidot studējošo pedagoģisko kompetenci ilgtspējīgas attīstības integrēšanai mācību procesā un vietējās kopienas ikdienā.	
STUDIJU KURSA UZDEVUMI:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sniegt zināšanas par izglītības ilgtspējīgai attīstībai konceptuālo un metodisko pamatu. 2. Izvērtēt ilgtspējīgas attīstības un izglītības ilgtspējīgai attīstībai globālo dabu. 3. Aktualizēt pedagoģiskās darbības labās prakses pieredzi ilgtspējīgai vietējai un globālai nākotnei. 4. Aktualizēt izglītības un skolotāja lomu un atbildību ilgtspējas problēmu atpazīšanā, novēršanā un risināšanā un ilgtspējīgas nākotnes veidošanā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: semināri (S) – 16 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilgtspējīga attīstība: izaicinājumi, sasniegumi un aktualitāte izglītībā. S4 2. Globālie mērķi ilgtspējīgai attīstībai. S4, Pd16 3. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai: konceptuālais un metodoloģiskais pamats. S4, Pd16 4. “Pasaules lielākā mācību stunda”: labās prakses pieredze un pedagoģiskā darbība ilgtspējīgai vietējai un globālai nākotnei. S4, Pd32 	
Studiju rezultāti	
ZINĀŠANAS:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot ilgtspējīgas attīstības un izglītības ilgtspējīgai attīstībai konceptuālo un metodoloģisko pamatu un aktualitāti. 2. Raksturo ilgtspējīgas attīstības mērķus un apakšmērķus, to aktualitāti pasaules, valsts un kopienas attīstībā un pielietojumu mācību saturā kā caurviju kompetenču pamatu un pedagoģiskajā darbībā. 	

PRASMES:

3. Analizē ilgtspējīgas attīstības izaicinājumus, sasniegumus un aktualitāti izglītībā.
4. Kritiski izvērtē formālās, neformālās un ikdienas izglītības lomu, pieredzi un iespējas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.
5. Argumentēti diskutē par izglītības ilgtspējīgai attīstībai konceptuālo un metodoloģisko pamatu un labās prakses piemēriem ilgtspējīgas vietējās un globālās nākotnes nodrošināšanai.
6. Sadarbojas ar grupasbiedriem uz ilgtspējīgu attīstību vērstu metodisku risinājumu kopradē.

KOMPETENCE:

7. Piemēro savu izpratni par ilgtspējīgu attīstību, izglītību ilgtspējīgai attīstībai un ilgtspējīgas attīstības mērķiem pedagoģiskās darbības plānošanā un īstenošanā un reflektē par savu pedagoģisko darbību ilgtspējīgai vietējai un globālai nākotnei.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs ietver trīs studiju formas: darbs auditorijā, darbs tiešsaistē un individuālais darbs.

Darbs auditorijā ir aktīva līdzdalība induktīvā domāšanā balstītu uzdevumu veikšanā semināru laikā, kur individuālie un grupu uzdevumi ir apvienoti ar īsiem informatīviem un apkopojošiem pārskatiem, labās prakses piemēru video un viedokļu ekspertu piedalīšanos.

Darbs tiešsaistē notiek sadarbībā ar grupas biedriem kopīgu darbu, īpaši grupu darba par ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanu mācību procesā izstrādē. Tiešsaistes vietni izvēlas studējošie paši pēc savu iespēju un ērtuma kritērijiem.

Individuālais darbs tiek veikts izskatot studiju kursa materiālus, iepazīstoties ar studiju kursā ieteiktajiem avotiem un veicot studiju kursa individuālos darbus (esejas) un noslēguma darbu.

Studiju kursa apguves procesā studējošie veic trīs starppārbaudījumu darbus:

1. Eseja par obligātajiem konceptuālajiem informācijas avotiem (ne vairāk kā trīs lappuses bez titullapas): izvēlēties vienu no literatūras sarakstā piedāvātajiem avotiem, izskatīt un tajā atrast:
 - trīs atziņas, kam piekrīt, un iemesli kāpēc;
 - trīs atziņas, kas šķiet diskutablas vai kam nepiekrīt, un iemesli kāpēc;
 - balstoties uz izskatīto saturu, izveidot trīs jautājumus diskusijai seminārā.
2. Eseja par obligātajiem metodiskajiem informācijas avotiem (ne vairāk kā trīs lappuses bez titullapas): izvēlēties vienu no literatūras sarakstā piedāvātajiem avotiem, izskatīt un tajā atrast:
 - trīs atziņas, kas ir saistītas ar savu jau esošo pedagoģisko pieredzi vai uzskatiem;
 - trīs atziņas, ko savā pedagoģiskajā darbībā gribētu izmēģināt vai pielietot tuvākajā laikā, un iemesli kāpēc;
 - trīs atziņas, ko savā pedagoģiskajā darbībā izmantot būtu problemātiski, un iemesli kāpēc.
3. Grupu darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanai mācību procesā (ne vairāk kā septiņas lappuses bez titullapas):
 - stratēģiskā sadaļa (problēmas apraksts, ko varētu risināt aktualizējot izvēlētos ilgtspējīgas attīstības mērķus);
 - rīcības sadaļa (grupā kopīgi izstrādātie stundu, nodarbību vai pasākumu plāni un uzdevumu apraksti ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanai mācību procesā);
 - refleksijas sadaļa (izstrādāto plānu un uzdevumu aprakstu priekšrocības un nepilnības, ieteikumi turpmākai rīcībai integrējot izvēlētos ilgtspējīgas attīstības mērķus mācību procesā, grupas dalībnieku sadarbības un līdzdalības izvērtējums, piemēram, iesaistīšanās kopīga darba veikšanā, pienākumu sadale, atbalsta un atgriezeniskās saites sniegšana grupā).

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala vērtējumu summatīvi veido starppārbaudījumu un eksāmena vērtējums. Noslēguma pārbaudījumu studējošie kārtot tikai tad, ja ir nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Semināru apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās – 30%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%:
Eseja par obligātajiem konceptuālajiem informācijas avotiem – 10%.
Eseja par obligātajiem metodiskajiem informācijas avotiem – 10%.
Grupu darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanai mācību procesā – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksamens (eseja par studiju kursa veicinātajām pārmaiņām personīgajā un profesionālajā jomā) – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+		+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+		+
3.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+		+

Kursa saturs

1. Ilgtspējīga attīstība: izaicinājumi, sasniegumi un aktualitāte izglītībā. S4

SEMINĀRI: Globālie izaicinājumi ekoloģiskajā, sociālajā, kultūras un ekonomiskajā jomā. Globālo izaicinājumu atbalsis valsts, vietējās kopienas un individuālajā kontekstā. Ilgtspējīgas attīstības izpratne. Praktiski risinājumi ilgtspējīgai attīstībai. Globālo izaicinājumu un ilgtspējīgas attīstības aktualitāte izglītībā.

2. Globālie mērķi ilgtspējīgai attīstībai. S4, Pd16

SEMINĀRI: No Tūkstošgades attīstības mērķiem (TAM) uz Ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM). Globālā Dienaskārtība – ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi un apakšmērķi (5P – People, Planet, Prosperity, Peace, Partnership). Cilvēki – 1., 2., 3., 4., 5.mērķis. Planēta – 6., 12., 13., 14., 15.mērķis. Labklājība – 7., 8., 9., 10., 11.mērķis. Miers un partnerība – 16., 17.mērķis. Ilgtspējīgas attīstības mērķu aktualitāte valsts attīstībā. Ilgtspējīgas attīstības mērķu aktualizēšana izglītībā un mācību procesā.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Eseja par obligātajiem konceptuālajiem informācijas avotiem.

3. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai: konceptuālais un metodoloģiskais pamats. S4, Pd16

SEMINĀRI: Izglītības ilgtspējīgai attīstībai vispārīgs apskats un dažādu nozīmīgāko ieinteresēto pušu skatījumi. Izglītības ilgtspējīgai attīstībai metodoloģija: pieejas, metodes, paņēmieni, mācību resursi. Virtuālā vide un tehnoloģiju atbalsts izglītībai ilgtspējīgai attīstībai. Izglītības ilgtspējīgai attīstībai pētniecība.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Eseja par obligātajiem metodiskajiem informācijas avotiem.

4. Pasaules lielākā mācību stunda: labās prakses pieredze un pedagoģiskā darbība ilgtspējīgai vietējai un globālai nākotnei. S4, Pd32

SEMINĀRI: Labās prakses pieredze ilgtspējīgas attīstības aktualizēšanai izglītībā. Starptautiskā akcija "Pasaules lielākā mācību stunda". Pedagoģiskās darbības plānošana, īstenošana un izvērtēšana ilgtspējīgai vietējai un globālai nākotnei. Līdzdalība vietējā kopienā tās ilgtspējīgai attīstībai.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Grupu darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanai mācību procesā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. LAPAS (2017). Ilgtspējīgas attīstības mērķi: es, kopiena, valsts un pasaule. Informatīvs un metodisks materiāls. Rīga: LAPAS. Pieejams: https://lapas.lv/resources/metodikas-un-rokasgramatas/20_metodika_nodarbibam_par_ilgtspējīgas_attīstības_merkiem/Metodiskais-materi%C4%81ls_IAM.pdf
2. Liepiņa, I. (red.) (2008). Izglītība pārmaiņām: ilgtspējīgas attīstības mācīšanas un mācīšanās rokasgrāmata. Rīga: Gandrs. Pieejams: <https://videsskola.lv/component/attachments/download/270>
3. Pipere, A., Iliško, Dz., & Mičule, I. (2015). Ilgtspējīga attīstība – no zināšanām uz darbību. Palīgs skolām un skolotājiem. Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds "Saule". Pieejams: <https://www.unesco.lv/lv/media/947/download?attachment>
4. UNESCO (2015). Globālā pilsoniskuma izglītība. Tēmas un mācību mērķi. Parīze: UNESCO. Pieejams: <https://www.unesco.lv/lv/media/915/download?attachment>

Papildus informācijas avoti

1. Belousa, I., & Pastore, A. (2015). Globalizācijas metodoloģija globalizācijas izpratnes bagātināšanai un globālās pieredzes pilnveidei. Rīga: LAPAS. Pieejams: https://lapas.lv/resources/metodikas-un-rokasgramatas/60_globalizācijas_metodologija/assets/LV/GLokalizācijasMetodologija_2015.pdf
2. UNESCO (2020). Izglītība ilgtspējīgai attīstībai. Ceļvedis. Pieejams: <https://www.unesco.lv/lv/media/331/download?attachment>
3. UNESCO (2020). Skolas darbībā. Pilsoniskā līdzdalība pasaules ilgtspējīgai attīstībai. Ceļvedis skolēniem. Parīze: UNESCO. Pieejams: <https://www.unesco.lv/lv/media/369/download>
4. UNESCO (2020). Skolas darbībā. Pilsoniskā līdzdalība pasaules ilgtspējīgai attīstībai. Ceļvedis skolotājiem. Parīze: UNESCO. Pieejams: <https://www.unesco.lv/lv/media/366/download?attachment>
5. UNESCO (2022). Pārdomas par mūsu kopīgo nākotni. Jauns sabiedriskais līgums izglītības jomā. Pieejams: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381966>
6. UNESCO LNK (2021). Starptautiskā izglītības akcija "Pasaules lielākā mācību stunda" Latvijā: Līdzdalība. Pieejams: <https://www.unesco.lv/lv/pasaules-lielaka-macibu-stunda>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Firth, R., & Smith, M. (Eds.). (2017). Education for Sustainable Development: What was achieved in the DESD. NY: Routledge.
2. Hicks, D. (2012). Sustainable Schools, Sustainable Futures: A Resource for Teachers. WWF-UK.
3. Ilgtspējīgas attīstības stāsti. (2024). Pieejams: <https://lapas.lv/resources/stasti/iam-stasti/>
4. Matias un Amadū: Metodiskais līdzeklis par Eiropas Savienības sadarbības politiku attīstības jomā (2007). Luksemburga: ES Publikāciju birojs. Pieejams: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/05313c8f-0b27-4206-a3be-e71de95ab9d6/language-lv/format-PDF/source-search>
5. No meža līdz papīram: Mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai (2017). Rēzekne. Pieejams: http://rezeknesnovads.lv/wp-content/uploads/2018/03/Gramata_No_meza_lidz_papiram21.02.2018..pdf
6. Raibā tomātu pasaule: Mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai (2017). Rēzekne.

Pieejams: http://rezeknesnovads.lv/wp-content/uploads/2018/03/Gramata_Raiba_tomatu_pasaule21.02.2018..pdf

7. UNESCO (2016). Schools in action, global citizens for sustainable development: A guide for teachers. Paris: UNESCO. Pieejams: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000246888>
8. UNESCO (2017). Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. Paris: UNESCO Publishing. Pieejams: <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002474/247444e.pdf>
9. Vannas pīlīte, kurp tu peldi? (2017). Mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai. Rēzekne. Pieejams: http://rezeknesnovads.lv/wp-content/uploads/2018/03/Gramata_Vannas_pilite_kurp_tu_peldi21.02.2018.pdf

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Pirmsskolas skolotājs A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Psiholoģija skolotājiem
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	PsihP056
<i>Zinātnes nozare</i>	Psiholoģija
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>ECTS kredītpunkti</i>	6
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	32 (nepilna laika studijas)
<i>Lekciju stundu skaits</i>	24
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	128
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.psych., docente Svetlana Guseva (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr. psych., profesore Anika Miltuze (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr. psych., profesore Tija Zīriņa (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., docente Svetlana Guseva Dr.psych., docents Valērijs Makarevičs Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa Dr.psych., Mg.ed., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis Dr.psych., profesore Anita Pipere	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss integrē vispārīgās, attīstības, sociālās, personības un pedagoģiskās psiholoģijas atziņas un atklājumus, kas nepieciešami sekmīgai pedagoģiskā procesa plānošanai un īstenošanai pirmsskolas izglītības iestādē. Studiju kursā ir iekļauta arī savas attīstības, personības un saskarsmes aspektu, kas varētu ietekmēt pedagoģisko procesu, izvērtēšana, kā arī veicinātas topošo skolotāju prasmes izvērtēt un respektēt bērnu attīstības, mācīšanās, saskarsmes un personības izaugsmes vajadzības pedagoģiskajā procesā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Sniegt strukturētas zināšanas psiholoģijā, lai attīstītu un pilnveidotu studējošo izpratni par dažādu izziņas procesu darbības likumsakarībām; fiziskās, kognitīvās un sociāli emocionālās attīstības likumsakarībām agrās bērnības, pirmsskolas, jaunākā skolas vecuma, pusaudžu un jauniešu vecumposmā un to ietekmējošiem faktoriem; dažādiem mācīšanās psiholoģiskiem aspektiem, kā arī sociālajiem procesiem grupā.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radīt izpratni par dažādu izziņas procesu darbības likumsakarībām; fiziskās, kognitīvās un sociāli emocionālās attīstības likumsakarībām agrās bērnības, pirmsskolas, jaunākā skolas vecuma, pusaudžu un jauniešu vecumposmā un to ietekmējošiem faktoriem; dažādiem mācīšanās psiholoģiskiem aspektiem, kā arī sociālajiem procesiem grupā. 2. Veicināt prasmi kritiski izvērtēt savas attīstības, personības un saskarsmes dažādus aspektus un to iespējamo ietekmi uz pedagoģisko procesu. 3. Sekmēt iegūto zināšanu izmantošanu, izvērtējot bērnu attīstības, mācīšanās, saskarsmes un 	

personības izaugsmes vajadzības pedagoģiskajā procesā.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 24 st., semināri (S) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 128 st.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izziņas procesi, to darbības likumsakarības un veicināšana mācīšanās procesā. L6, S2, Pd24 2. Indivīda attīstību ietekmējošie faktori: dzīvēsspēks, temperaments, piesaiste un tās nozīme skolotāja – bērna mijiedarbībā. L6, S2, Pd32 3. Dažādu vecumposmu attīstības īpatnības un to loma pedagoģiskajā procesā. L6, S2, Pd36 4. Mācīšanās dažādi psiholoģiskie aspekti. L3, S1, Pd16 5. Sociālie procesi grupā un to nozīme bērnu mijiedarbībā ar vienaudžiem un skolotāju. L3, S1, Pd20
<i>Studiju rezultāti</i>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izskaidro izziņas procesus, to darbības likumsakarības un attīstības iespējas mācīšanās procesā. 2. Pārzina bērnu fiziskās, kognitīvās un socioemocionālās attīstības aspektus, to ietekmējošos faktorus un izprot to lomu pedagoģiskajā procesā. 3. Raksturo mācīšanās psiholoģiskos aspektus. 4. Izskaidro sociālos procesus grupā, to nozīmi bērnu mijiedarbībā ar vienaudžiem un skolotāju. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Analizē izziņas procesu likumsakarības un to darbību dažādos vecumposmos; izvērtē izziņas procesu darbību un to iespējamo ietekmi uz pedagoģisko procesu. 6. Analizē bērnu attīstības likumsakarības un to ietekmi uz mācīšanās procesu un mijiedarbību ar skolotāju, izvērtē bērnu attīstības individuālās īpatnības dažādos vecumposmos un to iespējamo ietekmi uz pedagoģisko procesu. 7. Analizē mācīšanās biheiviorālos, kognitīvos un sociāli kognitīvos aspektus, izvērtē bērnu mācīšanos no dažādu aspektu skatu punkta. 8. Atpazīst dažādu sociālo procesu izpausmes grupā. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Novērtē bērnu individuālās attīstības un mācīšanās vajadzības, to kognitīvās, sociālās un emocionālās kompetences un iespējamo mijiedarbību pedagoģiskajā procesā; mācīšanās un saskarsmes grūtību cēloņus, sniedz priekšlikumus to sekmīgai risināšanai.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Studējošo patstāvīgais darbs paredzēts katras lekcijas noslēgumā un ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu, kā arī ar darba vidē, t.i. izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Studējošie patstāvīgā darba ietvaros veic divus starppārbaudījumus.</p> <p>1.STARPPĀRBAUDĪJUMA ietvaros studējošie patstāvīgi izzina lekciju tematu teorētiskos aspektus par:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) izziņas procesiem; 2) bioloģiskajiem, vides faktoriem, temperamentu un piesaisti; 3) izglītojamo attīstības aspektiem; 4) mācīšanās psiholoģiskajiem aspektiem; 5) sociālajiem procesiem grupā. <p>1.starppārbaudījuma patstāvīgie darbi tiek prezentēti 5 kontroldarbos.</p> <p>2.STARPPĀRBAUDĪJUMA ietvaros studējošie patstāvīgi sagatavo un izpilda 6 uzdevumus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) apraksta savas uzmanības, atmiņas, domāšanas procesus un intelekta darbību; izvērtē pamanītās likumsakarības, akcentē savas izziņas darbības stiprās puses, apraksta

- pilnveidojamās izziņas aspektus; sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā;
- 2) apzina bioloģisko un vides faktoru nozīmi bērna attīstībā, bērna un skolotāja mijiedarbībā. Izstrādā uz piemēriem un savu pieredzi balstītu gadījuma aprakstu un analīzi, un sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā;
 - 3) balstoties uz Ž.Piažē teorētisko pamatojumu, izzina domāšanas īpatnības pirmsoperacionālajā stadijā pirmsskolas vecuma bērniem (4-7 gadi), sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā;
 - 4) veic strukturētu sarunu ar pazīstamu pusaudzi vai jauniešu (12-18 gadi) par viņiem aktuāliem dzīves jautājumiem, veic analīzi un izdara secinājumus par dažādiem šī vecumposma aspektiem, iekļaujot pārdomas par saviem identitātes meklējumiem, sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā;
 - 5) izzina literatūru par mācību motivāciju, realizē koleģiālu diskusiju ar kādu no saviem studiju biedriem par mācību motivācijas dažādiem aspektiem, veic savas mācīšanās motivācijas analīzi, sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā;
 - 6) analizē literatūru un savu līdzšinējo pieredzi par mūsdienu sabiedrībā un izglītības vidē sastopamajiem stereotipiem, veic savu stereotipu un aizspriedumu izvērtējumu, sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā.

2. starppārbaudījuma patstāvīgie darbi tiek prezentēti semināros.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala vērtējums summatīvi veidojas no starppārbaudījumu (5 kontroldarbu un 6 patstāvīgo uzdevumu) un noslēguma pārbaudījuma vērtējumiem. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1.1. 5 kontroldarbi par kursā aplūkoto galveno tematu teorētiskajiem aspektiem – 25% (katrs 5% apmērā):

1. Kontroldarbs par izziņas procesiem.
2. Kontroldarbs par bioloģiskajiem, vides faktoriem, temperamentu un piesaisti.
3. Kontroldarbs par bērnu, pusaudžu un jauniešu attīstības aspektiem.
4. Kontroldarbs par mācīšanās psiholoģiskajiem aspektiem.
5. Kontroldarbs par sociālajiem procesiem grupā.

1.2. 6 individuāli veiktie uzdevumi, kuru rezultāti ir prezentēti un pārrunāti semināros – 30% (katrs 5% apmērā):

1. Veikt savas uzmanības, atmiņas un domāšanas procesu, intelekta analīzi un novērtēšanu.
2. Apzināt bioloģisko un vides faktoru nozīmi izglītojamā attīstībā, izglītojamā un skolotāja mijiedarbībā, izstrādāt uz piemēriem un savu pieredzi balstītu gadījuma aprakstu un analīzi.
3. Balstoties uz Ž.Piažē teorētisko pamatojumu, izzināt pirmsskolas vecuma bērnu (4-7 gadi) domāšanas īpatnības pirmsoperacionālajā stadijā.
4. Veikt strukturētu sarunu ar pazīstamu pusaudzi vai jauniešu (12-18 gadi) par dzīves aktualitātēm šajā vecuma posmā, veikt sarunas analīzi un izdarīt secinājumus par dažādiem šī vecumposma aspektiem, iekļaujot pārdomas par saviem identitātes meklējumiem.
5. Izzināt literatūru par mācību motivāciju, realizēt koleģiālu diskusiju ar kādu no saviem studiju biedriem par mācību motivācijas dažādiem aspektiem, veikt savas mācīšanās motivācijas analīzi.
6. Veikt mūsdienu sabiedrībā un izglītības vidē pastāvošo stereotipu analīzi, pievēršot uzmanību savu stereotipu un aizspriedumu izvērtējumam.

2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (problēmsituāciju analīze, priekšlikumu izstrāde) – 45%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+					+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Izziņas procesi, to darbības likumsakarības un veicināšana mācīšanās procesā. L6, S2, Pd24

LEKCIJA: Ievads psiholoģijā, zinātnes galvenie mērķi un uzdevumi. Indivīda izziņas procesi, to nozīme pedagoģiskajā procesā.

LEKCIJA: Uzmanības jēdziens. Uzmanības veidi. Uzmanības īpašības: apjoms, precizitāte, noturība, sadalīšana. Uzmanības saistība ar pašregulāciju, uzmanības pievēršanas un noturēšanas paņēmieni.

LEKCIJA: Atmiņa, tās veidi un likumsakarības. Atmiņas pamatprocesi: iegaumēšana, saglabāšana, reproducēšana un aizmiršana. Mnemonikas paņēmieni.

LEKCIJA: Domāšana, tās veidi un likumsakarības. Jēdzieni un kategorijas. Domāšana un kreativitāte. Problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana.

LEKCIJA: Kritiskā domāšana un tās veicināšana. Zināšanas, zināšanu reprezentācijas.

LEKCIJA: Intelekts. Faktoranalītiskās un sistēmiskās intelekta teorijas. Emocionālais un morālais intelekts.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veikt savas uzmanības, atmiņas un domāšanas procesu, intelekta analīzi un novērtēšanu.

SEMINĀRI: Uzmanības, atmiņas un domāšanas procesu, intelektuālo spēju individuālās īpatnības un to loma pedagoģiskajā procesā.

KONTROLDARBS par izziņas procesiem.

2. Indivīda attīstību ietekmējošie faktori: dzīvesspēks, temperaments, piesaiste un to loma skolotāja – bērna mijiedarbībā. L6, S2, Pd32

LEKCIJA: Attīstības jomas un attīstības principi. Dzīvesspēka koncepts.

LEKCIJA: Bioloģisko un sociālo faktoru mijiedarbība indivīda attīstībā: Bronfenbrennera modelis.

LEKCIJA: Temperaments kā indivīda individuālo atšķirību bioloģiskais pamats. Temperamenta izpausmes uzvedībā, mācīšanās procesā un bērna – skolotāja mijiedarbībā.

LEKCIJA: Indivīda socioemocionālā attīstība: emociju un emociju regulācijas attīstība, pašvērtējuma un pašefektivitātes veidošanās, veselīga pašvērtējuma veicināšana. Piesaiste, drošas un nedrošas piesaistes veidošanās, agrīnās piesaistes ietekme uz indivīda tālāko socioemocionālo attīstību. Piesaistes likumsakarības bērna – skolotāja un vienaudžu

mijiedarbībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apkopot informāciju par bioloģisko un vides faktoru nozīmi bērna un skolotāja mijiedarbībā; iesniegt individuāli izstrādātu, uz piemēriem un savu pieredzi balstītu gadījuma aprakstu un analīzi.

SEMINĀRI: Bioloģisko un vides faktoru mijiedarbība un izpausmes uzvedībā.

KONTROLDARBS par bioloģiskajiem, vides faktoriem, temperamentu un piesaisti.

3. Dažādu vecumposmu attīstības īpatnības un to loma pedagoģiskajā procesā. L6, S2, Pd36

LEKCIJAS: Pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērnu attīstība: fiziskā, kognitīvā attīstība, valodas attīstība, prāta teorijas attīstība, vadības funkciju attīstība.

LEKCIJA: Pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērnu gatavība skolai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Balstoties uz Ž.Piažē teorētisko pamatojumu, izzināt domāšanas īpatnības pirmsoperacionālajā stadijā pirmsskolas vecuma bērniem (4-7 gadi).

SEMINĀRS: Pirmsskolas vecuma bērnu kognitīvā attīstība.

LEKCIJAS: Pusaudžu un jauniešu attīstība (pubertāte, identitātes veidošanās, identitātes meklējumu dažādie aspekti).

LEKCIJA: Topošo pieaugušo vecums (emerging adulthood), vecumposma īpatnību ietekme uz mācīšanās procesu un mijiedarbību ar skolotāju.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veikt strukturētu sarunu ar pazīstamu pusaudzi vai jauniešu (12-18 gadi) par dzīves aktualitātēm šajā vecuma posmā, veikt sarunas analīzi un izdarīt secinājumus par dažādiem šī vecumposma aspektiem, iekļaujot pārdomas par saviem identitātes meklējumiem.

SEMINĀRS: Pusaudžu un jauniešu attīstība.

KONTROLDARBS par dažādu vecumposmu attīstības aspektiem.

4. Mācīšanās dažādie psiholoģiskie aspekti. L3, S1, Pd16

LEKCIJA: Mācīšanās biheiviorālie aspekti. Klasiskie un operantie nosacījuma refleksi. Pastiprinājumi un to veidi. Efektīvi un neefektīvi sodi. Uzvedības regulēšana: praktiskā uzvedības analīze, funkcionālās uzvedības analīze un atbalsts pozitīvai uzvedībai.

LEKCIJA: Sociāli kognitīvie aspekti. Sociālās iemācīšanās process, uzvedības modelēšana, pašefektivitāte un pašregulācija. Sociālā mijiedarbība un tuvākās attīstības zona. Mācību motivācija un prokrastinācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izziņāt literatūru par mācību motivāciju, realizēt koleģiālu diskusiju ar kādu no saviem studiju biedriem par mācību motivācijas dažādiem aspektiem, veikt savas mācīšanās motivācijas analīzi.

SEMINĀRS: Mācību motivācija un to ietekmējošie faktori.

KONTROLDARBS par mācīšanās psiholoģiskajiem aspektiem.

5. Sociālie procesi grupā un to nozīme bērnu mijiedarbībā ar vienaudžiem un skolotāju. L3, S1, Pd20

LEKCIJA: Grupas ietekme: konformisms, sociālā fasilitāte, sociālā slinkošana, deindividuācija. Autoritātes ietekme, piekrišana un pakļaušanās.

LEKCIJA: Attieksmju, pārliecību un aizspriedumu rašanās grupās. Diskriminācija. Stereotipu veidošanās, atpazīšana un mazināšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veikt mūsdienu sabiedrībā un izglītības vidē redzamo stereotipu analīzi, pievēršot uzmanību savu stereotipu un aizspriedumu izvērtējumam.

SEMINĀRS: Mūsdienu sabiedrībā un izglītības vidē pastāvošie aizspriedumi un stereotipi.

LEKCIJA: Agresija, agresijas veidi, ietekmējošie faktori. Vienaudžu savstarpējā agresija, mobings reālā un virtuālā vidē – tās atpazīšana un mazināšanas iespējas.

KONTROLDARBS par sociālajiem procesiem grupā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Damberga, I. (2015). Izglītības psiholoģija. Martinsone K., Miltuze A. (red.). Psiholoģija 3. Lietišķās jomas. (82.-108. lpp.). Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Kalvāns, E. (2018). Attīstības psiholoģija. Mācību līdzeklis. Rēzekne: Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, 69 lpp. Pieejams: <http://books.rta.lv/index.php/RTA/catalog/view/7/6/20-2>
3. Mārtinsone, K., & Miltuze, A. (red.) (2015). Psiholoģija 1. Pamatjautājumi-teorijas un pētījumi. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Martinsone, K., & Miltuze, A. (red.) (2015). Psiholoģija 2. Personība, grupa, sabiedrība, kultūra. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Svence, G. (2020). Psiholoģija jaunajam skolotājam. Rīga: Latvijas Universitāte. Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/56412/svence_guna-psihologija_jaunajam_skolotajam-book.pdf?sequence=1

Papildus informācijas avoti

1. Boulbjijs, Dž. (1998). Drošais pamats. Rīga: Rasa ABC.
2. Green, M., & Piel, J.A. (2010). Theories of Human Development: A Comparative Approach. 2nd edition. USA: Routledge
3. Geidžs, N.L., & Berliners, D.C. (1999). Pedagoģiskā psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Long, M., Wood, C., Littleton, K., Passenger, T., & Sheehy, K. (2011). The Psychology of Education. 2nd edition. New York: Taylor & Francis. Pieejams: <https://www.ifeet.org/files/Psychology-of-Education.pdf>
5. Myers, D.G. (2010). Psychology. 9th edition. New York: Worth Publishers. Pieejams: <https://www.mrromswinkel.com/uploads/1/1/7/6/1176577/psychology.pdf>
6. Slavin, R.E. (2018). Educational Psychology: Theory and Practice. 12th edition. New York: Pearson. Pieejams: <https://ucarecdn.com/ab7c6da4-e51a-401a-9442-f337a4d41e64/>
7. Šteinberga, A. (2013). Pedagoģiskā psiholoģija. Rīga: RaKa.

Periodika un citi informācijas avoti

1. International Journal of School & Educational Psychology. <https://www.tandfonline.com/journals/usep20>
2. Journal of Educational Psychology. <http://www.apa.org/journals/edu/>

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Pētniecība izglītībā
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	
<i>Zinātnes nozare</i>	Izglītības zinātnes
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>ECTS kredītpunkti</i>	6
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	32 (nepilna laika studijas)
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	24
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	128
<i>Kursa autors(-i)</i>	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.psych., asociētais profesors Aleksejs Ruža (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.sc.admin., profesore Antra Ozola (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.psych., profesore Anita Pipere (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa Dr.psych., asociētais profesors Aleksejs Ruža Dr.paed., profesore Jeļena Davidova Dr.psych., profesore Anita Pipere	
<i>Priekšzināšanas</i>	
Skolotāja profesionālās darbības pamati	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
<p>Studiju kurss orientēts uz studējošo zināšanu, prasmju un kompetences pilnveidi zinātniskajā pētniecībā izglītības jomā. Studiju kursa gaitā lekcijās un praktiskajos darbos tiek pilnveidota studējošo izpratne par izglītības nozīmīgu problēmu risināšanas iespējām pētnieciskajā darbībā, ievērojot atbildīgas pētniecības principus. Studiju kursa ietvaros iegūtās zināšanas un prasmes veicinās studējošo spējas patstāvīgi izvirzīt inovātivas pētniecības problēmas un izvēlēties tai atbilstošo pētījuma metodoloģiju. Studiju kursa nodarbībās tiks sniegta iespēja attīstīt studējošo kompetenci pētījumu plānošanā, organizēšanā, datu ieguvē, apstrādē, analīzē un pētījuma rezultātu atspoguļošanā izglītības jomā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veidot izpratni par zinātniskās pētniecības procesu un apgūt prasmes, kuras nepieciešamas izglītības pētījumu sagatavošanai un veikšanai, pētījumu rezultātu apkopošanai un zinātnisku pārskatu sagatavošanai.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt studējošo teorētisko un praktisko zināšanu apgūšanu par izglītības pētījumiem, to metodoloģiju un organizāciju. 2. Veidot izpratni par izglītības pētījumu datu apstrādes metodiku un loģiku, izmantojot modernās informācijas un komunikāciju tehnoloģijas. 3. Dot iespēju attīstīt pētnieciskā darba prasmes vadīt un plānot pētniecisko procesu. 4. Sekmēt izpratnes veidošanos par pētniecības nozīmību profesionālajā darbībā. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., praktiskie darbi (P) – 24 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 128 st.

1. Pētījuma veidi un pētījumu procesa plānošana. L1, P1, Pd8
2. Pētījumu izlases un to veidošana. L1, P1, Pd8
3. Novērošanas veikšana un iegūto datu analīze. P2, Pd10
4. Intervijas. L1, P3, Pd12
5. Dokumentu un interviju analīze. P2, Pd10
6. Aptauju izstrāde. L1, P3, Pd12
7. Darbs ar izklājlapu lietotni MS Excel. P2, Pd8
8. Datu kodēšana un ievadīšana. L1, P1, Pd10
9. Frekvenču aprēķini. P2, Pd10
10. Datu vizualizācijas metodes. P2, Pd10
11. Respondentu grupu salīdzināšana. L1, P1, Pd10
12. Korelācijas. L1, P3, Pd10
13. Zināšanu pārbaudes testu plānošana. L1, P1, Pd10

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Pārzina kvalitatīvo, kvantitatīvo un jaukto pētījumu veidus, pētniecības principus, stratēģijas un pētījumu veidiem atbilstošās pētniecības metodes.
2. Pārzina pētījuma izlašu veidošanas principus un datu vākšanas veidus.
3. Pārzina datu statistiskās analīzes metožu izmantošanu.

PRASMES:

4. Izvēlas pētījuma veidam atbilstošu pētījuma metodoloģiju un veic kvantitatīvo un kvalitatīvo datu vākšanu, apstrādi un analīzi.
5. Izstrādā datu vākšanas instrumentus izglītības pētījumu vajadzībām.
6. Apkopo pētījuma rezultātus, formulē atbilstošus secinājumus un ieteikumus izglītības problēmu risināšanai.
7. Izmanto izklājlapu lietotni Microsoft Excel pētījuma datu statistiskai apstrādei.

KOMPETENCE:

8. Plāno un īsteno lietišķos pētījumus izglītības jomā, analizē un interpretē iegūtos rezultātus, ievērojot pētniecības ētiku.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazās darba grupās un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie veic četrus starppārbaudījumus.

Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:

1. Izvēlēties pētniecisko problēmu izglītībā, izstrādāt pētījuma ievadu un saturu.
2. Veikt novērojumu protokolēšanu, apkopošanu un izdarīt secinājumus.
3. Veikt intervijas un izveidot to transkripcijas.
4. Analizēt izveidotās interviju transkripcijas.
5. Izstrādāt aptaujas anketu.
6. Kodēt un ievadīt aptaujas datus MS Excel.
7. Veikt frekvenču aprēķinus aptaujas datiem ar MS Excel.
8. Izveidot datu diagrammas.
9. Veikt respondentu grupu atbilžu salīdzinājumu.
10. Veikt korelāciju aprēķinus un interpretēt rezultātus.
11. Prezentēt veikto pētījumu rezultātus.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala vērtējumu summatīvi veido starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma vērtējumi. Noslēguma pārbaudījumu studējošie kārto tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%:

Pētnieciskās problēmas formulēšana, ievada un satura izstrāde. Novērojumu veikšana un analīze – 10%.

Interviju veikšana un analīze. Aptaujas anketas izveide – 10%.

Datu kodēšana un ievadīšana. Datu diagrammu izveide – 10%.

Respondentu grupu salīdzinājums. Korelāciju aprēķini – 10%.

2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (pētījuma rezultātu prezentācija) – 60%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+				+
2.starppārbaudījums	+			+	+	+		
3.starppārbaudījums				+	+			+
4.starppārbaudījums		+		+	+		+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Pētījuma veidi un pētījumu procesa plānošana. L1, P1, Pd8

LEKCIJA: Zinātniskā pētniecība, tās raksturojums. Zinātniskās pētniecības principi. Skolotāja profesionālās darbības funkciju saistība ar pētniecību. Skolotāja pētniecības kompetenču raksturojums.

PRAKTISKAIS DARBS: Pētījumu metodoloģijas jēdziens un būtība. Pētījuma posmi. Pētījumu veidi – gadījuma pētījums, darbības pētījums, eksperimentāls pētījums, longitudināls pētījums u.c. Pētījumu ētika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kādas pētnieciskās problēmas izglītībā izvēle, pētījuma ievada un iespējamā satura izveide.

2. Pētījumu izlases un to veidošana. L1, P1, Pd8

LEKCIJA: Ģenerālkopas definēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Pētījumu izlašu veidi, veidošanas principi un metodes. Varbūtīgas un nevarbūtīgas izlases.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma izlases formulēšana atbilstoši pētnieciskai problēmai.

3. Novērošanas veikšana un iegūto datu analīze. P2, Pd10

PRAKTISKAIS DARBS: Novērošanas mērķi. Novērošanas veidi. Novērojuma datu ieguve, apkopošana un analīze. Novērojuma protokola izveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Novērojumu veikšana, protokolēšana, apkopošana un secinājumu formulēšana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Pētnieciskās problēmas formulēšana, ievada un satura izstrāde. Novērojumu veikšana un analīze.

4. Intervijas. L1, P3, Pd12

LEKCIJA: Interviju mērķi un veidi. Interviju plānošana.

PRAKTISKAIS DARBS: Interviju dalībnieku atlase, jautājumu sastādīšana. Intervijas transkripts.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Interviju veikšana un transkripciju izveide.

5. Dokumentu un interviju analīze. P2, Pd10

PRAKTISKAIS DARBS: Kvalitatīvo datu analīzes būtība un metodes. Tematiskās un kontentanalīzes metodes. Kvalitatīvo datu analīze. Kvalitatīvā kontentanalīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Interviju transkripciju analīze.

6. Aptauju izstrāde. L1, P3, Pd12

LEKCIJA: Aptaujas metode datu vākšanai. Aptaujas jautājumu tipi.

PRAKTISKAIS DARBS: Aptaujas jautājumu formulēšana. Aptaujas noformēšana. Atbilžu skalas aptaujās – diskrētas un nepārtrauktas skalas. Ordināras un nominālas skalas. Likerta skalas veidi. Tiešsaistes aptaujas. Populārākie tiešsaistes aptauju rīki. Tiešsaistē savāktu datu apstrāde. Tiešsaistes aptauju anketu specifika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Aptaujas anketas izveide.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Interviju veikšana un analīze. Aptaujas anketas izveide.

7. Darbs izklājlapu lietotnē MS Excel. P2, Pd8

PRAKTISKAIS DARBS: MS Excel darba vide. MS Excel biežāk izmantotās funkcijas, noformējuma veidošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Noformējuma veidošana MS Excel.

8. Datu kodēšana un ievadīšana. L1, P1, Pd10

LEKCIJA: Aptaujas anketas datu kodēšana un ievadīšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Kodu tabulas izveide. Datu tabulas izveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Aptaujas anketas datu kodēšana un ievadīšana.

9. Frekvenču aprēķini. P2, Pd10

PRAKTISKAIS DARBS: Absolūtās, relatīvās, kumulatīvās un relatīvās kumulatīvās frekvences. Frekvenču aprēķini.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Frekvenču aprēķini aptaujas datiem.

10. Datu vizualizācijas metodes. P2, Pd10

PRAKTISKAIS DARBS: Datu vizualizācijas metodes un to veidi. Diagrammu tipi un to izveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Datu diagrammu izveide.

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Datu kodēšana un ievadīšana. Datu diagrammu izveide.

11. Respondentu grupu salīdzināšana. L1, P1, Pd10

LEKCIJA: Statistiskas nozīmības pārbaudes metodes dažādām izlasēm. Hī kvadrāta kritērijs, Stjudenta t-kritērijs.

PRAKTISKAIS DARBS: Hī kvadrāta un Stjudenta t-kritēriji un tā aprēķināšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Respondentu grupu atbilžu salīdzinājums ar Hī kvadrāta un Stjudenta t-kritērija palīdzību.

12. Korelācijas. L1, P3, Pd10

LEKCIJA: Korelāciju koeficienti. Pozitīvas un negatīvas korelācijas.

PRAKTISKAIS DARBS: Pīrsona korelācijas koeficients un tā aprēķināšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Korelāciju aprēķini un rezultātu interpretēšana.

4.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Respondentu grupu salīdzinājums. Korelāciju aprēķini.

13. Zināšanu pārbaudes testu plānošana. L1, P1, Pd10

LEKCIJA: Testa jautājumu formulēšana. Testa satura attiecība pret mācību vielas saturu un apjomu. Testa jautājumu veidi.

PRAKTISKAIS DARBS: Testa atbilžu vērtēšana. Ieteikumi doto atbilžu variantu formulēšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma izstrāde un prezentācijas sagatavošana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Cropley, A. (2002). Qualitative Research Methods: A Practice-Oriented Introduction. Rīga: Zinātne. Pieejams: <https://www.researchgate.net/publication/285471178>
2. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes. Rīga: RaKa.
3. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.) (2016). Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa. Pieejams: <https://www.researchgate.net/publication/312096048>
4. Pētniecības terminu skaidrojošā vārnīca (2021). K. Mārtinsone un A. Pipere (red.). Rīga: RSU. Pieejams: <https://www.rsu.lv/petniecibas-terminu-varnica>

Papildus informācijas avoti

1. Arhipova, I., & Bāliņa, S. (1999). Statistika ar MS Excel ikvienam. I daļa. Rīga: Datorzinību centrs.
2. Creswell, J.W. (2014). Educational research: Planning, conducting and evaluating qualitative and quantitative research. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
3. Creswell, J.W. (2009). Research design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 3rd edition. SAGE Publications, Inc. Pieejams: https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_609332/objava_105202/fajlovi/Creswell.pdf
4. Davidova, J., & Zariņa, S. (2021). Focusing on aspects of research ethics in teacher training programs of Latvia. Proceedings of EDULEARN21 Conference, 2724-2732. doi: 10.21125/edulearn.2021.0592
5. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). Izglītības pētniecība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
6. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2020). Izglītības pētījumu aptaujas – no izveidošanas līdz datu apstrādei. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54441/PPMF-18_Geske-Grinfelds_001-168_GATAVS.pdf?sequence=1&isAllowed=y
7. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (red.) (2018). Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte, 301 lpp.
8. Pelšs, A. (2015). Statistiskās metodes ekonomikā. Rēzekne: Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, 240 lpp. Pieejams: <https://books.rta.lv/index.php/RTA/catalog/view/15/20/64-1>
9. Wiersma, W., & Jurs, S. (2008). Research Methods in Education: An Introduction. Boston: Pearson. Pieejams: https://archive.org/details/researchmethodsi0000wier_y8l1

Periodika un citi informācijas avoti

1. Educational Research. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
2. <https://du.lv/zinatne-un-petnieciba/biblioteka/datubazes/>

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Studiju darbs
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	
<i>Zinātnes nozare</i>	Izglītības zinātnes
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	- (pilna un nepilna laika studijas)
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	80
<i>Kursa autors(-i)</i>	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa Dr.psych., profesore Irēna Kokina Dr.paed., profesore Jeļena Davidova Dr.psych., Mg.ed., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis Dr.psych., docente Svetlana Guseva Dr.paed., docente Sandra Zariņa Dr.paed., Mg.psych., docente Jelena Badjanova Dr.psych., docents Valērijs Makarevičs Mg.paed., lektore Larisa Silova PhD, profesore Dzintra Iliško PhD, vadošā pētniece Ilona Fjodorova Dr.paed., Mg.psych., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa	
<i>Priekšzināšanas</i>	
Skolotāja profesionālās darbības pamati	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
<p>Studiju darbs ir studējošo patstāvīgs zinātnisks darbs, kura ietvaros tiek pilnveidotas pētnieciskās un analītiskās prasmes, aprakstot aktuālu pedagoģisku problēmu un tās risinājumus pirmsskolas izglītībā. Studiju darba izstrādes laikā studējošie īsteno un pilnveido savas pētnieciskās prasmes personīgi nozīmīgas un aktuālas problēmas teorētiskajā izpētē pirmsskolas izglītības jomā, kā arī izpētes rezultātu prezentācijas prasmes. Studiju kursa ietvaros tiek aktualizētas studiju darba izstrādes vispārējās prasības un iegūta informācija par darba izstrādes teorētiskajiem aspektiem.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot studējošo zinātniski pētniecisko kompetenci pētnieciskās darbības veikšanai pirmsskolas izglītības jomā, pētot personīgi nozīmīgu un aktuālu izglītības problēmu.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot studējošo pētnieciskās un analītiskās prasmes studiju darba izstrādes procesā. 2. Veicināt izpratni par zinātniskās pētniecības procesu un pētnieciskās darbības īstenošanas nepieciešamību pirmsskolas izglītības jomā. 3. Padziļināt zināšanas par zinātniski pētnieciskās darbības specifiku pirmsskolas izglītības 	

<p>jomā.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Veicināt prasmes izvēlēties un formulēt pirmsskolas izglītības vidē aktuālu pedagoģisku problēmu. 5. Attīstīt prasmes analizēt pētījuma problēmai atbilstošo zinātnisko literatūru un citus informācijas avotus un apkopot tos studiju darba saturā. 6. Attīstīt zinātniskās rakstības prasmes.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
<p>STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 80 st.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studiju darba plānošana. Pētniecības problēmas izvēle, tēmas formulēšana un tās aktualitātes pamatošana. Pd10 2. Studiju darba struktūras un zinātnisko kategoriju (mērķis, uzdevumi, metodes) noteikšana. Zinātnisko kategoriju atbilstība tēmai. Pd10 3. Zinātniskās literatūras atlase un analīze. Pd20 4. Studiju darba satura izstrāde. Pd30 5. Studiju darba noformēšana un prezentēšana. Pd10
<i>Studiju rezultāti</i>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pārzina studiju darba plānošanas un organizācijas pamatprincipus. 2. Pārzina studiju darba struktūru un izstrādes metodoloģiju, zinātniskās ētikas principus un noformēšanas prasības. 3. Izprot pedagoģisku problemātiku un aktualitāti pirmsskolas izglītībā. 4. Izprot studiju darba zinātniskās rakstības nosacījumus. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Prot formulēt pirmsskolas izglītības jomā aktuālo problēmu un pamatot tās aktualitāti. 6. Prot definēt studiju darba zinātniskās kategorijas un sasniedzamos rezultātus. 7. Izvēlas studiju darba problemātikai atbilstošu metodoloģiju un zinātnisko literatūru. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Patstāvīgi atlasa, analizē un interpretē zinātnisko informāciju atbilstoši studiju darba tematikai. 9. Demonstrē studiju darba rezultātu prezentēšanas prasmes.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Patstāvīgais darbs ir saistīts ar literatūras avotu analīzi un pētījuma problēmas teorētisko pamatojumu: studējošie patstāvīgi atlasa un analizē literatūras avotus, zinātniskus rakstus atbilstoši studiju darba tematikai, formulē aktuālu pedagoģisku problēmu un studiju darba zinātniskās kategorijas, apkopo un integrē teorētiskās un praktiskās atziņas.</p> <p>Studējošo patstāvīgie darbi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studiju darba koncepcijas un struktūras izveide. Zinātnisko kategoriju izstrāde. Pētniecisko metožu izvēle. 2. Izvēlētajam pētījuma tematam/problēmai atbilstošu zinātnisko avotu atlase un analīze. Bibliogrāfiskā saraksta izveide. 3. Studiju darba satura izstrāde. Teorētisko atziņu interpretācija un analīze. Secinājumu izstrāde. 4. Studiju darba noformēšana un prezentācijas sagatavošana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju darba izstrādāšana atbilstoši studiju programmas apstiprinātajai kārtībai, darba melnraksta iesniegšana vadītājam un apspriešana.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 60%:

Studiju darba struktūras izstrāde. Aktualitātes pamatojums, zinātnisko kategoriju formulējums – 20%.

Zinātniskās literatūras analīze, kritiska izvērtēšana, iegūtās informācijas apkopošana un interpretēšana. Bibliogrāfisko avotu atbilstība tematam un aktualitātei – 40%.

2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Studiju darba prezentēšana, pašvērtējuma un savstarpējā vērtējuma veikšana – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Studiju darba plānošana. Pd10

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Pētniecības problēmas izvēle, tēmas formulēšana un tās aktualitātes pamatošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma koncepcijas izveide. Zinātnisko kategoriju izstrāde. Pētniecisko metožu izvēle.

2. Studiju darba struktūras un zinātnisko kategoriju noteikšana. Pd10

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Studiju darba zinātnisko kategoriju (mērķis, uzdevumi, metodes) noteikšana. Studiju darba satura struktūras izstrāde. Zinātnisko kategoriju atbilstība tēmai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studiju darba satura plānošana, studiju darba struktūras veidošana. Atslēgas vārdu formulēšana.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Studiju darba struktūras izstrāde. Aktualitātes pamatojums, zinātnisko kategoriju formulējums.

3. Zinātniskās literatūras atlase un analīze. Pd20

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Zinātniskās literatūras atlasīšana un kritiska analīze. Darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Secinājumu izstrāde.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studiju darba literatūras avotu saraksta izveide. Literatūras saraksta un atsauču noformēšana.

4. Studiju darba satura izstrāde. Pd30

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Studiju darba satura izstrāde: zinātniskās literatūras analīze un izvērtēšana, informācijas apkopošana, secinājumu definēšana, rekomendāciju

izstrāde studiju darbā aplūkotās pedagoģiskās problēmas risināšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Teksta rediģēšana atbilstoši metodiskajiem norādījumiem.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Zinātniskās literatūras analīze, kritiska izvērtēšana, iegūtās informācijas apkopošana un interpretēšana. Bibliogrāfisko avotu atbilstība tematam un aktualitātei.

5. Studiju darba noformēšana un prezentēšana. Pd10

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Studiju darba noformēšana un prezentēšana. Studiju darba vērtēšana un pašvērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Prezentācijas sagatavošana un studiju darba prezentēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (red.) (2019). Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. (2 ed.) Rīgas Stradiņa universitāte.
2. Kristapsone, S. (2014). Zinātniskā pētniecība studiju procesā. Otrais, aktualizētais izdevums. Rīga: Biznesa augstskola Turība. Pieejams (saturš): <https://m.turiba.lv/storage/files/zpsp-saturs-ievads-internetam.pdf>
3. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.) (2016). Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa.

Papildus informācijas avoti

1. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2001). Izglītības pētījumu metodoloģija un metodes. Rīga: RaKa.
2. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). Izglītības pētniecība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 261 lpp.
3. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2020). Izglītības pētījumu aptaujas – no izveidošanas līdz datu apstrādei. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 261 lpp. Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54441/PPMF-18_Geske-Grinfelds_001-168_GATAVS.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (2011). Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes. Rīga: RaKa.
5. Pētniecības terminu skaidrojošā vārnīca (2021). K. Mārtinsone un A. Pipere (red.). Rīga: RSU. Pieejams: <https://www.rsu.lv/petniecibas-terminu-vardnica>

Periodika un citi informācijas avoti

1. <https://du.lv/zinatne-un-petnieciba/biblioteka/datubazes/>
2. Žurnāls “Pirmsskolas izglītība”.
3. Žurnāls “Skolas vārds”.
4. Žurnāls “Skolas psiholoģija”.
5. Žurnāls “Vecākiem”.

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss pilna un nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Skolotāja profesionālās darbības pamati
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	IzglP001
<i>Zinātnes nozare</i>	Izglītības zinātnes
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	16 (nepilna laika studijas)
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	12
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
<i>Kursa autors(-i)</i>	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Indra Odiņa (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.philol., profesore Anna Vulāne (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., asociētā profesore Jana Grava (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova Dr.paed., docente Sandra Zariņa	
<i>Priekšzināšanas</i>	
Nav nepieciešamas	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
STUDIJU KURSA MĒRĶIS: pilnveidot studējošo pedagoģisko kompetenci, izprotot un izvērtējot skolotāja profesionālās darbības specifiku un profesionālās meistarības attīstības iespējas, atklājot akadēmiskās un profesionālās izglītības un zinātnes saistību, mērķtiecīgi attīstot studējošā kompetenci saskaņā ar individuālajām, personības un sociālās izaugsmes vajadzībām.	
STUDIJU KURSA UZDEVUMI:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Apgūt zināšanas, prasmes un attieksmes, kas ir nepieciešamas studējošo pedagoģiskās kompetences veidošanai. 2. Iepazīties ar profesionālās ētikas pamatprincipiem. 3. Diskutēt par skolotāja profesionālās darbības jautājumiem. 4. Izprast pedagoģisku problemātiku un tās aktualitāti pirmsskolas izglītībā. 5. Veicināt attīstības psiholoģijas, skolas un pirmsskolas pedagoģijas zināšanu apguvi un izpratni. 6. Veidot kompetenci profesionālās darbības plānošanā un vadīšanā. 	
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>	

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 12 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.

1. Skolotāja profesija, personiskās un profesionālās vērtības. Akadēmiskais godīgums un profesionālā ētika. L1, P3, Pd16
2. Skolotāja profesijas prestižs un ideāls sabiedrībā. Skolotāja tiesības un pienākumi. L1, P3, Pd16
3. Skolotāja profesionālā sadarbība, veselība un pilnveide. L1, P3, Pd14
4. Skolotāja profesijas profils/tēls, pašreklāma un publicitāte. Pašprezentācija un publiskā uzstāšanās. L1, P3, Pd18

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot pedagoģisku problemātiku un aktualitāti skolotāja izglītībā.
2. Pārzina skolotāja profesionālo darbību reglamentējošos dokumentus.
3. Izprot skolotāja profesijas būtību un karjeras izaugsmes iespējas mūžizglītības kontekstā.

PRASMES:

4. Spēj aktualizēt pedagoģiskās problēmas un rast tām risinājumus.
5. Identificē savas profesionālās pilnveides vajadzības, sekojot līdzi profesionālās jomas aktualitātēm un inovācijām.
6. Prot sadarboties ar kolēģiem.

KOMPETENCE:

7. Spēj patstāvīgi izvērtēt savu profesionālo kompetenci un pilnveidot to atbilstoši personības un sociālās izaugsmes vajadzībām.
8. Plāno savu profesionālo prasmju pilnveidi studiju procesā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/ vai mazās darba grupās. Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par skolotāja profesionālās darbības aspektiem.

Patstāvīgie praktiskie darbi:

1. Pedagoģiskās darbības ētikas pamatnostādņu izpēte. Eseja “Es būšu skolotājs”.
2. Skolotāja profesijas prestiža pedagogu, izglītojamo un sabiedrības skatījumā izpēte. Prezentācija “Pasākumi skolotāja profesijas prestiža celšanai”.
3. Profesionālās veselības izpēte. Profesionālās izdegšanas noteikšana.
4. Skolotāja profesijas atspoguļojuma dažādos medijos analīze. Skolotāja profila izveide un prezentēšana.

Kursa noslēgumā studējošie sagatavo publisku uzstāšanos par skolotāja profesionālās darbības problemātiku/aktualitāti.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala vērtējumu summatīvi veido starppārbaudījumu un eksāmena vērtējums. Eksāmenu studējošie kārtot tikai tad, ja ir nokārtoti starppārbaudījumi.

1. Lekciju un praktisko nodarbību apmeklēšana, aktīva līdzdalība tajās – 10%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI: praktiskie darbi – 40%.
Prezentācija “Pasākumi skolotāja profesijas prestiža celšanai” – 20%.
Skolotāja kompetenču profila izveide un prezentēšana – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (Publiskā uzstāšanās par skolotāja profesionālās darbības problemātiku/aktualitāti) – 50%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Skolotāja profesija, personiskās un profesionālās vērtības. Akadēmiskais godīgums un profesionālā ētika. L1, P3, Pd16

LEKCIJA: Skolotāja profesijas autonomija, kontrole un uzraudzība. Skolotāja personība, individuālais stils.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja akadēmiskais godīgums. Skolotāja profesionālā darba ētika.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja profesionālās vērtības un komunikācija.

PRAKTISKAIS DARBS: Iekļaujoša pedagoga profils.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pedagoģiskās darbības ētikas pamatnostādņu izpēte. Eseja “Es būšu skolotājs”.

2. Skolotāja profesijas prestižs un ideāls sabiedrībā. Skolotāja tiesības un pienākumi. L1, P3, Pd16

LEKCIJA: Skolotāja profesionālā darbība vēsturiskā kontekstā.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja profesijas prestižs.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja tēla veidošana. Ideāla skolotāja tēls.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja tiesības, pienākumi un atbildība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Skolotāja profesijas prestiža pedagogu, izglītojamo un sabiedrības skatījumā izpēte.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Prezentācija “Pasākumi skolotāja profesijas prestiža celšanai”.

3. Skolotāja profesionālā sadarbība, veselība un pilnveide. L1, P3, Pd14

LEKCIJA: Skolotāja profesionālā saskarsme un sadarbība. Skolotāja profesionālā veselība, izdegšana un atjaunotne.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja profesionālās saskarsmes pilnveide. Pedagoģisko situāciju risināšana un analīze.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja profesionālās pieredzes nodošana. Profesionālā pilnveide. Skolotāja profesionālais atbalsts.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Profesionālās veselības izpēte. Profesionālās izdegšanas noteikšana.

4. Skolotāja profesijas profils/tēls, pašreklāma un publicitāte. Pašprezentācija un publiskā uzstāšanās. L1, P3, Pd18

LEKCIJA: Skolotāja profesijas tēls masu medijos. Profesionālās prasības un kompetences. Skolotāja pašprezentācija un publicitāte.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja profesionālās kompetences izvērtējums. Izplatītākie mīti par skolotāja profesiju.

PRAKTISKAIS DARBS: Publiskā uzstāšanās. Publiskās runas un runātprasmes pilnveide.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja pašrefleksija un profesionālās izaugsmes iespējas mūžizglītības kontekstā.

PRAKTISKAIS DARBS: Profesionālās attīstības plānošana, laika menedžments.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Skolotāja profesijas atspoguļojuma dažādos medijos analīze.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Skolotāja kompetenču profila izveide un prezentēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Fadels, Č., Bialika, M., & Trinlings, B. (2017). Četrus dimensiju izglītība: skolēnu panākumiem nepieciešamās kompetences. Lielvārde: Lielvārds, 112 lpp. Pieejams: https://site-891838.mozfiles.com/files/891838/4_dimensijas.pdf?1588672430
2. Margeviča-Grinberga, I., & Šūmane, I. (2020). Skolotāja profesionālā darbība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 63 lpp. Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54427/skolotaja_profesionala_darbiba.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Skolotāja profesijas standarts (2020). Apstiprināts 2020. gada 12. jūnija sēdē, protokols Nr.5. Pieejams: <https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-138.pdf>
4. Špona, A., Šteinberga, A., Vidnere, M., Jermolajeva, J., Bogdanova, T., Siļčenkova, S., & Senčenkova, N. (2019). Skolotāja profesionālā identitāte. Rīga: RTU. Pieejams: https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_skolotaju_identite.pdf

Papildus informācijas avoti

1. Oliņa, Z., Namsone, D., France, I., Čakāne, I., Pestovs, P., Bērtule, D., Volkinšteine, J., Lāce, G., Dudareva, I., Logins, J., & Butkēviča, A. (2018). Mācīšanās lietpratībai. Kolektīva monogrāfija. Rīga: LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. Pieejams: <https://doi.org/10.22364/ml.2018>
2. Purēns, V. (2017). Kā attīstīt kompetenci. Rīga: RaKa.
3. Redfern, A. (2015). The Essential Guide to Classroom Practice: 200+ strategies for outstanding teaching and learning. Routledge. Pieejams: https://renessans-edu.uz/files/books/2023-11-02-07-24-01_f7461ccafea34bae149b07ab8506cccf.pdf
4. Rutka, L. (2012). Pedagoģiskā kompetence. Rīga: RaKa, 178 lpp.
5. Skolotāji Latvijā un pasaulē (2015). A.Geskes red. Monogrāfiju sērija Izglītības pētniecība Latvijā. Nr. 6. Rīga: LU PPMF Izglītības pētniecības institūts, 293 lpp. Pieejams: https://www.ipi.lu.lv/fileadmin/migrated/content/uploads/SkolotajiLatvijaUnPasaule_01.pdf
6. Skolotāja profesijas prestižs Latvijā (2016). Pārskats par LIZDA interneta aptaujas rezultātiem. Pieejams: http://www.lizda.lv/content/files/LIZDA_aptauja-publikacija-15-11-2016.pdf
7. Vordermane, K. (2019). Mācīšanās prasmes. Ilustrēta rokasgrāmata. Rīga: Zvaigzne ABC.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Badjanova, J., Iliško, Dz., Ignatjeva, S., Bruk, Z., & Shetiyeve, K. (2019). Leadership Style Peculiarities in the Educational Process in the Comprehensive School Setting. INTED2019, 9868-9875.
2. Dombrovskis, V., Korniseva, A., Guseva, S., & Čapulis, S. (2019). Predictors of burnout and mental health in professional activity of Latvian teachers. The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences, 39, 329-336. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.12.02.39>
3. Korniseva, A., Guseva, S., Dombrovskis, V., & Čapulis, S. (2019). Professional burnout level and mental health in professional activity of Latvian teachers. The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences, 39, 329-336. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.12.02.40>
4. Latviešu valodas aģentūra (2017). Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze. Pieejams: https://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/linguistic_sectors
5. Valdmane, L., & Zariņa, S. (2021). Pedagoģa digitālā prātība un medijprātība lietpratīgas izglītības kontekstā. Pedagoģu profesionālā lietpratība – evolūcija vai revolūcija? Zinātniski metodisks izdevums “Tagad”, 12, 50-63. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/04/TAGAD_2021_WEB_new.pdf

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Valsts, civilā un vides aizsardzība
Studiju kursa kods (DUIS)	VidZP021
Zinātnes nozare	Vides zinātne
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
PhD, docents Igors Trofimovs Mg.env.sc., lektors Dainis Lazdāns	
Kursa docētājs(-i)	
PhD, docents Igors Trofimovs Mg.env.sc., lektors Dainis Lazdāns	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss nodrošina zināšanas par civilās aizsardzības organizācijas un kontroles pasākumiem, par vidē noritošajiem procesiem, cilvēku darbību ietekmi uz tiem un potenciālos risinājumus esošo vides problēmu risināšanai un preventīvas rīcības. Studiju kursa ietvaros studējošie saņem rekomendācijas, kā dzīves ekstremālos apstākļos, t.s. ārkārtējās situācijās iespējams pasargāt savu dzīvību un veselību, sniegt nepieciešamo palīdzību citiem cilvēkiem. Studiju kursā iegūtās zināšanas par vides zinātni un ilgtspējīgu attīstību veicinās studējošos pieņemt lēmumus un prognozēt rīcības, lai nodrošinātu tautsaimniecības attīstību, ilgtspējīgus resursu pārvaldības un ieguves principus, neradot negatīvu ietekmi uz vidi un tās kvalitāti.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Iepazīstināt studējošos ar LR likumdošanu civilajā aizsardzībā, aizsardzības un drošības politiku, visaptverošas valsts aizsardzības konceptu; radīt vispusīgu priekšstatu par civilo, vides un darba aizsardzību, par vidi un tās komponentiem, savstarpējām un organismu un vides attiecībām, cilvēka ietekmi uz vidi, mūsdienu vides problēmām un iespējamajiem to risinājuma ceļiem, vides pārvaldību, vides tehnoloģijām un ilgtspējīgas attīstības principiem un perspektīvām, kā arī attīstīt prasmes atpazīt bīstamas situācijas un rīkoties ārkārtējās situācijās.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt studējošo izpratni par civilo aizsardzību un tās tiesisko regulējumu. 2. Radīt priekšstatu par vides pārvaldību, vides tehnoloģijām un ilgtspējīgas attīstības principiem un perspektīvām. 3. Apskatīt vides elementus un to saistību, ekosistēmu funkcijas, nozīmi un dažādas aizsardzības stratēģijas. 4. Aplūkot patērētāju sabiedrības izraisīto vides degradāciju, klimata pārmaiņas un to negatīvās sekas mūsdienu pasaulē, kā arī ilgtspējīgas attīstības principus un piemērus. 5. Sniegt zināšanas par iespējamajiem katastrofu veidiem, pazīmēm un praktiskās iemaņas 	

<p>katastrofu seku likvidēšanas pasākumos.</p> <p>6. Iepazīties ar iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem civilajā aizsardzībā.</p> <p>7. Iemācīt operatīvi rīkoties ārkārtas situācijās un sniegt pirmo palīdzību.</p>
<p>Studiju kursa kalendārais plāns</p>
<p>STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 16 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mūsdienu drošības situācija Latvijā. Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūra, organizācija un vadība. Starptautiskās palīdzības lūgšana un sniegšana. L1, Pd4 2. Tiesiskais regulējums valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai. Valstī īpašie tiesiskie režīmi. Apdraudējuma riska novērtēšana. L1, Pd4 3. Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu, un iedzīvotāju tiesības un pienākumi civilajā aizsardzībā. L1, Pd2 4. Valstī iespējamās katastrofas un to sekas. Civilās aizsardzības pasākumu plānošana. Preventīvie, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi. L1, Pd4 5. Valsts civilās aizsardzības plāns. Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas. L1, Pd4 6. Bīstamās vielas, to klasifikācija un prasības to glabāšanai un pārvadāšanai. Paaugstinātas bīstamības objekti, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības. L1, Pd4 7. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi. Trauksmes un apziņošanas sistēmas darbības principi. L1, Pd4 8. Evakuācijas pasākumi. Pirmās palīdzības sniegšanas prasmes un palīdzības izsaukšana. L1, Pd6 9. Ievads vides aizsardzībā. Cilvēks un vide. Zemes sistēmas un to mijiedarbība. Vides zinātne. Viedu un enerģijas aprīte vidē. L1, Pd2 10. Cilvēka un sabiedrības atkarība no vides un tās ekosistēmu sniegtajiem pakalpojumiem. Vides galvenās funkcijas – resursu nodrošināšana, vides parametru regulācija, atbalsta pakalpojumi, nemateriālie pakalpojumi. L1, Pd2 11. Dabas resursu veidi, resursu klasifikācija. Resursu noplicināšana un izsmelšana. L1, Pd2 12. Jēdziens “ilgtspējīga attīstība”. Ekoloģiskā pēda. L1, Pd4 13. Vides piesārņojums. Vides kvalitātes degradācija. Ar šiem jautājumiem saistītās vides problēmas. Vides veselība. Piesārņojošo vielu un faktoru ietekme uz cilvēku, citiem dzīvajiem organismiem un ekosistēmām. Kaitīgo iedarbības faktoru ietekmju normēšana. Vides risks, tā modeļi un novērtēšana. L1, Pd4 14. Dabas aizsardzības sistēma, aizsardzības plānošana un pasākumi. Starptautiskā sadarbība vides aizsardzībā un ilgtspējīgā attīstībā. Starptautiskās sadarbības attīstības posmi vides aizsardzībā. L1, Pd4 15. Atkritumu apsaimniekošana un notekūdeņu attīrīšana. Dabas aizsardzība. Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās – cēloņi un riski. L1, Pd4 16. Vides tehnoloģijas. Videi draudzīga ražošana. Energoefektivitāte. Vides piesārņojuma samazināšanas tehnoloģijas. Klimata tehnoloģijas. L1, Pd10
<p>Studiju rezultāti</p>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūru, organizāciju, vadību un tiesisko regulējumu, Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu un iedzīvotāju tiesības un pienākumus civilajā aizsardzībā. 2. Apzinās valsts apdraudējuma specifiku, valstī iespējamās katastrofas un to sekas, kā arī preventīvos, gatavības, reaģēšanas, seku likvidēšanas neatliekamos pasākumus un atjaunošanas pasākumus katastrofu un dažādu krīžu gadījumos. 3. Pārzina vides aizsardzību, tās saturu un nepieciešamību mūsdienu sabiedrības un cilvēces attīstības kontekstā; izprot vides un sabiedrības mijiedarbību, galvenās vides problēmas, to cēloņus un risinājumus; ilgtspējīgas attīstības koncepciju un principus, ilgtspējīgas attīstības indikatorus un to nozīmi vides aizsardzībā; izprot Zemi kā vienotu sistēmu, tās komponentus,

vielu un enerģijas apriti dabā.

PRASMES:

4. Spēj analītiski novērtēt valsts apdraudējuma specifiku, īpaši hibrīdapdraudējuma gadījumā (informācijas telpas un kiberaudējums) un adekvāti rīkoties valsts apdraudējuma, katastrofu un ārkārtas situāciju gadījumos.
5. Spēj patstāvīgi analizēt un sistematizēt informāciju par vides stāvokli un to ietekmējošajiem faktoriem, darboties komandā dažāda mēroga vides problēmu un situāciju analīzē un vides aizsardzības jautājumu risināšanā; spēj analizēt ilgtspējīgas attīstības indikatorus.
6. Prot orientēties katastrofu veidos un atpazīt katastrofas pazīmes; orientēties dažādu katastrofu veidu seku likvidēšanas pasākumos; sniegt pirmo palīdzību nelaimes gadījumos.

KOMPETENCE:

7. Spēj profesionāli un efektīvi pielietot teorētiskās zināšanas praksē; patstāvīgi orientēties civilās aizsardzības tiesiskā regulējumā; orientēties katastrofu veidos un dažādu katastrofu veidu seku likvidēšanas pasākumos.
8. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas cilvēka un dabas mijiedarbības procesos; izvērtēt savas darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību.
9. Spēj strādāt un komunicēt grupā, izrādīt izpratni un toleranci attiecībā uz citu cilvēku pausto viedokli un viņu izteiktajām domām.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie veic starppārbaudījumu.

Patstāvīgie praktiskie darbi:

1. Iepazīties ar literatūru par nacionālo drošību, analizēt hibrīdapdraudējuma dažādas formas.
2. Apgūt iedzīvotāju tiesības un pienākumus valsts aizsardzības ietvaros.
3. Iepazīties ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumu.
4. Iepazīties ar valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas organizēšanas un uzturēšanas kārtību, aprakstīt dažādu institūciju lomu Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas uzturēšanā un funkcionēšanā.
5. Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.
6. Kurša apguves laikā veidot “Kurša terminu glosāriju”, kurā tiek fiksēti jēdzieni un to skaidrojumi; lai nodrošinātu regulāru saziņu ar studējošajiem un atgriezenisko saiti, studējošie pēc katras lekcijas nosūta docētājam jēdzienus, kuri, viņuprāt, būtu jāiekļauj “Kurša terminu glosārijā”; kursa apguves beigās docētājs kontrolē pierakstu pareizību.
7. Izmantojot Interneta resursus (www.youtube.com) noskatīties filmu “Zeme mūsu mājas” (angļu valodā “Home”); piefiksēt piecas vides problēmas, kuras filmā atspoguļotas, uzrakstīt ieteikumus kā varētu šīs problēmas risināt, un kāds ir personīgais ieguvums noskatoties šo filmu.
8. Interneta vidē atrast trīs interesantus faktus par kādu no ekosistēmas elementiem (ūdens, gaiss, augsne u.t.t.); atrast informācijas avotos ziņas par trīs apdraudētām sugām (augi, dzīvnieki), rakstiski atbildēt – kāpēc šīs sugas ir apdraudētas un kas tiek darīts, lai saglabātu;
9. Balstoties uz savu pieredzi un zināšanām uzrakstīt vismaz trīs reālus priekšlikumus/idejas, kā var dzīvot “zaļi”, ekonomēt resursus (enerģiju, ūdeni u.c.) un samazināt cilvēka radīto ietekmi uz vidi; atrast informācijas avotos un aprakstīt uzņēmumu, kurš kādā Latvijas pašvaldībā veic dabas resursu ieguvī/pārstrādi u.tml., ko ražo vai pārstrādā, kā ietekmē vidi.
10. Interneta vidē (www.pdf.lv) izpildīt testu “Ekoloģiskās pēdas nospiedums”; izdarīt secinājumus, kurās jomās pats studējošais tērē visvairāk resursu, ko varētu mainīt, lai patēriņu samazinātu.
11. Atrast informācijas avotos ar kādām metodēm var veikt monitoringu; uzrakstīt vismaz pa

vienam piemēram – gaisa, ūdens, zemes, bioloģiskās daudzveidības monitorings.

12. Atrast informāciju par kādu vides organizāciju pasaulē, īsi aprakstīt to: nosaukums; uz ko vērsta darbība; cik dalībnieku; kādus pasākumus/akcijas rīko.
13. Atrast informācijas avotos un īsi aprakstīt kādu uzņēmumu Latvijā, kas veic atkritumu apsaimniekošanu vai kādu no tās posmiem: kur atrodas; kāda ir darbības teritorija; kāda veida atkritumus apsaimnieko; kā notiek apsaimniekošana; kāda ir uzņēmuma radītā ietekme uz vidi.
14. Dabas resursu un vides stāvokļa novērtējums X pagastā/ pilsētā Latvijā, jekļaujot informāciju par: dabas resursu izvērtējums; vides problēmu apzināšana; risinājumi problēmu ierobežošanai, samazināšanai; vispārīgs teritorijas raksturojums (daba, vide); pakalpojumi, preces, resursi, uzņēmumi, kas iegūst, izmanto dabas resursus; dabas aizsardzība, aizsargājamas teritorijas; vides piesārņojums – atkritumi, notekūdeņi, piesārņojumu radoši uzņēmumi; notekūdeņu attīrīšana; vides tehnoloģijas; cita ar vidi saistīta informācija (vides tūrisms, ar vides aizsardzību saistīti pasākumi u.c.); ieteikumi vides stāvokļa uzlabošanai, vides izglītības popularizēšanai teritorijā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala vērtējums veidojas no starppārbaudījuma un noslēguma testa par kursa ietvaros apgūto informāciju. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtots starppārbaudījums.

1. Obligātais lekciju apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās tajās – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI: Faktori, kas var izraisīt krīzi Latvijā. Paaugstinātas bīstamības objekti jūsu reģionā un to trauksmes un apziņošanas sistēmu darbības principi – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (rakstisks pārbaudījums par kursa ietvaros apgūto informāciju) – 60%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Starppārbaudījums	+	+		+		+	+		
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Mūsdienu drošības situācija Latvijā. Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūra, organizācija un vadība. Starptautiskās palīdzības lūgšana un sniegšana. L1, Pd4

LEKCIJA: Mūsdienu drošības situācija Latvijā. Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūra, organizācija un vadība. Starptautiskās palīdzības lūgšana un sniegšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar literatūru par nacionālo drošību, analizēt hibrīdapdraudējuma dažādas formas.

2. Tiesiskais regulējums valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai. Valstī īpašie tiesiskie režīmi. Apdraudējuma riska novērtēšana. L1, Pd4

LEKCIJA: Tiesiskais regulējums valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai. Valstī īpašie tiesiskie režīmi. Apdraudējuma riska novērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apgūt iedzīvotāju tiesības un pienākumus valsts aizsardzības

ietvaros.

3. Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu, un iedzīvotāju tiesības un pienākumi civilajā aizsardzībā. L1, Pd2

LEKCIJA: Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu, un iedzīvotāju tiesības un pienākumi civilajā aizsardzībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumu.

4. Valstī iespējamās katastrofas un to sekas. Civilās aizsardzības pasākumu plānošana. Preventīvie, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi. L1, Pd4

LEKCIJA: Valstī iespējamās katastrofas un to sekas. Civilās aizsardzības pasākumu plānošana. Preventīvie, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas organizēšanas un uzturēšanas kārtību, aprakstīt dažādu institūciju lomu Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas uzturēšanā un funkcionēšanā.

5. Valsts civilās aizsardzības plāns. Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas. L1, Pd4

LEKCIJA: Valsts civilās aizsardzības plāns. Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pašvaldību civilās aizsardzības komisiju sastāvs, uzdevumi, tiesības un pienākumi jūsu reģionā.

6. Bīstamās vielas, to klasifikācija un prasības to glabāšanai un pārvadāšanai. Paaugstinātas bīstamības objekti, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības. L1, Pd4

LEKCIJA: Bīstamās vielas, to klasifikācija un prasības to glabāšanai un pārvadāšanai. Paaugstinātas bīstamības objekti, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.

7. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi. Trauksmes un apziņošanas sistēmas darbības principi. L1, Pd4

LEKCIJA: Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi. Trauksmes un apziņošanas sistēmas darbības principi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.

8. Evakuācijas pasākumi. Pirmās palīdzības sniegšanas prasmes un palīdzības izsaukšana. L1, Pd6

LEKCIJA: Evakuācijas pasākumi. Pirmās palīdzības sniegšanas prasmes un palīdzības izsaukšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veidot "Kursa terminu glosāriju", kurā fiksēt kursa ietvaros apgūtos jēdzienus un to skaidrojumus.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Faktori, kas var izraisīt krīzi Latvijā. Paaugstinātas bīstamības

objekti jūsu reģionā un to trauksmes un apziņošanas sistēmu darbības principi.

9. Ievads vides aizsardzībā. Cilvēks un vide. Zemes sistēmas un to mijiedarbība. Vides zinātne. Vielu un enerģijas aprīte vidē. L1, Pd2

LEKCIJA: Ievads vides aizsardzībā. Cilvēks un vide. Zemes sistēmas un to mijiedarbība. Vides zinātne. Vielu un enerģijas aprīte vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izmantojot Interneta resursus (www.youtube.com) noskatīties filmu “Zeme mūsu mājas” (angļu valodā “Home”). Piefiksēt piecas vides problēmas, kuras filmā atspoguļotas. Uzrakstīt ieteikumus kā varētu šīs problēmas risināt, un kāds ir personīgais ieguvums noskatoties šo filmu.

10. Cilvēka un sabiedrības atkarība no vides un tās ekosistēmu sniegtajiem pakalpojumiem. Vides galvenās funkcijas – resursu nodrošināšana, vides parametru regulācija, atbalsta pakalpojumi, nemateriālie pakalpojumi. L1, Pd2

LEKCIJA: Cilvēka un sabiedrības atkarība no vides un tās ekosistēmu sniegtajiem pakalpojumiem. Vides galvenās funkcijas – resursu nodrošināšana, vides parametru regulācija, atbalsta pakalpojumi, nemateriālie pakalpojumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast Interneta vidē trīs interesantus faktus par kādu no ekosistēmas elementiem (ūdens, gaiss, augsne u.t.t.). Atrast informācijas avotos ziņas par trīs apdraudētām sugām (augi, dzīvnieki). Rakstiski atbildēt – kāpēc šīs sugas ir apdraudētas un kas tiek darīts, lai saglabātu.

11. Dabas resursu veidi, resursu klasifikācija. Resursu noplicināšana un izsmelšana. L1, Pd2

LEKCIJA: Dabas resursu veidi, resursu klasifikācija. Resursu noplicināšana un izsmelšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Balstoties uz savu pieredzi un zināšanām uzrakstīt vismaz trīs reālus priekšlikumus/idejas, kā var dzīvot “zaļi”, ekonomēt resursus (enerģiju, ūdeni u.c.) un samazināt cilvēka radīto ietekmi uz vidi. Atrast informācijas avotos un aprakstīt uzņēmumu, kurš kādā Latvijas pašvaldībā veic dabas resursu ieguvu/pārstrādi u.tml. Ko ražo vai pārstrādā? Kā ietekmē vidi?

12. Jēdziens “ilgtspējīga attīstība”. Ekoloģiskā pēda. L1, Pd4

LEKCIJA: Jēdziens “ilgtspējīga attīstība”. Ekoloģiskā pēda.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Interneta vidē (www.pdf.lv) izpildīt testu “Ekoloģiskās pēdas nospiedums”. Izdarīt secinājumus, kurās jomās pats studējošais tērē visvairāk resursu. Ko varētu mainīt, lai patēriņu samazinātu.

13. Vides piesārņojums. Vides kvalitātes degradācija un ar to saistītās vides problēmas. Vides veselība. Piesārņojošo vielu un faktoru ietekme uz cilvēku, citiem dzīvajiem organismiem un ekosistēmām. Kaitīgo iedarbības faktoru ietekmju normēšana. Vides risks, tā modeļi un novērtēšana. L1, Pd4

LEKCIJA: Vides piesārņojums. Vides kvalitātes degradācija un ar to saistītās vides problēmas. Vides veselība. Piesārņojošo vielu un faktoru ietekme uz cilvēku, citiem dzīvajiem organismiem un ekosistēmām. Kaitīgo iedarbības faktoru ietekmju normēšana. Vides risks, tā modeļi un novērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informācijas avotos ar kādām metodēm var veikt monitoringu. Uzrakstīt vismaz pa vienam piemēram – gaisa, ūdens, zemes, bioloģiskās daudzveidības monitorings.

14. Dabas aizsardzības sistēma, aizsardzības plānošana un pasākumi. Starptautiskā sadarbība vides aizsardzībā un ilgtspējīgā attīstībā. Starptautiskās sadarbības attīstības

posmi vides aizsardzībā. L1, Pd4

LEKCIJA: Dabas aizsardzības sistēma, aizsardzības plānošana un pasākumi. Starptautiskā sadarbība vides aizsardzībā un ilgtspējīgā attīstībā. Starptautiskās sadarbības attīstības posmi vides aizsardzībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informāciju par kādu vides organizāciju pasaulē. Īsi aprakstīt to: nosaukums; uz ko vērsta darbība; cik dalībnieku; kādus pasākumus/akcijas rīko.

15. Atkritumu apsaimniekošana un notekūdeņu attīrīšana. Dabas aizsardzība. Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās – cēloņi un riski. L1, Pd4

LEKCIJA: Atkritumu apsaimniekošana un notekūdeņu attīrīšana. Dabas aizsardzība. Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās – cēloņi un riski.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informācijas avotos un īsi aprakstīt kādu uzņēmumu Latvijā, kas veic atkritumu apsaimniekošanu vai kādu no tās posmiem. Kur atrodas? Kāda ir darbības teritorija? Kāda veida atkritumus apsaimnieko? Kā notiek apsaimniekošana? Kāda ir uzņēmuma radītā ietekme uz vidi.

16. Vides tehnoloģijas. Videi draudzīga ražošana. Energoefektivitāte. Vides piesārņojuma samazināšanas tehnoloģijas. Klimata tehnoloģijas. L1, Pd10

LEKCIJA: Vides tehnoloģijas. Videi draudzīga ražošana. Energoefektivitāte. Vides piesārņojuma samazināšanas tehnoloģijas. Klimata tehnoloģijas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Dabas resursu un vides stāvokļa novērtējums X pagastā/ pilsētā Latvijā. Jāiekļauj informācija: dabas resursu izvērtējums; vides problēmu apzināšana; risinājumi problēmu ierobežošanai, samazināšanai; vispārīgs teritorijas raksturojums (daba, vide); pakalpojumi, preces, resursi, uzņēmumi, kas iegūst, izmanto dabas resursus; dabas aizsardzība, aizsargājamas teritorijas; vides piesārņojums – atkritumi, notekūdeņi, piesārņojumu radoši uzņēmumi; notekūdeņu attīrīšana; vides tehnoloģijas; cita ar vidi saistīta informācija (vides tūrisms, ar vides aizsardzību saistīti pasākumi u.c.); ieteikumi vides stāvokļa uzlabošanai, vides izglītības popularizēšanai teritorijā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Kļava, G. & Kusiņš, J. (2011). Civilā aizsardzība. Rīga: Izdevniecība Drukātava.
2. Kļaviņš, M., Nikodemuss, O., Segliņš, V., Melecis, V., Vircavs, M., & Āboliņa, K. (2008). Vides zinātne. Rīga: Latvijas Universitāte, 599 pp.
3. Kļaviņš, M., & Zaļoksnis, J. (red.). (2010). Vide un ilgtspējīga attīstība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 336 lpp. Pieejams: <https://issuu.com/janisbrizga/docs/via>
4. Nikodemuss, O., & Brūmelis, G. (red. un sast.). (2015). Dabas aizsardzība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 288 lpp.

Papildus informācijas avoti

1. Kļaviņš, M. (2012). Vides piesārņojums un tā iedarbība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 200 lpp.
2. Kļaviņš, M., & Cimdiņš, P. (2004). Ūdeņu kvalitāte un tās aizsardzība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 204 lpp.
3. Ozoliņš, R.A. (2004). Civilās un darba aizsardzības pamati. Mācību līdzeklis. Rīga: Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāte. Pieejams: https://fizmati.lv/faili/macibu_materiali/r.a.ozolinss_civilaas_un_darba_aizsardziibas_pamat_i.pdf
4. Par Valsts civilās aizsardzības plānu (2020). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/317006>
5. Porteous, A. (2003). Dictionary of environmental science and technology. 3rd edition. Willey, 705 p.
6. Steele, R. (2010). Environmental Protection. Reorienting Teacher Education to Address Sustainable Development: Guidelines and Tools. UNISCO, Bangkok. Pieejams:

Periodika un citi informācijas avoti

1. Darba aizsardzības likums (2001). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/26020>
2. Nacionālās drošības likums (2000). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/14011>
3. Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli (2013). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/255713>
4. Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums (2002). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/68293>
5. Valsts materiālo rezervju likums (2018). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/302995>
6. Ministru kabinets (2017). Noteikumi Nr.582 "Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/293820>
7. Ministru kabinets (2017). Noteikumi Nr.658 "Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/294938>
8. Ministru kabinets (2017). Noteikumi Nr.716 "Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/295896>
9. Ministru kabinets (2021). Noteikumi Nr.46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/320469>
10. Journal of Environmental Management (e-version).
11. Journal of Environmental Sciences (e-version).
12. Journals "National Geographic", "Vides vēstis", "Ilustrētā zinātne" u.c.
13. Žurnāls "Jurista vārds". Pieejams: <https://juristavards.lv>
14. <http://earthobservatory.nasa.gov>
15. <http://www.balticuniv.uu.se>
16. <http://www.ccb.se/>
17. <http://www.infoplease.com/countries.html>
18. <http://www.nationalgeographic.com>
19. <http://www.norden.org>
20. <http://www.varam.gov.lv>
21. <http://www.vmd.gov.lv/>
22. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
23. <https://www.meteo.lv/>
24. <https://www.zm.gov.lv/>

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Pirmsskolas skolotājs" A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Izglītības vadība
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP002
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Jeļena Davidova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.sc.admin., docente Gunta Kraģe (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa Dr.paed., profesore Jeļena Davidova Dr.psych., profesore Irēna Kokina Dr.paed., docente Inta Ostrovska	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss dod iespēju studējošajiem padziļināt izpratni un papildināt teorētiskās un praktiskās zināšanas par izglītības vadību, tās principiem un funkcijām. Studiju kursa ietvaros studējošie gūst zināšanas par izglītības iestādes vadību, datu aizsardzību, personāla vadību, izglītības iestāžu kvalitātes vadību, finansēšanu, izglītības tiesisko regulējumu un pārmaiņu vadīšanu izglītībā. Studiju kursa apguves rezultātā tiek kritiski izvērtēta skolotāja loma un vieta izglītības iestādes vadībā, mācību procesa vadīšanā, izglītības iestāžu vadības problēmu risināšanā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veidot izpratni par vadīšanas procesu, stratēģisko vadīšanu un pārmaiņu vadību izglītības iestādē; skolotāja lomu izglītības iestādes vadībā un vadības problēmu risināšanā.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot izpratni par vadītāja un līdera nozīmi izglītības iestādes kultūras veidošanā un tās ietekmi uz izglītības iestādes sniegumu. 2. Attīstīt prasmi izvērtēt pašreizējo situāciju izglītībā stratēģiskās vadības kontekstā. 3. Gūt izpratni par izglītības iestādes pašvērtējuma izstrādes un akreditācijas procesu. 4. Gūt izpratni par uzņēmējdarbības plānošanu un uzņēmējdarbības kompetences attīstīšanu. 5. Gūt izpratni par izglītības projektu sagatavošanu un inovatīvu risinājumu ieviešanu izglītības procesā. 	

<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., semināri (S) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izglītības vadība kā kompleksās izpētes objekts. L1, S1, Pd10 2. Valsts un pašvaldības izglītības politika. L1, S1, Pd8 3. Uzņēmējdarbības būtība un loma, attīstības tendences. Uzņēmējdarbības plānošana, uzsākšanas uzdevumi. L2, S2, Pd14 4. Vadītāja kompetences. Personāla vadīšana izglītības iestādē. Komandas veidošana. L1, S1, Pd10 5. Izglītības projekta vadība. L2, S2, Pd12 6. Pārmaiņu vadīšana. Izglītības kvalitātes vadība. L1, S1, Pd10
<i>Studiju rezultāti</i>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot izglītības sistēmu Latvijā un izglītības iestādes vadības procesa funkcijas un principus, skolotāja lomu izglītības iestādes pašvērtējuma izstrādes un akreditācijas procesā. 2. Zina stratēģiskās plānošanas teorētiskos pamatus, jaunākās tendences stratēģiskajā vadīšanā izglītības iestādē un uzņēmējdarbībā. 3. Zina izglītības projektu izstrādes un vadīšanas pamatus. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Sadarbojas ar pedagoģiskajā procesā iesaistītajiem un nozaru speciālistiem pedagoģiskā procesa un uzņēmējdarbības plānošanā un vadīšanā. 5. Analizē izglītības iestādes darbību, sniedzot priekšlikumus tās uzlabošanai. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Akcentē uzmanību uz izglītības iestādes darbības kvalitātes nodrošināšanas jautājumiem, kā arī iestādē ieviešamajām inovatīvām pieejām. 7. Argumentē priekšlikumus izglītības iestādes problēmu risināšanā. 8. Argumentēti skaidro un diskutē par vadības teorijas un uzņēmējdarbības aspektiem.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. strādā ar avotiem (vārdnīcām, zinātniskiem literatūras avotiem, zinātniskiem rakstiem); 2. gatavo prezentācijas par individuāli izvēlētiem tēmām un aizstāv tās; 3. analizē grupas biedru uzstāšanos, formulē jautājumus semināros un piedāvā problēmsituāciju risinājumus; 4. gatavojas diskusijām par semināros un praktiskajos darbos izvirzītām tēmām; 5. sagatavo uzņēmējdarbības projektu izglītības procesā; 6. sagatavo izglītības projektu grupā un īsteno to augstskolā.
<i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i>
<p>Studiju kursa gala vērtējums veidojas, summējot starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma vērtējumus. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktīva dalība semināros – 20%. 2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%: <ul style="list-style-type: none"> Uzņēmējdarbības projekta sagatavošana un prezentēšana – 20%. Izglītības projekta sagatavošana un īstenošana – 20%. 3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (eseja par vadības teorijas aspektiem) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI:

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+		+	
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs**1. Izglītības vadība kā kompleksās izpētes objekts. L1, S1, Pd10**

LEKCIJA: Populārākās vadīšanas koncepcijas. Vadīšanas un inovāciju procesi. Izglītības iestādes filozofija. Izglītības iestādes kultūras veidošana. Izglītības iestādes vadības funkcijas un principi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izglītības iestādes misijas un vīzijas sagatavošana un prezentēšana. Izglītības iestādes kultūras analīze.

SEMINĀRS: Vadītāju tipi un vadītāju līmeņi. Vadītāju klasifikācija pēc organizatoriskā darbības veida un pēc līmeņa organizācijas struktūrā. Vadīšanas prasmes, to raksturojums. Konformisma loma cilvēku uzvedībā. Sabiedrības psiholoģiskā ietekme uz cilvēku. Dzīves pozīciju, nostādņu veidošanās.

2. Valsts un pašvaldības izglītības politika. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Izglītība kā politikas sastāvdaļa. Starptautiskās un Latvijas izglītības sistēmas pamatprincipu attīstība. Likumdošana izglītības jomā. Stratēģiskā vadība izglītībā. Stratēģiskā plānošana. Jaunākās tendences stratēģiskajā vadīšanā izglītības iestādē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Publikāciju par izglītības stratēģisko vadīšanu atlase un kritiska izvērtēšana. Latvijas izglītības sistēmas kritiska izvērtēšana salīdzinājumā ar citu valstu izglītības sistēmām.

SEMINĀRS: Pašreizējās un prognozējamās cilvēku resursu pārvaldības tendenču kritiskā analīze.

3. Uzņēmējdarbības būtība un loma, attīstības tendences. Uzņēmējdarbības plānošana, uzsākšanas uzdevumi. L2, S2, Pd14

LEKCIJAS: Uzņēmējdarbības vides raksturojums Latvijā. Uzņēmējdarbības attīstības tendences: videi draudzīga uzņēmējdarbība, inovatīva uzņēmējdarbība, sociāli atbildīga uzņēmējdarbība. Uzņēmuma iekšējā vide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mūsdienu uzņēmējdarbības situācijas izvērtēšana izglītības vadības kontekstā.

SEMINĀRI: Uzņēmējdarbības plānošanas principi un veidi. Biznesa plāns. Biznesa ideju meklēšana, analīze. Dažādu biznesa ideju analīze. Uzņēmējdarbības formas un nosaukuma izvēle. Darbības vietas izvēle. Sākotnējo investīciju aprēķins.

4. Vadītāja kompetences. Personāla vadīšana izglītības iestādē. Komandas veidošana. L1, S1, Pd10

LEKCIJA: Izglītības iestādes vadītāja kompetences un personības iezīmes veiksmīgai darbībai.

Vadītāja personības integratīvās īpašības: kognitīvie, emocionālie un darbības raksturojumi. Voluntārisma izpausmes. Autoritātes būtība. Pašvērtējums, sevis izvērtējuma nepieciešamība vadītāja postenī. Empātija, tolerance, spējas pārliecināt, stratēģiskā domāšana, lēmumu pieņemšana, atbildība, uzmanība utt.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Teoriju par vadītāja kompetencēm, raksturu un stilu analīze un apspriešana. Tipisku izglītības vadītāja personības tipu sagatavošana. Teoriju analīze par cilvēkresursu vadīšanas novērtēšanas metodēm. Komandas veidošanas principu raksturojums. Gatavošanās diskusijai par pozitīvas vides veidošanu izglītības iestādē.

SEMINĀRS: Cilvēkresursu vadība. Personāla mainība. Darba un organizācijas iekšējo faktoru sakarības ar personāla mainību noteikšana. Grupa un komanda. Līderība komandā. Lomas jēdziens. Lēmumu pieņemšana. Cilvēkresursu vadīšanas novērtēšanas metodes. Komandas veidošanas principi. Motivācijas un lojalitātes veidošana. Pozitīvas vides veidošanas nosacījumi un metodes.

5. Izglītības projekta vadība. L2, S2, Pd12

LEKCIJAS: Projekta pazīmes, projekta process: no problēmas līdz idejai, no idejas līdz produktam (rezultātam). Izglītības projekti Latvijā un pasaulē. Izglītības projektu sistēma un process. Projekta struktūrplāna veidošana. Projekta vadītājs un komanda. Projekta pasūtītājs un viņa funkcijas. Projekta saturiskā izstrāde. Projekta sagatavošana ieviešanai. Projekta produkts (rezultāts), pašnovērtējums. Ārējais novērtējums projekta novērtēšanā. Sabiedriskās attiecības projekta vadībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Materiāla sagatavošana izglītības projektam. Sagatavotā projekta īstenošana.

SEMINĀRI: Izglītības projekta sagatavošana. Projektu prezentēšana un kritiskā izvērtēšana atbilstoši kritērijiem.

6. Pārmaiņu vadīšana. Izglītības kvalitātes vadība. L1, S1, Pd10

LEKCIJA: Pārmaiņu vadības principi. Izglītības iestādes, izglītības programmas un pedagogu kvalitātes novērtēšana; mentora darba kvalitātes kontrole. Kvalitātes vadība izglītības iestādē. Izglītības iestādes pašvērtējuma izstrādes un akreditācijas process. Vadītāju novērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Teoriju analīze par pārmaiņu ieviešanas stratēģijām jeb soļiem un kvalitātes vadības instrumentiem. Materiāla sagatavošana diskusijai par izglītības iestādes kultūras nozīmi kvalitātes nodrošināšanā.

SEMINĀRS: Pārmaiņu ieviešanas stratēģijas jeb soļi. Kvalitātes vadības instrumenti. Akreditācija. Vadītāju novērtēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Abizāre-Vagre, V. (2011). Uzņēmējdarbības pamati. Lekciju konspekti. Rīga: Alberta koledža. Pieejams: https://www.alberta-koledza.lv/upload/old/downloads/Uznamejdarbibas_pamati_Abizare.pdf
2. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) (2017). 6th edition. Project Management Institute. Pieejams: <https://prothoughts.co.in/wp-content/uploads/2022/06/a-guide-to-the-project-management-body-of-knowledge-6e.pdf>
3. Darba likums (2012). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/26019>
4. Šmite, A. (2004). Izglītības iestādes vadība. Rīga: RaKa.
5. Valsts valodas likums (1999). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/14740>
- LR Ministru kabineta noteikumi
6. Ministru kabinets (2007). Noteikumi Nr.660 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/164271>
7. Ministru kabinets (2020). Noteikumi Nr.618 "Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru, citu

Izglītības likumā noteiktu institūciju un izglītības programmu akreditācijas un izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/317820>

Papildus informācijas avoti

1. Adizess, I. K. (2018). Prasmīga pārmaiņu vadība. Ievads organizāciju terapijā. Rīga: Zvaigzne ABC, 336 lpp.
2. Biznesa plāna veidošanas pamatprincipi (2011). Biedrība biznesa izglītībai skolās. Pieejams: http://miljons.jal.lv/Documents/bp/ka_veidot_biznesa_planus.pdf
3. Bokums, J., & Forands, I. (2000). Personālvadības rokasgrāmata. Rīga.
4. Celma, D. (2006). Vadītājs un vadīšana izglītībā. Rīga: Raka.
5. Dāvidsone, G. (2008). Organizāciju efektivitātes modelis. ODA, Jelgava.
6. IIQM-HE (2016). Kompetencēs balstītas augstākās izglītības iekšējās kvalitātes vadības rokasgrāmata. Pieejams: https://aic.lv/portal/content/files/IQM-Handbook_LV_1.pdf
7. NCB – Projektu vadīšanas nacionālās kompetences vadlīnijas (2012). Versija 3.1. Latvijas nacionālā projektu vadīšanas asociācija (LNPVA). Pieejams: https://lnpva.lv/wp-content/uploads/2021/02/NCB_3.1.pdf
8. Rokasgrāmata projektu vadīšanā (2013). Rīga: SIA “NK Konsultāciju birojs”. Pieejams: <https://www.dialogs-ab.lv/wp-content/uploads/2011/06/SIF-Smiltene-Rokasgramata-par-projektu-vadisana-2013.pdf>
9. Uzņēmējdarbības kompetences ietvarstruktūra (2016). Eiropas Komisija. Pieejams: http://muzizglitiba.gov.lv/sites/default/files/Uznamejdarbibas_kompetences_ietvarstruktura.pdf
10. Uzņēmējdarbības pamati – skolēnu mācību uzņēmuma (SMU) veidošana (2021). Specializētā kursa programma vispārējai vidējai izglītībai. Junior Achievement Latvia. Pieejams: <https://mape.gov.lv/api/files/6D53E0AB-2A8B-4A88-9340-35103E7E5F82/download>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Educational Administration Quarterly. Pieejams: <https://us.sagepub.com/en-us/nam/journal/educational-administration-quarterly>
2. Educational Management Administration and Leadership. Pieejams: <https://us.sagepub.com/en-us/nam/journal/educational-management-administration-leadership>
3. International Journal of Educational Management. Pieejams: <https://www.emeraldgrouppublishing.com/journal/ijem>
4. Quality Assurance in Education. Pieejams: <https://www.emeraldgrouppublishing.com/journal/qae>

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP004
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., profesore Jeļena Davidova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Linda Daniela (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., profesore Jeļena Davidova Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss sniedz ieskatu izglītības normatīvajos dokumentos, intelektuālā īpašuma aizsardzības tiesiskajos aspektos, kā arī personu datu aizsardzības teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem profesionālajā darbībā. Studiju kurss paredz veidot studējošo skatījumu uz tiesību ievērošanas praktisko nozīmi, attīstīt prasmes pielietot zināšanas tiesību aizsardzības jomā profesionālajā darbībā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Sekmēt studējošo izpratni par Latvijas Republikas normatīvo aktu sistēmu kopumā un izglītības sistēmas kontekstā, lai nodrošinātu bērnu tiesības un apzinātu savas tiesības, pienākumus un atbildību.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt studējošos ar normatīvo aktu sistēmu. 2. Iepazīstināt ar bērnu, skolotāju un vecāku tiesību, pienākumu un atbildības regulējumu normatīvajos aktos. 3. Veicināt izpratni par izglītības sistēmas tiesisko regulējumu, par prioritāti izvirzot bērnu tiesību ievērošanu. 4. Attīstīt prasmi atpazīt un analizēt problēmsituācijas, kurās tiek pārkāptas bērnu tiesības. 5. Sekmēt izpratni par iespējām sadarboties ar dažādām institūcijām, lai nodrošinātu bērnu tiesību ievērošanu dažādās vidēs un apzinātu savas tiesības, pienākumus un atbildību. 6. Veicināt personīgās attieksmes un kritiskās domāšanas attīstību, patstāvīgi integrējot teorētiskās zināšanas praksē. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., semināri (S) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.

1. Normatīvo aktu sistēma Latvijas Republikā. L1, S1, Pd8
2. Bērnu, skolotāju un bērnu vecāku tiesības, pienākumi un atbildība. L1, S1, Pd8
3. Izglītības sistēmas normatīvais regulējums. L1, S1, Pd8
4. Normatīvie akti, kas regulē fizisko personu datu aizsardzību. L1, S1, Pd8
5. Normatīvie akti, kas regulē darbošanos digitālā vidē. L1, S1, Pd8
6. Normatīvie akti, kas regulē rīcību ārkārtas situācijās. L1, S1, Pd8
7. Normatīvie akti, kas regulē sadarbību ar citām institūcijām, atbildības robežas un kompetenci. L1, S1, Pd8
8. Normatīvie akti, kas regulē pedagoga darba attiecības. L1, S1, Pd8

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Izprot normatīvo aktu sistēmu.
2. Prot analizēt problēmsituācijas un atpazīt bērnu tiesību pārkāpumus.
3. Izprot tiesību, pienākumu un atbildības savstarpējo vienotību.
4. Izprot savu tiesību, pienākumu un atbildības robežas.

PRASMES:

5. Sistēmiski analizē problēmsituācijas, kurās ir konstatējumi normatīvo aktu pārkāpumi.
6. Prot definēt tiesību subjektu prioritātes un analizēt problēmsituāciju kopveselumā.
7. Pieņem pamatotus lēmumus, lai prioritāri nodrošinātu bērnu tiesību aizsardzību.

KOMPETENCE:

8. Patstāvīgi un atbildīgi analizē dažādas problēmsituācijas un definē iespējamus risinājumus.
9. Patstāvīgi un atbildīgi plāno savu sadarbību ar citām institūcijām, kas nodrošina normatīvos aktos definēto tiesību ievērošanu, kā prioritāti izvirzot bērnu tiesības.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu.

Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie:

1. analizē normatīvos aktus, kas regulē bērnu, skolotāju un vecāku tiesības, pienākumus un atbildību, apkopo informāciju;
2. gatavoja semināra nodarbībām;
3. analizē piemērus par tiesību pārkāpumiem gan fiziskā, gan digitālā vidē;
4. izstrādā mācību temata plānojumu par bērnu iepazīstināšanu ar tiesību pārkāpumu riskiem, ko prezentē semināra nodarbībās;
5. analizē pašvaldības izglītību regulējošiem normatīvajiem aktiem un to saistību ar LR normatīvajiem aktiem.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala vērtējums summatīvi veidojas no starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma vērtējumiem. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 60%:

Patstāvīgi veikts darbs, apkopojot informāciju par bērnu, skolotāju un bērnu vecāku tiesībām, pienākumiem un atbildību (studējošie iesniedz individuāli izstrādātu bērnu, skolotāju un bērnu vecāku tiesību, pienākumu un atbildību regulējošo normatīvu apkopojumu) – 30%.

Konkrētas rotaļnodarbības/mācību stundas temata apguves plānojums par iespējamiem tiesību pārkāpumiem fiziskā un/vai digitālā vidē (studējošie izvēlas konkrētu tēmu, argumentē savu izvēli; sagatavo tēmas apguves plānojumu, izvirzot sasniedzamos mērķus, uzdevumus, definējot vērtēšanas veidus un izstrādājot vērtēšanas kritērijus; prezentē sava izvēlēta temata plānojumu grupā) – 30%.

2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (rakstisks darbs) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+					
2.starppārbaudījums	+		+	+	+	+			
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Normatīvo aktu sistēma Latvijas Republikā. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Normatīvo aktu hierarhiskās attiecības sākot no Starptautiskajām konvencijām, kam Latvija ir pievienojusies, LR Satversmes, likumiem, MK noteikumiem, pašvaldību saistošajiem noteikumiem, iestāžu iekšējo kārtību regulējošiem dokumentiem un citiem dokumentiem.

SEMINĀRS: Diskusija par LR normatīvo aktu savstarpējo saistību.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar konvencijām, kurām Latvija ir pievienojusies bērnu tiesību aizsardzības jomā.

2. Bērnu, skolotāju un bērnu vecāku tiesības, pienākumi un atbildība. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Bērnu, skolotāju un bērnu vecāku tiesības, pienākumi un atbildība, to savstarpējā vienotība.

SEMINĀRS: Tiesību aktu, kuros ir definēti pienākumi, tiesības un atbildība, analīze. Konkrētas problēmsituācijas analīze, piemēroto normatīvo aktu atlase atbilstoši pārkāptajām tiesībām.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atlasīt normatīvos aktus, kuros definētas bērnu, skolotāju un bērnu vecāku tiesības, pienākumi un atbildība. Izstrādāt bērnu, skolotāju un bērnu vecāku tiesību, pienākumu un atbildību regulējošo normatīvo aktu apkopojumu, kas saistās ar bērnu tiesību nodrošināšanu.

3. Izglītības sistēmas normatīvais regulējums. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Starptautiskās konvencijas un Latvijas izglītības sistēmas normatīvais regulējums: normatīvie akti, kas regulē izglītības iestāžu darbību, mācību procesu un iespējas saņemt atbalstu.

SEMINĀRS: Izglītības jomas politikas dokumentu un mācību satura standartu analīze. Diskusija par dažādu sociālās atstumtības riskam pakļautu bērnu tiesību nodrošinājumu.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar vienas pašvaldības (pēc izvēles) izglītību

regulējošiem normatīvajiem aktiem un veidot shēmu, kā šie dokumenti saistās ar LR normatīvajiem aktiem un pārliecināties, vai ir paredzēts sniegt atbalstu bērniem un viņu ģimenēm, kas ir pakļauti sociālās atstumtības riskam.

4. Normatīvie akti, kas regulē fizisko personu datu aizsardzību. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Normatīvie akti, kas regulē fizisko personu datu aizsardzību. Datu aizsardzības principu pārkāpšanas sekas.

SEMINĀRS: Konkrētu problēmsituāciju analizē. Diskusija par iespējamām problēmas cēloņiem un secīgiem soļiem šīs problēmsituācijas risināšanā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Analizēt konkrētas izglītības iestādes publiski pieejamo informāciju no datu aizsardzības perspektīvas.

5. Normatīvie akti, kas regulē darbošanos digitālā vidē. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Normatīvie akti, kas regulē darbošanos digitālajā vidē. Digitālo tehnoloģiju izmantošanas izaicinājumi (informācijas plūsma, personas datu aizsardzība, atbildības robežas u.c.).

SEMINĀRS: Konkrētu situāciju analīze. Diskusija par iespējamām tiesību pārkāpumiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt nodarbības plānu un aktivitāšu aprakstu darbam ar bērniem (brīvi izvēloties vecuma grupu), lai informētu par digitālās vides riskiem un iespējām šo risku mazināšanā.

6. Normatīvie akti, kas regulē rīcību ārkārtas situācijās. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Cilvēkdrošība izglītības iestādē: situāciju izvērtējums, darba drošību ietekmējošo risku atpazīšana. Dzīvībai un veselībai kritiskas situācijas un tās izraisītie faktori. Fiziski drošas mācību vides veidošana saskaņā ar darba drošības noteikumiem un ergonomikas principiem.

SEMINĀRS: Drošumspējas un aizsardzības aspektu mūsdienu izglītības iestādē izvērtēšana esejas veidā un prezentēšana, pamatojoties uz normatīvo dokumentu saturu. Viena no vardarbības veidiem, mobinga vai bosinga izpausmju mācību procesā (pēc izvēles) prezentēšana un kritiska izvērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atlasīt un kritiski izvērtēt publicētu ar drošību izglītības iestādē saistītu ārkārtējās situācijas gadījumu, balstoties uz tiesību aktiem: kritieni, savainošanās ar asiem priekšmetiem, negadījumi aktīvās atpūtas laikā, dzīvnieku un kukaiņu kodumi u.c. Izstrādāt "Programmu bērnu un skolotāju veselības veicināšanai izglītības iestādē", pamatojoties uz likumiem (pēc izvēles) saistībā ar veselības aspektiem: reālās situācijas izvērtējums, darba un mācību stresa risinājuma ceļi bērnu un skolotāju veselības veicināšanai, ieteikumi u.tml.

7. Normatīvie akti, kas regulē sadarbību ar citām institūcijām, atbildības robežas un kompetenci. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Izglītības iestādes sadarbību ar citām institūcijām reglamentējošie dokumenti. Izglītības iestādes vadītāja un darbinieku atbildības robežas un kompetences dažāda līmeņa sadarbībā.

SEMINĀRS: Skolotāja rīcība sadarbībā un lēmumu pieņemšana sadarbības formu izvēlē: plānošanas, organizēšanas un īstenošanas pamataspekti/pamatnosacījumi saskaņā ar tiesību aktiem. Sadarbībā ar vadību un kolēģiem izglītības iestādē. Saskarsme un komunikācija ar skolēnu vecākiem. Sadarbības un komunikācijas aspekti Latvijas un ES normatīvajos dokumentos: pētnieciskās darbības veikšana, projektu izstrāde izglītības iestādes darbības uzlabošanai un attīstībai. Sadarbības kompetenču raksturojums.

PATSTĀVĪGS DARBS: Atlasīt un analizēt normatīvus dokumentus, kas regulē sadarbību ar citām institūcijām, atbildības robežas un kompetenci. Periodikā publicētā reālā, uz sadarbību vērsta gadījuma atlase un analīze.

8. Normatīvie akti, kas regulē pedagoga darba attiecības. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Darba tiesību būtība, nozīme un normas. Pedagoģisku darbību regulējošie tiesību akti.

SEMINĀRS: Metodisko paņēmienu konkrētās konfliktsituācijas atrisināšanai (skolēni/skolotāji, skolotāji/vadība, skolotāji/vecāki) prezentēšana. Konfliktsituācijā iesaistīto pušu atbildības robežas definēšana, pamatojoties uz konkrētiem normatīvajiem aktiem. Reālas dzīves problēmsituācijas mācību procesā izvērtējums fokusgrupās.

PATSTĀVĪGS DARBS: Atlasīt un analizēt normatīvos dokumentus, kas regulē skolotāja darba attiecības. Pedagoģiskās darbības un profesionālās kompetences pašizvērtējuma kritēriju izstrāde un prezentēšana saskaņā ar izglītību un skolotāja profesionālo darbību regulējošiem normatīvajiem aktiem.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Bērnu tiesību aizsardzības likums (1998). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/49096-bernu-tiesibu-aizsardzibas-likums>
2. Vispārējās izglītības likums (1999). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/20243-visparejas-izglitibas-likums>
3. Izglītības likums (1998). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitibas-likums>
4. Darba likums (2001). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/26019-darba-likums>

Papildus informācijas avoti

1. Darba aizsardzības likums (2001). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/26020-darba-aizsardzibas-likums>
2. Darba aizsardzības rokasgrāmata (2010). Rīga.
3. Darba aizsardzības rokasgrāmata darbinieku pārstāvjiem un uzticības personām (2015). Rīga: Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība. Pieejams: https://arodbiedribas.lv/wp-content/uploads/2019/11/up_rokasgramata.pdf
4. Darba apstākļi un veselība darbā (2010). Rīga: Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība. Pieejams: <https://arodbiedribas.lv/wp-content/uploads/2019/11/darbaapstakliunveselibadarba.pdf>
5. Darba vides riska faktori un strādājošo veselības aizsardzība: raksturlielumi, ietekme uz organismu, aizsardzība, profilakse, normatīvi, mērīšanas metodes, riska faktori un arodveselība atsevišķās nozarēs (2001). V. Kaļķis, Ž. Roja (red.). Rīga: Elpa.
6. Metodiskie ieteikumi drošības jautājumu mācīšanai 1.-4.klasē klases stundās. (2011). Metodisks materiāls. Rīga: Valsts izglītības saturs centrs. Pieejams: http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/drosiba_1_4_klasei.pdf
7. Ministru kabinets (2007). Noteikumi Nr.660 “Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/164271-darba-vides-ieksejas-uzraudzibas-veikšanas-kartiba>
8. Ministru kabinets (2015). Noteikumi Nr.557 “Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/251097-noteikumi-par-apmacibu-pirmas-palidzibas-sniegsana>
9. Ministru kabinets (2023). Noteikumi Nr.474 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/344779-kartiba-kada-nodrosinama-izglitojamo-profilaktiska-veselibas-aprupe-pirma-palidziba-un-drosiba-izglitibas-iestades>
10. Pirmās palīdzības sniegšanas pamatzināšanu apmācības programmas vadlīnijas (2012). Pieejams: <https://www.nmpd.gov.lv/lv/pirmas-palidzibas-apmacibas-programmu-vadlinijas>

11. Slaidiņa, V., & Skultāne, I. (2011). Darba tiesības. 3. papildinātais un pārstrādātais izdevums. Rīga: Zvaigzne ABC. Pieejams (sators): https://tnagramatas.tna.lv/uploads/example/Darba%20tiesibas_Saturs.pdf
12. Tava rokasgrāmata drošībai un veselībai darbā! (2010). Rīga: Rīgas Stradiņa universitātes Darba drošības un vides veselības institūts. Pieejams: https://www.lm.gov.lv/sites/lm/files/data_content/da_rokasgr1_0.pdf
13. Valsts valodas likums (1999). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/14740-valsts-valodas-likums>

Periodika un citi informācijas avoti

1. <http://www.sargi-sevi.lv/?id=161&sa=128>
2. http://www.bti.gov.lv/lat/barintiesas/metodiskie_ieteikumi_/?doc=1801
3. <http://visc.gov.lv/audzinassana/metmat.shtml>
4. <http://www.csb.gov.lv/notikumi/nabadzibas-riskam-vaisocialai-atstumtibat-latvija-paklauti-3-no-10-cilvekiem-43858.html>
5. Communication from the European Commission “Early Childhood Education and Care: Providing all our children with the best start for the world of tomorrow” (17.02.2011.) http://ec.europa.eu/education/school-education/doc/childhoodcom_en.pdf
6. Ozoliņa, Ž. (2014). Ziņojums par cilvēkdrošības koncepcijas ieviešanu kopienu līmenī. http://www.sif.gov.lv/nodevumi/nodevumi/5985/Nodevums1_Cilvekdrosibas_koncepcija.pdf
7. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija. Pieejams: https://www.bti.gov.lv/?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Uzņēmējdarbība un projektu izstrāde
Studiju kursa kods (DUI)	
Zinātnes nozare	Skolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., docente Inta Ostrovska (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr.sc.admin., docente Inta Kulberga (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Dr.paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Inta Ostrovska	
Mg.paed., lektore Larisa Silova	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss paredz studējošo profesionālās kompetences veicināšanu pamatojoties uz zināšanām par uzņēmējdarbības pamatiem, projektu izstrādi un cilvēkresursu vadīšanu, darba tiesisko attiecību regulējumu, tai skaitā par sociālā dialoga veidošanu sabiedrībā. Studiju kursa ietvaros tiek veidots izglītības iestādes attīstības plāns, ņemot vērā ekonomiskās un demogrāfiskās situācijas prognozes, konkurences priekšrocības un uzņēmējdarbības aspektus. Praktiski izstrādājot projektus, tiek radīta izpratne par projektiem, to veidiem un mērķiem, kā arī iegūtas zināšanas un prasmes dažādu projektu izstrādē un vadībā, plānošanā un kontrolē.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veidot izpratni par ekonomisko procesu ietekmi uz izglītības iestāžu darbu, nacionāla un starptautiska mēroga projektu iespējām izglītības vidē, kā arī attīstīt prasmi argumentēti diskutēt un aizstāvēt dažādus viedokļus par aktuālajām problēmām ekonomikas, uzņēmējdarbības un izglītības jomās.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sniegt ieskatu ekonomikas un uzņēmējdarbības jomās un īpatnības izglītības aspektā. 2. Sniegt ieskatu izglītības iestāžu stipro un vājo pušu/stratēģisko aspektu novērtēšanā. 3. Radīt izpratni par izglītības iestāžu konkurences priekšrocību izmantošanu, novērtējot konkurentus un izmantojot projektu īstenošanas iespējas. 4. Apgūt prasmi orientēties un analizēt statistikas datus par demogrāfisko un ekonomisko situāciju valstī, pašvaldībā. 5. Apgūt pamatprasmes finanšu resursu plānošanā. 6. Attīstīt praktiskas iemaņas projektu izstrādāšanā un vadīšanā, plānošanā un kontrolē. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri – 4 st., praktiskie darbi – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs – 64 st.	
1. Ievads izglītības ekonomikā, pamatnostādnes. Statistikas datu ieguve un apstrāde par	

<p>ekonomisko un demogrāfisko situāciju valstī un pašvaldībā. L1, S1</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Konkurentu novērtējums izmantojot faktoru analīzi. Izglītības iestādes konkurences priekšrocību novērtējums. S1, Pd12 3. Izglītības iestādes attīstības un finanšu plāna izstrāde. P1, Pd12 4. Uzņēmējdarbības vide. Uzņēmējdarbības valstiskā regulēšana/likumdošanas aspekti. Uzņēmējdarbības specifika. Uzņēmumu un komercdarbības formu tipoloģija. L1, S1, Pd8 5. Uzņēmējdarbības uzsākšana. Uzņēmējdarbības riska veidi un to samazināšanai pasākumi. Uzņēmuma resursi, finansēšanas aspekti. L1, S1, Pd8 6. Reālu projektu izglītības jomā apskats, labās prakses piemēru analīze. Projektu darbības būtība. Projekta vadītāja un komandas darbs. L1, P3, Pd12 7. Projekta vadīšana. Projekta darbības fāzes. P4, Pd12
<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zina par ekonomiskām un demogrāfiskām norisēm valstī un pašvaldībā, izglītības pārvaldības sistēmām un struktūrām, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību. 2. Izprot izglītības sistēmas perspektīvos mērķus un attīstības virzienus un saikni ar ekonomikas procesiem un finanšu resursu plānošanu, kā arī izprot uzņēmējdarbības specifiku. 3. Zina par nacionāla un starptautiska mēroga projektu izstrādi un īstenošanu, kā arī projektu konkursu veidiem izglītības vidē. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Prot veikt statistikas datu analīzi, SVID analīzi un plānot finanšu resursus; apstrādāt un sistematizēt informāciju, izmantojot teorētiskās zināšanas praktisko aprēķinu veikšanā. 5. Prot novērtēt izglītības iestāžu konkurences priekšrocības un saskatīt iespējas ilgtspējīgai attīstībai. 6. Prot izstrādāt un īstenot dažāda veida aktuālus projektus izglītības jomā atbilstoši sabiedrības sociālajam pieprasījumam <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Spēj patstāvīgi plānot un veidot izglītības iestādes attīstības plānus, balstoties uz tās konkurences priekšrocībām, ekonomiskās un demogrāfiskās situācijas statistikas datu analīzi un ilgtermiņa attīstības prognozēm. 8. Spēj sagatavot projekta pieteikumu un tā dokumentāciju īstenošanai izglītības vidē; pielietot teorētiskās zināšanas par uzņēmējdarbību, uzņēmuma dibināšanu. 9. Spēj kritiski reflektēt savu mācīšanās pieredzi, veikt pašnovērtēšanu savas darbības kvalitātei un analizēt profesionālās kompetences izaugsmi.
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie veic 2 starppārbaudījumus pamatojoties uz praktisko darbu uzdevumiem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inovatīva pakalpojuma vai produkta radīšana izglītības iestādē: Izstrādāt inovatīvu risinājumu izglītības iestādes konkurētspējas paaugstināšanai. Novērtēt inovatīvajam risinājumam nepieciešamos finanšu līdzekļus un avotus. 2. Projekta izstrāde starpinstitucionālās sadarbības īstenošanai izglītības un sociālajā vidē. Izstrādāt projekta pieteikuma uzmetumu atbilstīgi nepieciešamajai projekta dokumentācijai. Apzināties iespējamās sadarbības partnerus.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala vērtējumu veido starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma vērtējums. Noslēguma pārbaudījumu studējošie kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Aktīva piedalīšanās lekcijās un praktiskajās nodarbībās – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI: patstāvīgo praktisko darbu izpilde un prezentēšana – 40%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (pārbaudījums par kursa ietvaros apgūto informāciju) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums		+		+			+		+
2.starppārbaudījums						+		+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. **Ievads izglītības ekonomikā, pamatnostādnes. Statistikas datu ieguve un apstrāde par ekonomisko un demogrāfisko situāciju valstī un pašvaldībā. L1, S1**

LEKCIJA: Ievads izglītības ekonomikā, pamatnostādnes.

SEMINĀRS: Statistikas datu ieguve un apstrāde par ekonomisko un demogrāfisko situāciju valstī un pašvaldībā, izglītības pārvaldības sistēmā un struktūrā, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību.

2. **Konkurentu novērtējums izmantojot faktoru analīzi. Izglītības iestādes konkurences priekšrocību novērtējums. S1, Pd12**

SEMINĀRS: Konkurentu novērtējums izmantojot faktoru analīzi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izglītības iestādes konkurences priekšrocību novērtējums. Izglītības iestādes ģeogrāfiskā novietojuma priekšrocību novērtējums un izglītojamo skaita dinamikas prognozēšana.

3. **Izglītības iestādes attīstības un finanšu plāna izstrāde. P1, Pd12**

PRAKTISKAIS DARBS: Plānošana kā organizācijas funkcija. Plānu veidi un klasifikācija. Plānošanas īpatnības izglītības jomā un iestādē. Finanšu plāna būtība, izstrādes posmi un īpatnība izglītības iestādē. Izstrādāt inovatīvu risinājumu izglītības iestādes konkurētspējas paaugstināšanai. Veidot iemaņas patstāvīgi plānot un veidot izglītības iestādes attīstības plānus, balstoties uz tās konkurences priekšrocībām, ekonomiskās un demogrāfiskās situācijas statistikas datu analīzi un ilgtermiņa attīstības prognozēm. Novērtēt inovatīvajam risinājumam nepieciešamos finanšu līdzekļus un avotus. Apgūt finanšu plāna būtību un novērtēt inovatīvajam risinājumam nepieciešamos finanšu līdzekļus un avotus.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izglītības iestādes attīstības plānošana, veidojot prognozes un izstrādājot ideju realizācijas plānu.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Ekonomisko un demogrāfisko norišu valstī un pašvaldībā, izglītības pārvaldības sistēmas un struktūras analīze, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību; izpratne par izglītības sistēmas perspektīvajiem mērķiem un attīstības virzieniem un

saikne ar ekonomikas procesiem un finanšu resursu plānošanu; izpratne par nacionāla un starptautiska mēroga projektu izstrādi un īstenošanu, kā arī par projektu konkursu veidiem izglītības vidē.

4. Uzņēmējdarbības vide. Uzņēmējdarbības valstiskā regulēšana/likumdošanas aspekti. Uzņēmējdarbības specifika. Uzņēmumu un komercdarbības formu tipoloģija. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Uzņēmējdarbības vide Latvijā, tās raksturojums un pasākumi vides uzlabošanā. Biznesa idejas formulēšana un uzņēmējdarbības vides faktoru novērtēšana.

SEMINĀRS: Pārskata sastādīšana par komercdarbības formām.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Inovatīvu risinājumu izglītības iestādes konkurētspējas paaugstināšanai izstrāde.

5. Uzņēmējdarbības uzsākšana. Uzņēmējdarbības riska veidi un to samazināšanai pasākumi. Uzņēmuma resursi, finansēšanas aspekti. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Riska veidi. Uzņēmējdarbības atbalsta fondi un programmas Latvijā. Uzņēmuma dibināšanas dokumentu izstrādāšana un tā reģistrēšana.

SEMINĀRS: Uzņēmuma saimnieciskās darbības analīze. Uzņēmuma darbības plānošana. Mārketinga darbība uzņēmumā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Inovatīvajam risinājumam nepieciešamo finanšu līdzekļu un avotu novērtēšana.

6. Reālu projektu izglītības jomā apskats, labās prakses piemēru analīze. Projektu darbības būtība. Projekta vadītāja un komandas darbs. L1, P3, Pd12

LEKCIJA: Reālu projektu izglītības jomā apskats, labās prakses piemēru analīze.

PRAKTISKIE DARBI: Projekta vides analīze – organizācijas kultūra un struktūra, atbalsts iniciatīvai: iepazīties ar konkrētas izglītības iestādes Reālu projektu izglītības jomā, labās prakses piemēru analīze. Projektu darbības būtība. Projekta vadītāja un komandas darbs. Projekta plānošanas process, dokumentu analīze. Projekta pieteikuma sagatavošana un dokumentācija. Projekta uzsākšana, iespējamības analīze, risku analīze, iespējamo rezultātu analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Projektu dokumentācijas un labās pieredzes analīze. Projekta vides analīze izglītības iestādē. Iespējamie risinājumi īstenošanai izglītības vidē.

7. Projekta vadīšana. Projekta darbības fāzes. P4, Pd12

PRAKTISKIE DARBI: Projekta vadīšana. Projekta darbības fāzes. Darbības satura un izmaiņu vadība, risku vadība, projekta kvalitātes vadība, projekta vadības rīki. Projekta uzraudzība un kontrole. Projekta rezultātu novērtēšana un pieredzes apkopošana. Apzināt projekta vadības rīkus. Projekta uzraudzība un kontrole. Projekta rezultātu novērtēšana un pieredzes apkopošana. Projekta izstrāde starpinstitucionālās sadarbības īstenošanai izglītības un sociālajā vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Projekta pieteikuma uzmetuma izstrāde atbilstīgi nepieciešamajai projekta dokumentācijai. Iespējamo sadarbības partneru apzināšana.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Projekta pieteikuma uzmetuma izstrāde atbilstīgi nepieciešamajai projekta dokumentācijai. Iespējamo sadarbības partneru apzināšana, prasmes veikt pašnovērtēšanu savas darbības kvalitātei un spēju sagatavot projekta pieteikumu un tā dokumentāciju īstenošanai izglītības vidē.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Eteris, E., & Vasļevska, D. (2024). Bizness jaunajā gadsimtā: izaicinājumi un panākumi. Politiskā ekonomika un uzņēmējdarbība Eiropā un pasaulē. Rīga: Turība.
2. Levitt, G. (2013). Team planning for project managers and business analysts. Boca Raton, FL. Pieejams: <https://archive.org/details/teamplanningforp0000levi/page/n3/mode/2up>
3. Mentorings jauniešu uzņēmējdarbības atbalstam BONUS LT-LV (2018). Pieejams: <https://estudijas.du.lv/course/view.php?id=4232>
4. Skadiņa, H., & Zvirgzdiņa, R. (2024). Pārrobežu biznesa modeļa vadība. Rīga: Turība.
5. Sviķis, A. (2018). MATRIC tīklojums. Oriģināls biznesa pārvaldības modelis. Rīga: Zvaigzne ABC, 142 lpp.

Papildus informācijas avoti

1. Bikse, V. (2015). Makroekonomika: teorija un politika. Liepāja: Liepājas Universitāte. Liepāja: LiePu, 269 lpp.
2. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) (2017). 6th edition. Project Management Institute.
3. Aleksejeva, L., Aleksejevs, M., & Ostrovska, I. (2020). A comprehensive place-based approach for smart growth in cross border territories. DEF Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference, 36, 1-4. Pieejams: <https://doi.org/10.1145/3388984.3390645>
<https://dl.acm.org/doi/10.1145/3388984.3390645>
4. Aleksejeva, L., Špilova, V., Jermolajeva, E., Ostrovska, I., & Oļehnovičs, D. (2018). Regional risks and challenges in smart growth in Latgale region (Latvia). Journal of Security and Sustainability, 7(4), 727-739. Pieejams: <http://jssidoi.org/jssi/papers/papers/view/305>
5. Aleksejeva, L., Špilova, V., Jermolajeva, E., Ostrovska, I., & Oļehnovičs, D. (2017). Smart growth in Latgale region of Latvia: An overview of multiple-helix actors. Proceedings of the 8th International Scientific Conference Rural Development, 868-873. Pieejams: <http://doi.org/10.15544/RD.2017.165>
<http://conf.rd.asu.lt/index.php/rd/article/view/565/995>.
6. Džounss, R. (2008). Projektu vadības pamati: Praktisks ceļvedis projektu vadībā un izpildē. Rīga: SIA Lietišķās informācijas centrs.
7. Geipele, I., & Tambovceva, T. (2004). Projektu vadīšana studijām un biznesam. Rīga: Valters un Rapa.
8. Hyttinen, K. (2017). Project Management Handbook. Laurea University of Applied Sciences. Pieejams: <https://core.ac.uk/download/pdf/80993772.pdf>
9. Jansons, V. (2015). Mārketinga pētījumi: teorija un prakse SPSS 20 vidē. Rīga: RTU Izdevniecība (RTU Poligrāfijas birojs). 400 lpp.
10. Jermolajeva, E., Rivža, B., Aleksejeva, L., Špilova, V., & Ostrovska, I. (2017). Smart Growth as a Tool for Regional Convergence: Evidence from Latgale Region of Latvia. Economics and Sociology, 10(4), 203-224. Pieejams: http://www.economics-sociology.eu/?550,en_smart-growth-as-a-tool-for-regional-convergence-evidence-from-latgale-region-of-latvia.
11. Ostrovska, I., Rivža, B., Aleksejeva, L., & Kusina, B. (2020). Comparative analysis of smart development of territories: The example of Daugavpils and Ilukste municipality. Proceedings of the 2020 International Conference "Economic science for rural development", 54, 181-189. Pieejams: http://www.esaf.llu.lv/sites/esaf/files/files/lapas/Krajums_Nr_54_07.07.2020.pdf
12. Rivža, B. (red.). (2018). Zināšanu ekonomika Latvijas lauku un reģionu dzīvotspējai. Jelgava.
13. Rokasgrāmata projektu vadīšanā (2013). Rīga: SIA „NK Konsultāciju birojs”.
14. Ruperte, I. (2010). Uzņēmuma vadīšana: īsi par galveno teorijā un praksē. Rīga: Jumava.
15. Špilova, V., Ostrovska, I., Aleksejeva, L., Jermolajeva, E., & Oļehnovičs, D. (2017). A

Review of the Literature on Smart Development: Lessons for Small Municipalities. International Journal of Economics and Financial Issues, 7(1), 460-469. Pieejams: <https://www.econjournals.com/index.php/ijefi>

16. Šipilova, V., Jermolajeva, E., Ostrovska, I., Aleksejeva, L., & Oļehnovičs, D. (2016). Assessing presence of institutions of vocational education as factor contributing to economic activity in small municipalities. Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET), 326-335. Pieejams: <http://www.int-e.net/intepubs>.

Periodika un citi informācijas avoti

1. <http://ec.europa.eu>
2. <http://www.esfondi.lv>
3. <http://www.izm.gov.lv>
4. <https://www.makroekonomika.lv/>
5. <http://www.mananauda.lv/>
6. <https://www.naudasskola.lv/>
7. <http://www.viaa.gov.lv>
8. <http://www.free-management-ebooks.com/news/project-management-skills-pdf-free-download/>
9. www.trade.lv
1. www.financenet.lv
2. www.likumi.lv

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Bērna attīstības fizioloģija, higiēna un pirmās palīdzības pamati
Studiju kursa kods (DUIS)	MediP005
Zinātnes nozare	Medicīna
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.biol., docente Līga Antoņeviča (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.biol., lektore Liene Lukjaņenko (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.sc.educ., lektore Dina Berloviene (<i>Liepājas Universitāte</i>) Mg.sc.educ., lektore Svetlana Lanka (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.biol., docente Līga Antoņeviča Mg.biol., lektore Liene Lukjaņenko	
Priekšzināšanas	
Bioloģijas cikla priekšmeti vidusskolas kursu apjomā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss ietver studējošajiem nepieciešamās pamatzināšanas par pirmsskolas vecuma bērna organisma attīstību, uzbūvi un funkcijām. Studiju kursa ietvaros studējošie apgūst arī higiēnas, bērnu infekciju slimību un pirmās palīdzības pamatus.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veicināt studējošo izpratni par pirmsskolas vecuma bērna organisma un atsevišķu orgānu sistēmu attīstību, uzbūvi un funkcijām, kā arī par higiēnas nozīmi pirmsskolas izglītības iestādē, biežāk sastopamajām bērnu infekcijas slimībām un pirmo palīdzību.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot zināšanas par bērna organisma, visu orgānu sistēmu uzbūvi, augšanu un attīstību pirmsskolas vecumā. 2. Padziļināt zināšanas par bērna organisma fizioloģiskajām norisēm un to regulāciju, kā arī veidot prasmes un iemaņas to izpētē. 3. Izprast higiēnas nozīmi pirmsskolas izglītības iestādē un dzīves kvalitātes nodrošināšanā šodien un ilgtermiņā. 4. Sekmēt spēju atpazīt infekcijas slimību pazīmes, lai nodrošinātu veselībai drošu vidi pirmsskolas izglītības iestādē. 5. Apgūt nepieciešamās zināšanas un praktiskās iemaņas pirmās palīdzības sniegšanā. 6. Pielietot iegūtās zināšanas pirmsskolas skolotāja profesionālajā darbībā veidojot bērna attīstību un veselību veicinošu vidi. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.

1. Bērna anatomija un attīstības fizioloģija. Bērna bioloģiskie resursi. (L4, P4, Pd32)
2. Higiēnas pamati. (L2, P2, Pd12)
3. Infekcijas slimības. (L1, P1, Pd10)
4. Pirmā palīdzība. (L1, P1, Pd10)

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Izprot pirmsskolas vecuma bērnu svarīgākās anatomiskās īpatnības, kā arī organismā notiekošos fizioloģiskos procesus un to likumsakarības.
2. Pārzina biežāk sastopamos iedzimtus un iegūtus veselības traucējumus un infekcijas saslimšanās, to izplatīšanās ceļus, pazīmes un profilaksi.
3. Izprot higiēnas prasību normatīvo regulējumu un vides faktoru (fizikālo, ķīmisko, bioloģisko) kaitīgo iedarbību uz bērna veselību un vidi, kā arī pirmās palīdzības sniegšanas pamatprincipus.

PRASMES:

4. Novērtē bērna fizisko un psihomotoro attīstību un izprot veselības traucējumu cēloņus, atpazīst infekcijas saslimšanās pazīmes.
5. Pielieto iegūtās zināšanas veselības veicināšanā un pareiza dzīvesveida organizēšanā, plāno profilaktiski izglītojošus pasākumus skolotājiem, bērniem un vecākiem.
6. Pielieto iegūtās pamatzināšanas un praktiskās iemaņas pirmās palīdzības sniegšanā.

KOMPETENCE:

7. Organizē personīgās higiēnas un pirmsskolas izglītības iestādēm izvirzīto higiēnas prasību nodrošināšanu.
8. Sniedz kvalitatīvu pirmo palīdzību, iepazīstinot audzēkņus ar pirmās palīdzības pamatprincipiem jaunu zināšanu, prasmju un iemaņu apguvei.
9. Spēj izveidot ergonomisku un bērna veselībai drošu vidi, mazinot infekcijas slimību izplatīšanās risku un veicinot bērnu vispārēju attīstību ilgtspējā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa un analizē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas.

Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:

1. Stājas veidošanās. Zinātniskā raksta analīze par stājas veidošanos/stājas traucējumiem pirmsskolas vecumā.
2. Sensorās sistēmas attīstību ietekmējošie faktori. Literatūras analīze par bērnu sensorās sistēmas attīstību. Ieteikumu izstrāde skolotājiem un vecākiem bērnu sensorai attīstībai. Savu un kolēģu darba rezultātu prezentēšana un izvērtēšana.
3. Ergonomiskās vides izvērtējums pirmsskolas izglītības iestādē. Kritēriju izstrāde ergonomiskās vides izvērtēšanai. Vērojumu veikšana pirmsskolas izglītības iestādē. Alternatīva ergonomiskās vides modeļa izstrāde.
4. Bērna pareiza un veselīga dzīvesveida organizēšana. Literatūras analīze par pareizu un veselīgu dzīvesveidu pirmsskolas vecuma bērniem. Metodisko ieteikumu izstrāde pirmsskolas skolotājiem un vecākiem.
5. Prezentācijas sagatavošana par tēmu "Personīgā higiēna" (ādas, apģērba, matu, nagu, zobu). Prezentāciju un uzskates līdzekļu sagatavošana par diviem personīgās higiēnas jautājumiem pirmsskolas vecuma bērniem, iekļaujot praktisku bērnu iesaistīšanu nodarbības realizācijā jaunu zināšanu, prasmju un iemaņu apguvei.

6. Infekcijas slimību gadījumu analīze. Infekcijas slimības pazīmju atpazīšana un sava viedokļa pamatošana.
7. Pirmās palīdzības gadījumu analīze un demonstrējumi. Mācībspēka piedāvāto negadījumu pirmsskolas izglītības iestādē analīze, pirmās palīdzības demonstrēšana atbilstoši pirmās palīdzības sniegšanas vadlīnijām (10 gadījumu analīze (saskatot un pamatojot nepareizu rīcību un demonstrējot un pamatojot pareizu rīcību).
8. Pirmā palīdzība praktiskā darbībā. Nodarbības plāna izstrāde pirmsskolas vecuma bērniem iekļaujot praktiskas darbības pirmās palīdzības sniegšanā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Lekciju apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās praktiskajās nodarbībās – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%:
Bērna anatomija un attīstības fizioloģija. Bērna bioloģiskie resursi. Bērna fiziskās, psihomotorās attīstības novērtēšana. Svarīgākās pirmsskolas vecuma bērna anatomiskās īpatnības un organismā notiekošie fizioloģiskie procesi – 20%.
Higiēna. Bērna veselīgu attīstību veicinoša vide pirmsskolas izglītības iestādē. Personiskā higiēna. Infekcijas slimības. Biežāk sastopamās infekcijas slimības, to izplatīšanās ceļi, pazīmes, slimību izplatīšanās riska samazināšana. Pirmā palīdzība. Veselībai un dzīvībai bīstamās situācijas pirmsskolas izglītības iestādē un sadzīvē un drošības pasākumi. Skolotāja rīcība nelaimes gadījumā, pirmās palīdzības pamatprincipi un paņēmieni – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (praktiska gadījuma analīze, integrējot kursa laikā apgūtās teorētiskās zināšanas un prasmes) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI:

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+		+	+	+				+
2.starppārbaudījums		+	+			+	+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Bērna anatomija un attīstības fizioloģija. Bērna bioloģiskie resursi. L4, P4, Pd32

LEKCIJA: Organisma uzbūves hierarhija. Šūnu un audu veidi, orgāni un orgānu sistēmas, to atrašanās vieta organismā un funkcijas. Organisma funkciju regulācija. Homeostāze. Ontoģenēze. Bērna augšana un attīstība bērnībā, tās likumsakarības. Fiziskās attīstības rādītāji, to normatīvi. Psihomotorās attīstības rādītāji. Balsta un kustību sistēma, tās attīstība, uzbūve un funkcijas. Skeleta uzbūve. Kauli. Kaulu savienojumi. Galvaskauss. Skeleta muskulatūra. Muskuļu kontrakcijas mehānisms.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Ontoģenēze, tās periodi. Bērnu augšanas un attīstības īpatnības pirmsskolas vecumā un to ietekmējošie faktori. Mugurkaula uzbūve. Mugurkaulāja izliekumi, stājas veidošanās pirmsskolas vecumā. Pēdu uzbūve un funkcijas. Galvenās skeleta muskuļu grupas.

PRAKTISKAIS DARBS: Bērna fiziskā un psihomotorā attīstība pirmsskolas vecumā. Stāja.

Pēdu velves. Muskuļu spēks. Kustību precizitāte.

LEKCIJA: Asins sastāvs un funkcijas. Sirds un asinsrites sistēma. Sirds anatomiskā uzbūve un tās darbības fizioloģiskie mehānismi, lielais un mazais asinsrites loks. Elpošanas ceļi, to anatomija un fizioloģija. Ielpas un izelpas mehānisms. Elpošanas regulācija. Gremošanas orgānu sistēmas uzbūve un funkcijas. Gremošanas dziedzeri. Norises kuņģī un zarnu traktā. Vemšana. Defekācija. Urīnizvadsistēma, tās uzbūve un funkcijas. Urīna veidošanās un sastāvs. Urīnpūšļa iztukšošanās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Sirds anatomiskā uzbūve. Sirds vadīšanas sistēma. Pulss. Lielais un mazais asinsrites loki. Elpošanas sistēmas uzbūve. Plaušu (alveolārā) gaisa sastāvs (ieelpojot, izelpojot). Mutes dobums. Piena zobi un pastāvīgie zobi. Kumosa veidošana un rīšana. Nieru uzbūve. Nefrona uzbūve. Urīna veidošanās (filtrācija, reabsorbcija un sekrēcija).

PRAKTISKAIS DARBS: Pulsa un asinsspiediena noteikšana. Plaušu vitālā kapacitāte. Spirometrija. Zobu formula. Zobu pastu sastāvs un tā ietekme uz emalju.

LEKCIJA: Organisma funkciju neirālais regulācijas mehānisms. Nervu sistēmas klasifikācija. Muguras un galvas smadzeņu uzbūve un attīstība. Refleksi. Refleksa loks, tā sastāvdaļas. Uzvedības neirālie pamati. Smadzeņu augstākās neirālās darbības attīstība bērnībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Nervu šūnas. Muguras un galvas smadzeņu funkcijas. Uzbudinājuma un kavēšanas procesi. Galvas pusložu garozas funkcionālās zonas un svarīgākie centri. Galvas smadzeņu nervu pāri.

PRAKTISKAIS DARBS: Refleksa loka analīze. Nervu procesu īpašību izpēte. Pusložu funkcionālā asimetrija (motorā, sensorā).

LEKCIJA: Sensoro sistēmu vispārīgā uzbūve un attīstība. Redzes sensorā sistēma. Krāsu redze. Dzirdes sensorā sistēma. Skaņas uztveres mehānisms un informācijas apstrāde. Ožas un garšas sensorās sistēmas. Sāpju sensorā sistēma. Humorālā regulācija. Endokrīnā sistēma, tās uzbūve un attīstība bērnībā. Dzimumsistēmas uzbūve un attīstība bērnībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Acs tīklenes uzbūve. Iekšējās auss uzbūve. Oža. Garša. Ādas uzbūve. Iekšējās sekrēcijas dziedzeri. Hipotalāma-hipofīzes sistēma. Virsnieres. Dzimumdziedzeri.

PRAKTISKAIS DARBS: Sensoro sistēmu funkcijas. Redzes asuma, dzirdes asuma, līdzsvara noteikšana. Esteziometrija. Stress un tā ietekme uz organismu. Izpildīto praktisko darbu aizstāvēšana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Bērna anatomija un attīstības fizioloģija. Bērna bioloģiskie resursi. Bērna fiziskās, psihomotorās attīstības novērtēšana. Svarīgākās pirmsskolas vecuma bērna anatomiskās īpatnības un organismā notiekošie fizioloģiskie procesi.

2. Higiēnas pamati. L2, P2, Pd12

LEKCIJA: Faktori, kas ietekmē bērna veselību (fizikālie, ķīmiskie, mehāniskie, bioloģiskie, sociālie, psiholoģiskie). Bērna veselīgas attīstības priekšnoteikumi pirmsskolas izglītības iestādē: veselīga vide, uzturs, dienas režīms, fiziskās aktivitātes, norūdīšana. Pirmsskolas vecuma bērna higiēna. LR Likumi un normatīvie akti. MK noteikumi Nr. 890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu".

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērna veselīgas attīstības priekšnoteikumi pirmsskolas izglītības iestādē: veselīga vide, uzturs, dienas režīms, fiziskās aktivitātes, norūdīšana. Normatīvo aktu analīze.

PRAKTISKAIS DARBS: Uztura normas pirmsskolas vecumā. Ēdienkaršu analīze. Fizisko aktivitāšu organizēšanas pamatprincipi un norūdīšana pirmsskolas izglītības iestādē. Dienas

režīma praktiska izstrāde. Studējošo patstāvīgā darba prezentācija. MK noteikumu "Higiēnas prasību bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu" izpildes analīze. Patstāvīgas higiēnas prasību ievērošanas pirmsskolas izglītības iestādē vai tās teritorijā novērošanas rezultātu prezentēšana.

LEKCIJA: Bērna attīstības traucējumi un neinfekcijas slimības: garīgās attīstības traucējumi, bērnu cerebrālā trieka, neirozes, alerģiskās slimības, bronhiālā astma u.c.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Higiēnas un pašapkalpošanās prasmju apguve bērnībā.

PRAKTISKAIS DARBS: Bērna personīgā higiēna (ādas, matu, nagu, zobu, intīmā, apģērba). Higiēnas un pašapkalpošanās prasmju apguve bērnībā. Studējošo patstāvīgā darba prezentācija.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS (1.daļa): Higiēna. Bērna veselīgu attīstību veicinoša vide pirmsskolas izglītības iestādē. Personiskā higiēna.

3. Infekcijas slimības. L1, P1, Pd10

LEKCIJA: Bērna organisma aizsargfaktori. Infekcijas process, tā elementi. Infekcijas slimības pirmsskolas vecumā. Infekcijas slimību iedalījums, izplatīšanās ceļi un pazīmes. Fekāli orālās infekcijas un to izpausmes. Helmintu invāzijas. Kontakta infekcijas: trakumsērga, ādas infekcijas. Pedikuloze, kašķis. Transmisīvās infekcijas: ērcu encefalīts, Laima slimība, vīrushepatīti B, C, HIV infekcija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pretepidēmiskie pasākumi pirmsskolas izglītības iestādē. Infekcijas saslimšanu pazīmes.

PRAKTISKAIS DARBS: Gaisa pilienu infekcijas: augšējo elpceļu infekcijas, gripa, masalas, masaliņas, epidēmiskais parotīts, tuberkuloze u.c. Infekcijas slimību personiskā un kolektīvā profilakse. Vakcinācijas plāna analīze. Rīcība, ja bērnam, atrodoties pirmsskolas izglītības vai aprūpes iestādē, parādās infekcijas slimības pazīmes. Situāciju un gadījumu praktiska analīze.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS (2.daļa): Infekcijas slimības: Biežāk sastopamās infekcijas slimības, to izplatīšanās ceļi, pazīmes, slimību izplatīšanās riska samazināšana.

4. Pirmā palīdzība. L1, P1, Pd10

LEKCIJA: Bērnam droša vide. MK noteikumi Nr.474 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos". Pirmsskolas izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumi. Nedroša uzvedība un rīcība pirmsskolas vecumā. Dzīvībai un veselībai kritiskas situācijas, tās izraisītie faktori. Biežākie negadījumi. Tūlītējie pasākumi notikuma vietā. Neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšana. Pirmā palīdzība bērna veselībai bīstamos negadījumos: apdegumi, pārkarsana, ķīmisku vielu radītie bojājumi, dzīvnieku izraisītie nelaimes gadījumi, traumas u.c. dzīvību apdraudoši stāvokļi pie slimībām: krampji, paaugstināta temperatūra, pēkšņas sāpes krūtīs, elpas trūkums, sāpes vēderā, cukura diabēts.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pirmsskolas izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumi. Pirmā palīdzība praktiskā darbībā. Pirmās palīdzības sniegšanas vadlīnijas. Pirmās palīdzības sniegšanas vadlīnijas.

PRAKTISKAIS DARBS: Dzīvības uzturēšana līdz kvalificētas palīdzības sniegšanai. Bezsamaņa. Stabīlā sānu poza. Atdzīvināšanas pasākumi bērniem. Praktiska paņēmieni apgūšana. Dzīvībai bīstama asiņošana, tās apturēšanas veidi. Spiedošais pārsējs. Asiņošana no deguna. Palīdzība pie aizrīšanās. Augšdelma imobilizācija. Praktiska paņēmieni apgūšana. Dažādu negadījumu analīze. Situāciju risinājumi. Pirmās palīdzības elementu apguves praktiska demonstrēšana.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS (3.daļa): Pirmā palīdzība. Veselībai un dzīvībai bīstamās

situācijas pirmsskolas izglītības iestādē un sadzīvē un drošības pasākumi. Skolotāja rīcība nelaimes gadījumā, pirmās palīdzības pamatprincipi un paņēmieni.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Apinis, P. (2001). Cilvēks. Anatomija. Fizioloģija, patoloģijas pamati. Rīga: Nacionālais medicīnas apgāds.
2. Koidels, H. (1998). Bērnu slimības. Rīga: Zvaigzne ABC.
3. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests (2023). Kā palīdzēt cietušajam. Pieejams: www.nmpd.gov.lv
4. Slimību profilakses kontroles centrs (2020). Infekcijas slimības. Pieejams: <https://www.spkc.gov.lv/lv/tavai-veselibai/infekcijas-slimibas>

Papildus informācijas avoti

1. Aberberga-Augškalne, L. & Koroļova, O. (2014). Fizioloģija ārstiem. Rīga: Medicīnas apgāds, 409.-457. lpp.
2. Brīla, A. (2003). Infekcijas slimību epidemioloģija. Rīga: Nacionālais apgāds.
3. Čirko, A., & Kalniņa, I. (2019). Fiziskās un garīgās attīstības novērtēšana bērnam vecumā no vienas nedēļas līdz pieciem gadiem un garīgās attīstības novērtēšanas lapas aizpildīšanas metodika. Jaundzimušo un zīdaiņu, un bērnu veselības aprūpe un izvērtēšana ambulatorajā praksē. Metodiskais materiāls. Rīga. Pieejams: https://www.talakizglitiba.lv/sites/default/files/2020-01/109_Fiz.%20gar.att%C4%ABst.nov%C4%93rt.pdf
4. Eglīte, K. (2004). Anatomija. Skelets un muskuļi. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
5. Eglīte, K. (2010). Anatomija. 2. daļa. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
6. Eglīte, M. (sast.) (2008). Vides veselība. 12.nodaļa. Bērnu un pusaudžu higiēna. Rīga: RSU, 511.-564.lpp.
7. Geske, R. (2005). Bērna bioloģiskā attīstība. Rīga: Raka.
8. Krūmiņa, Dž., Kokare, I., & Biķis, E. (2007). Latvijas bērnu fiziskās attīstības novērtēšana. Rīga: Medicīnas apgāds, 48 lpp.
9. Mazjānis, I., & Tirāns E. (2006). Infekcijas slimības. Rīga.
10. Pirmā palīdzība (2009). Rīga: Zvaigzne ABC.
11. Vīksna L. (2008). Vakcinācija. Rīga: Nacionālais apgāds.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Antoņeviča L., Kuņicka I., & Ušacka K. (2013). Pusaudžu un jauniešu plaušu vitālās kapacitātes un elpas aiztures rādītāju izpēte veselīga dzīvesveida veicināšanas kontekstā. DU 54. Starptautiskās zinātniskās konferences rakstu krājums. Daugavpils: Apgāds Saule.
2. Antoņeviča, L., Žilinska, A., & Kuņicka, I. (2009). Fiziskā aktivitāte dažādās vecuma grupās. Starptautiskās zinātniskās konferences "Veselība kā vērtība sabiedrības sociālo problēmu skatījumā" rakstu krājums, 13-17. Daugavpils: DMK.
3. Antoņeviča, L., & Žilinska, A. (2007). Veselības un kultūras kopsakarības pusaudžu izpratnē. Starptautiskās konferences "Bērns kultūrā" zinātnisko rakstu krājums. Literatūra un kultūra: process, mijiedarbība, problēmas, 233-241. Daugavpils: Apgāds "Saule".
4. Epidemioloģiskās drošības likums (1997). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/52951>
5. Infekcijas slimību profilakse (2020). Ieteikumi skolām un bērnudārziem. Pieejams: www.spkc.gov.lv/lv/profesionali/ieteikumi-skolam-un-bernudarzi
6. Ministru kabinets (2013). Noteikumi Nr.890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/260057>
7. Ministru kabinets (2023). Noteikumi Nr.474 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/207125>
8. Ministru kabinets (2012). Noteikumi Nr.172 "Noteikumi par uztura normām izglītības iestāžu izglītojamiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem un

<p>ārstniecības iestāžu pacientiem”. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/245300</p> <p>9. Valtneris, A. (2001). Bērnu un pusaudžu fizioloģija. Rīga: Zvaigzne ABC.</p>
<p><i>Piezīmes</i></p> <p>Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.</p> <p>Kurss tiek docēts latviešu valodā</p>

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Bērnības pedagoģija
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP006
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	4
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed. Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Inga Stangaine (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča Dr.psych., docente Svetlana Guseva Dr.psych., Mg.ed. Aļona Korniševa Dr.psych., profesore Irēna Kokina PhD., profesore Dzintra Iliško	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa apguve veicinās studējošo spēju izprast, plānot un organizēt pedagoģisko darbību atbilstoši pirmsskolas pedagoģijas zinātnes apakšnozares nostādnēm. Studējošie gūs izpratni par bērnības perioda nozīmīgumu, pilnveidos prasmi organizēt bērna individuālās attīstības vajadzībām un plānotajiem bērnam sasniedzamajiem rezultātiem mācību jomās pirmsskolas izglītības posmos atbilstošu mācību procesu, izvēlēties mācību satura apguvei atbilstošākās metodes, paņēmienus un darba organizēšanas formas, kas sekmē jēgpilnu mācīšanās procesu un bērna personības attīstību kopveselumā, spēs pielietot alternatīvās pedagoģijas ieteikumus iekļaujošas, emocionāli drošas un intelektuāli rosinošas vides izveidē.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veicināt spēju izprast, plānot un organizēt pedagoģisko, mācību un audzināšanas darbību un procesu atbilstoši pirmsskolas pedagoģijas zinātnes nostādnēm.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kritiski analizēt bērnības jēdzienu kā zinātnisku fenomenu pirmsskolas pedagoģijas zinātnes un sabiedrības vērtību un kultūras kontekstā, akcentējot mūsdienās aktuālās pedagoģiskās idejas un teorijas. 2. Sekmēt kompleksu izpratni par pirmsskolas pedagoģisko procesu, tā organizēšanas aspektiem un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem atbilstoši bērna individuālās attīstības vajadzībām. 3. Pilnveidot prasmi izvēlēties mācību satura apguvei atbilstošākās metodes, paņēmienus un darba organizēšanas formas, kas sekmē jēgpilnu mācīšanās procesu un bērna personības 	

<p>attīstību kopveselumā.</p> <p>4. Veicināt studējošo pedagoģiskās pašpiederzes analīzes prasmi un apzinātas empātijas izveidi, pilnveidojot prasmi veidot iekļaujošu, emocionāli drošu un intelektuāli rosinošu vidi.</p>
<p>Studiju kursa kalendārais plāns</p> <p>STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., semināri (S) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 4 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.</p> <p>1. Vispārīgās pedagoģijas zinātne un bērnības pedagoģija. L2, S2, Pd16</p> <p>2. Bērnības jēdziens un tā transformācija dažādos vēstures periodos. L2, S1, P1, Pd16</p> <p>3. Bērncentrētas, uz bērna lietpratību virzītas pedagoģiskās pieejas nodrošināšana pirmsskolā. L2, P2, Pd14</p> <p>4. Alternatīvās pedagoģijas teorijas un to izmantošana mūsdienās. L2, S1, P1, Pd18</p>
<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS:</p> <p>1. Izprot bērnības posma nozīmi personības attīstībā, tā saistību ar pirmsskolas izglītības un audzināšanas mērķiem un pedagoģiskā procesa organizācijas likumsakarībām.</p> <p>2. Izprot bērnības pētījumu problēmas vēsturiskajā un mūsdienu kontekstā, izskaidro un analizē tās bērnības perioda pilnveidē.</p> <p>3. Izprot mācību stratēģijas, paņēmienus un metodes atbilstoši katra bērna individuālās attīstības likumsakarībām.</p> <p>PRASMES:</p> <p>4. Organizē bērnu individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem atbilstošu mācību procesu, izvēloties un lietojot mācību un darba organizācijas metodes, kas sekmē jēgpilnu mācīšanās procesu un bērna attīstību veselumā.</p> <p>5. Sadarbībā ar kolēģiem spēj veidot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu un emocionāli drošu mācību vidi, pielāgojot to mācīšanās mērķiem un bērnu attīstības vajadzībām.</p> <p>KOMPETENCE</p> <p>6. Izrāda empātiju pret personībām ar daudzveidīgu un atšķirīgu bērnības perioda pieredzi, spēj sniegt priekšlikumus ar bērnības periodu saistīto problēmu risināšanai.</p> <p>7. Spēj izmantot mācību un audzināšanas procesā atbilstošas vispusīgas faktu, teoriju, likumsakarību un tehnoloģiju zināšanas un lietot tās praktiskajā pedagoģiskajā darbībā atbilstoši bērnu vajadzībām, spējām un interesēm.</p> <p>8. Spēj izvēlēties un sadarbībā ar kolēģiem stratēģiski izvērtēt mācību saturu un mācību metodes, kas sekmē katra bērna mācīšanās izaugsmi.</p>
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>Studējošo patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijās, semināros un praktiskajās nodarbībās analizēto tematiku, kā arī studējošo pedagoģiskajā pašpiederzē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi, studējošo pedagoģiskās pašpiederzes refleksijas un praktisko uzdevumu veikšanu, mācību metodisko materiālu izstrādi, integrējot digitālās prasības elementus, apzinot savu pedagoģisko pašpiederzi un akcentējot personīgo attieksmi.</p> <p>Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:</p> <p>1. Bērnu attīstības vajadzību un pedagoģisko likumsakarību ievērošana pedagoģiskā procesa organizācijā dažādos bērnu attīstības posmos. Bērnu vecumposmu vajadzību iepazīšana un analīze.</p> <p>2. Alternatīvās pedagoģijas ideju izmantošana mūsdienās bērniem emocionāli drošas un intelektuāli rosinošas vides izveidē. Alternatīvo pedagoģiju būtības, to principu raksturošana bērniem drošas, uz radošās darbības un kritiskās domāšanas vērstas vides izveidē. Ieteikumu izveide un didaktisko materiālu kopas apkopošana bērnu patstāvības</p>

un kritiskās domāšanas veicināšanai.

Studējošie patstāvīgo darbu ietvaros sagatavoja 2 starppārbaudījumiem:

1. Izzina un analizē pedagoģiskā procesa norisi dažādos bērnu attīstības posmos, izstrādā, prezentē un izvērtē metodisko materiālu "Pedagoģiskā procesa organizācijas īpatnības bērnu pašrealizācijai dažādos pirmsskolas attīstības posmos".
2. Izveido vienas alternatīvās pedagoģiskās teorijas (uzskatu sistēmas) kritisku izvērtējumu, apkopojot būtiskākos principus un praktisko ieteikumus iekļaujošas vides veidošanai pirmsskolā un prezentē studējošo grupā, argumentēti analizējot savu sniegumu un aktīvi piedaloties pārējo studējošo snieguma izvērtēšanā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo sniegumu, aktīvi līdzdarbojoties semināros un praktiskajās nodarbībās, veicot patstāvīgā darba uzdevumus un sekmīgi nokārtojot 2 starppārbaudījumus kursa apguves laikā. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Lekciju apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās seminārnodarbībās un praktiskajās nodarbībās – 20%.
2. STARPPARBAUDĪJUMI – 60%:
Bērnu attīstības vajadzību un pedagoģisko likumsakarību ievērošana pedagoģiskā procesa organizācijā dažādos pirmsskolas attīstības posmos – 30%.
Alternatīvās pedagoģijas ideju izmantošana iekļaujošas, emocionāli drošas un intelektuāli rosinošas mācību vides izveidē pirmsskolā – 30%.
3. NOSLĒGUMA PARBAUDĪJUMS: Eksāmens (pārbaudījums par kursa ietvaros apgūto informāciju) – 20%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI:

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.starppārbaudījums			+	+				+
3.starppārbaudījums	+		+	+	+		+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Vispārīgās pedagoģijas zinātne un bērniņas pedagoģija. L2, S2, Pd16

LEKCIJA: Vispārīgās pedagoģijas un bērniņas pedagoģijas saistība, vispārīgās pedagoģijas kategorijas. Pedagoģijas saistība ar citām zinātnēm, pedagoģijas zinātnes attīstība.

SEMINĀRS: J.A. Komenskis – pedagoģijas zinātnes pamatlicējs. V.Ratke un viņa devums pedagoģiskās domas attīstībā. J.H. Pestalocija, F. Frēbeļa, J. Herbarta, Dž. Djuī pedagoģisko ideju un mūsdienu prakses analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērnu attīstības vajadzību un pedagoģisko likumsakarību ievērošana pedagoģiskā procesa organizācijā dažādos bērnu attīstības posmos. Bērnu vecumposmu vajadzību iepazīšana un analīze.

2. Bērniņas jēdziens un tā transformācija dažādos vēstures periodos. L2, S1, P1, Pd16

LEKCIJA: Bērniņas jēdziens un tā pētīšana. Bērniņas raksturojums dažādos vēstures

periodos. Bērņības konceptualizācijai raksturīgas pieejas.

SEMINĀRS: Bērņības koncepta, bērņa tēla un sabiedrības vērtību mijsakariības O. Svenes, A. Dagues, K. Dēķena, M. Štāla, J.A. Studenta darbos.

PRAKTISKAIS DARBS: Bērņība un bērņa Ego stāvokļi, to analīze, bērņības nozīme cilvēka dzīves stila izvēlē. Bērņība un digitālo tehnoloģiju attīstība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērņības koncepta analīze dažādu zinātnieku darbos.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Bērņu attīstības vajadzību un pedagoģisko likumsakariību ievērošana pedagoģiskā procesa organizācijā dažādos attīstības posmos.

3. Bērņcentrētas, uz bērņa lietpratību virzītas pedagoģiskās pieejas nodrošināšana pirmsskolā. L2, P2, Pd14

LEKCIJA: Bērņcentrētas pedagoģiskās pieejas raksturojums un realizācija pirmsskolā. Konstruktīvisms pedagoģiskā procesa organizācijā.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja loma jēgpilna pedagoģiskā procesa organizēšanā. Uz bērņu lietpratību balstīts skolotāja pedagoģiskās darbības modelis bērņa pašrealizācijai pedagoģiskajā procesā. Konstruktīvisma izglītības pieeja jeb “mācīšanās darot”.

LEKCIJA: Bērņcentrētās vides iekārtošana bērņa pašvadītas mācīšanās sekmēšanai. Attīstošas atgriezeniskās saites izmantošana bērņa pašvadītas mācīšanās nodrošināšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pedagoģisko likumsakariību ievērošana bērņcentrētas mācīšanās vides veidošanā.

PRAKTISKAIS DARBS: Vide, materiāli un pedagoģiskās mācību un organizācijas metodes bērņcentrētas pedagoģiskās pieejas nodrošināšanā.

4. Alternatīvās pedagoģijas un to izmantošana mūsdienās. L2, S1, P1, Pd18

LEKCIJA: Brīvība un bērņa brīvās darbības izvēle alternatīvajās teorijās. Alternatīvās pedagoģijas ideju izmantošana mūsdienās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Alternatīvās pedagoģijas ideju izmantošana iekļaujošas, emocionāli drošas un intelektuāli rosinošas mācību vides izveidē pirmsskolā.

SEMINĀRS: Bērņis un tā attīstības likumsakariības Fr. Frēbeļa, R. Šteinera, M. Montesori un L. Malaguzzi izpratnē.

LEKCIJA: Valdorfpedagoģijas būtība, tās raksturojums. Fr. Frēbeļa spēles teorija un tās izmantošana mūsdienās.

PRAKTISKAIS DARBS: M. Montesori pedagoģiskie principi pirmsskolā. Montesori vide, didaktiskie materiāli bērņa patstāvības un kritiskās domāšanas veicināšanai. Reggio Emilia pamatideja, pamatvērtības un principi.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Alternatīvās pedagoģijas ideju izmantošana iekļaujošas, emocionāli drošas un intelektuāli rosinošas mācību vides izveidē pirmsskolā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. File, N. (2017). Understanding Research in Early Childhood Education: Quantitative and Qualitative Methods. New York: Routledge.
2. Isaacs, B. (2018). Understanding the Montessori Approach. 2nd edition. New York:

<p>Routledge. Pieejams: https://hmk.am/wp-content/uploads/2021/10/Understanding-the-Montessori-Approach-Early-Years-Education-in-Practice.pdf</p> <p>3. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr. 716 "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem". Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/303371</p> <p>4. The Reggio Emilia Approach to Early Years Education (2006). Early Education Support. Learning and Teaching Scotland. Pieejams: https://education.gov.scot/media/vjtdw2cj/elc35_reggioaug06.pdf</p>	<p><i>Papildus informācijas avoti</i></p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ansgar, A. (2017). Education and Philosophy: an Introduction. 1st edition. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications. 2. Brice, B. (2013). Viss sākas ar rotaļu: metodiskie ieteikumi un rotaļas pirmsskolas un sākumskolas bērniem. Rīga: RaKa. 3. Beļickis I. (2001). Izglītības alternatīvās teorijas. Rīga: RaKa. 4. Dzintere, D. & Stangaine, I. (2007). Rotaļa – bērna dzīvesprasmju sekmētāja. Rīga: RaKa. 5. Van Alphen, P., & Van Alphen, C. (2000). Child Development. Germany, Creative Commons. Pieejams: https://www.waldorfcriculum.com/Class1/Child-Dev-Training-Manual.pdf 6. Fadels, Č., Bialika, M., & Trinlings, B. (2017). Četrus dimensiju izglītība: skolēnu panākumiem nepieciešamās kompetences. Lielvārde: Lielvārds, 112 lpp. Pieejams: https://site-891838.mozfiles.com/files/891838/4_dimensijas.pdf?1588672430 7. Fogarty, R., & Pete, B. (2009). How to Integrate the Curricula. 3rd edition. Thousand Oaks, CA: Corwin Press. 8. Freiberga, I., & Priede, L. (2007). Bērns mācās izzināt pasauli. Rīga: SIA Izglītības soļi. 9. Guide to the Early Years Foundation Stage in Steiner Waldorf Early Childhood Settings (2010). Steiner Waldorf Education. Department of Education. Pieejams: https://dera.ioe.ac.uk/id/eprint/2387/7/780cec736755cbe8ae2756917f4e732d_Redacted.pdf 10. Mācīšanās lietpratībai (2018). Kolektīva monogrāfija. Oliņa, Z., Namsone, D., France, I. u.c. (red.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. Pieejams: https://www.siic.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija/Macisanas_Lietpratibai.pdf 11. Oļehnoviča, E. (2019). Mācību satura un valodas integrēta apguve kompetenču pieejā: kritiskā diskursa aspekti. CLIL jeb mācību satura un valodas integrēta apguve: ietvari, pieredze, izaicinājumi. Metodisko rakstu krājums. Atb. red. M. Burima, Nr. 5. Rīga: Latviešu valodas aģentūra, 19.-38.lpp. 12. Pitamic, M. (2009). Spēles bērniem: Montessori spēles un nodarbes mazuļiem un bērniem. Rīga: Valters un Rapa. 13. Reunamo, J., & Suomela, L. (2013). Education for Sustainable Development in Early Childhood Education in Finland. Journal of Teacher Education for Sustainability, 15(2), 91-102. https://doi.org/10.2478/jtes-2013-0014 14. Ülavere, P., & Veisson, M. (2015). Values and Values Education in Estonian Preschool Child Care Institutions. Journal of Teacher Education for Sustainability, 17(2), 108-124. https://doi.org/10.1515/jtes-2015-0014 	<p><i>Periodika un citi informācijas avoti</i></p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Discourse and Communication for Sustainable Education. http://www.ise-lv.eu/publications.php?sub_show=85&show=&pub=13 2. Journal of Teacher Education for Sustainability. http://ise-lv.eu/publications.php?show=39&pub=3 3. Periodika: e-laikraksts "Izglītība un kultūra", e-žurnāls "Pirmsskolas izglītība", e-žurnāls "Skolas psiholoģija", digitālais izdevums "Pirmsskolā". 	

4. The Australian Journal of Teacher Education. <http://ro.ecu.edu.au/ajte/>

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Sociāli emocionālā mācīšanās
Studiju kursa kods (DUIS)	PsihP057
Zinātnes nozare	Psiholoģija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Kornīševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr.psych., Mg.ed., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr.psych., asociētā profesore Baiba Martinsone (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Kornīševa	
Dr.psych., profesore Irēna Kokina	
Dr.psych., docente Svetlana Guseva	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss ir izveidots studējošo patstāvīgai mācīšanās praksei. Studiju kursa ietvaros studējošie apgūs, kas ir sociāli emocionālā mācīšanās, kādus ieguvumus tā dod; uzzinās, kā sociāli emocionālo mācīšanos var īstenot izglītības iestādē; pratīs sekmīgi vadīt sociāli emocionālās mācīšanās nodarbības. Studiju kurss paredz sniegt topošajiem skolotājiem instrumentu kopumu, lai uzlabotu grupas attiecību klimatu, veicinot cieņpilnu komunikācijas kultūru.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Sniegt strukturētas zināšanas par sociāli emocionālo attīstību un ar to saistīto prasmju attīstīšanu dažādu vecumposmu bērniem, tādējādi nodrošinot psiholoģiskā klimata un katra bērna mācību procesa uzlabošanu, kā arī savstarpēja atbalsta un pieņemšanas gaisotni.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nostiprināt iepriekš apgūtās psiholoģijas teorētiskās un jaunāko pētījumu atziņas, saistīt tās ar praktisko darbu izglītības iestādē; apgūt prasmes patstāvīgi saskatīt un apzināti risināt problēmas pedagoģiskajā darbā. 2. Paplašināt izpratni par uz attiecībām orientētas mācību vides veidošanas, pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites nodrošināšanas, un sociāli emocionālo prasmju attīstīšanas nozīmi sekmīgā kompetenču pieejā balstītā izglītībā. 3. Iepazīties ar izglītības pieeju bērnu sociāli emocionālo prasmju attīstīšanā un skolotāja sociāli emocionālo prasmju, vērtību, pašrefleksijas prasmju lomu un ieguldījumu mācību procesa norisē. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., semināri (S) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.

1. Sociāli emocionālo prasmju attīstība un nozīme. L1, Pd6
2. Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziens. L1, Pd4
3. Sevis apzināšanās un pašregulācija (emociju, domu un uzvedības apzināšanās un pārvaldīšana). L1, S1, Pd4
4. Sociālā apzināšanās un attiecību veidošanas prasmes (empātija, otra perspektīvas ieņemšana, konfliktu risināšana, sadarbība). S1, Pd4
5. Mērķu izvirzīšana un atbildīgu lēmumu pieņemšana. S1, Pd6
6. Akadēmisko sasniegumu, uzvedības, garīgās veselības un sociāli emocionālo prasmju saistība. L1, S1, Pd6
7. Pieejas sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā (visas izglītības iestādes pieeja, specifiskas programmas prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību plānā ikdienā). L1, S1, Pd6
8. Vienota mācību procesa struktūra konsekventai sociāli emocionālo prasmju mācīšanai. L1, Pd6
9. Pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites veidošana un sniegšana. S1, Pd4
10. Refleksijas un pašrefleksijas nozīme mācību procesā. L1, S1, Pd6
11. Pedagoģis kā emocionālā klimata veidotājs grupā/klasē un izglītības iestādē. L1, Pd6
12. Sociāli emocionālo kompetenču attīstības dinamikas izvērtēšana (pašnovērtējuma metodes, izglītības iestādes klimata aptauja). S1, Pd6

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Izprot mācīšanās procesu ietekmējošos psiholoģiskos faktorus un izskaidro pašregulācijas psiholoģiskos aspektus un to ietekmi uz mācību motivācijas veidošanos.
2. Pārzina sociāli emocionālās attīstības un audzināšanas/mācīšanās principus un izskaidro skolotāja personības, vērtību, sociāli emocionālo prasmju mijiedarbību pedagoģiskajā procesā.
3. Raksturo izglītības iestādes lomu sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā (visas izglītības iestādes pieeja, konsekventa mācību procesa struktūras ievērošana, pozitīva un konkrēta atgriezeniskā saite, refleksija).

PRASMES:

4. Analizē saistību starp bērnu mācīšanos un skolotāja/skolēna sociāli emocionālajām prasmēm, veidojot pozitīvu atgriezenisko saiti un uzlabojot mijiedarbību ar bērniem.
5. Izvērtē saistību starp skolotāja personīgo pieredzi, vērtībām, sociāli emocionālajām prasmēm un viņa pedagoģisko praksi, reflektē par savu iekšējo pasauli, tādējādi veicinot empātiju pret skolēniem.
6. Veic sociāli emocionālo prasmju attīstības dinamikas pedagoģisko izvērtējumu.

KOMPETENCE:

7. Integrē psiholoģijas zinātnes nostādnes pedagoģisko procesu izpratnē un izmanto gūtās zināšanas, izpratni un prasmes savas pedagoģiskās darbības plānošanā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Studējošie patstāvīgā darba ietvaros veic divus starppārbaudījumus:

1. Eseja ar padziļinātu pašanalīzi par psiholoģiskajiem un kontekstuālajiem faktoriem, kas ietekmē bērnu sociāli emocionālo mācīšanos, un skolotāja sociāli emocionālās kompetences nozīmi profesionālajā darbā un pašrefleksijā.
2. Grupu darbs, rakstiska recenzija un prezentācija par jaunāko zinātnisko rakstu

pedagoģiskajā psiholoģijā un viena tematiskā semināra sagatavošana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma vērtējumus. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 60% (katrs 30%):

Eseja ar padziļinātu pašanalīzi par psiholoģiskajiem un kontekstuālajiem faktoriem, kas ietekmē bērnu sociāli emocionālo mācīšanos, un skolotāja sociāli emocionālās kompetences nozīmi profesionālajā darbā un pašrefleksijā.

Grupu darbs, rakstiska recenzija un prezentācija par jaunāko zinātnisko rakstu pedagoģiskajā psiholoģijā un viena tematiskā semināra sagatavošana – 30%.

2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (praktiska gadījuma analīze, integrējot kursa laikā apgūtās teorētiskās zināšanas un prasmes) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI:

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.starppārbaudījums	+	+			+	+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Sociāli emocionālo prasmju attīstība un nozīme. L1, Pd6

LEKCIJA: Sociālās un emocionālās attīstības savstarpējā mijiedarbība. Netipiska sociāli emocionālā attīstība izglītības kontekstā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apkopot informāciju par tipisku un netipisku sociāli emocionālo attīstību un veikt avotu salīdzinošu analīzi.

2. Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziens. L1, Pd4

LEKCIJA: Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziena izcelsme un definīcija. Mūsdienu pieejas sociāli emocionālo kompetenču modeļu veidošanā. Jaunākie pētījumi par dažādu sociāli emocionālās mācīšanās programmu efektivitāti. Pierādījumos balstītas programmas kritēriji. Sociāli emocionālās mācīšanās vieta kompetencēs balstītā izglītības saturā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” pieeju caurviju kompetenču integrēšanai mācību saturā.

3. Sevis apzināšanās un pašregulācija (emociju, domu un uzvedības apzināšanās un pārvaldīšana). L1, S1, Pd4

LEKCIJA: Pašregulācijas bioloģiskie, kognitīvie un emocionālie aspekti. Pašefektivitāte un pašregulācija.

SEMINĀRS: Pašregulācijas attīstība dažādos vecumposmos, to ietekmējošie sociālie un izglītības vides aspekti.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Analizēt pedagoģisku situāciju (piemēram, bērna uzvedības pārkāpums rotaļnodarbībā, skolotāja izvēlētie grupas vadības paņēmieni), fokusējoties uz

pašregulācijas aspektu.

4. Sociālā apzināšanās un attiecību veidošanas prasmes (empātija, otra perspektīvas ieņemšana, konfliktu risināšana, sadarbība). S1, Pd4

SEMINĀRS: Sociālās apzināšanās jēdziens psiholoģijā. Pedagoģiskie paņēmieni sociālās apzināšanās aspektu attīstības veicināšanai dažādos vecumos. Attiecību veidošanas prasmes un attiecību agresija, vienaudžu vardarbība. Pāridarītāju un upuru raksturojums. Aculiecinieki. Noteikšanas metodes. Risinājumi problēmas mazināšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apkopot praktiskus piemērus par sociālās kompetences nozīmi izglītības kontekstā.

5. Mērķu izvirzīšana un atbildīgu lēmumu pieņemšana. S1, Pd6

SEMINĀRS: Labi formulēts mērķis. Mērķa izvirzīšana un sasniedzamā rezultāta definēšana. Bērnam subjektīvi nozīmīga mērķa izvirzīšana katrā rotaļnodarbībā. Pierādījumi mērķa sasniegšanai, izmantojot snieguma līmeņa aprakstus. Formatīvās vērtēšanas loma un iespējas virzībai uz mērķa sasniegšanu mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izveidot iespējami garu sev subjektīvi nozīmīgu labi formulētu mērķu sarakstu.

6. Akadēmisko sasniegumu, uzvedības, garīgās veselības un sociāli emocionālo prasmju saistība. L1, S1, Pd6

LEKCIJA: Mācību motivācija, tās emocionālie un izziņas aspekti: personība, skolotājs, mācību saturs, pielietotās metodes, vide. Iekšējā un ārējā motivācija. Prokrastinācija.

SEMINĀRS: Sociāli emocionālās mācīšanās ieguvumi. Eseja "Psiholoģiskie un kontekstuālie faktori, kas ietekmē bērnu iesaistīšanos, piesaisti izglītības iestādei, sasniegumus un ar to saistītā sava personīgā pieredze".

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Lasīt zinātniskus rakstus par atsvešinātību no izglītības iestādes/piesaisti tai un introspektīvi reflektēt par savu pieredzi, mācoties pirmsskolā.

7. Pieejas sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā. L1, S1, Pd6

LEKCIJA: Visas izglītības iestādes pieeja, specifiskas programmas sociāli emocionālo prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību plānā ikdienā. Universālā līmeņa un specifisko līmeņu programmas. Efektivitātes pētījumi.

SEMINĀRS: Latvijas Sociāli emocionālās mācīšanās programmas izstrāde un attīstība. Sociāli emocionālās mācīšanās programmu integrēts pārskats.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izlasīt Latvijas Sociāli emocionālās mācīšanās programmas metodisko materiālu.

8. Vienota mācību procesa struktūra konsekventai sociāli emocionālo prasmju mācīšanai. L1, Pd6

LEKCIJA: Rotaļnodarbības struktūra atbilstoši mācīšanās taksonomijām. Konsekventas nodarbības struktūras pamatelementi dažādu vecuma grupu bērniem un atbilstoši dažādiem nodarbību mērķiem. Konsekventas pieejas ieguvumi dažādu psiholoģijas un pedagoģijas teorētisko pieeju skatījumā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informāciju un veidot pārskatu par dažādiem nodarbību plāniem, atrodot tajos nodarbības struktūras pamatelementus un saistot tos ar sociāli emocionālās mācīšanās iespēju bērniem.

9. Pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites veidošana un sniegšana. S1, Pd4

SEMINĀRS: Atgriezeniskā saite, tās elementi un efektivitātes kritēriji. Orientācija uz kļūdām

vai attīstības iespējām. Pozitīva un konkrēta atgriezeniskā saite izaicinošās situācijās. Pētījumi un prakse par atgriezeniskās saites efektivitāti mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izveidot sarakstu ar iespējami daudz pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites piemēriem. Savā ikdienas darbībā pievērst uzmanību un fiksēt piemērus, kad studējošais sniedza pozitīvu atgriezenisko saiti saviem kolēģiem, ģimenes locekļiem u.c.

10. Refleksijas un pašrefleksijas nozīme mācību procesā. L1, S1, Pd6

LEKCIJA: Refleksijas līmeņi. Bērnu un skolotāja pašnovērtējums. Skolotāja personība un sociāli emocionālās prasmes.

SEMINĀRS: Bērnu un skolotāja pašnovērtējuma instrumentu veidi un lietojums dažādās situācijās. Eseja “Skolotāja sociāli emocionālo kompetenču nozīme profesionālajā darbā”. Pašrefleksija par savām sociāli emocionālajām kompetencēm.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast avotus un veikt salīdzinošu analīzi par dažādiem pedagoga pašrefleksijas instrumentiem (dienasgrāmatām, paš novērtējuma aptaujām, pašaptaujas rīkiem (check-list) u.c.).

11. Pedagoģis kā emocionālā klimata veidotājs pirmsskolas grupā un skolā. L1, Pd6

LEKCIJA: Mācību vides fiziskie, sociālie un psiholoģiskie aspekti. Kvalitatīvas skolotāju – bērnu savstarpējās attiecības. Pirmsskolas grupa kā sociāla grupa. Skolotāja entuziasms un augsti sasniegumu standarti. Skolotāju un vecāku savstarpējā uzticēšanās un sadarbība: vecāku sadarbības veidi ar izglītības iestādī, vecāku sapulces, individuālās tikšanās, telefona sarunas, sarakste e-vidē. Uz attiecībām orientētas mācību vides veidošana grupā un skolā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izveidot sarakstu ar iespējami daudz paņēmieniem pozitīvu attiecību veidošanai, uzturēšanai un atjaunošanai ar dažādu vecumu bērniem.

12. Sociāli emocionālo kompetenču attīstības dinamikas izvērtēšana. S1, Pd6

SEMINĀRS: Mācību vides novērtēšanas metodes: grupas raksturojums, sociometrija, kartēšana. Grupas noteikumi. Snieguma līmeņu apraksti, pašnovērtējuma metodes, izglītības iestādes klimata aptauja. Pedagoģiskās diagnostikas veidi un pieejas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Patstāvīgi izvērtēt savas sociāli emocionālās prasmes saskaņā ar piedāvāto snieguma līmeņu aprakstu. Sagatavoties refleksijai par šo tēmu.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Humphrey, N. (2013). Social and Emotional Learning: A Critical Appraisal. Los Angeles: SAGE. Pieejams: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000369079>
2. Lazdiņa, S. (2021). Kā attīstīt bērnu sociāli emocionālās prasmes pirmsskolā? Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/media/11687/download>
3. Social and Emotional Learning (2017). The Future of Children, 27(1), 1-182. Pieejams: <https://www.wallacefoundation.org/knowledge-center/Documents/FOC-Spring-Vol27-No1-Compiled-Future-of-Children-spring-2017.pdf>
4. VISC (2018). Rokasgrāmata. Metodiskie paņēmieni skolēnu sociāli emocionālo prasmju novērtēšanai skolā. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/rokasgramata_met_pan_sem.pdf

Papildus informācijas avoti

1. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (2017). TOOL: Personal Assessment and Reflection - SEL Competencies for School Leaders, Staff, and Adults. Pieejams: <https://drc.casel.org/uploads/sites/3/2019/02/CASEL-Personal-Assessment-and-Reflection-Tool-SEL-Competencies-for-School-Leaders-Staff-and-Adults-1.pdf>
2. Development of Practices and Methodologies for Assessing Social Emotional and Health Skills within Education Systems. Pieejams: www.learningtobe.net
3. Martinsone, B., Niedre, R., & Vilciņa, S. (2018). Sociāli emocionālā mācīšanās.

Nodarbību plāni 1.-12. klasei. Metodiskais līdzeklis. VISC. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/5806>

4. The Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. Pieejams: www.casel.org

Periodika un citi informācijas avoti

1. International Journal of Emotional Education. Pieejams: <https://www.um.edu.mt/ijee>

2. Learning to Be. (2018). Pieejams: www.learningtobe.net

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Iekļaujošā izglītība
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	IzglP003
<i>Zinātnes nozare</i>	Izglītības zinātnes
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	16 (nepilna laika studijas)
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
<i>Kursa autors(-i)</i>	
Dr.psych., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.paed., lektore Larisa Silova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., asociētā profesore Dita Nīmante (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., docente Ieva Margeviča-Grinberga (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Dr.psych., docente Aļona Korniševa Mg.paed., lektore Larisa Silova Mg.paed., vieslektore Jekaterina Jankovska	
<i>Priekšzināšanas</i>	
Psiholoģija skolotājiem	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
<p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veidot studējošo izpratni par daudzveidīgajiem iekļaujošās izglītības aspektiem izglītībā, sagatavot topošos skolotājus teorētiski un praktiski, lai viņi efektīvi darbotos mūsdienu iekļaujošā vidē, patstāvīgi vai sadarbībā ar kolēģiem veidotu atbalstošu mācību vidi, plānotu un īstenotu iekļaujošu mācību procesu atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem, īstenojot katra bērna tiesības iegūt izglītību.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radīt izpratni par kursa apguvē nepieciešamajiem pamatjēdzieniem iekļaujošās izglītības, speciālās izglītības un starpkultūru izglītības kontekstā. 2. Veicināt izpratni par iekļaujošas vides veidošanas nosacījumiem, sociālo iekļaušanos, individuālo plānošanu un sadarbībā ar kolēģiem atbalstošas vides nodrošināšanai. 3. Veicināt izpratni par nepieciešamo iekļaujošu mācību procesa plānošanu, izvirzot konkrētus sasniedzamos rezultātus katram izglītojamajam un izvēloties atbilstošas metodes, paņēmienus, līdzekļus un resursus, individualizējot un diferencējot, īstenojot vērtēšanu. 4. Attīstīt prasmes izmantot LR normatīvos dokumentus bērnu ar grūtībām mācībās, trešo valstu valstspiederīgo, reemigrantu un mazākumtautību bērnu izglītības atbalstam. 5. Veidot izpratni un attīstīt prasmes sistemātiski izziņāt izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās, personības, un sociālās izaugsmes vajadzības, kā arī grūtības mācību procesā. 6. Veicināt izpratni par pedagogam nepieciešamo kompetenci un personiskajām īpašībām, strādājot ar bērniem ar migrācijas pieredzi, mazākumtautību bērniem, kompetences robežām sadarbībā ar atbalsta speciālistiem izglītības iestādē un ārpus tās, administrāciju, bērnu vecākiem. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., semināri (S) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.

1. Iekļaujošā, speciālā izglītība un starpkultūru izglītība, to pamatjēdzieni. L2, S2, Pd12
2. Iekļaujošā izglītības iestāde un grupa, iekļaujošas un atbalstošas mācību vides veidošana grupā. L2, S2, Pd16
3. Iekļaujošā pedagogija. L2, S2, Pd12
4. Starpkultūru izglītība. L1, S1, Pd12
5. Iekļaujošās izglītības tiesību aspekts. L1, S1, Pd12

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Izprot iekļaujošo, speciālo un starpkultūru izglītību un ar to saistītus pamatjēdzienus, atbalstošas iekļaujošās vides veidošanu un sociālo iekļaušanos, iekļaujošo pedagogiju, t.sk. iekļaujoša mācību procesa plānošanu un diferenciacijas īstenošanu, izmantojot daudzveidīgas mācību metodes, diferencētus sasniedzamus rezultātus, vērtēšanu iekļaujošā grupā.
2. Izprot normatīvo dokumentu hierarhiju un iespējas veicināt ikviena bērna, bet īpaši bērnu ar speciālajām vajadzībām, tiesības uz izglītību un izaugsmi.
3. Izprot izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās, personības, un sociālās izaugsmes daudzveidīgas vajadzības un iespējamās grūtības mācību procesā, speciālās vajadzības un to pedagogisko identifikāciju.
4. Izprot mācību programmas adaptāciju, modifikāciju, atbalsta pasākumus, pētījumos balstītus pedagogiskus paņēmienus darbā ar bērniem ar mācību, uzvedības, sociālajām un emocionālajām grūtībām, mazākumtautību bērniem, bērniem ar migrācijas pieredzi, kā arī pedagogam nepieciešamās kompetences robežas.

PRASMES:

5. Atpazīst iekļaujošās izglītības īstenošanās modeļus Latvijas izglītības sistēmā izglītības iestādes un grupas līmenī, plāno individuāli vai sadarbībā ar kolēģiem nepieciešamos pasākumus iekļaujošas mācību vides radīšanai, veicinot emocionāli un fiziski drošas, mācībām labvēlīgas vides veidošanos.
6. Plāno iekļaujošu mācību procesu un vidi, izvirzot diferencētus sasniedzamos rezultātus, nepieciešamības gadījumā konkrētus sasniedzamos rezultātus katram izglītojamajam un izvēloties atbilstošas metodes, paņēmienus, līdzekļus un resursus, diferencējot mācību procesu.
7. Prot izmantot normatīvos dokumentus bērnu ar sociālajām, emocionālajām, uzvedības un mācību grūtībām, atbalstam un tiesībām uz izglītību nodrošināšanai.

KOMPETENCE:

8. Spēj veidot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu, emocionāli un fiziski drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi.
9. Spēj argumentēti aizstāvēt savu viedokli prezentācijās un diskusijās, integrēt kursā apgūtās zināšanas, prasmes praktiskajā darbībā, plānot, īstenot un izvērtēt, apzināti reflektējot par savu profesionālo pilnveidi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu.

Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie:

1. atlasa un iepazīstas ar informāciju un teorētisko literatūru, gatavojoties diskusijai “Par un pret iekļaujošo izglītību”;
2. atlasa saturu un metodiskos materiālus iekļaujošas rotaļnodarbības modelēšanai, analizē

- prakses piemērus, veido iekļaujošas rotaļnodarbības plānu;
3. individuāli, pāri vai grupā veic normatīvo dokumentu atlasī un analīzi, pārdomā konkrētos prakses gadījumus.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma vērtējumus. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 50%:
Diskusija “Par un pret iekļaujošo izglītību” – 20%.
Iekļaujošas rotaļnodarbības modelēšana – 30%.
2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens – 50%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+		+	+	+				+
2.starppārbaudījums	+			+	+	+		+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Iekļaujošā, speciālā izglītība un starpkultūru izglītība, to pamatjēdzieni. L2, S2, Pd12

LEKCIJAS: Konstruktīvisma pieejā balstītā iekļaujošā izglītība. Iekļaujošās izglītības hierarhija: iekļaujošā izglītība, integrācija, segregācija, izolācija. Starpkultūru izglītība.

SEMINĀRI: Starpkultūru dialogs izglītībā. Iekļaujošā izglītība makro, mezo, mikro līmeņos. Speciālās izglītības mērķi un uzdevumi. Galveno iekļaujošās izglītības šķēršļu identificēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras izpēte par iekļaujošo, speciālo izglītību, starpkultūru izglītību un to pamatjēdzieniem, filozofisko pamatojumu, uzdevumiem un mērķiem.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Studējošo izpratne par iekļaujošo, speciālo izglītību, starpkultūru izglītību un to pamatjēdzieniem. Diskusija “Par un pret iekļaujošo izglītību”.

2. Iekļaujošā izglītības iestāde un grupa, iekļaujošas un atbalstošas mācību vides veidošana grupā. L2, S2, Pd16

LEKCIJAS: Īss iekļaujošās izglītības iestādes un grupas raksturojums. Indekss iekļaujošai izglītībai. Sociālā iekļaušanās, nosacījumi emocionāli, fiziski drošas, intelektuāli rosinošas mācību vides veidošanai. Kultūras un sociālo apstākļu nozīme iekļaujošās mācību vides veidošanā. Starpkultūru komunikāciju ietekmējošie faktori. Verbālā un neverbālā komunikācija.

SEMINĀRI: Starpkultūru konfliktu raksturojums. Konfliktu risināšanas veidi. Starpkultūru dialogs. Kultūršķoka simptomi un stadijas. “W” līknes kultūršķoka modelis. Kultūrstress.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras izpēte par sociālās iekļaušanās nosacījumiem, kā arī emocionāli, fiziski drošas, intelektuāli rosinošas mācību vides veidošanu.

3. Iekļaujošā pedagogija. L2, S2, Pd12

LEKCIJAS: Iekļaujošās pedagogijas raksturojums. Individualizācija kā izglītības mērķis.

Mācīšanās sistēmiski konstruktīviskā izpratne. Iekļaujoša mācību procesa plānošana. Konstruktīvisma principu ievērošana mācību procesa organizēšanā. Elastīgums mācību procesa organizēšanā, daudzveidīgu mācību metožu atlase un izmantošana. Diferencēta mācību procesa organizēšana.

SEMINĀRI: Vērtēšana iekļaujošā grupā. Diferencēti sasniedzamie rezultāti. Iekļaujošas rotaļnodarbības modelēšana, izvērtēšana, pilnveidošana. Konstruktīvisma pieejas atspoguļojums iekļaujošās rotaļnodarbības uzbūvē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Satura un metodisko materiālu atlase iekļaujošās rotaļnodarbības modelēšanai, prakses piemēru analīze, veidojot iekļaujošās rotaļnodarbības plānu.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Iekļaujošās rotaļnodarbības modelēšana un izvērtēšana.

4. Starpkultūru izglītība. L1, S1, Pd12

LEKCIJA: Kultūras būtība. Kultūras koncepcijas (piemēram, Iceberg concept), G.Hofsteda kultūras dimensijas, elementi, līmeņi utt. Kā kultūra iespaido mūsu domāšanu, lēmumu pieņemšanu?

SEMINĀRS: Kultūruniversālisms un kultūrrelatīvisms. Diskusija par kultūruniversālismu un kultūrrelatīvismu.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kultūras dimensiju analīze.

5. Iekļaujošās izglītības tiesību aspekts. L1, S1, Pd12

LEKCIJA: Normatīvo dokumentu hierarhija bērnu tiesību aspektā. Tiesības uz izglītību.

SEMINĀRS: Bērnu ar speciālajām vajadzībām tiesības uz atbalstu mācībās izglītības iestādē un pakalpojumiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Prakses gadījumu analīze.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Banks, J.A. (2014). An Introduction to Multicultural Education. 5th Edition. Pearson. Pieejams: <https://ucarecdn.com/d82827b2-9e39-40fe-a717-a1aca81ce4a9/>
2. Eiropas Speciālās un iekļaujošās izglītības aģentūra (2017). Iekļaujoša pirmsskolas izglītība: jaunas atziņas un instrumenti – galīgais kopsavilkuma ziņojums. M. Kyriazopoulou, P. Bartolo, E. Björck-Åkesson, C. Giné & F. Bellour (red). Odense, Dānija. Pieejams: https://www.european-agency.org/sites/default/files/iece-summary-lv_0.pdf
3. Nīmante, D. (2021). Dažādība un iekļaušanās izglītībā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.

Papildus informācijas avoti

1. Daniela, E.R., & Steforda, K. (1999). Iekļaujošās klases radīšana. Rīga: Sorosa Fonds Latvijā.
2. E-DYS-LEARN (2021). Pirmsskolas izglītības iestāžu skolotāju profesionālās kompetences pilnveide ar mācīšanās traucējumiem saistītā jomā. Rokasgrāmata skolotājiem. Human Resource Development Centre. Pieejams: https://www.edyslearn.com/uploads/handbook_lv.pdf
3. Florian, L. (ed.). (2014). The SAGE Handbook of Special Education. Second edition. SAGE Publications Ltd. Pieejams: <https://eclass.edc.uoc.gr/modules/document/file.php/DEA101/The%20Sage%20Handbook%20of%20Special%20Education%20%282013%2C%20Sage%20Publications%20Ltd%29.pdf>
4. Iekļaujošā izglītība bērniem ar speciālām vajadzībām Latvijā (2020). Pētījuma gala ziņojums. Rīga: Latvijas Republikas Saeima. Pieejams: https://www.saeima.lv/petijumi/Ieklaujosa_izglitiba_berniem_spec_vajadzibam_Latvija.pdf
5. Izglītības attīstības centrs (2011). Starpkultūru saskarsme. Mācību metodiskais materiāls. Rīga: IAC. Pieejams: <https://www.integration.lv/uploads/files/informativie-materiali/iacgramatal.pdf>

6. Lebeer, J. (2003). Mācīšanās kā mācīties iekļaujošā vidē. Jēkabpils: Izglītības iniciatīvu centrs.
7. Liepiņa, S. (2008). Speciālā psiholoģija. Rīga: RaKa.
8. Rozenfelde, M. (2018). Skolēnu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanas vispārējās izglītības iestādēs atbalsta sistēma. Rēzekne: Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija. Pieejams: <http://books.rta.lv/index.php/RTA/catalog/view/6/5/17-1>
9. Skola2030 (2022). Iekļaujošā izglītība plašākā skatījumā. Domāt.Darīt.Zināt. Pieejams: <https://www.ikvd.gov.lv/lv/media/4160/download>
10. VISC (2023). ESF projekta "Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide" sagatavotie metodiskie materiāli. Pieejams: https://registri.visc.gov.lv/specizglitiba/metmat_esfpr.shtml

Periodika un citi informācijas avoti

1. Intercultural Education. <https://www.tandfonline.com/journals/ceji20>
2. International Journal of Inclusive Education. <https://www.tandfonline.com/journals/tied20>
3. International Journal of Multicultural Education. <https://ijme-journal.org/index.php/ijme>
4. Journal of Research in Special Educational Needs. <https://nasenjournals.onlinelibrary.wiley.com/journal/14713802>
5. Ministru kabinets (2019). Noteikumi Nr. 556 "Prasības vispārējās izglītības iestādēm, lai to īstenotajās izglītības programmās uzņemtu izglītojamos ar speciālām vajadzībām". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/310939>
6. Nīmante, D. (2008). Bērnu ar speciālām un īpašām vajadzībām iekļaujošā izglītība Latvijā: vēsturiskais un mūsdienu konteksts. Sociālā pedagoģija. Promocijas darbs. Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/4759/27873-Dita_Nimante_2008.pdf?sequence=1

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Pirmsskolas skolotājs" A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Pirmsskolas pedagoģiskā procesa organizācija un vadība
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP008
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	16
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.paed., lektore Vineta Pole (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa Mg.paed., lektore Larisa Silova Mg.sc.comp., lektors Andris Vagalis Mg.paed., vieslektore Kristīna Ivancova	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Bērības pedagoģija Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss virzīts uz studējošo teorētisko zināšanu apguvi un praktiskās darbošanās pilnveidošanu un paredz ieskatu pedagoģiskā procesa organizācijas pamatprincipos. Studiju kursa ietvaros studējošie iepazīsies ar normatīviem dokumentiem pedagoģiskā procesa nodrošināšanai, pētīs un analizēs pirmsskolas izglītības vadlīnijas un programmas, gūs izpratni par adaptācijas periodu, atbalstošas vides veidošanu bērnu un pedagoga darbībai. Praktiski darbojoties gan grupās, gan individuāli plānos gan mācību vidi, gan sasniedzamos rezultātus tēmas apguvei, gan audzināšanas darbu. Apgūs prasmi interaktīvo uzdevumu veidošanā, bērnu svētku plānošanā un vadīšanā. Studējošie tiks iepazīstināti ar dažādām pedagoģiskā procesa organizācijas formām, mācīšanās veidiem, mācību snieguma vērtēšanas veidiem; tiks skatītas un analizētas sadarbības formas ar bērnu ģimenēm.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veidot valsts pirmsskolas vadlīnijām, pirmsskolas izglītības programmām un skolotāja profesijas standartam atbilstošas profesionālās kompetences pirmsskolas pedagoģiskā procesa plānošanai un īstenošanai.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analizēt pirmsskolas pedagoģiskā procesa īstenošanu reglamentējošos dokumentus. 2. Apgūt bērnu attīstību un mācīšanās veicinošas vides veidošanas principus. 3. Analizēt kompetencēs balstīta pedagoģiskā procesa plānus, organizācijas formas un mācīšanās pieejas. 4. Apgūt bērnu mācību snieguma vērtēšanas principus. 5. Analizēt mācību procesā izmantojamo mācību līdzekļu izvēli un informāciju tehnoloģiju 	

izmantošanu pedagoģiskajā procesā.
6. Apgūt skolotāja un bērna ģimenes pozitīvas sadarbības veidošanas nosacījumus.
Studiju kursa kalendārais plāns
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., semināri (S) – 8 st., praktiskie darbi (P) – 16 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 128 st.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pirmsskolas pedagoģiskā procesa organizācijas normatīvie dokumenti. L1, S1, P2, Pd24 2. Adaptācijas process pirmsskolā. L1, S1, Pd12 3. Atbalstoša vide bērna un pedagoga sadarbībai. L1, S1, P1, Pd14 4. Kompetencēs balstīta mācību satura un uz sasniedzamo rezultātu orientēta pedagoģiskā procesa plānošana un īstenošana. Pirmsskolas izglītības satura īstenošanas principi. L2, S2, P2, Pd16 5. Informāciju tehnoloģijas pedagoģiskā procesā pirmsskolā. S2, P6, Pd24 6. Mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi. L1, P1, Pd16 7. Uz bērna attīstību virzīta pedagoga sadarbība ar bērna ģimeni. L1, P1, Pd12 8. Prasmju, zināšanu un vērtību rādītāji pirmsskolas izglītības nobeigumā. L1, P1, Pd10
Studiju rezultāti
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pārzina valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijas un programmas. 2. Raksturo dažādas pieejas un metodes pedagoģiskā procesa organizēšanā, dažādas mācīšanās un mācīšanas stratēģijas un prasmes. 3. Zina pamatnosacījumus bērna attīstību un mācīšanos veicinošas aktīvas mācību vides veidošanai. 4. Izprot bērnu darbības vērtēšanas pamatprincipus. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Analizē un interpretē pirmsskolas pedagoģiskā procesa normatīvos dokumentus. 6. Integrē teorētiskās zināšanas praktiskā darbā ar bērniem, veidojot bērniem atbalstošu vidi, veido tematiskos, vides un audzināšanas darba plānus. 7. Prot veidot pozitīvu sadarbību ar bērnu vecākiem. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Spēj patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem plānot un vadīt pedagoģisko procesu pirmsskolā. 9. Spēj vērtēt un analizēt bērnu un savu darbību, plānot tālākās attīstības vajadzības.
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums
<p>Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par pedagoģiskā procesa organizācijas un vadības aspektiem.</p> <p>Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagoģiskā procesa organizācijas normatīvie dokumenti. Iepazīšanās ar pirmsskolas izglītība vadlīnijām un izglītības programmām. Audzināšanas darba plāna izveide vienam mācību gadam visām vecuma grupām. 2. Veiksmīgas adaptācijas pedagoģiskie nosacījumi pirmsskolā. Metodisko materiālu vecākiem un pedagogiem bērnu veiksmīgas adaptācijas sekmēšanai izstrāde. 3. Aktivitāšu centru plānošana un veidošana. Attīstošas vides plāna izveide un prezentēšana. 4. Lielā ideja, tēmas izvēle, sasniedzamie rezultāti. Tematiskā plāna mēnesim, nedēļai, dienai izstrāde. 5. Svētku svinēšana un tradīcijas. Bērnu pasākuma scenārija izstrāde. 6. Mācīšanās veidi un situācijas. VISC materiāla “Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai” studēšana. Rotaļas (pirkstiņrotaļa, kustību rotaļa, sižeta lomu rotaļa) izveide atbilstoši tematikai un prezentēšana.

7. VISC materiāla "Par bērnu vērtēšanu pirmsskolā" un Skola2030 "Kā vērtēšana palīdz mācīt un mācīties pirmsskolā" studēšana un analīze.
8. Sadarbības formas ar ģimeni. Vecāku sapulces plāna un satura izstrāde.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Lekciju apmeklējums un studējošo darbs seminārnodarbībās un praktiskajās nodarbībās – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%:
Audzināšanas darba plāna izveide – 10%.
Mācību attīstošas vides plāna izveide – 10%.
Bērnu pasākuma scenārija izstrāde – 10%.
Vecāku sapulces plāna un satura izstrāde – 10%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (domu kartes izveide, tās prezentēšana) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+		+		+		+	+
2.starppārbaudījums			+			+		+	
3.starppārbaudījums	+	+			+	+		+	+
4.starppārbaudījums					+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Pedagoģiskā procesa organizācijas normatīvie dokumenti. L1, S1, P2, Pd24

LEKCIJA: Pirmsskolas izglītības iestādes vadības principi. Komandas darba organizācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Patstāvīga iepazīšanās ar pirmsskolas izglītība vadlīnijām un izglītības programmām.

SEMINĀRS: Pirmsskolas izglītības vadlīnijas un izglītības programmas. IZM noteiktie mācību līdzekļi un materiāli. Noteikumi par vispārējās izglītības iestāžu pedagoģiskā procesa organizēšanai nepieciešamo obligāto dokumentāciju.

PRAKTISKAIS DARBS: Dienas ritms pirmsskolas izglītības iestādē.

PRAKTISKAIS DARBS: Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas. Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu, mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Audzināšanas darba plāna izveide vienam mācību gadam visām vecuma grupām.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Audzināšanas darba plāna vienam mācību gadam visām vecuma grupām izstrāde.

2. Adaptācijas process pirmsskolā. L1, S1, Pd12

LEKCIJA: Adaptācijas procesa īpatnības. Sekmīgas adaptācijas priekšnoteikumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veiksmīgas adaptācijas pedagoģiskie nosacījumi pirmsskolā. Metodisko materiālu vecākiem un pedagogiem bērnu veiksmīgas adaptācijas sekmēšanai izstrāde.

SEMINĀRS: Pedagoģa kompetence adaptācijas procesā.

3. Atbalstoša vide bērna un pedagoga sadarbībai. L1, S1, P1, Pd14

LEKCIJA: Bērna attīstību un mācīšanos veicinoša aktīva mācību vide. Daudzveidīgas mācību stratēģijas, paņēmieni un metodes inovatīvas mācību vides nodrošināšanai.

SEMINĀRS: Aktivitāšu centru veidošanas pamatnosacījumi dažādas vecuma grupās.

PRAKTISKAIS DARBS: Aktivitāšu centru plānošana un veidošana. Mācību attīstošas vides plāna izveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Aktivitāšu centru plānošana un veidošana. Attīstošas vides plāna izveide un prezentēšana.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Mācību attīstošas vides plāna prezentācijas izveide.

4. Kompetencēs balstīta mācību satura un uz sasniedzamo rezultātu orientēta pedagoģiskā procesa plānošana un īstenošana. Pirmsskolas izglītības satura īstenošanas principi. L2, S2, P2, Pd16

LEKCIJA: Mācību jomas, caurviju prasmes, tikumi. Lielā ideja, tēmas izvēle, sasniedzamie rezultāti. Temata, sasniedzamā rezultāta izstrādes pamatprincipi. Mācīšanās rezultātu formulēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Tematiskā plāna vienam mēnesim, nedēļai, dienai izstrāde. VISC materiāla "Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai" studēšana.

SEMINĀRS: Pirmsskolas pedagoģiskā procesa organizācijas formas. Mācīšanās veidi un situācijas – pedagoga darbība un bērnu darbība.

SEMINĀRS: Aktivitātes bērnu patstāvīgai un organizētai darbībai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Rotaļas (pirkstiņrotaļa, kustību rotaļa, sižeta lomu rotaļa) sagatavošana atbilstoši tematikai, tās prezentēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Konstruktīvisma principos balstītā mācību satura plānošana. Rotaļnodarbības plānošana un organizēšana.

LEKCIJA: Kompleksa mācīšanās daudzveidīgo spēju sekmēšanai.

SEMINĀRS: Mācīšanās procesa sistēmiski konstruktīvā izpratne. Mācīšanās individualizācija un diferenciacija.

PRAKTISKAIS DARBS: Svētku svinēšana un tradīcijas pirmsskolas izglītības iestādē.

PRAKTISKAIS DARBS: Sagatavošanās svētkiem, pasākuma organizācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Svētku svinēšana un tradīcijas. Bērnu pasākuma scenārija plānošana un izstrāde.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Bērnu pasākuma scenārija izstāde.

5. Informāciju tehnoloģijas pedagoģiskā procesā pirmsskolā. S2, P6, Pd24

SEMINĀRS: IT mērķtiecīga integrācija pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Skolotāja un bērnu digitālā kompetence.

PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja darbs ar dažādām pirmsskolas izglītības vadības sistēmām (E-klase, Mykoob).

SEMINĀRS: Digitālo rīku un lietotņu izmantošana pedagoģiskā procesa plānošanā un organizēšanā.

PRAKTISKAIS DARBS: Digitālie mācību līdzekļi un mācību materiālu krātuves (Uzdevumi.lv, Soma.lv, ActivInspire, Digiklase.lv u.c.).

PRAKTISKAIS DARBS: Interaktīvās tāfeles izmantošana mācību procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Interaktīvi mācību līdzekļi. Interaktīvās mācību spēles un darba lapas.

PRAKTISKAIS DARBS: Interaktīvo mācību materiālu izstrāde. Mācību materiālu izstrāde darbam ar interaktīvo tāfeli.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Interaktīvā mācību materiāla izveide.

PRAKTISKAIS DARBS: Mācību sasniegumu vērtēšanai un atgriezeniskas saites iegūšanai izmantojamie digitālie rīki. Digitālo platformu izmantošana vērtēšanas datu saglabāšanai, informācijas nodošanai un analīzei.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Interaktīvā mācību materiāla izveide.

6. Mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi. L1, P1, Pd16

LEKCIJA: Vērtēšanas pedagoģiskās pamatnostādnes. Summatīvā, formatīvā vērtēšana. Bērnu portfolio.

PRAKTISKAIS DARBS: Vērtēšana un bērna personība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: VISC materiāla “Par bērnu vērtēšanu pirmsskolā” un Skola2030 “Kā vērtēšana palīdz mācīt un mācīties pirmsskolā” studēšana un analizēšana.

7. Uz bērna attīstību virzīta pedagoga sadarbība ar bērna ģimeni. L1, P1, Pd12

LEKCIJA: Pozitīvas sadarbības veicinošie nosacījumi. Sadarbības pedagoģiskie aspekti.

PRAKTISKAIS DARBS: Sadarbības formas ar ģimeni. Pedagogu personības īpašības pozitīvai sadarbībai ar bērna ģimeni.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Sadarbības formas ar ģimeni. Vecāku sapulces plānošana un satura izstrāde.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Vecāku sapulces plāna un satura izstrāde.

8. Prasmju, zināšanu un vērtību rādītāji pirmsskolas izglītības nobeigumā. L1, P1, Pd10

LEKCIJA: Pirmsskolas izglītības satura apguves novērtēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Pirmsskolas izglītības un pamatzglītības satura pēctecības problemātiskie aspekti.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pašrefleksija par studija kursa apguvi, balstoties uz SVID analīzi.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Hansena, K.A., Kaufmane, R.K., & Saifers, S. (2018). Bērncentrētu grupu veidošana. Rīga: Izglītības Iniciatīvu Centrs.
2. Kaņepēja, R., Lieģeniece, D., Mangule, I., Ukstiņa, R., Dzintere, D., Stangaine, I., & Gaugere, Z. (2012). Ceļā uz skolu. Bērnu sagatavošana pamatzglītības ieguvei. Rīga: Zvaigzne ABC.
3. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>
4. VISC (2019). Mācību satura un pieejas plānošana. Pieejams:

<https://mape.skola2030.lv/materials/141>

5. VISC (2020). Caurviju prasmes pirmsskolā. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas skolotājam. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/357>

Papildus informācijas avoti

1. Bethere, D. (2013). Pārejas posms pirmsskola-pamatskola. Teorija. Pieredze. Prakse. Rīga: RaKa, 150 lpp.
2. Dzintere, D. (red.) (2002). Bērns kā individualitāte pirmsskolas izglītības iestādē. Rīga: SIA "Izglītības soļi".
3. Golubina, V. (2007). Pirmsskolas pedagoga rokasgrāmata. Rīga: SIA "Izglītības soļi".
4. Kompetents pedagogs 21.gadsimtā (2013). Kvalitatīvās pedagogijas principi. Rīga: Izglītības iniciatīvu centrs. Pieejams: https://iic.lv/wp-content/uploads/2017/07/Kvalitativas_pedagogijas_principi_IIC.pdf
5. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr. 716 "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>
6. Ministru kabinets (2013). Noteikumi Nr. 890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/260057>

Periodika un citi informācijas avoti

1. VISC (2016). Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai. Rīga. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/met_iet_pirmsk_prog_ist.pdf
2. Pirmsskola. Pieejams: skolasvards.lv/pirmsskola
3. <https://mape.skola2030.lv>
4. www.skola2030.lv

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Pirmsskolas skolotājs" A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP007
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.paed., lektore Larisa Silova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Līga Ābolīņa (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., Dr.psych., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa Mg.paed., lektore Larisa Silova Dr.paed., docente Sandra Zariņa	
Priekšzināšanas	
Bērības pedagoģija Bērna attīstības fizioloģija, higiēna un pirmās palīdzības pamati Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss sniedz iespēju gūt zināšanas par rotaļu un prasmes organizēt rotaļas pirmsskolas vecuma bērniem, atklājot rotaļdarbības iespējas bērnu pasaules izzināšanā, jūtu attīstībā, interešu un sevis atklāsmē. Studējošie tiek rosināti izvērtēt rotaļas kā metodes, formas, līdzekļa un paņēmiena izmantošanu bērna dzīvesdarbībai un lietpratībai. Studiju kursa ietvaros studējošie iegūst zināšanas un izpratni par integrētās mācību jomu metodikas aktualitāti uz ilgtspējīgumu orientētā izglītībā, filozofisko un didaktisko pamatu, kā arī praktisku pielietojumu un tā izvērtējumu mācību procesā izglītības iestādēs, veidojot un prezentējot metodiskos materiālus mācību satura apguvei pirmsskolā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Sekmēt izpratni par rotaļu kā cilvēces kultūras evolūcijas fenomenu un vadošo darbības veidu pirmsskolā un nostiprināt prasmi mērķtiecīgi organizēt un netieši vadīt bērnu mācīšanos rotaļdarbībā, veicinot studējošo teorētisko zināšanu saikni ar praktisko pedagoģisko darbību.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analizēt rotaļas pedagoģisko vērtību praksē, atklājot rotaļas iespējas bērnu pasaules izzināšanā, jūtu attīstībā, interešu un sevis atklāsmē. 2. Rosināt izvērtēt rotaļas kā metodes, formas, līdzekļa un paņēmiena izmantošanu bērnu izglītošanā dzīves darbībai un lietpratības attīstībai. 3. Pielietot dažādu integrēto mācību metožu un paņēmienus, ņemot vērā atbilstošā vecumposma izglītojamo attīstības un mācību īpatnības, spējas un mācīšanās stilus. 4. Rosināt studējošo profesionālo prasmju un iemaņu attīstību mācību procesa īstenošanai, 	

izvērtējot integrēto mācību jomu metodiku ilgtspējīgas izglītības kontekstā.

5. Veicināt studējošo personīgās attieksmes un kritiskās domāšanas attīstību, patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem integrējot teorijas un zināšanas no izglītības saskares zinātņu jomām un izmatot tās praksē.

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 16 st., semināri (S) – 8 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 128 st.

1. Rotaļdarbības attīstība, raksturojums un teorētiskais pamatojums. L4, S2, P2, Pd32
2. Rotaļas kā metodes formas, līdzekļi un paņēmieni, to organizācija. L4, S2, P2, Pd32
3. Integrētās mācību jomu metodikas aktualitāte un filozofiskais pamatojums. L3, S1, Pd16
4. Integrētās mācību jomu metodikas praktisks pielietojums mācību procesā. L2, S2, Pd16
5. Integrētās mācību jomu metodikas didaktiskais pamats. L1, S1, P2, Pd16
6. Integrētās mācību jomu metodikas pielietojuma izvērtējums. L2, P2, Pd16

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot rotaļas kā vadošās darbības veidu, to funkcijas pirmsskolā bērna personības attīstībā.
2. Pārzina rotaļu rašanās teorijas, rotaļu attīstības posmus un rotaļdarbības nozīmi bērnu attīstībā, kā arī rotaļu vadīšanas metodes un paņēmienus dažādās bērna pirmsskolas vecuma grupās.
3. Izskaidro integrēto mācību saturu un tā nozīmi bērnu attīstībā, integrētās mācību metodikas principus un izmantošanas iespējas mācību procesā atbilstoši bērnu individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem.

PRASMES:

4. Analizē rotaļu attīstības virzienu un posmu pēctecību un izvērtē bērna rotaļu norisi novērojumā.
5. Prot izvēlēties un pamatot rotaļu organizēšanas un vadīšanas paņēmienus dažādās pirmsskolas bērna vecuma grupās, kā arī modelēt rotaļdarbību atbilstoši bērna vecumam, interesēm un vajadzībām, mērķtiecīgi piemērojot bērnam rotaļu veidu un vidi.
6. Prot patstāvīgi pielietot integrētās mācību metodikas teorētisko pamatojumu un labās prakses piemērus integrēto rotaļnodarbību plānošanā.

KOMPETENCE:

7. Spēj kritiski izvērtēt rotaļu organizēšanas un vadīšanas paņēmienus un problēmas, sadarbībā ar kolēģiem piedāvāt un analizēt iespējamās risinājumus, un prognozēt bērnu vadošās darbības sekmēšanas tendences.
8. Spēj argumentēti pamatot bērnu rotaļdarbības organizēšanas un vadīšanas likumsakarības bērnu attīstībai kopveselumā.
9. Spēj patstāvīgi atlasīt un sadarbībā ar kolēģiem analizēt informāciju, apzinot jaunākās pieejas integrēto mācību jomu metodikā un izmantojot to savai profesionālai izaugsmei.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu, kā arī ar darba vidē, t.i. izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par rotaļdarbības un integrēto mācību praksi, par vietēja mēroga un globālajiem problēmjautājumiem izglītībā kompetenču pieejās satura kontekstā, apzinot personīgu attieksmi.

Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:

1. Rotaļa un bērnu attīstības jomas. 3-5 pēc satura un veida dažādu rotaļu atlase un bērnu attīstības jomas raksturošana rotaļā. Diskusija par iespējamajiem paņēmieniem un veidiem bērna rotaļdarbības aktivizēšanā, balstoties uz literatūras analīzi un pieredzi.

2. Rotaļu vadīšanas metodes un paņēmieni dažādās pirmsskolas vecuma grupās. Rotaļas modelēšana atbilstīgi dotajam plānojumam (norādot vecumu, sasniedzamo rezultātu, ierosināšanu, apjēgšanu, atgriezenisko saikni, metodes un paņēmienus).
3. Radošo rotaļu priekšnosacījumi, pedagoga darbība un līdzdalība. Radošo rotaļu priekšnosacījumu izvērtēšana, balstoties uz literatūras avotu analīzi un pieredzi, un akcentējot pedagoga lomu – darbību un līdzdalību.
4. Kustību/didaktisko rotaļu vadīšana un izvērtējums. Divu rotaļu (kustību un didaktisko) izstrāde un argumentēta prezentēšana sadarbībā ar kolēģiem.
5. Rotaļspēļu iespējas izvērtējums bērna attīstībā veselumā. Rotaļspēļu iespēju izvērtēšana pēc dotajiem izdales materiāliem.
6. Rotaļu vides izvērtējums. Bērnu rotaļu vides raksturošana pēc: materiālu daudzveidības, to variatīvās izmantošanas; grupas telpas iekārtojuma atbilstības bērna vecumam, interesēm, darbošanās tempam, tēmai, materiāliem un drošībai; dinamikas (klusums, komforts, mēbeles, grīdas segums); harmonikas (pārdomāts rotaļu saturs, grupas kārtība; skaistums, ērtums un pieejamība bērniem); bērna pozitīvas, radošas attieksmes pret rotaļlietām sekmēšanas (bērna prasme radīt rotaļu vidi dažādām tēmām, to maiņu rotaļu gaitā, saskaņu starp bērniem, interese par rotaļlietām, tās izgatavojot).
7. Didaktisko spēļu/rotaļlietu modelēšana. Didaktisko spēļu/rotaļlietu izstrāde individuāli un/vai sadarbībā ar kolēģim un to atbilstības izvērztajam mērķim un uzdevumiem raksturošana. Izstāde-prezentācija. Kopīgs izvērtējums.
8. Integrētās mācību jomu metodikas aktualitāte. Zinātniskās literatūras izpēte un kritisks izvērtējums. Zinātnisku rakstu analīze. Personīgā konceptuāli teorētiskā modeļa izstrāde un prezentēšana: pedagoģisko teoriju klasifikācija un kritisks izvērtējums pēc filozofiskā pamata; pēc pielietojšanas iespējām; pēc izziņas darbības organizēšanas veida; pēc attieksmes pret izglītojamā personību u.c.
9. Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un integrētās pieejas izvērtējums. Mācību jomas satura izstrāde un kritisks izvērtējums. Labās prakses piemēru apkopošana periodikā. Galveno pedagoģisko ideju par integrētās pieejas praksi kritiska izvērtēšana brīvi izvēlētajā zinātniskajā rakstā vai literatūras avotā.
10. Profesionālās kompetences pilnveide: kompetenču pieejā balstīta izstrādātā mācību satura izvērtējums un aprobācija. "Integrētās mācīšanās projekta" patstāvīga izstrāde, prezentēšana un izvērtēšana. "Integrēto un radošo ideju" patstāvīga izstāde un prezentēšana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Lekciju apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās seminārnodarbībās – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%:
Dažādu rotaļu organizēšanas un vadīšanas problēmsituāciju risināšana – 20%.
Labās prakses piemēru apkopošana un integrētās mācību jomu metodikas satura ilgtspējīgai mācīšanās videi izstrāde un prezentēšana – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (integrētās mācīšanās projekta izstrāde un prezentēšana) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+		+	+		+	+	
2.starppārbaudījums			+			+	+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs**1. Rotaļdarbības attīstība, raksturojums un teorētiskais pamatojums. L4, S2, P2, Pd32**

LEKCIJA: Rotaļa kā darbības veids bērna audzināšanā un attīstībā. Rotaļu teorijas.

LEKCIJA: Rotaļu iedalījums. Rotaļu attīstības posmi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Rotaļa un bērnu attīstības jomas. 3-5 pēc satura un veida dažādu rotaļu atlase un bērnu attīstības jomas raksturošana rotaļā.

SEMINĀRS: Rotaļu vadīšanas metodes un paņēmieni dažādās pirmsskolas vecuma grupās. Bērna rotaļdarbības aktivizēšanas paņēmieni un veidi.

PRAKTISKAIS DARBS: Rotaļas modelēšana atbilstīgi plānojumam (norādot vecumu, sasniežamo rezultātu, ierosināšanu, apjēgšanu, atgriezenisko saikni, metodes un paņēmienus).

LEKCIJA: Simboliskās jeb radošās rotaļas, to raksturojums un veidošanas principi bērna vecuma posmos.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Radošo rotaļu priekšnosacījumu izvērtēšana, akcentējot pedagoga lomu – darbību un līdzdalību.

SEMINĀRS: Radošo rotaļu priekšnosacījumi, pedagoga darbība un līdzdalība. Simbolisko jeb radošo rotaļu veidošana dažādos bērna vecuma posmos.

LEKCIJA: Spēļu jeb rotaļu ar noteikumiem raksturojums. Kustību, didaktiskās rotaļas, to pazīmes. Spēles principi un funkcijas. Spēles intereses faktori. Spēle pirmsskolas pedagoģijas teorijā un praksē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kustību/didaktisko rotaļu vadīšana un izvērtējums. Rotaļu (kustību un didaktisko) izstrāde un argumentēta prezentēšana sadarbībā ar kolēģiem.

PRAKTISKAIS DARBS: Spēļu jeb rotaļu ar noteikumiem organizēšanas priekšnosacījumi un posmi. Izstrādāto rotaļu argumentēta prezentēšana sadarbībā ar kolēģiem.

2. Rotaļas kā metodes, formas, līdzekļi un paņēmieni, to organizācija. L4, S2, P2, Pd32

LEKCIJA: Rotaļdarbības, rotaļspēles jēdziens, saturs un vadīšanas paņēmieni.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Rotaļspēļu iespējas un izvērtējums bērna attīstībā veselumā.

SEMINĀRS: Teatrālās rotaļas, to saturs, veidi bērna dažādos vecuma posmos.

LEKCIJA: Rotaļa pedagoģiskajā procesā bērna personības veidošanā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērnu rotaļu vides raksturojums pēc materiālu daudzveidības, to variatīvās izmantošanas; grupas telpas iekārtojuma atbilstības bērna vecumam, interesēm, darbošanās tempam, tēmai, materiāliem un drošībai; dinamikas (klusums, komforts, mēbeles, grīdas segums); harmonikas (pārdomāts rotaļu saturs, grupas kārtība; skaistums, ērtums un pieejamība bērniem).

SEMINĀRS: Bērnu rotaļu vides raksturojums un izvērtējums. Bērna pozitīvas, radošas attieksmes pret rotaļām sekmēšana.

LEKCIJA: Rotaļlietas, to veidi un iespējas bērna personības attīstībā veselumā. Pašgatavotās

rotaļlietas.

PRAKTISKAIS DARBS: Pašgatavoto rotaļlietu modelēšana, izstrāde un izvērtējums.

LEKCIJA: Didaktisko spēļu modelēšana, praktiskā izstrāde un izvērtējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Individuāli un/vai sadarbībā ar kolēģiem didaktisko spēļu materiālās bāzes/ rotaļlietu izstrāde.

SEMINĀRS: Didaktisko spēļu/rotaļlietu modelēšana, izstrāde un izvērtējums.

PRAKTISKAIS DARBS: Izstrādāto rotaļu un spēļu izstāde – prezentācija. Rotaļu/spēļu kopīgs izvērtējums.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Dažādu rotaļu organizēšanas un vadīšanas problēmsituāciju risināšana.

3. Integrētās mācību jomu metodikas aktualitāte un filozofiskais pamatojums. L3, S1, Pd16

LEKCIJA: Integrēto pieeju/modeļu daudzveidība, izmantošanas iespējas, trūkumi. Integrētās mācību jomu metodikas aktualitāte un filozofiskais pamatojums uz ilgtspējību orientētā izglītībā.

LEKCIJA: Integrētā pieeja kā prasmju un kompetenču elastīgs pielietojums pedagoģiskajā darbībā.

LEKCIJA: Holisma teorijas attīstība 21. gadsimtā: pamatprincipi (ekoloģisms, integrētība, garīgums, ilgtspējīgums) mācību plānu un programmu teorijā (mācību plānu un programmu veidošanā, mācību metožu un satura kritēriju izvēlē, mācīšanās vides un izvērtēšanas problēmu risināšana holistiskās pieejas kontekstā).

SEMINĀRS: Profesionālo kompetenču diagnosticēšana, vērtēšana un atzīšana. Pedagoģa profesionālās kompetences pilnveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Integrētās mācību jomu metodikas aktualitāte. Zinātniskās literatūras izpēte un kritisks izvērtējums.

4. Integrētās mācību jomu metodikas praktisks pielietojums mācību procesā. L2, S2, Pd16

LEKCIJA: Obligātais mācību saturs un pamatprasības tā apguvei pirmsskolā.

LEKCIJA: Integrētā pieeja septiņās kompetenču jomās: valodu mācību joma, sociālā un pilsoniskā mācību joma, kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma, dabaszinātņu mācību joma, matemātikas mācību joma, tehnoloģiju joma, veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma.

SEMINĀRS: Periodikā publicēto atziņu par integrētās pieejas praksi analīze: kompetenču pieeja mācību saturā. Integrētie mācību un metodiskie līdzekļi.

LEKCIJA: Mācīšanās un audzināšanas vides plānošanas, organizācijas metodes un formas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un integrētās pieejas izvērtējums.

SEMINĀRS: Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas izvērtējums. Integrētā pieeja lietpratības izglītības koncepcijas kontekstā: pamatkompetenču un caurviju kompetenču attīstība, nodrošinot izglītojama kvalitatīvu izglītību visās izglītības pakāpēs.

5. Integrētās mācību jomu metodikas didaktiskais pamats. L1, S1, P2, Pd16

LEKCIJA: Didaktika 21.gadsimta kompetencēm. Metodiskie paņēmieni atsevišķu tēmu mācīšanā. Integrācijas diapazons – dažādas pieejas un konteksti mācību satura integrēšanai. Konstruktīvisma pieeja jeb zināšanu konstruēšanas pieeja mācību satura integrācijā. Satura un virssatura integrācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mācību jomas satura izstrāde un kritisks izvērtējums.

SEMINĀRS: Integrācijas veidi, virzieni, būtiskākās iezīmes, plānošana un ieguvumi. Ilgtspējības kompetences.

SEMINĀRS: Integrētā temata izvēles un formulēšanas veidi, pieejas izmantošanas iespējas veidojot integrētu tēmu. Starppriekšmetu tēmu pieeja.

PRAKTISKAIS DARBS: Integrēto rotaļnodarbību plānošanas un īstenošanas metodiskie risinājumi. Integrētas mēnešā/nedēļas/dienas tēmas izveide: tēmas izvēle, plānošana, realizācija, izvērtēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Starpdisciplināra pieeja veidojot kombinētas mācību jomas/priekšmetus, mācību līdzekļus. Integrētā pieeja kompetenču mācību jomas satura apguvē. Integrēta pieeja mācību jomu/priekšmetu moduļu izveidē.

6. Integrētās mācību jomu metodikas pielietojuma izvērtējums. L2, P2, Pd16

LEKCIJA: Integrētās mācīšanās izvērtēšana. Bērnu interesēm un vajadzībām atbilstoša mācību satura atlase, analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Profesionālās kompetences pilnveide: kompetenču pieejā balstīta izstrādātā mācību satura izvērtējums un aprobācija.

PRAKTISKAIS DARBS: Izglītojamo attīstības vajadzību un prasmju izpēte un prognozēšana. Integrētās mācīšanās interneta resursu izvērtēšana: metodiskie resursi mūsdienīgas lietpratības izglītības saturam.

PRAKTISKAIS DARBS: Līdzdalība izglītības iestādes projektos – skolotāju tīkls. Starptautiskie projekti. Pētniecībai pieejamie resursi. Pedagoģa profesionālās kompetences. Darbs pie inovatīvu mācību materiālu, mācību metožu izstrādes.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Labās prakses piemēru apkopošana un integrētās mācību jomu metodikas satura ilgtspējīgai mācīšanās videi izstrāde un prezentēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Dzintere, D., & Stangaine, I. (2005). Rotaļa – bērna dzīvesveids. Rīga: RaKa.
2. Dzintere, D., & Stangaine, I. (2007). Rotaļa – bērna dzīvesprasmju sekmētāja. Rīga: RaKa.
3. Fogarty, R., & Pete, B. (2009). How to Integrate the Curricula. 3rd edition. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
4. Jacobs, H.H., & Johnson, A. (2009). The Curriculum Mapping Planner: Templates, Tools, and Resources for Effective Professional Development. Alexandria, VA: ASCD.
5. Krogh, S. L., & Morehouse, P. (2014). The Early Childhood Curriculum. Inquiry Learning Through Integration Second Edition. Taylor & Francis. Pieejams: <https://www.daneshnamehicsa.ir/userfiles/files/1/4-%20The%20Early%20Childhood%20Curriculum%20Inquiry%20Learning%20Through%20Integration.pdf>

Papildus informācijas avoti

1. Bakisa, A., & Romēns, K. (1997). Rotaļas ar bērnu vecumā no 1 dienas līdz 6 gadiem. Rīga: Alberts XII.
2. Brice, B. (2013). Viss sākas ar rotaļu: metodiskie ieteikumi un rotaļas pirmsskolas un sākumskolas bērniem. Rīga: RaKa.
3. Draviņa, D., & Krastiņa, E. (2010). Matemātika spēlēs un rotaļās. Rokasgrāmata skolotājiem. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Freiberga, I., & Priede, L. (2007). Bērns mācās izzināt pasauli. Rīga: SIA Izglītības soļi.
5. Gedrovics, J. (1985). Integrētā mācīšana. Metodisko rakstu krājums. Rīga: Pedagoģu izglītības atbalsta centrs.
6. Pitamic, M. (2009). Spēles bērniem: Montesori spēles un nodarbes mazuliem un bērniem.

Rīga: Valters un Rapa.

7. Ukstiņa, R. (2005). Didaktiskās rotaļas 3-5 gadus vecu bērnu matemātiskās domāšanas attīstībai. Rīga: Izglītības soļi.
8. Vedins, I. (2011). Mācīšanas māksla. Rīga: Avots.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Skola2030. Digitālais ziņu izdevums "Domāt.Darīt.Zināt".
2. Žurnāls "Izglītība un kultūra".
3. Žurnāls "Skolas vārds".
4. Žurnāls "Pirmsskolas izglītība".
5. Žurnāls "Skolas psiholoģija".
6. Žurnāls "Pirmsskolā".
7. Educational Research Review.
8. Journal of Teacher Education.
9. Journal of Teacher Education for Sustainability.
10. Multicultural Teaching.
11. Teaching and Teacher Education.

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Pirmsskolas skolotājs" A daļas studiju kurss pilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Kvalifikācijas darbs
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP018
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	12
Kopējais kontaktstundu skaits	- (pilna un nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	-
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	320
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr.paed., asociētā profesore Jana Grava (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa	
Dr.psych., profesore Irēna Kokina	
Dr.paed., profesore Jeļena Davidova	
Dr.psych., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis	
Dr.psych., docente Svetlana Guseva	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa	
Dr.paed., Mg.psych., docente Jelena Badjanova	
Dr.psych., docents Valērijs Makarevičs	
Mg.paed., lektore Larisa Silova	
PhD, profesore Dzintra Iliško	
PhD, vadošā pētniece Ilona Fjodorova	
Dr.paed., Mg.psych., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Bērnības pedagoģija	
Pētniecība izglītībā	
Studiju darbs	
Pirmsskolas pedagoģiskā procesa organizācija un vadība	
Studiju kursa anotācija	
Kvalifikācijas darbs ir studējošo patstāvīgs zinātnisks darbs, kura ietvaros tiek pilnveidotas pētnieciskās un analītiskās prasmes, aprakstot aktuālu pedagoģisku problēmu un to risinājumus pirmsskolas izglītībā.	
STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Izstrādāt pētījumu pirmsskolas izglītības jomā, atklājot pirmsskolas skolotāja profesionālo kompetenci.	
STUDIJU KURSA UZDEVUMI:	
1. Pilnveidot studējošo pētnieciskās un analītiskās prasmes zinātniskā pētījuma izstrādes procesā.	
2. Pilnveidot prasmes formulēt pirmsskolas izglītības vidē aktuālu pedagoģisku problēmu un plānot darbības tās risināšanai.	
3. Pilnveidot prasmes pētījuma rezultātu apstrādē un interpretācijā.	

4. Pilnveidot zinātniskās rakstības prasmes.
Studiju kursa kalendārais plāns
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 320 st.
1. Pētnieciskā darba plānošana. Pd40 2. Pētnieciskā darba izstrāde un konsultēšana. Pd150 3. Pētījuma rezultātu analīze. Pd100 4. Pētījuma rezultātu prezentācija. Pd30
Studiju rezultāti
ZINĀŠANAS: 1. Pārzina kvalifikācijas darba plānošanas un organizācijas pamatprincipus. 2. Izprot pedagoģisku problemātiku un aktualitāti pirmsskolas izglītībā, plānojot atbalstošu un iekļaujošo vidi, metodes, paņēmienus izvirzīto rezultātu sasniegšanai un izglītojamo snieguma vērtēšanai. 3. Izprot zinātniskās rakstības nosacījumus. PRASMES: 4. Formulē pētījuma mērķi, uzdevumus, pētījumā iesaistīto izglītojamo darbības un sasniedzamos rezultātus. 5. Izvēlas mērķa īstenošanai un sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošu metodoloģiju, literatūru, mācību materiālus, līdzekļus un resursus. KOMPETENCE: 6. Formulē aktuālu pedagoģisku problēmu pirmsskolā, mērķtiecīgi plāno mācību procesu atbilstoši izglītojamo vajadzībām pedagoģisku problēmu risināšanai. 7. Patstāvīgi atlasa un analizē literatūru atbilstoši darba tematikai. 8. Izvērtē pētījuma procesu, analizē un izskaidro pētījuma rezultātus atbilstoši plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem. 9. Prezentē pētījuma rezultātus.
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums
Patstāvīgais darbs ir saistīts ar literatūras avotu analīzi un pētījuma veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa un analizē literatūras avotus, zinātniskus rakstus atbilstoši kvalifikācijas darba tematikai, formulē aktuālu pedagoģisku problēmu, integrē teorētiskās un praktiskās atziņas, izvērtē pētījuma procesu, analizē un izskaidro pētījuma rezultātus. Studiju kursa ietvaros studējošie veic 4 patstāvīgus praktiskos uzdevumus: 1. Pētījuma koncepcijas izveide. Pētniecisko kategoriju izstrāde. Pētniecisko metožu izvēle. 2. Pētījuma veikšana. Literatūras analīze. Datu vākšana un interpretēšana. 3. Pētījuma rezultātu interpretācija un analīze. Secinājumu izstrāde. 4. Pētījuma rezultātu prezentācijas sagatavošana. Prezentācija.
Prasības kredītpunktu iegūšanai
Kvalifikācijas darba izstrādāšana atbilstoši izvēlētajai studiju programmas apstiprinātajai kārtībai, darba melnraksta iesniegšana vadītājam un apspriešana. 1. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 70%: Kvalifikācijas darba izstrāde un iesniegšana aizstāvēšanai – 50%. Pētījuma rezultātu prezentācijas sagatavošana – 20%. 2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Kvalifikācijas darba aizstāvēšana – 30%. STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem

studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+			+		
2.starppārbaudījums					+	+		+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Pētnieciskā darba plānošana. Pd40

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Pētnieciskā darba plānošana. Kvalifikācijas darba pētījuma plāna izstrāde. Pētījuma problēmas konteksta aprakstīšana. Kvalifikācijas darba pētījuma zinātnisko kategoriju formulēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma koncepcijas izveide. Pētniecisko kategoriju izstrāde. Pētniecisko metožu izvēle.

2. Pētnieciskā darba izstrāde un konsultēšana. Pd150

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Pētnieciskā darba izstrāde un konsultēšana. Kvalifikācijas darba satura struktūras izstrāde. Kvalifikācijas darba literatūras avotu saraksta izveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma veikšana. Literatūras analīze. Datu vākšana un interpretēšana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Kvalifikācijas darba melnraksta iesniegšana darba vadītājam.

3. Pētījuma rezultātu analīze. Pd100

3.INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Pētījuma rezultātu analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma rezultātu interpretācija un analīze. Secinājumu izstrāde.

4. Pētījuma rezultātu prezentācija. Pd30

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Pētījuma rezultātu prezentācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma rezultātu prezentācijas sagatavošana.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Pētījuma rezultātu prezentācijas sagatavošana un apspriešana ar darba vadītāju.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Berķis, U., Dambrova, M., Gobiņa, I. u.c. (2018). Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīgas Stradiņa universitāte.
2. Kristapsone, S. (2014). Zinātniskā pētniecība studiju procesā. Otrais aktualizētais izdevums. Rīga: Biznesa augstskola Turība.
3. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.) (2016). Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa.
4. Pētniecības terminu skaidrojošā vārnīca (2021). K. Mārtinsone un A. Pipere (red.). Rīga: RSU. Pieejams: <https://www.rsu.lv/petniecibas-terminu-vardnica>
5. Pētniecība teorija un prakse (2016). K. Mārtinsone, A. Pipere, D. Kamerāde (zin. red.). Rīga: Raka.

Papildus informācijas avoti

1. Davidova, J., & Zariņa, S. (2021). Focusing on aspects of research ethics in teacher training programs of Latvia. Proceedings of EDULEARN21 Conference, 2724-2732. doi: 10.21125/edulearn.2021.0592
2. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2020). Izglītības pētījumu aptaujas – no izveidošanas līdz datu

apstrādei. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 261 lpp. Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54441/PPMF-18_Geske-Grinfelds_001-168_GATAVS.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). Izglītības pētniecība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 261 lpp.
4. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (2011). Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes. Rīga: RaKa.
5. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr. 716 “Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>
6. VISC (2021). Caurviju prasmes pirmsskolā. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas skolotājam. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/357>
7. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>

Periodika un citi informācijas avoti

1. <https://du.lv/zinatne-un-petnieciba/biblioteka/datubazes/>

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss pilna un nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Kvalifikācijas darba izstrāde
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP019
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	12
Kopējais kontaktstundu skaits	- (pilna un nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	-
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	320
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr.paed., asociētā profesore Jana Grava (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa	
Dr.psych., profesore Irēna Kokina	
Dr.paed., profesore Jeļena Davidova	
Dr.psych., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis	
Dr.psych., docente Svetlana Guseva	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa	
Dr.paed., Mg.psych., docente Jelena Badjanova	
Dr.psych., docents Valērijs Makarevičs	
Mg.paed., lektore Larisa Silova	
PhD., profesore Dzintra Iliško	
PhD., vadošā pētniece Ilona Fjodorova	
Dr.paed., Mg.psych., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa	
Priekšzināšanas	
Pētniecība izglītībā	
Studiju darbs	
Bērības pedagogija	
Pedagoģiskā procesa organizācija un vadība	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kvalifikācijas darbs ir studējošo patstāvīgs zinātnisks darbs, kura ietvaros tiek pilnveidotas pētnieciskās un analītiskās prasmes, aprakstot aktuālu pedagoģisku problēmu un to risinājumus pirmsskolas izglītībā. Kvalifikācijas darba izstrādes laikā studējošie īsteno un pilnveido savas pētnieciskās prasmes pirmsskolas izglītības jomā personīgi nozīmīgas un aktuālas problēmas teorētiskajā un praktiskajā izpētē. Studiju kursa ietvaros tiek aktualizētas kvalifikācijas darba pētījuma veikšanas vispārējās prasības un iegūta informācija par kvalifikācijas darba izstrādes teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem. Studiju kursa ietvaros studējošie iepazīstas ar kvalifikācijas darba prasībām, formulē kvalifikācijas darba tēmu, pētījuma problēmu un definē pētījuma jautājumu/s. Studiju kursa rezultātā studējošie izstrādā kvalifikācijas darbu.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Izstrādāt pētījumu pirmsskolas izglītības jomā, atklājot pirmsskolas skolotāja profesionālo kompetenci, organizējot un vadot pētniecisko procesu pirmsskolas izglītības praksē.</p>	

STUDIJU KURSA UZDEVUMI:

1. Pilnveidot studējošo iemaņas un prasmes veikt patstāvīgu, uz pirmsskolas pedagoģijas zinātnisku un citu informācijas avotu balstītu pētījumu, integrējot tajā teorētisko iemaņu īstenošanu praksē.
2. Pilnveidot prasmes formulēt personiski nozīmīgu un pirmsskolas vidē aktuālu pedagoģisku problēmu.
3. Pilnveidot prasmes darbā ar zinātnisko literatūru, normatīvajiem dokumentiem, veicinot profesionālo refleksiju un profesionālo domāšanu.
1. Pilnveidot prasmes pētījuma datu ievākšanā, rezultātu apstrādē un interpretācijā.
2. Pilnveidot zinātniskās rakstības prasmes.

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 320 st.

1. Pētnieciskā darba plānošana. Darba tēmas izvēle, formulēšana, tās aktualitātes pamatošana. Pd20
2. Pētnieciskā darba izstrāde. Pētījuma zinātniskās koncepcijas izveide. Pd60
3. Darbs ar zinātnisko literatūru un informācijas avotiem. Pd100
4. Pētījuma metožu atlase un datu ievākšana. Pētījuma rezultātu apkopošana, analīze un interpretācija. Pd100
5. Pētījuma rezultātu noformēšana un prezentācijas sagatavošana. Pd40

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Pārzina kvalifikācijas darba izstrādes prasības, pētījuma plānošanas un organizācijas pamatprincipus.
2. Izprot kvalifikācijas darba pedagoģisku problemātiku un aktualitāti pirmsskolas izglītībā, formulē un risina uzdevumus, kas rodas zinātniski pētnieciskā darba gaitā.
3. Izprot kvalifikācijas darba zinātniskās rakstības nosacījumus.

PRASMES:

4. Izstrādā kvalifikācijas darba pētījuma projektu, formulē pētījuma mērķi, uzdevumus, jautājumu/s, gaitu un sasniedzamos rezultātus.
5. Izvēlas pētījuma mērķa īstenošanai un sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošu metodoloģiju, zinātnisko literatūru, mācību materiālus, līdzekļus un resursus.
6. Prot atlasīt nepieciešamos avotus un datus kvalifikācijas darba izstrādei.

KOMPETENCE:

7. Formulē personīgi nozīmīgu un aktuālu pedagoģisku problēmu pirmsskolā, pamato tās zinātnisko, sociālo un lietišķo nozīmīgumu.
8. Patstāvīgi atlasa un analizē zinātnisko literatūru, avotus un mācību materiālus atbilstoši kvalifikācijas darba tematikai.
9. Izvērtē kvalifikācijas darba pētījuma procesu, analizē, interpretē un prezentē pētījuma rezultātus.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar zinātniskās literatūras un avotu analīzi un pētījuma veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa un analizē literatūras avotus, zinātniskus rakstus atbilstoši kvalifikācijas darba tematikai, strādā ar starptautisko zinātnisko publikāciju datu bāzēm, formulē aktuālu pedagoģisku problēmu, integrē teorētiskās un praktiskās atziņas, plāno un izvērtē pētījuma procesu, analizē un interpretē pētījuma rezultātus.

Studiju kursa ietvaros studējošie veic 5 patstāvīgus praktiskos uzdevumus:

1. Pētījuma problemātikas un aktualitātes pamatošana pirmsskolas izglītības jomā.
2. Pētījuma zinātniskās koncepcijas izveide. Pētījuma zinātnisko kategoriju definēšana. Atbilstošo pētniecisko metožu izvēle.

3. Zinātniskās literatūras apkopošana un analīze. Literatūras saraksta sastādīšana.
4. Pētījuma plānošana, organizēšana un veikšana. Datu vākšana, apstrāde un analīze.
5. Pētījuma rezultātu analīze un interpretācija. Secinājumu un rekomendāciju izstrāde. Pētījuma prezentācijas sagatavošana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Kvalifikācijas darba izstrādāšana atbilstoši studiju programmas apstiprinātajai kārtībai, darba melnraksta iesniegšana vadītājam un apspriešana.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 70%:
Kvalifikācijas darba projekta izstrāde – 10%.
Kvalifikācijas darba izstrāde – 50%.
Pētījuma rezultātu prezentācijas sagatavošana – 10%.
2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (kvalifikācijas darba iesniegšana) – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+		+		
2.starppārbaudījums	+	+	+	+		+		+	+
3.starppārbaudījums		+	+		+		+		+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Pētnieciskā darba plānošana. Darba tēmas izvēle, formulēšana, tās aktualitātes pamatošana. Pd20

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Pētnieciskā darba plānošana. Darba tēmas izvēle, formulēšana, tās aktualitātes pamatošana un saskaņošana ar zinātnisko vadītāju. Tēmas zinātniskās un sabiedriskās aktualitātes un praktiskā nozīmīguma un novitātes apraksts. Pētījuma pamatojuma izstrāde.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma problemātikas un aktualitātes pamatošana pirmsskolas izglītības jomā, zinātniskās koncepcijas izveide.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Kvalifikācijas darba projekta izstrāde un iesniegšana darba vadītājam.

2. Pētnieciskā darba izstrāde. Pētījuma zinātniskās koncepcijas izveide. Pd60

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Pētnieciskā darba izstrāde un konsultēšana. Pētījuma zinātnisko kategoriju definēšana. Pētījuma norises un kvalifikācijas darba satura plānošana. Kvalifikācijas pētījuma koncepcijas izstrāde, ievērojot pirmsskolas izglītības jomu specifiku.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma zinātniskās koncepcijas izveide. Pētījuma mērķa, uzdevumu un jautājuma/u formulēšana. Atbilstošo pētniecisko metožu izvēle.

3. Darbs ar zinātnisko literatūru un informācijas avotiem. Pd100

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Darbs ar zinātnisko literatūru un informācijas avotiem. Izmantoto literatūras avotu apkopojoša teorētiskā analīze, argumentācija. Nozīmīgāko pētījumu, kas saistīti ar izvēlēto tēmu, citu informācijas avotu, dokumentu un empīrisku datu

apzināšana un bibliogrāfijas (literatūras un avotu) saraksta sastādīšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras apkopošana un analīze. Literatūras saraksta sastādīšana.

4. Pētījuma metožu atlase un datu ievākšana. Pētījuma rezultātu apkopošana, analīze un interpretācija. Pd100

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Pētījuma metožu atlase un datu ievākšana. Pētījuma rezultātu apkopošana, analīze un interpretācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma plānošana, organizēšana un veikšana. Datu vākšana, apstrāde un analīze.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Kvalifikācijas darba izstrāde. Pētījuma rezultātu apspriešana ar darba vadītāju.

5. Pētījuma rezultātu noformēšana un prezentācijas sagatavošana. Pd40

INDIVIDUĀLĀ KONSULTĀCIJA: Pētījuma rezultātu noformēšana un prezentācijas sagatavošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma rezultātu analīze un interpretācija. Secinājumu un rekomendāciju izstrāde. Pētījuma prezentācijas sagatavošana.

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Kvalifikācijas darba melnraksta iesniegšana darba vadītājam. Pētījuma rezultātu prezentācijas sagatavošana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Berķis, U., Dambrova, M., Gobiņa, I. u.c. (2018). Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīgas Stradiņa universitāte.
2. Kristapsone, S. (2014). Zinātniskā pētniecība studiju procesā. Otrais aktualizētais izdevums. Rīga: Biznesa augstskola Turība.
3. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.) (2016). Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa.
4. Pētniecības terminu skaidrojošā vārnīca (2021). K. Mārtinsone un A. Pipere (red.). Rīga: RSU. Pieejams: <https://www.rsu.lv/petniecibas-terminu-vardnica>
5. Pētniecība teorija un prakse (2016). K. Mārtinsone, A. Pipere, D. Kamerāde (zin. red.). Rīga: Raka.

Papildus informācijas avoti

1. Davidova, J., & Zariņa, S. (2021). Focusing on aspects of research ethics in teacher training programs of Latvia. Proceedings of EDULEARN21 Conference, 2724-2732. doi: 10.21125/edulearn.2021.0592
2. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2020). Izglītības pētījumu aptaujas – no izveidošanas līdz datu apstrādei. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 261 lpp. Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54441/PPMF-18_Geske-Grinfelds_001-168_GATAVS.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). Izglītības pētniecība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 261 lpp.
4. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (2011). Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes. Rīga: RaKa.
5. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr. 716 “Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>
6. VISC (2021). Caurviju prasmes pirmsskolā. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas skolotājam. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/357>
7. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams:

<https://mape.skola2030.lv/resources/10>

Periodika un citi informācijas avoti

1. <https://du.lv/zinatne-un-petnieciba/biblioteka/datubazes/>

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” A daļas studiju kurss pilna un nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Dabaszinātņu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	PedaP517
<i>Zinātnes nozare</i>	Pedagoģija
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	16 (nepilna laika studijas)
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
<i>Kursa autors(-i)</i>	
Dr.paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Mg.paed., lektore Rūta Vociša (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Dr.paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa	
<i>Priekšzināšanas</i>	
Bērības pedagoģija Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte Psiholoģija skolotājiem	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
<p>Studiju kurss balstās uz pirmsskolas izglītojamo attīstības psiholoģijas, pirmsskolas pedagoģijas un didaktikas zināšanām un izpratni. Studiju kurss iepazīstina studējošos ar pirmsskolas satura prasībām un vadlīnijām, uzmanību vēršot uz pirmsskolas izglītības mērķi sekmēt zinātkāra bērna, kas dzīvo veselīgi un aktīvi, audzināšanu. Mācību saturs un process vērsts uz mācīšanos iedziļinoties izpratnes un ieradumu veidošanā, kas balstīti uz vērtībām dabā, mijiedarbībā “daba un cilvēks”, kā arī caurviju prasmju veidošanā. Studiju kursā paredzēta studējošo prasmju pilnveide plānot mācību un audzināšanas procesu, ievērojot prasības bērna individuālajā attīstībā un, kā galveno mācību organizācijas formu, plānot bērna rotaļnodarbību visas dienas garumā saskaņā ar bērna vajadzībām, interesēm. Studiju kurss paredz pilnveidot studējošo prasmes organizēt ar bērniem praktiskas nodarbības gan telpās, gan ārā, lai nodrošinātu to līdzdarbību pirmsskolas vides iepazīšanā un sakopšanā, rosinot bērnos drošību, ieinteresētību, respektējot dzīvo dabā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot studējošo kompetenci īstenot pirmsskolas mācību satura prasības dabaszinātnēs izglītībai mūsdienīgai lietpratībai, akcentējot radošas personības veidošanu un pētnieciskās darbības prasmju attīstību.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot kompetenci dabaszinātņu mācību jomas satura, struktūras plānošanā un vadīšanā pirmsskolā. 2. Veidot prasmi mācību procesa organizēšanā, ievērojot bērnu vecumposma vajadzības un intereses. 3. Sekmēt izpratni par pētnieciskās darbības organizēšanu, rosinot bērnu izziņas interešu un 	

<p>pašaktivitātes attīstību.</p> <p>4. Veidot izpratni par dabas objektu un dabas likumsakarību izzināšanu pirmsskolā ekoloģiskās audzināšanas aspektā.</p>
<p><i>Studiju kursa kalendārais plāns</i></p>
<p>STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dabaszinātņu mācību jomas sasniedzamais rezultāts, uzdevumi un virzieni pirmsskolas izglītības programmā. L1, S1, P2, Pd6 2. Mācību metodes un darba organizācijas formas iepazīstināšanā ar dabu un tās likumsakarībām. L1, S1, P2, Pd10 3. Bērna pētnieciskās darbības nozīme bērna izziņas un pašvadītas mācīšanās veicināšanai. L1, P1, Pd16 4. Dabas pētījuma centri – mācību vides sastāvdaļa pirmsskolas izglītības iestādē. L1, S1, P2, Pd16 5. Brīvdabas pedagogija kā ekoloģiskās audzināšanas sastāvdaļa ilgtspējīgai attīstībai. S1, P1, Pd16
<p><i>Studiju rezultāti</i></p>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot noteikumu par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām prasības dabaszinātņu mācību jomā. 2. Izprot izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās un personīgās izaugsmes vajadzību identificēšanu un ievērošanu dabaszinātņu mācību procesa plānošanā un mācīšanās sniegumu, izaugsmes vērtēšanā. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Plāno mācību saturu dabaszinātnēs, izvēloties mācību stratēģijas, paņēmienus un metodes atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem rezultātiem. 4. Analizē un izvērtē mācību pieeju pielietojumu bērna atbildīgas attieksmes pret dabas vidi ekoloģiskās audzināšanas aspektā, organizējot reālās dzīves situācijas mācību un audzināšanas procesā. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem plāno individualizētu un elastīgu mācību procesu dabaszinātņu jomā, nodrošinot izglītojamā individuālo attīstību un savu profesionālo pilnveidi. 6. Spēj plānot mācību aktivitātes atbilstoši sasniedzamajiem mācību rezultātiem un izvēlēties atbilstošus vērtēšanas kritērijus.
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p>
<p>Studējošo patstāvīgais darbs paredzēts pēc katras lekcijas, pilnveidojot izpratni par apskatīto tematu un sagatavojoties semināriem, praktiskajiem darbiem, kā arī analizējot darba vidē, t.i. pirmsskolas izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi, gadījumu izpēti un prezentācijas sagatavošanu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metodiskās literatūras studijas, portfolio izveidošana, kurā apkopotas vismaz 5 lietpratības attīstību veicinošas rotaļnodarbības dabaszinībās. 2. Informācijas apkopošana no dažādiem avotiem un darba uzdevumu izpēti pirmsskolas mācību iestādē, darba uzdevumu izveide dabas vērošanā noteiktai vecuma grupai dabaszinībās. 3. Pirmsskolas mācību iestādē dabaszinību mācību centru iekārtojumu, piedāvāto saturu izpēte, projekta “Dabaszinību centri un darbošanās tajos” sagatavošana un prezentēšana. 4. Pirmsskolas mācību iestādes nodarbību plānošanas modeļu izpēte un uzdevumu vienai nodarbībai izveide, iekļaujot pētnieciskā darba aktivitātes.

5. Informācijas par mācību ekskursiju organizēšanas metodiku un ekskursiju iespējām tuvākajā apkārtnē izpēte, vienas mācību ekskursijas ar aktivitātēm pirmsskolas iestādes apkārtnē sagatavošana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās un praktiskajos darbos, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Aktīva dalība lekcijās un semināros – 10%.
2. Sistemātiska, patstāvīga norādītās literatūras analīze, kas atspoguļota patstāvīgos darbos: Portfolio “Rotaļnodarbību apraksti” – 10%. Uzdevumi pētnieciskā darba aktivitātēm pirmsskolā – 10% .
3. STARPPĀRBAUDĪJUMI:
Projekta “Dabaszinību centri un darbošanās tajos” prezentācija – 20%.
Mācību ekskursijas apraksts – 20%.
4. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Rakstisks eksāmens (praktiska gadījuma analīze integrējot kursa laikā apgūtās zināšanas un prasmes) – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.starppārbaudījums		+	+	+	+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Dabaszinātņu mācību jomas sasniedzamais rezultāts, uzdevumi un virzieni pirmsskolas izglītības programmā. L1, S1, P2, Pd6

LEKCIJA: Lielās idejas, temata sasniedzamā rezultāta plānošana, ievērojot pirmsskolas izglītības vadlīniju un mācību programmas prasības dabaszinātņu jomā. Konstruktīvisma pieejas izmantošana dabaszinātņu mācību jomas satura plānošanā un apguvē.

SEMINĀRS: Tematu plānojums un konspektu analīze jauno pirmsskolas izglītības vadlīniju kontekstā. Integrēta satura atlase, mērķu un uzdevumu izvirzīšana, plānošana.

PRAKTISKAIS DARBS: Integrēta tematiskā plāna izveide. Konstruktīvisma principu ievērošana integrētas rotaļnodarbības modelēšanā dabaszinātņu jomā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Noteikumu par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām studijas, izveidojot būtiskāko tēžu konspektu.

2. Darba metodes un darba organizācijas formas iepazīstināšanā ar dabu un tās likumsakarībām. L1, S1, P2, Pd10

LEKCIJA: Rotaļnodarbību specifika mācību telpās un apkārtējā vidē, metožu izvēle. Digitālo mācību līdzekļu izmantošana bērnu iepazīstināšanai ar dabu. Bērnu digitālo prasmju veicināšana jēgpilna mācīšanās procesā.

SEMINĀRS: Sistēmiski konstruktīviskajā izpratnē balstīta dabas objektu un parādību vērojumu metodika. Bērnu darba organizācija dabā caurviju prasmju apguvei.

PRAKTISKAIS DARBS: Radošās, kustību un didaktiskās rotaļas/spēles zināšanu, priekšstatu precizēšanai un bagātināšanai par dabas likumsakarībām. Bērnu darba organizācijas dabā plānošana caurviju prasmju apguvei. Didaktisko rotaļu/spēļu plānošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodiskās literatūras studijas, portfolio izveidošana, apkopojot vismaz 5 lietpratības attīstību veicinošas rotaļnodarbības dabaszinātņu jomā.

3. Bērna pētnieciskās darbība bērna izziņas un pašvadītas mācīšanās veicināšanai. L1, P1, Pd16

LEKCIJA: Bērna pētnieciskās darbības organizēšana kopveseluma pieejas kontekstā, respektējot bērnu kā pētnieku un kā darītāju. Daudzveidīgas mācību stratēģijas, paņēmieni un metodes bērna pētnieciskās darbības organizēšanai.

PRAKTISKAIS DARBS: Vērojumi dabā kā pamats bērna pētnieciskajai darbībai un pašvadītas mācīšanās veicināšanai dažādās vecuma grupās. Pētīšanas, novērošanas un eksperimentēšanas mījsakarības ievērojot bērnu pieredzi, intereses, mācīšanās vajadzības un vecumposma īpatnības.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Literatūras un citos informācijas avotos iegūtās informācijas par pētniecisko darbību pirmsskolā analīze, konspekta izveide. Pirmsskolas izglītības iestādes nodarbību plānošanas modeļu izpēte un uzdevumu vienai nodarbībai izveidošana, iekļaujot pētnieciskā darba aktivitātes.

4. Dabas pētījuma centri – mācību vides sastāvdaļa pirmsskolas izglītības iestādē. L1, S1, P2, Pd16

LEKCIJA: Dabas pētījumu centrs kā pirmsskolas bērncentrētas un konstruktīvas mācību vides sastāvdaļa.

SEMINĀRS: Dabas pētījumu centra nozīme bērna izziņas radošās darbības un pašaktivitātes sekmēšanā.

PRAKTISKAIS DARBS: Dabas pētījumu centra saturs dažādos gadalaikos, to organizācija un materiālu izvēle. Aktivitāšu plānošana atbilstoši bērnu interesēm, gadalaikam, tēmai un sasniedzamajiem rezultātiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Dabaszinātņu mācību centra iekārtojuma un piedāvātā satura izpēte pirmsskolas izglītības iestādēs. Projekta “Dabaszinību centri” sagatavošana un prezentēšana, plānojot aktivitātes noteikta rezultāta sasniegšanai.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Projekta “Dabaszinību centri un darbošanās tajos” prezentācija.

5. Brīvdabas pedagogija kā ekoloģiskās audzināšanas sastāvdaļa ilgtspējīgai attīstībai. S1, P1, Pd16

SEMINĀRS: Brīvdabas pedagogijas aspekti bērnu dabas vides izzināšanas procesā. Ekoloģiskās audzināšanas būtība pirmsskolā.

PRAKTISKAIS DARBS: Ekskursiju un aktivitāšu plānošana tuvākajā apkārtnē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Informācijas par mācību ekskursiju organizēšanas metodiku un ekskursiju iespējām tuvākajā apkārtnē izpēte. Vienas mācību ekskursijas apraksts, plānojot aktivitātes pirmsskolas iestādes apkārtnē. Aktivitāšu un uzdevumu izvēles pamatošana.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Vienas mācību ekskursijas ar aktivitātēm pirmsskolas iestādes apkārtnē apraksta sagatavošana un izvērtēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Drēvsa, J., & Balcere, L. (2016). Ejam ārā! Mana dabas grāmata. Rīga: Jāņa Rozes apgāds.
2. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr.716 “Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>
3. VISC (2020). Dabaszinātņu mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/33>
4. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>

Papildus informācijas avoti

1. Anspoka, Z., Bīrzgale, E., Dzērve, I., Gribuste, E., & Leite, I (2020). Sākam mācīties. Skolotāju grāmata. Rīga: Lielvārds.
2. Dālgrēns, L., & Ščepanska, A. (2007). Brīvdabas pedagoģija. Linčēpingas Universitāte: Brīvdabas pedagoģijas centrs.
3. Čakāne, I., & Namsone, D. (2011). Rokasgrāmata dabaszinātņu un matemātikas skolotājam. 1. un 2.daļa. Rīga: VISC. Pieejams: priede.bf.lu.lv/grozs/Didaktika/DZIT/Citi_resursi/DZMP_materiali/Vertesana.pdf
http://www.daba.lv/grozs/Didaktika/DZIT/Citi_resursi/DZMP_materiali/Biologija_rokasgramata.pdf
4. Ekoskolu metodiskais materiāls (2014). Pirmsskolas izglītības iestādēm. Rīga: Vides izglītības fonds. Pieejams: <https://ekoskolam.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/09/ekoskolu-metodiskais-materi-ls-pii.pdf>
5. Freiberga, I., & Priede, L. (2007). Bērns mācās izzināt pasauli. Rīga: Izglītības soļi.
6. Krekelers, H. (2007). Lielā eksperimentu grāmata pētniekiem iesācējiem. Rīga: Zvaigzne ABC.
7. Liškauska, L. (2023). Dabaszinības 1.klasei. Latviešu valodas un dabaszinību satura integrēta apguve lingvistiski nevienādīgā vidē. Metodisks līdzeklis skolotājam. Rīga: Latviešu valodas aģentūra. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2023/08/Dabaszinibas_1_klase.pdf
8. Namsone, D. (2018). Mācīšanās lietpratībai. Rīga: LU Starpnozaru izglītības inovācijas centrs.
9. Purēns, V. (2019). Dabas pētnieka gudrību grāmata. Rīga: RaKa.
10. Purēns, V. (2019). Dabas pētnieka darba burtiņca. Rīga: RaKa.
11. VISC (2013). Dzīvnieki un tava drošība. Pieejams: http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/2013_metodika_drosiba_dzivnieki.pdf
12. VISC (2016). Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai. Pieejams: https://registri.visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/met_iet_pirmsk_prog_ist.p

Periodika un citi informācijas avoti

1. Koku un krūmu noteicējs. Pieejams: <http://rds.lv/images/dati/mm/materiali/koku%20un%20krumu%20lapu%20noteicejs.pdf>
2. Latvijas universitātes dabaszinību centrs. Pieejams: www.siic.lu.lv
3. Mācoties no dabas. Pieejams: <http://lessonsfromnature.org/lv/>
4. Rīgas dabaszinību centrs. Pieejams: www.rdc
5. www.latvijasdaba
6. www.mammadaba

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” B daļas studiju kurss pilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP547
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	16
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.sab.pārv., Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Daiga Kalēja-Gasparoviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., docente Gunta Siliņa-Jasjukeviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg.art., asistente Lelde Kaupuža (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova Mg.sab.pārv., Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante	
Priekšzināšanas	
Bērnības pedagogija Sociāli emocionālā mācīšanās Psiholoģija skolotājiem Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie teorētiski un praktiski izzinās pedagogiskos principus bērna kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mērķtiecīgai sekmēšanai pirmsskolā, analizēs kultūrvides pedagogisko potenciālu, izstrādās un kopīgi apspriedīs idejas integrēta, sistēmiska un pēctecīga mācību procesa plānošanai, vadīšanai un izvērtēšanai. Patstāvīgi reflektēs savu pedagogisko darbību un plānos izaugsmi.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot topošā skolotāja kompetenci īstenot bērna kultūrizpratnes un pašizpaušmes mākslā veicinošu mācību procesu.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sekmēt izpratni par kultūras un mākslas veselumu, satura komponentiem un metodiku bērna pratību pamatu, estētiskās uztveres un radošā potenciāla attīstībai pirmsskolā. 2. Pilnveidot izpratni par pirmsskolas vecuma bērnu mākslinieciskās darbības attīstības īpatnībām. 3. Izzināt kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturu un pratību pamatu apguves organizācijas pamatprincipus vizuālā mākslā, mūzikā un kustību mākslā. 4. Attīstīt prasmes bērnu vērošanas, klausīšanās, iztēlošanas un jēgpilnas jaunrades integrēšanai dažādos darbības veidos. 5. Pilnveidot prasmi plānot mācību saturu un procesu saskaņā ar mākslas likumsakarībām, 	

<p>bērna mācīšanās vajadzībām, dzīves un kultūras kontekstiem.</p> <p>6. Rosināt studējošo patstāvīgu mācīšanos un mērķtiecīgu refleksiju par individuālo metodiskās kompetences attīstību.</p>
<p><i>Studiju kursa kalendārais plāns</i></p>
<p>STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., semināri (S) – 8 st., praktiskie darbi (P) – 16 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 128 st.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Veseluma pieejas pamatprincipi kultūras un mākslas pedagoģijā pirmsskolā. L1, S1, P2, Pd24 2. Vizuālās mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L3, S3, P6, Pd40 3. Kustību mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L2, S2, P4, Pd32 4. Mūzikas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L2, S2, P4, Pd32
<p><i>Studiju rezultāti</i></p>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot mākslas un kultūras specifiku (tēlainā, konkrētā dominante pār abstrakto, loģisko), kultūras piederību, kultūras mantojumu un vērtībām, tā jēgu bērna personības attīstībā un radošās pašizpaušmes procesā pirmsskolā. 2. Izprot veseluma pieeju mākslā kā bērna kompetenču attīstības līdzekli pirmsskolā, apzinās metodisko paņēmieni un pedagoģisko pieeju daudzveidību bērna pašizpaušmes atraisīšanai. 3. Demonstrē zināšanas par mācību līdzekļu izstrādes aktualitātēm, digitālo tehnoloģiju un rīku lietojumu pedagoģiskā procesa īstenošanai kultūras un mākslas jomā. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Strukturē mācību saturu, plāno, vada un analizē pašizpaušmes procesu saskaņā ar bērna vajadzībām un kompetenču pieejas principiem. 5. Patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem pamato mācīšanās pieejas izvēli kultūras izpratnes apguvē, vizuālajā mākslā, mūzikā un kustību mākslā. 6. Prot iejūtīgi un analītiski vērtēt bērna sasniegumus, pedagoģisko procesu un savu kompetenci jomas priekšmetu metodikā. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Spēj patstāvīgi un radoši plānot un īstenot vizuālās mākslas, mūzikas un kustību mākslas mācību procesu, izvēloties mācību saturu un metodes saskaņā ar kompetenču pieejas būtību. 8. Spēj atbildīgi organizēt bērna pašizpaušmes procesu un rezultātu vērtēšanu un pašizvērtēšanu, sniedzot bērnam atgriezenisko saikni, respektējot bērna individualitāti un kultūras kontekstu. 9. Kritiski argumentē savu studiju pieredzi un profesionālās kompetences pilnveidi.
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p>
<p>Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par pedagoģiskā procesa organizācijas un vadības aspektiem.</p> <p>Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bērna kultūrizpratni un pašizpaušmi veicinoša tradicionālās kultūras mācību satura izvēle un sakārtojums pirmsskolā. Vienas gadskārtu svētku tradīcijas satura izklāsts no laika, telpas, dalībnieku, darbību un to nozīmes perspektīvas, izmantojot dažādus folkloras materiālus un tradicionālās kultūras informācijas avotus. To īstenošanas iespēju pirmsskolas pedagoģiskajā procesā prezentēšana, akcentējot radošo pašizpaušmi bērnu darbībā. Digitālo izdales materiālu izmantošanas iespējas kultūrizpratnes pamatu veidošanai: uzdevumi, attēli, paraugi un citi materiāli, kas paredzēti katram izglītojamajam,

<p>individualizējot mācību procesu. Prezentācijas izveidošana un prezentēšana.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Mākslas valoda. Vizuālo elementu un to nozīmju daudzveidības (līnija, forma, krāsa, virsma, gaismas, telpa, zīme, kompozīcija) izpēte (mākslas darba analīze). Prezentācijas veidošana. 3. Mākslas uztvere un radošā darbība. Studējošo mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos (grafika, glezniecība, kolāža, zemes māksla u.c.) ar dažādām mērķievirzēm: līnijas veidi un raksturs; formas uzbūve un analīze; veidošana; forma, apveids, siluets; tēla raksturs un noskaņojums; kolāža; dabas vizuālās vērtības (līnija, forma, krāsa, virsma/faktūra). Vizuālās mākslas mācību satura strukturēšana. Individuālās prezentācijas veidošana. 4. Bērnu mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. Dažādu pirmsskolas vecuma bērnu radošās darbības un kompetences izaugsmes vērtēšana. 5. Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērnu vajadzībām, pieredzi un vadlīniju prasībām. Jēgpilna nodarbība bērncentrētā un kultūrorientētā mācību procesā. Portfolio izveide. 6. Kustību mākslas elementi. Personiskās interpretācijas radīšana par kādu stāstu vai pasaku no bērnu literatūras, izmantojot mūzikas un mākslas elementus (Ja es būtu režisors, es darītu tā ...). 7. Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājuma izveidošana, kurā būtu ietverti atbrīvošanās, kustību, iztēles, koncentrēšanās vingrinājumi. 8. Runas priekšnesuma scenārija veidošana. Literāra darba analīze, priekšnesuma scenārija skices veidošana. Runas priekšnesuma sagatavošana. Darbs ar runas priekšnesumu: teksta analīze un apgūšana, skaidras runas un izteiksmības trenēšana. 9. Muzikāli radošā darbība pirmsskolā. Bērnu iesaistīšanas dažādos bērnu muzikālās darbības veidos iespēju prezentēšana, nodrošinot daudzveidīgu muzicēšanas un mūzikas klausīšanās pieredzi. Skolotāja iespējamās rīcības stratēģijas bērnu muzikāli radošās darbības veicināšanai. 10. Mana pieeja muzikāli radošās darbības integrēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Portfolio izveide un sagatavošana prezentācijas veidā: 3 dažādu rotaļnodarbību apraksti, kuros kā līdzeklis mērķu sasniegšanai tiek izmantota mūzika, iekļaujot: a) rotaļnodarbības tematu; b) mērķi/us un uzdevumus; c) īsu nodarbības/situācijas aprakstu; d) veidus, kā var tikt izmantota mūzika rotaļnodarbības mērķu sasniegšanai; e) izvēlētajās mūzikas piemērus; f) digitālo uzskates līdzekļu un materiālu izstrāde. 11. Darbs pie ideju portfolio izveides, kurā būtu ietverti uzmanības, atraisīšanās, iztēles, fantāzijas, sadarbības un drosmes vingrinājumi, digitālās didaktiskās spēles un digitālie uzskates līdzekļi. Priekšnesuma veidošana, balstoties uz kādu no pirmsskolai paredzētajiem literāriem darbiem, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni. 	<p><i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i></p> <p>Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās un praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praktisko darbu rezultāti (akumulēta atzīme) semestra laikā – 20%. 2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%: Bērnu kultūrizpratni un pašizpaušmi veicinoša tradicionālās kultūras mācību satura izvēle un sakārtojums pirmsskolā. Prezentācijas sagatavošana – 10%. Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērnu vajadzībām, iepriekšējo pieredzi un vadlīniju prasībām. Rotaļnodarbības vadīšana un izvērtēšana – 10%. Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājums – 10%. Mana pieeja muzikāli radošās darbības integrēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.
--	---

Portfolio izveide un prezentēšana – 10%.

3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (patstāvīgi izstrādātā Ideju portfolio izveide, iesniegšana, prezentācija un aprobācija grupā) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+						
2.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
3.starppārbaudījums					+	+	+	+	+
4.starppārbaudījums	+		+	+		+	+		+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Veseluma pieejas pamatprincipi kultūras un mākslas pedagogijā pirmsskolā. L1, S1, P2, Pd24

1.1. Bērnu kultūrizpratnes sekmēšana un vērtēšana pirmsskolas pedagogiskajā procesā. L1, Pd6

LEKCIJA: Māksla kā pasaules izziņas līdzeklis. Kultūras jēdziens, būtība tās plašākajā izpratnē. Globālais kultūras konteksts, vērtības, to esamība mūsdienu sabiedrībā. Mākslinieciskās, personīgi nozīmīgas, sociālās un kulturālās vērtības mākslas darbā. Konstruktīvisma un veseluma pieeja bērnu mākslinieciskajai izglītībai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kultūras un mākslas darba estētiska uztvere, analīze un interpretācija pirmsskolā.

1.2. Tradicionālā kultūra pirmsskolas izglītības saturā. S1, Pd6

SEMINĀRS: Kultūras mantojums: materiālais un nemateriālais, tā saikne ar kultūras un nacionālo identitāti. Nacionālā identitāte un pašapziņa kā kultūras mantojuma apguves rezultāts. Bērna kultūrizpratni un pašizpausmi veicina šāda tradicionālās kultūras mācību satura izvēle pirmsskolā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Tradicionālās kultūras pedagogiskie principi bērna emocionālās inteliģences, vērtību izpratnes, estētiskās uztveres un radošuma attīstīšanai pirmsskolā. Vienas gadskārtu svētku tradīcijas satura izklāsts, izmantojot dažādus folkloras materiālus un tradicionālās kultūras informācijas avotus. To īstenošanas iespēju pirmsskolas pedagogiskajā procesā prezentēšana, akcentējot radošo pašizpausmi bērnu darbībā.

1.3. Pašizpausmes un pamata prasību attīstība kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību jomas satura apgūvē. P1, Pd6

PRAKTISKAIS DARBS: Mākslinieciski radošā darbība, tās integratīvais raksturs – struktūra, veidi, motivācija, procesi, tehnikas, rezultāts pašizpausmes procesā pirmsskolā. Radošuma sekmēšana un vērtēšana. Emocionāla ekspresija. Idejas radīšana un attīstība. Mūsdienu aktualitātes kultūrizpratnes un mākslas jomā, to integrācija pirmsskolas pedagogiskajā procesā. Dažādu digitālo tehnoloģiju un tehnoloģisko risinājumu izmantošana mākslinieciski radošajā

darbībā. Bērnu digitālas prasmes veicināšana mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kultūrvides pedagoģiskais potenciāls veseluma pieejas kontekstā, atklājot iespējas bērnu radošajai pašizpaušmei un kultūrizpratnes pamatu veidošanai. Digitālo izdales materiālu izmantošanas iespējas kultūrizpratnes pamatu veidošanai: uzdevumi, attēli, paraugi un citi materiāli, individualizējot mācību procesu. Prezentācijas izveidošana un prezentēšana.

1.4. Pedagoģiskās pieejas bērna radošās pašpieredzes sekmēšanai. P1, Pd6

PRAKTISKAIS DARBS: Kultūrvides pedagoģiskais potenciāls. Māksla kā pasaules izziņas līdzeklis. Pētījums kultūrvīdē, atklājot mākslinieciskās, personīgi nozīmīgās, sociālās un kulturālās vērtības. Bērna un skolotāja sadarbība pašizpaušmes procesā mākslā. Procesuālā pieeja, personīgi nozīmīga darbība. Bērna emocionālās ekspresijas sekmēšana integrētās rotaļnodarbībās. Bērna izziņas darbības un radošo spēju attīstības sekmēšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Daudzveidīgu digitālo mācību stratēģiju, paņēmieni un metožu izmantošana inovatīvas mācību vides nodrošināšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērna kultūrizpratni un pašizpaušmi veicinoša tradicionālās kultūras mācību satura izvēle un sakārtojums pirmsskolā. Prezentācijas sagatavošana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Bērna kultūrizpratni un pašizpaušmi veicinoša tradicionālās kultūras mācību satura izvēle un prezentēšana.

2. Vizuālās mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L3, S3, P6, Pd40

2.1. Mākslas valoda. Vizuālā tēla valoda: vizuālie elementi un to nozīmes. L1, S1, Pd4

LEKCIJA: Mākslas valodas elementi, to psihofizioloģiskā, asociatīvā, emocionālā un simboliskā nozīme.

SEMINĀRS: Bērna zīmējuma dabiskā attīstība. Krāsu mācība pirmsskolā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mākslas valoda. Vizuālo elementu un to nozīmju daudzveidības izpēte. Prezentācijas veidošana.

2.2. Mākslas uztvere un radošā darbība. P2, Pd6

PRAKTISKAIS DARBS: Gleznošana kā īpašs domāšanas veids pirmsskolā. Emocionāla ekspresija. Tehnisko paņēmieni daudzveidība. Grafikas tehnikas. Grafiskās tekstūras. Tehnisko paņēmieni daudzveidība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mākslas uztvere un radošā darbība. Tehnisko paņēmieni izmantošana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

2.3. Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi. L1, S1, P1, Pd6

LEKCIJA: Māksliniecisko izteiksmju līdzekļu izmantošanas specifika vizuālajā mākslā. Māksliniecisko izteiksmes līdzekļu mācīšanas metodika pirmsskolā.

SEMINĀRS: Forma kā mākslinieciskās un emocionālās attieksmes līdzeklis. Roku kustības koordinācijas nozīme formu veidojošo kustību apgūvē (grafiskie priekšstati).

PRAKTISKAIS DARBS: Formu veidojošo kustību un izpratnes apguves metodika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studējošo mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos ar dažādām mērķievirzēm.

2.4. Patstāvīgās mākslinieciskās darbības pedagoģiskais un psiholoģiskais raksturojums. S1, Pd6

SEMINĀRS: Bērnu mākslinieciskās un patstāvīgās mākslinieciskās darbības būtība, to sekmējošie nosacījumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērnu mākslinieciski radošās darbības sekmēšanas paņēmieni.

2.5. Rokas kustības attīstība un tās korekcija vizuālajā mākslā. L1, P1, Pd6

LEKCIJA: Bērnu roku kustības īpatnības un zīmēšanas kustību īpašības (piespiediena stiprums, kustību ātrums, vēziena amplitūda, precizitāte, ritms).

PRAKTISKAIS DARBS: Bērnu roku kustības īpatnību un zīmēšanas kustību īpašību veicināšana vizuālajā mākslā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērnu roku kustības un zīmēšanas kustības veicināšana praktiskajās nodarbībās.

2.6. Bērna mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. P1, Pd6

PRAKTISKAIS DARBS: Bērna mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriji un metodes pirmsskolā. Analītisks un holistisks vērtējums. Bērna mācību sasniegumu vērtēšanai izmantojamie digitālie rīki. Mākslinieciskās, personīgi nozīmīgas, sociālās un kulturālās vērtības mākslas darbā. Pašizvērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērna mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. Dažādu pirmsskolas vecuma bērnu radošās darbības un kompetences izaugsmes vērtēšana.

2.7. Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām un pirmsskolas vadlīniju prasībām. P1, Pd6

PRAKTISKAIS DARBS: Mācību satura plānošana. Metodisku materiālu izstrāde darbam pirmsskolā. Digitālo mācību un metodisko līdzekļu izmantošana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Konstruktīva mācīšanās rotaļnodarbības satura plānošanā un izveidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām, iepriekšējo pieredzi un vadlīniju prasībām. Rotaļnodarbības plāna izveide, prezentēšana un izvērtēšana.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām, iepriekšējo pieredzi un vadlīniju prasībām. Rotaļnodarbības vadīšana un izvērtēšana.

3. Kustību mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L2, S2, P4, Pd32

3.1. Kustību mākslas elementu izmantošana pirmsskolas vecuma bērna vispārējai attīstībai. L1, S1, P2, Pd16

LEKCIJA: Kustību mākslas elementu apskats. Uztāšanās pamatnosacījumu iedalījums: atbrīvošanās, uzmanība, noturība un iztēle. Atbrīvošanās, uzmanības noturība un iztēle: teorētisko atziņu un savas praktiskās pieredzes kritisks izvērtējums.

SEMINĀRS: Spēles elements kā radošuma un drosmes attīstītājs. Sadarbības princips, kopības izjūta kolektīvā, labsajūtas un drošības izjūtu attīstībai. Sadarbības principa, kopības izjūtas kolektīvā, labsajūtas un drošības izjūtu attīstība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Atbrīvošanās, uzmanības noturība un iztēle: dažāda vecuma bērnu tipoloģisko īpatnību ievērošana. Elpošanas vingrinājumi. Spēles elementu iekļaušana mācību procesā. Sadarbības principa ievērošanas pamataspekti pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Videomateriālu kritisks izvērtējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kustību mākslas elementi. Personiskās interpretācijas rādīšana par kādu stāstu vai pasaku no bērnu literatūras, izmantojot mūzikas un mākslas elementus.

3.2. Runas attīstība, bērna pašizpaušmes attīstībai. L1, S1, P2, Pd16

LEKCIJA: Runas aparāta vingrinājumi dikcijai. Vingrinājumi runas izteiksmībai. Teorētisko atziņu analīze. Prezentācija “Runas aparāta vingrinājumi dikcijai un vingrinājumi runas izteiksmībai”.

SEMINĀRS: Teksta izvēle un analīze. Bērnu literatūra. Literāro darbu analīze. Dažāda vecuma bērniem teksta, bērnu literatūras, literāro darbu atlase.

PRAKTISKAIS DARBS: Dažādu deju elementu apguve un ieintegrēšana tēmas apgūvē. Literāro darbu saturā kustību mākslas elementu ieintegrēšana. Pasaku, dzejoļu un citu literāro darbu inscenējumi, dramatizācija, demonstrējums. Scenārija veidošanas pamatprincipi. Digitālo lietotņu un rīku izmantošana scenārija plānošanā un veidošanā. Runas priekšnesuma scenārija veidošana. Runas priekšnesuma sagatavošana.

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājums.

4. Mūzikas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L2, S2, P4, Pd32

4.1. Mūzikas pedagoģijas aspekti pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L1, S1, Pd6

LEKCIJA: Mūzikas sociālā funkcija un iespējas personības intelektuālajā un emocionālajā attīstībā. Muzikālās spējas, to saikne ar intelektuālajām spējām. Muzikalitāte, tās komponenti un attīstības iespējas pirmsskolā.

SEMINĀRS: Teorētisko atziņu analīze un demonstrējums prezentācijā: dažāda vecuma bērnu muzikālo spēju attīstība, to saikne ar intelektuālajām spējām.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Problēmjaudājumi mūzikas pedagoģiskajā procesā.

4.2. Bērnu muzikālās darbības veidi un iespējas radošajai pašizpaušmei. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Muzicēšana, tās ietekme personības attīstībā. Muzikālā dzirde. Ritma izjūta.

SEMINĀRS: Elementārā muzicēšana tautas instrumentu apgūvē. Pašdarināti skaņu rīki un mūzikas instrumenti. Muzikālās dzirdes un ritma izjūtas attīstības vingrinājumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērnu iesaistīšanas dažādos muzikālās darbības veidos ideju prezentēšana, veicinot bērnu muzicēšanas un mūzikas klausīšanās pieredzi.

4.3. Mūzikas uztvere. Mūzikas klausīšanās kā radoša aktivitāte. P2, Pd8

PRAKTISKAIS DARBS: Muzikālā gaume, to veidojošie faktori. Mūzikas klausīšanās stili. Sava dominējošā mūzikas klausīšanās stila noteikšana un izpratne. Mūzikas ierakstu/skaņdarba fragmentu izmantošanas iespējas radošajai pašizpaušmei. Digitālo mūzikas tehnoloģiju izmantošana organizētajās rotaļnodarbībās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Muzikāli radošā darbība pirmsskolā. Skolotāja rīcības stratēģijas bērnu muzikāli radošās darbības veicināšanai.

4.4. Radošie uzdevumi mūzikas izmantošanai pedagoģiskajā procesā. P2, Pd10

PRAKTISKAIS DARBS: Integrētā pieeja mūzikas rotaļnodarbībām pirmsskolā. Dziesmu, deju, sadzīves, laicīgas mūzikas žanri, mūzikas instrumentu daudzveidība, muzikāli didaktiskās spēles, rotaļas, uzdevumi muzikāli radošajā darbībā. Iespējas mūzikas radošam pielietojumam skolotāja ikdienas darbā un brīvā laika aktivitāšu organizēšanā. Mūzikas skolotājam nepieciešamās kompetences. Digitālo skaņu ierakstu tehnoloģiju izmantošanas pamatnosacījumi pedagoģiskajā procesā. Tradicionālo mācību metožu sintēze ar digitālās mācīšanās iespējām (kombinētā mācīšanās), skolotāju iespējas digitālo mācību līdzekļu izstrādē un ieviešanā mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Savas pieejas muzikāli radošās darbības integrēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā izstrāde. Portfolio sagatavošana prezentācijas veidā.

4.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Priekšnesuma veidošana, balstoties uz kādu no literāriem darbiem, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Ideju portfolio izveide, ietverot uzmanības, atraisīšanās,

iztēles, fantāzijas, sadarbības un drosmes vingrinājumus, digitālās didaktiskās spēles un digitālos uzskates līdzekļus.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Brice, B. (2021). Pirmsskolas mūzikas skolotāja rokasgrāmata. III vecumposms. Rīga: RaKa, 212 lpp.
2. Brice, B. (2022). Pirmsskolas mūzikas skolotāja rokasgrāmata. Muzikālais materiāls III vecumposmam. Rīga: RaKa, 174 lpp.
3. Fridenberga, B. (2003). Vizuālā māksla pirmsskolai. Rīga: RaKa.
4. Kalēja-Gasparoviča, D. (2020). Bērna radošā pašizpaušme vizuālajā mākslā pirmsskolā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 74 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54421/>
5. VISC (2020). Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/82>

Papildus informācijas avoti

1. Anspaks, J. (2004). Mākslas pedagoģija. Rīga: RaKa.
2. Avotiņa, A. (atb. red.), Bernāts, G., Geikina, S., Irbe, I., Mūrnieks, A., & Stikāne, I. (2020). Kultūra mākslā un māksla kultūrā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 164 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54411/>
3. Badjanova, J. (2006). Development of musical culture in preschool and elementary school teacher education. Education and Sustainable Development: First Steps toward Changes, 1, 168-181.
4. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (2020). Skolēna radošuma sekmēšana un vērtēšana. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 59 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54426/>
5. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (2020). Jēgpilns mācību process vizuālajā mākslā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 53 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/56409/>
6. Ceļvedis gadskārtu svētku svinēšanai pirmsskolas izglītības iestādēs (2013). Rīga: Latvijas folkloras biedrība. Pieejams: <http://www.folklorasbiedriba.lv/izglitiba2/>
7. Kagaine, Z. (2006). Radošā domāšana vizuālajā mākslā. Rīga: Zvaigzne ABC.
8. Lasmāne, L. (2012). Muzikālā audzināšana pirmsskolā. Rīga: RaKa, 122.lpp.
9. Lūse, E. (2013). Alternatīvas mūzikas mācīšanas iespējas. Rīga: Izglītības laboratorija.
10. Kaikkonen, M., Petraškeviča, A., & Vāinsar, S. (2011). Mūzika visiem: Mūzikas skolotāja rokasgrāmata. Speciālā izglītība. Rīga: Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments. Pieejams: https://projects.centralbaltic.eu/images/files/result_pdf/Muzika_LAT_web.pdf
11. Ozola, E. (2006). Krāsas uztvere un iedarbība. Rīga: Jumava.
12. Rancāne, A., Siliņa-Jasjukeviča, G., & Briška, I. (2016). Saules gads. Lielā diena. Rīga: Zvaigzne ABC.
13. Rancāne, A., Siliņa-Jasjukeviča, G., & Briška, I. (2014). Saules gads. Ziemassvētki. Rīga: Madris.
14. Smildziņa, L. (2009). Vingrinājumi un spēles darbam teātra studijā. Rīga: Rīgas Skolēnu pils.
15. Siliņa-Jasjukeviča, G., Oļenkins, S., Kārkle, A. u.c. (2008). Tradicionālā kultūra bērniem. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem. Red. Rita Cimdiņa. Rīga: RaKa.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Čerpinska, I. (2002). Mūzikas instrumenti. Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Geka, S. (2006). Konstruktīvi vingrinājumi. Rīga: Izglītības soļi.
3. Hibnere, V. (1998). Bērna vizuālā darbība. 1. daļa. Rīga: RaKa.
4. Hibnere, V. (2000). Bērna vizuālā darbība. 2. daļa. Rīga: RaKa.

5. Mākslas darbu kolekcijas, mācību materiāli un audioieraksti interneta vietnēs. Pieejams: www.KRODERS.LV
6. Namsone, D., Čakāne, L., & Butkēviča, A. (2018). Kompetenci attīstoša mācīšanās. Pieejams: <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosamacisanas/>
7. Datu bāzes "Science Direct", "Educational Research Review". Pieejams: www.sciencedirect.com/science/journal
8. Datu bāzes "Springer Link". Pieejams: [http://link.springer.com/search?facet-discipline= "Education+%26+Language"](http://link.springer.com/search?facet-discipline=Education+%26+Language)
9. Datu bāzes "Pro Quest, Sage", "EBSCO".
10. ERIC – Educational Resources Information Center (free version). Pieejams: <http://www.eric.ed.gov/>
11. Laikraksts "Izglītība un kultūra".
12. Žurnāli "Skolas Psiholoģija", "Teātra Vēstnesis", "Mūzikas saule", "Skolotājs", "Music Education Research", "Musik und Bildung", "Pädagogik", "Musik in der Schule".

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Pirmsskolas skolotājs" B daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas I
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.sab.pārv., Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Daiga Kalēja-Gasparoviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., docente Gunta Siliņa-Jasjukeviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg.art., asistente Lelde Kaupuža (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg.sab.pārv., Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante	
Priekšzināšanas	
Bērības pedagogija Sociāli emocionālā mācīšanās Psiholoģija skolotājiem Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie teorētiski un praktiski izzinās pedagogiskos principus bērna kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mērķtiecīgai sekmēšanai pirmsskolā, analizēs kultūrvides pedagogisko potenciālu, izstrādās un kopīgi apspriedīs idejas integrēta, sistēmiska un pēctecīga mācību procesa plānošanai, vadīšanai un izvērtēšanai. Patstāvīgi reflektēs savu pedagogisko darbību un plānos izaugsmi.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot topošā skolotāja kompetenci īstenot bērna kultūrizpratnes un pašizpaušmes mākslā veicinošu mācību procesu.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sekmēt izpratni par kultūras un mākslas veselumu, satura komponentiem un metodiku bērna pratību pamatu, estētiskās uztveres un radošā potenciāla attīstībai pirmsskolā. 2. Pilnveidot izpratni par pirmsskolas vecuma bērnu mākslinieciskās darbības attīstības īpatnībām. 3. Izzināt kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturu un pratību pamatu apguves organizācijas pamatprincipus vizuālā mākslā, mūzikā un kustību mākslā. 4. Attīstīt prasmes bērnu vērošanas, klausīšanās, iztēlošanās un jēgpilnas jaunrades integrēšanai dažādos darbības veidos. 5. Pilnveidot prasmi plānot mācību saturu un procesu saskaņā ar mākslas likumsakarībām, bērna mācīšanās vajadzībām, dzīves un kultūras kontekstiem. 	

6. Rosināt studējošo patstāvīgu mācīšanos un mērķtiecīgu refleksiju par individuālo metodiskās kompetences attīstību.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Veseluma pieejas pamatprincipi kultūras un mākslas pedagoģijā pirmsskolā. L1, S1, P2, Pd24 2. Vizuālās mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L3, S3, P6, Pd40
<i>Studiju rezultāti</i>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot mākslas un kultūras specifiku (tēlainā, konkrētā dominante pār abstrakto, loģisko), kultūras piederību, kultūras mantojumu un vērtībām, tā jēgu bērna personības attīstībā un radošās pašizpaušmes procesā pirmsskolā. 2. Izprot veseluma pieeju mākslā kā bērna kompetenču attīstības līdzekli pirmsskolā, apzinās metodisko paņēmieni un pedagoģisko pieeju daudzveidību bērna pašizpaušmes atraisīšanai. 3. Demonstrē zināšanas par mācību līdzekļu izstrādes aktualitātēm, digitālo tehnoloģiju un rīku lietojumu pedagoģiskā procesa īstenošanai kultūras un mākslas jomā. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Strukturē mācību saturu, plāno, vada un analizē pašizpaušmes procesu saskaņā ar bērna vajadzībām un kompetenču pieejas principiem. 5. Patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem pamato mācīšanās pieejas izvēli kultūras izpratnes apguvē, vizuālajā mākslā, mūzikā un kustību mākslā. 6. Prot iejūtīgi un analītiski vērtēt bērna sasniegumus, pedagoģisko procesu un savu kompetenci jomas priekšmetu metodikā. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Spēj patstāvīgi un radoši plānot un īstenot vizuālās mākslas, mūzikas un kustību mākslas mācību procesu, izvēloties mācību saturu un metodes saskaņā ar kompetenču pieejas būtību. 8. Spēj atbildīgi organizēt bērna pašizpaušmes procesu un rezultātu vērtēšanu un pašizvērtēšanu, sniedzot bērnam atgriezenisko saikni, respektējot bērna individualitāti un kultūras kontekstu. 9. Kritiski argumentē savu studiju pieredzi un profesionālās kompetences pilnveidi.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par pedagoģiskā procesa organizācijas un vadības aspektiem.</p> <p>Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bērna kultūrizpratni un pašizpaušmi veicinoša tradicionālās kultūras mācību satura izvēle un sakārtojums pirmsskolā. Vienas gadskārtu svētku tradīcijas satura izklāsts no laika, telpas, dalībnieku, darbību un to nozīmes perspektīvas, izmantojot dažādus folkloras materiālus un tradicionālās kultūras informācijas avotus. To īstenošanas iespēju pirmsskolas pedagoģiskajā procesā prezentēšana, akcentējot radošo pašizpaušmi bērnu darbībā. Digitālo izdales materiālu izmantošanas iespējas kultūrizpratnes pamatu veidošanai: uzdevumi, attēli, paraugi un citi materiāli, kas paredzēti katram izglītojamajam, individualizējot mācību procesu. Prezentācijas izveidošana un prezentēšana. 2. Mākslas valoda. Vizuālo elementu un to nozīmju daudzveidības (līnija, forma, krāsa,

virsmā, gaismā, telpā, zīmē, kompozīcijā) izpēti (mākslas darba analīze). Prezentācijas veidošana.

3. Mākslas uztvere un radošā darbība. Studējošo mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos (grafika, glezniecība, kolāža, zemes māksla u.c.) ar dažādām mērķievirzēm: līnijas veidi un raksturs; formas uzbūve un analīze; veidošana; forma, apveids, siluets; tēla raksturs un noskaņojums; kolāža; dabas vizuālās vērtības (līnija, forma, krāsa, virsmā/faktūra). Vizuālās mākslas mācību satura strukturēšana. Individuālās prezentācijas veidošana.
4. Bērnu mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. Dažādu pirmsskolas vecuma bērnu radošās darbības un kompetences izaugsmes vērtēšana.
5. Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām, pieredzi un vadlīniju prasībām. Jēgpilna nodarbība bērncentrētā un kultūrorientētā mācību procesā. Portfolio izveide.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās un praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Praktisko darbu rezultāti (akumulēta atzīme) semestra laikā – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%:
Bērnu kultūrizpratni un pašizpaušmi veicinoša tradicionālās kultūras mācību satura izvēle un sakārtojums pirmsskolā. Prezentācijas sagatavošana – 20%.
Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām, iepriekšējo pieredzi un vadlīniju prasībām. Rotaļnodarbības vadīšana un izvērtēšana – 20%.
3. PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (patstāvīgi izstrādātā Ideju portfolio izveide, iesniegšana, prezentācija un aprobācija grupā) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+						
2.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Veseluma pieejas pamatprincipi kultūras un mākslas pedagogijā pirmsskolā. L1, S1, P2, Pd24

1.1. Bērnu kultūrizpratnes sekmēšana un vērtēšana pirmsskolas pedagogiskajā procesā. L1, Pd6

LEKCIJA: Māksla kā pasaules izziņas līdzeklis. Kultūras jēdziens, būtība tās plašākajā izpratnē. Globālais kultūras konteksts, vērtības, to esamība mūsdienu sabiedrībā. Mākslinieciskās, personīgi nozīmīgas, sociālās un kulturālās vērtības mākslas darbā. Konstruktīvisma un veseluma pieeja bērnu mākslinieciskajai izglītībai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kultūras un mākslas darba estētiska uztvere, analīze un interpretācija pirmsskolā.

1.2. Tradicionālā kultūra pirmsskolas izglītības saturā. S1, Pd6

SEMINĀRS: Kultūras mantojums: materiālais un nemateriālais, tā saikne ar kultūras un nacionālo identitāti. Nacionālā identitāte un pašapziņa kā kultūras mantojuma apguves rezultāts. Bērna kultūrizpratni un pašizpausmi veicinoša tradicionālās kultūras mācību satura izvēle pirmsskolā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Tradicionālās kultūras pedagoģiskie principi bērna emocionālās inteliģences, vērtību izpratnes, estētiskās uztveres un radošuma attīstīšanai pirmsskolā. Vienas gadskārtu svētku tradīcijas satura izklāsts, izmantojot dažādus folkloras materiālus un tradicionālās kultūras informācijas avotus. To īstenošanas iespēju pirmsskolas pedagoģiskajā procesā prezentēšana, akcentējot radošo pašizpausmi bērnu darbībā.

1.3. Pašizpausmes un pamata pratību attīstība kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību jomas satura apguvē. P1, Pd6

PRAKTISKAIS DARBS: Mākslinieciski radošā darbība, tās integratīvais raksturs – struktūra, veidi, motivācija, procesi, tehnikas, rezultāts pašizpausmes procesā pirmsskolā. Radošuma sekmēšana un vērtēšana. Emocionāla ekspresija. Idejas radīšana un attīstība. Mūsdienu aktualitātes kultūrizpratnes un mākslas jomā, to integrācija pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Dažādu digitālo tehnoloģiju un tehnoloģisko risinājumu izmantošana mākslinieciski radošajā darbībā. Bērnu digitālas pratības veicināšana mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kultūrvides pedagoģiskais potenciāls veseluma pieejas kontekstā, atklājot iespējas bērnu radošajai pašizpaušmei un kultūrizpratnes pamatu veidošanai. Digitālo izdales materiālu izmantošanas iespējas kultūrizpratnes pamatu veidošanai: uzdevumi, attēli, paraugi un citi materiāli, individualizējot mācību procesu. Prezentācijas izveidošana un prezentēšana.

1.4. Pedagoģiskās pieejas bērna radošās pašpriedzes sekmēšanai. P1, Pd6

PRAKTISKAIS DARBS: Kultūrvides pedagoģiskais potenciāls. Māksla kā pasaules izziņas līdzeklis. Pētījums kultūrvidē, atklājot mākslinieciskās, personīgi nozīmīgās, sociālās un kulturālās vērtības. Bērna un skolotāja sadarbība pašizpausmes procesā mākslā. Procesuālā pieeja, personīgi nozīmīga darbība. Bērna emocionālās ekspresijas sekmēšana integrētās rotaļnodarbībās. Bērna izziņas darbības un radošo spēju attīstības sekmēšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Daudzveidīgu digitālo mācību stratēģiju, paņēmieni un metožu izmantošana inovatīvas mācību vides nodrošināšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērna kultūrizpratni un pašizpausmi veicinoša tradicionālās kultūras mācību satura izvēle un sakārtojums pirmsskolā. Prezentācijas sagatavošana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Bērna kultūrizpratni un pašizpausmi veicinoša tradicionālās kultūras mācību satura izvēle un prezentēšana.

2. Vizuālās mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L3, S3, P6, Pd40

2.1. Mākslas valoda. Vizuālā tēla valoda: vizuālie elementi un to nozīmes. L1, S1, Pd4

LEKCIJA: Mākslas valodas elementi, to psihofizioloģiskā, asociatīvā, emocionālā un simboliskā nozīme.

SEMINĀRS: Bērna zīmējuma dabiskā attīstība. Krāsu mācība pirmsskolā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mākslas valoda. Vizuālo elementu un to nozīmju daudzveidības izpēte. Prezentācijas veidošana.

2.2. Mākslas uztvere un radošā darbība. P2, Pd6

PRAKTISKAIS DARBS: Gleznošana kā īpašs domāšanas veids pirmsskolā. Emocionāla ekspresija. Tehnisko paņēmieni daudzveidība. Grafikas tehnikas. Grafiskās tekstūras.

Tehnisko paņēmienu daudzveidība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mākslas uztvere un radošā darbība. Tehnisko paņēmienu izmantošana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

2.3. Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi. L1, S1, P1, Pd6

LEKCIJA: Māksliniecisko izteiksmju līdzekļu izmantošanas specifika vizuālajā mākslā. Māksliniecisko izteiksmes līdzekļu mācīšanas metodika pirmsskolā.

SEMINĀRS: Forma kā mākslinieciskās un emocionālās attieksmes līdzeklis. Roku kustības koordinācijas nozīme formu veidojošo kustību apgūvē (grafiskie priekšstati).

PRAKTISKAIS DARBS: Formu veidojošo kustību un izpratnes apguves metodika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studējošo mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos ar dažādām mērķievirzēm.

2.4. Patstāvīgās mākslinieciskās darbības pedagoģiskais un psiholoģiskais raksturojums. S1, Pd6

SEMINĀRS: Bērnu mākslinieciskās un patstāvīgās mākslinieciskās darbības būtība, to sekmējošie nosacījumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērnu mākslinieciski radošās darbības sekmēšanas paņēmieni.

2.5. Rokas kustības attīstība un tās korekcija vizuālajā mākslā. L1, P1, Pd6

LEKCIJA: Bērnu roku kustības īpatnības un zīmēšanas kustību īpašības (piespiediena stiprums, kustību ātrums, vēziena amplitūda, precizitāte, ritms).

PRAKTISKAIS DARBS: Bērnu roku kustības īpatnību un zīmēšanas kustību īpašību veicināšana vizuālajā mākslā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērnu roku kustības un zīmēšanas kustības veicināšana praktiskajās nodarbībās.

2.6. Bērna mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. P1, Pd6

PRAKTISKAIS DARBS: Bērna mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriji un metodes pirmsskolā. Analītisks un holistisks vērtējums. Bērna mācību sasniegumu vērtēšanai izmantojamie digitālie rīki. Mākslinieciskās, personīgi nozīmīgas, sociālās un kulturālās vērtības mākslas darbā. Pašizvērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērna mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. Dažādu pirmsskolas vecuma bērnu radošās darbības un kompetences izaugsmes vērtēšana.

2.7. Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām un pirmsskolas vadlīniju prasībām. P1, Pd6

PRAKTISKAIS DARBS: Mācību satura plānošana. Metodisku materiālu izstrāde darbam pirmsskolā. Digitālo mācību un metodisko līdzekļu izmantošana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Konstruktīva mācīšanās rotaļnodarbības satura plānošanā un izveidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām, iepriekšējo pieredzi un vadlīniju prasībām. Rotaļnodarbības plāna izveide, prezentēšana un izvērtēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Brice, B. (2021). Pirmsskolas mūzikas skolotāja rokasgrāmata. III vecumposms. Rīga: RaKa, 212 lpp.
2. Brice, B. (2022). Pirmsskolas mūzikas skolotāja rokasgrāmata. Muzikālais materiāls III vecumposmam. Rīga: RaKa, 174 lpp.

3. Fridenberga, B. (2003). Vizuālā māksla pirmsskolai. Rīga: RaKa.
4. Kalēja-Gasparoviča, D. (2020). Bērna radošā pašizpaušme vizuālajā mākslā pirmsskolā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 74 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54421/>
5. VISC (2020). Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/82>

Papildus informācijas avoti

1. Anspaks, J. (2004). Mākslas pedagogija. Rīga: RaKa.
2. Avotiņa, A. (atb. red.), Bernāts, G., Geikina, S., Irbe, I., Mūrnieks, A., & Stikāne, I. (2020). Kultūra mākslā un māksla kultūrā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 164 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54411/>
3. Badjanova, J. (2006). Development of musical culture in preschool and elementary school teacher education. Education and Sustainable Development: First Steps toward Changes, 1, 168-181.
4. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (2020). Skolēna radošuma sekmēšana un vērtēšana. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 59 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54426/>
5. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (2020). Jēgpilns mācību process vizuālajā mākslā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 53 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/56409/>
6. Ceļvedis gadskārtu svētku svinēšanai pirmsskolas izglītības iestādēs (2013). Rīga: Latvijas folkloras biedrība. Pieejams: <http://www.folklorasbiedriba.lv/izglitiba2/>
7. Kagaine, Z. (2006). Radošā domāšana vizuālajā mākslā. Rīga: Zvaigzne ABC.
8. Lasmāne, L. (2012). Muzikālā audzināšana pirmsskolā. Rīga: RaKa, 122.lpp.
9. Lūse, E. (2013). Alternatīvas mūzikas mācīšanas iespējas. Rīga: Izglītības laboratorija.
10. Kaikkonen, M., Petraškeviča, A., & Väinsar, S. (2011). Mūzika visiem: Mūzikas skolotāja rokasgrāmata. Speciālā izglītība. Rīga: Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments. Pieejams: https://projects.centralbaltic.eu/images/files/result_pdf/Muzika_LAT_web.pdf
11. Ozola, E. (2006). Krāsas uztvere un iedarbība. Rīga: Jumava.
12. Rancāne, A., Siliņa-Jasjukeviča, G., & Briška, I. (2016). Saules gads. Lielā diena. Rīga: Zvaigzne ABC.
13. Rancāne, A., Siliņa-Jasjukeviča, G., & Briška, I. (2014). Saules gads. Ziemassvētki. Rīga: Madris.
14. Smildziņa, L. (2009). Vingrinājumi un spēles darbam teātra studijā. Rīga: Rīgas Skolēnu pils.
15. Siliņa-Jasjukeviča, G., Oļenkins, S., Kārkle, A. u.c. (2008). Tradicionālā kultūra bērniem. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem. R. Cimdiņa (red.). Rīga: RaKa.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Čerpinska, I. (2002). Mūzikas instrumenti. Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Geka, S. (2006). Konstruktīvi vingrinājumi. Rīga: Izglītības soļi.
3. Hibnere, V. (1998). Bērna vizuālā darbība. 1. daļa. Rīga: RaKa.
4. Hibnere, V. (2000). Bērna vizuālā darbība. 2. daļa. Rīga: RaKa.
5. Mākslas darbu kolekcijas, mācību materiāli un audioieraksti interneta vietnēs. Pieejams: www.KRODERS.LV
6. Namsone, D., Čakāne, L., & Butkēviča, A. (2018). Kompetenci attīstoša mācīšanās. Pieejams: <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosa-macisanas/>
7. Datu bāzes “Science Direct”, “Educational Research Review”. Pieejams: www.sciencedirect.com/science/journal

8. Datu bāzes "Springer Link". Pieejams: <http://link.springer.com/search?facet-discipline=Education+%26+Language>
9. Datu bāzes "Pro Quest, Sage", "EBSCO".
10. ERIC – Educational Resources Information Center (free version). Pieejams: <http://www.eric.ed.gov/>
11. Laikraksts "Izglītība un kultūra".
12. Žurnāli "Skolas Psiholoģija", "Teātra Vēstnesis", "Mūzikas saule", "Skolotājs", "Music Education Research", "Musik und Bildung", "Pädagogik", "Musik in der Schule".

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Pirmsskolas skolotājs" B daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas II
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.sab.pārv., Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Daiga Kalēja-Gasparoviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., docente Gunta Siliņa-Jasjukeviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg.art., asistente Lelde Kaupuža (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova	
Priekšzināšanas	
Bērnības pedagogija Sociāli emocionālā mācīšanās Psiholoģija skolotājiem Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie teorētiski un praktiski izzinās pedagogiskos principus bērna kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mērķtiecīgai sekmēšanai pirmsskolā, analizēs kultūrvides pedagogisko potenciālu, izstrādās un kopīgi apspriedīs idejas integrēta, sistēmiska un pēctecīga mācību procesa plānošanai, vadīšanai un izvērtēšanai. Patstāvīgi reflektēs savu pedagogisko darbību un plānos izaugsmi.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot topošā skolotāja kompetenci īstenot bērna kultūrizpratnes un pašizpaušmes mākslā veicinošu mācību procesu.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sekmēt izpratni par kultūras un mākslas veselumu, satura komponentiem un metodiku bērna pratību pamatu, estētiskās uztveres un radošā potenciāla attīstībai pirmsskolā. 2. Pilnveidot izpratni par pirmsskolas vecuma bērnu mākslinieciskās darbības attīstības īpatnībām. 3. Izzināt kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturu un pratību pamatu apguves organizācijas pamatprincipus vizuālā mākslā, mūzikā un kustību mākslā. 4. Attīstīt prasmes bērnu vērošanas, klausīšanās, iztēlošanās un jēgpilnas jaunrades integrēšanai dažādos darbības veidos. 5. Pilnveidot prasmi plānot mācību saturu un procesu saskaņā ar mākslas likumsakarībām, bērna mācīšanās vajadzībām, dzīves un kultūras kontekstiem. 	

6. Rosināt studējošo patstāvīgu mācīšanos un mērķtiecīgu refleksiju par individuālo metodiskās kompetences attīstību.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.
1. Kustību mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L2, S2, P4, Pd32 2. Mūzikas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L2, S2, P4, Pd32
<i>Studiju rezultāti</i>
ZINĀŠANAS: 1. Izprot mākslas un kultūras specifiku (tēlainā, konkrētā dominante pār abstrakto, loģisko), kultūras piederību, kultūras mantojumu un vērtībām, tā jēgu bērna personības attīstībā un radošās pašizpaušmes procesā pirmsskolā. 2. Izprot veseluma pieeju mākslā kā bērna kompetenču attīstības līdzekli pirmsskolā, apzinās metodisko paņēmieni un pedagoģisko pieeju daudzveidību bērna pašizpaušmes atraisīšanai. 3. Demonstrē zināšanas par mācību līdzekļu izstrādes aktualitātēm, digitālo tehnoloģiju un rīku lietojumu pedagoģiskā procesa īstenošanai kultūras un mākslas jomā.
PRASMES: 4. Strukturē mācību saturu, plāno, vada un analizē pašizpaušmes procesu saskaņā ar bērna vajadzībām un kompetenču pieejas principiem. 5. Patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem pamato mācīšanās pieejas izvēli kultūras izpratnes apgūvē, vizuālajā mākslā, mūzikā un kustību mākslā. 6. Prot iejūtīgi un analītiski vērtēt bērna sasniegumus, pedagoģisko procesu un savu kompetenci jomas priekšmetu metodikā.
KOMPETENCE: 7. Spēj patstāvīgi un radoši plānot un īstenot vizuālās mākslas, mūzikas un kustību mākslas mācību procesu, izvēloties mācību saturu un metodes saskaņā ar kompetenču pieejas būtību. 8. Spēj atbildīgi organizēt bērna pašizpaušmes procesu un rezultātu vērtēšanu un pašizvērtēšanu, sniedzot bērnam atgriezenisko saikni, respektējot bērna individualitāti un kultūras kontekstu. 9. Kritiski argumentē savu studiju pieredzi un profesionālās kompetences pilnveidi.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par pedagoģiskā procesa organizācijas un vadības aspektiem. Patstāvīgie praktiskie uzdevumi: 1. Kustību mākslas elementi. Personiskās interpretācijas rādīšana par kādu stāstu vai pasaku no bērnu literatūras, izmantojot mūzikas un mākslas elementus (Ja es būtu režisors, es darītu tā ...). Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājuma izveidošana, kurā būtu ietverti atbrīvošanās, kustību, izteiles, koncentrēšanās vingrinājumi. 2. Runas priekšnesuma scenārija veidošana. Literāra darba analīze, priekšnesuma scenārija skices veidošana. Runas priekšnesuma sagatavošana. Darbs ar runas priekšnesumu: teksta analīze un apgūšana, skaidras runas un izteiksmības trenēšana. 3. Muzikāli radošā darbība pirmsskolā. Bērnu iesaistīšanas dažādos bērnu muzikālās darbības veidos iespēju prezentēšana, nodrošinot daudzveidīgu muzicēšanas un mūzikas klausīšanās pieredzi. Skolotāja iespējamās rīcības stratēģijas bērnu muzikāli radošās darbības veicināšanai.

4. Mana pieeja muzikāli radošās darbības integrēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Portfolio izveide un sagatavošana prezentācijas veidā: 3 dažādu rotaļnodarbību apraksti, kuros kā līdzeklis mērķu sasniegšanai tiek izmantota mūzika, iekļaujot: a) rotaļnodarbības tematu; b) mērķi/us un uzdevumus; c) īsu nodarbības/situācijas aprakstu; d) veidus, kā var tikt izmantota mūzika rotaļnodarbības mērķu sasniegšanai; e) izvēlētas mūzikas piemērus; f) digitālo uzskates līdzekļu un materiālu izstrāde.
5. Darbs pie ideju portfolio izveides, kurā būtu ietverti uzmanības, atraisīšanās, iztēles, fantāzijas, sadarbības un drosmes vingrinājumi, digitālās didaktiskās spēles un digitālie uzskates līdzekļi. Priekšnesuma veidošana, balstoties uz kādu no pirmsskolai paredzētajiem literāriem darbiem, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās un praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Praktisko darbu rezultāti (akumulēta atzīme) semestra laikā – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%:
Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājums – 20%.
Mana pieeja muzikāli radošās darbības integrēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Portfolio izveide un prezentācija – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (patstāvīgi izstrādātā Ideju portfolio izveide, iesniegšana, prezentācija un aprobācija grupā) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums					+	+	+	+	+
2.starppārbaudījums	+		+	+		+	+		+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Kustību mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L2, S2, P4, Pd32

1.1. Kustību mākslas elementu izmantošana pirmsskolas vecuma bērna vispārējai attīstībai. L1, S1, P2, Pd16

LEKCIJA: Kustību mākslas elementu apskats. Uzstāšanās pamatnosacījumu iedalījums: atbrīvošanās, uzmanība, noturība un iztēle. Atbrīvošanās, uzmanības noturība un iztēle: teorētisko atziņu un savas praktiskās pieredzes kritisks izvērtējums.

SEMINĀRS: Spēles elements, kā radošuma un drosmes attīstītājs. Sadarbības princips, kopības izjūta kolektīvā, labsajūtas un drošības izjūtu attīstībai. Sadarbības principa, kopības izjūtas kolektīvā, labsajūtas un drošības izjūtu attīstība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Atbrīvošanās, uzmanības noturība un iztēle: dažāda vecuma bērnu tipoloģisko īpatnību ievērošana. Elpošanas vingrinājumi. Spēles elementu iekļaušana mācību procesā. Sadarbības principa ievērošanas pamataspekti pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

Videomateriālu kritisks izvērtējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kustību mākslas elementi. Personiskās interpretācijas rādīšana par kādu stāstu vai pasaku no bērnu literatūras, izmantojot mūzikas un mākslas elementus.

1.2. Runas attīstība, bērna pašizpaušmes attīstībai. L1, S1, P2, Pd16

LEKCIJA: Runas aparāta vingrinājumi dikcijai. Vingrinājumi runas izteiksmībai. Teorētisko atziņu analīze. Prezentācija “Runas aparāta vingrinājumi dikcijai un vingrinājumi runas izteiksmībai”.

SEMINĀRS: Teksta izvēle un analīze. Bērnu literatūra. Literāro darbu analīze. Dažāda vecuma bērniem teksta, bērnu literatūras, literāro darbu atlase.

PRAKTISKAIS DARBS: Dažādu deju elementu apguve un ieintegrēšana tēmas apgūvē. Literāro darbu saturā kustību mākslas elementu ieintegrēšana. Pasaku, dzejoļu un citu literāro darbu inscenējumi, dramatizācija, demonstrējums. Scenārija veidošanas pamatprincipi. Digitālo lietotņu un rīku izmantošana scenārija plānošanā un veidošanā. Runas priekšnesuma scenārija veidošana. Runas priekšnesuma sagatavošana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājums.

2. Mūzikas pedagoģiskie principi pirmsskolā. L2, S2, P4, Pd32

2.1. Mūzikas pedagoģijas aspekti pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L1, S1, Pd6

LEKCIJA: Mūzikas sociālā funkcija un iespējas personības intelektuālajā un emocionālajā attīstībā. Muzikālās spējas, to saikne ar intelektuālajām spējām. Muzikalitāte, tās komponenti un attīstības iespējas pirmsskolā.

SEMINĀRS: Teorētisko atziņu analīze un demonstrējums prezentācijā: dažāda vecuma bērnu muzikālo spēju attīstība, to saikne ar intelektuālajām spējām.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Problēmjaudājumi mūzikas pedagoģiskajā procesā.

2.2. Bērnu muzikālās darbības veidi un iespējas radošajai pašizpaušmei. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Muzicēšana, tās ietekme personības attīstībā. Muzikālā dzirde. Ritma izjūta.

SEMINĀRS: Elementārā muzicēšana tautas instrumentu apgūvē. Pašdarināti skaņu rīki un mūzikas instrumenti. Muzikālās dzirdes un ritma izjūtas attīstības vingrinājumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērnu iesaistīšanas dažādos muzikālās darbības veidos ideju prezentēšana, veicinot bērnu muzicēšanas un mūzikas klausīšanās pieredzi.

2.3. Mūzikas uztvere. Mūzikas klausīšanās kā radoša aktivitāte. P2, Pd8

PRAKTISKAIS DARBS: Muzikālā gaume, to veidojošie faktori. Mūzikas klausīšanās stili. Sava dominējošā mūzikas klausīšanās stila noteikšana un izpratne. Mūzikas ierakstu/skaņdarba fragmentu izmantošanas iespējas radošajai pašizpaušmei. Digitālo mūzikas tehnoloģiju izmantošana organizētajās rotaļnodarbībās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Muzikāli radošā darbība pirmsskolā. Skolotāja rīcības stratēģijas bērnu muzikāli radošās darbības veicināšanai.

2.4. Radošie uzdevumi mūzikas izmantošanai pedagoģiskajā procesā. P2, Pd10

PRAKTISKAIS DARBS: Integrētā pieeja mūzikas rotaļnodarbībām pirmsskolā. Dziesmu, deju, sadzīves, laicīgas mūzikas žanri, mūzikas instrumentu daudzveidība, muzikāli didaktiskās spēles, rotaļas, uzdevumi muzikāli radošajā darbībā. Iespējas mūzikas radošam pielietojumam skolotāja ikdienas darbā un brīvā laika aktivitāšu organizēšanā. Mūzikas skolotājam nepieciešamās kompetences. Digitālo skaņu ierakstu tehnoloģiju izmantošanas pamatnosacījumi pedagoģiskajā procesā. Tradicionālo mācību metožu sintēze ar digitālās

mācīšanās iespējām (kombinētā mācīšanās), skolotāju iespējas digitālo mācību līdzekļu izstrādē un ieviešanā mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Savas pieejas muzikāli radošās darbības integrēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā izstrāde. Portfolio sagatavošana prezentācijas veidā: 3 dažādu rotaļnodarbību apraksti, kuros kā līdzeklis mērķu sasniegšanai tiek izmantota mūzika.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Priekšnesuma veidošana, balstoties uz kādu no literāriem darbiem, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Ideju portfolio izveide, ietverot uzmanības, atraisīšanās, iztēles, fantāzijas, sadarbības un drosmes vingrinājumus, digitālās didaktiskās spēles un digitālos uzskates līdzekļus.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Brice, B. (2021). Pirmsskolas mūzikas skolotāja rokasgrāmata. III vecumposms. Rīga: RaKa, 212 lpp.
2. Brice, B. (2022). Pirmsskolas mūzikas skolotāja rokasgrāmata. Muzikālais materiāls III vecumposmam. Rīga: RaKa, 174 lpp.
3. Fridenberga, B. (2003). Vizuālā māksla pirmsskolai. Rīga: RaKa.
4. Kalēja-Gasparoviča, D. (2020). Bērna radošā pašizpaušme vizuālajā mākslā pirmsskolā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 74 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54421/>
5. VISC (2020). Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/82>

Papildus informācijas avoti

1. Anspaks, J. (2004). Mākslas pedagoģija. Rīga: RaKa.
2. Avotiņa, A. (atb. red.), Bernāts, G., Geikina, S., Irbe, I., Mūrnieks, A., & Stikāne, I. (2020). Kultūra mākslā un māksla kultūrā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 164 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54411/>
3. Badjanova, J. (2006). Development of musical culture in preschool and elementary school teacher education. Education and Sustainable Development: First Steps toward Changes, 1, 168-181.
4. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (2020). Skolēna radošuma sekmēšana un vērtēšana. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 59 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54426/>
5. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (2020). Jēgpilns mācību process vizuālajā mākslā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 53 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/56409/>
6. Ceļvedis gadskārtu svētku svinēšanai pirmsskolas izglītības iestādēs (2013). Rīga: Latvijas folkloras biedrība. Pieejams: <http://www.folklorasbiedriba.lv/izglitiba2/>
7. Kagaine, Z. (2006). Radošā domāšana vizuālajā mākslā. Rīga: Zvaigzne ABC.
8. Lasmāne, L. (2012). Muzikālā audzināšana pirmsskolā. Rīga: RaKa, 122.lpp.
9. Lūse, E. (2013). Alternatīvas mūzikas mācīšanas iespējas. Rīga: Izglītības laboratorija.
10. Kaikkonen, M., Petraškeviča, A., & Vāinsar, S. (2011). Mūzika visiem: Mūzikas skolotāja rokasgrāmata. Speciālā izglītība. Rīga: Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments. Pieejams: https://projects.centralbaltic.eu/images/files/result_pdf/Muzika_LAT_web.pdf
11. Ozola, E. (2006). Krāsas uztvere un iedarbība. Rīga: Jumava.
12. Rancāne, A., Siliņa-Jasjukeviča, G., & Briška, I. (2016). Saules gads. Lielā diena. Rīga: Zvaigzne ABC.
13. Rancāne, A., Siliņa-Jasjukeviča, G., & Briška, I. (2014). Saules gads. Ziemassvētki. Rīga:

<p>Madris.</p> <p>14. Smildziņa, L. (2009). Vingrinājumi un spēles darbam teātra studijā. Rīga: Rīgas Skolēnu pils.</p> <p>15. Siliņa-Jasjukeviča, G., Oļenkins, S., Kārkle, A. u.c. (2008). Tradicionālā kultūra bērniem. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem. R. Cimdiņa (red.). Rīga: RaKa.</p>
<p><i>Periodika un citi informācijas avoti</i></p>
<p>1. Čerpinska, I. (2002). Mūzikas instrumenti. Rīga: Zvaigzne ABC.</p> <p>2. Geka, S. (2006). Konstruktīvi vingrinājumi. Rīga: Izglītības soļi.</p> <p>3. Hibnere, V. (1998). Bērna vizuālā darbība. 1. daļa. Rīga: RaKa.</p> <p>4. Hibnere, V. (2000). Bērna vizuālā darbība. 2. daļa. Rīga: RaKa.</p> <p>5. Mākslas darbu kolekcijas, mācību materiāli un audioieraksti interneta vietnēs. Pieejams: www.KRODERS.LV</p> <p>6. Namsone, D., Čakāne, L., & Butkēviča, A. (2018). Kompetenci attīstoša mācīšanās. Pieejams: https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosamacisanas/</p> <p>7. Datu bāzes "Science Direct", "Educational Research Review". Pieejams: www.sciencedirect.com/science/journal</p> <p>8. Datu bāzes "Springer Link". Pieejams: http://link.springer.com/search?facet-discipline= "Education+%26+Language"</p> <p>9. Datu bāzes "Pro Quest, Sage", "EBSCO".</p> <p>10. ERIC – Educational Resources Information Center (free version). Pieejams: http://www.eric.ed.gov/</p> <p>11. Laikraksts "Izglītība un kultūra".</p> <p>12. Žurnāli "Skolas Psiholoģija", "Teātra Vēstnesis", "Mūzikas saule", "Skolotājs", "Music Education Research", "Musik und Bildung", "Pädagogik", "Musik in der Schule".</p>
<p><i>Piezīmes</i></p> <p>Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Pirmsskolas skolotājs" B daļas studiju kurss nepilna laika studijām.</p> <p>Kurss tiek docēts latviešu valodā.</p>

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Matemātikas mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP013
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	16
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.sc.educ., lektore Kristīne Ūtrupa (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa	
Priekšzināšanas	
Bērības pedagoģija Psiholoģija skolotājiem Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie apgūst zināšanas, prasmes un attieksmes, kas nepieciešamas matemātikas jomas mācību satura apguves nodrošināšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Studiju kursa ietvaros tiek veicināta studējošo kompetence bērncentrētas mācību vides veidošanā, lai sekmētu bērnu matemātikas prasmju attīstību rotaļnodarbībās atbilstoši bērnu mācīšanās un attīstības vajadzībām un interesēm. Studiju kurss paredz pilnveidot studējošo prasmes organizēt praktiskas rotaļnodarbības telpās un ārā, organizējot bērniem drošu un attīstošu mācīšanās vidi.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Attīstīt studējošo kompetenci bērncentrētas mācību vides veidošanai, lai sekmētu jēgpilnu bērnu matemātikas prasmju attīstību pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot izpratni par bērncentrētu pedagoģisko procesu, pašvadītas mācīšanās plānošanas un īstenošanas paņēmieniem matemātikas jomā. 2. Veidot izpratni par matemātikas prasmju veidošanas uzdevumiem un to īstenošanu pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. 3. Veicināt kompetenci matemātikas jomas mācību procesa plānošanā un vadīšanā, izmantojot digitālās tehnoloģijas. 4. Pilnveidot prasmes integrēto rotaļnodarbību un pasākumu plānošanā un organizēšanā ar matemātikas jomas dominanti. 5. Apgūt praktiskas iemaņas matemātikas jomas metodisko materiālu izgatavošanā un to pielietošanā praksē atbilstoši bērnu mācīšanās vajadzībām, interesēm un attīstības tendencēm. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., semināri (S) – 8 st., praktiskie darbi (P) – 16 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 128 st.

1. Matemātikas prasmju veidošanas pamati, aktualitātes pirmsskolas izglītības sistēmā un pedagoģiskajā pieejā. Mācīšanās iedziļinoties. L2, P2, Pd24
2. Matemātikas jēdzienu iepazīšana pirmsskolā. Mācību metodes un metodiskie paņēmieni matemātikas jēdzienu apgūšanai. L2, S4, P2, Pd24
3. Kompetence matemātikas jomā – sasniedzamais mācību rezultāts pirmsskolas izglītības posmos. L2, P2, Pd16
4. Rotaļu izmantošana matemātikas prasmju veidošanā pirmsskolā. S2, P2, Pd20
5. Rotaļdarbības plānošana un īstenošana pirmsskolas vidē matemātikas prasmju apguvei, izmantojot digitālos un interaktīvos mācību līdzekļus. P4, Pd24
6. Lietpratībā balstītas rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošana un vadīšana pirmsskolas mācību procesā. L2, S2, P4, Pd20

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot bērnu spējas un vajadzības matemātikas jomas ietvarā dažādos attīstības posmos.
2. Izprot rotaļnodarbību saturu matemātikas jomā, tā plānošanu, īstenošanu un izvērtēšanu, vides pielāgošanu bērncentrētā mācību procesā.
3. Pārzina didaktisko materiālu veidošanas nosacījumus un to izmantošanu dažādos bērnu attīstības posmos.

PRASMES:

4. Plāno un īsteno rotaļnodarbības bērniem dažādos pirmsskolas izglītības posmos.
5. Plāno un analizē pedagoģisko procesu, integrējot tajā matemātikas jomas uzdevumus, caurviju prasmes, tikumus.
6. Spēj praksē pielietot daudzveidīgas mācību metodes un paņēmienus matemātikas prasmju apguvē pirmsskolā.

KOMPETENCE:

7. Spēj veidot inovatīvu bērncentrētu mācību vidi matemātikas mācību jomas satura apguvei pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.
8. Pārzina un lieto dažādas digitālās tehnoloģijas un rīkus mācību rezultātu sasniegšanai un zināšanu pārneses nodrošināšanai bērnu matemātikas prasmju attīstībai un savai profesionālajai pilnveidei.
9. Spēj patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem izvirzīt kompleksus mācību mērķus bērnu matemātikas prasmju attīstībai, plānot to sasniegšanu un vērtēšanu.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ar darba vidē, t.i. izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu:

1. Zinātniskās literatūras apkopošana un analīze par mācību komponentu un mācību principu realizēšanu mācību procesā pirmsskolā.
2. Kognitīvo procesu un domāšanas operāciju iepazīšana, izpēte un praktisku piemēru saskatīšana reālās situācijās bērnu praktiskajā darbībā. Zinātniskās literatūras par pirmsskolas vecuma bērnu kognitīvajiem procesiem studēšana. Novērošanas īstenošana pirmsskolā, atklājot domāšanas operāciju izpausmi bērnu darbībā. Matemātikas metodisko paņēmieni/spēļu/rotaļu, kurās bērniem tiek rosināta kāda no domāšanas operācijām, izstrāde un prezentēšana. Refleksijas sniegšana.
3. Mācību snieguma vērtēšanas pamatprincipi. VISC informatīvā materiāla “Par bērnu vērtēšanu pirmsskolā” un vietnes “Skola2030” materiāla “Kā vērtēšana palīdz mācīt un mācīties pirmsskolā” studēšana un analīze.

4. Didaktisko rotaļu/spēļu izstrāde matemātikas mācību jomai, sagatavojot aprakstu par rotaļu/spēļu sasniedzamo rezultātu un mācību uzdevumiem. VISC informatīvā materiāla “Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai” studēšana.
5. Pirmsskolas pedagoģiskā procesa analīze un izvērtēšana. Pasākuma/aktivitātes ar matemātikas ievirzi plāna izveide. Pasākuma izvērtēšana un pašanalīze.
6. Pedagoģiskā darba analīze un izvērtējums. Rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošana lietpratības attīstībai.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Lekciju, semunārnodarbību un praktisko nodarbību apmeklēšana – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 50%:
Matemātikas metodisko paņēmieni kognitīvo procesu aktivizēšanai prezentēšana – 10%.
Vērtēšanas kritēriju izstrāde matemātikas jomā atbilstoši mācību satura tematikai – 10%.
Didaktisko rotaļu/spēļu matemātikas jomai izstrāde un prezentēšana – 10%.
Pasākuma/aktivitātes ar matemātikas ievirzi plāna izstrāde un novadīšana, izmantojot izstrādātos interaktīvos materiālus – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plāna un satura izstrāde, novadīšana un izvērtēšana) – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+		+			+		+	
2.starppārbaudījums	+			+			+		+
3.starppārbaudījums		+		+	+		+		+
4.starppārbaudījums			+			+		+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Matemātikas prasmju veidošanas pamati, aktualitātes pirmsskolas izglītības sistēmā un pedagoģiskajā pieejā. Mācīšanās iedziļinoties. L2, P2, Pd24

LEKCIJA: Pirmsskolas vecuma bērnu attīstības posmu pedagoģiskais, psiholoģiskais un fizioloģiskais aspekts. Mācību procesa komponenti un mācību principi. Konstruktīvisma pieejā balstīta mācību procesa plānošana un vadīšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras apkopošana un analīze par mācību komponentu un mācību principu realizēšanu mācību procesā.

LEKCIJA: Kognitīvo procesu sistēma. Domāšanas operāciju izmantošana matemātikas prasmju veidošanās procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kognitīvo procesu un domāšanas operāciju iepazīšana, izpēte un praktisku piemēru saskatīšana reālās situācijās bērnu praktiskajā darbībā. Zinātniskās literatūras par pirmsskolas vecuma bērnu kognitīvajiem procesiem studēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Kognitīvo procesu un domāšanas operāciju izpēti, praktisku piemēru saskatīšana reālās situācijās bērnu praktiskajā darbībā.

PRAKTISKAIS DARBS: Matemātikas metodisko paņēmieni/spēļu/rotaļu kognitīvo procesu attīstības veicināšanai izstrāde dažādos izglītības posmos.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Novērošanas īstenošana pirmsskolā, atklājot domāšanas operāciju izpausmi bērnu darbībā. Matemātikas metodisko paņēmieni/spēļu/rotaļu, kurās bērniem tiek aktivizēta kognitīvā darbība, izstrāde.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Matemātikas metodisko paņēmieni kognitīvo procesu aktivizēšanai prezentēšana.

2. Matemātikas jēdzienu iepazīšana pirmsskolā. Mācību metodes un metodiskie paņēmieni matemātikas jēdzienu apgūšanai. L2, S4, P2, Pd24

LEKCIJA: Lielums (lieluma parametri, lieluma etaloni, lielumu salīdzināšana, mērīšana, nosacītais mērs).

SEMINĀRS: Ģeometriskās figūras un formas (formas vidē, formas uztveres veidošana, ģeometriskās figūras kā modeļi).

SEMINĀRS: Skaitis un skaitīšana (skaitīšanas veidi, tā mērķis, skaitļu sastāvs, cipari, skaita neatkarība no attāluma, izvietojuma, formas, lieluma, skaitīšana apkārtējā vidē, kārtas skaitļi).

LEKCIJA: Orientēšanās telpā un plaknē (izvietojuma attiecības – pa labi, pa kreisi, augšā, apakšā, stūrī, malā, vidū, zem, virs, pirms, aiz; orientēšanās vidē).

SEMINĀRS: Orientēšanās laikā (laika uztvere un izjūta, kalendārs, pulkstenis).

SEMINĀRS: Kopa (kopu veidošanas pamatprincipi, grupēšana pēc dažādām pazīmēm un ar nosacījumiem, seriācijas).

PRAKTISKAIS DARBS: Matemātikas jēdzienu integrācija mācību jomu satura apgūvē.

PRAKTISKAIS DARBS: Digitālie rīki matemātikas jēdzienu apgūšanai pašvadītajā mācīšanās procesā. Digitālo mācību un metodisko līdzekļu izstrāde matemātikas jēdzienu apgūšanai dažādos izglītības posmos.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mācību snieguma vērtēšanas pamatprincipi. VISC informatīvā materiāla “Par bērnu vērtēšanu pirmsskolā” un vietnes “Skola2030” materiāla “Kā vērtēšana palīdz mācīt un mācīties pirmsskolā” studēšana un analīze.

3. Kompetence matemātikas jomā – sasniedzamais mācību rezultāts pirmsskolas izglītības posmos. L2, P2, Pd16

LEKCIJA: Mācību sasniegumu vērtēšanas veidi, formas un metodiskie paņēmieni matemātikas mācību jomā.

LEKCIJA: Plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti. Mācību sasniegumu pārbaude un vērtēšana, pašvērtēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Kritēriji sasniedzama mācību rezultāta izvērtēšanai dažādos izglītības posmos.

PRAKTISKAIS DARBS: Formatīva vērtēšana un atgriezeniska saite mācību procesā. Mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriju izstrāde dažādos izglītības posmos.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Vērtēšanas kritēriju izstrāde matemātikas jomā atbilstoši mācību satura tematikai.

4. Rotaļu izmantošana matemātisko prasmju veidošanā pirmsskolā. S2, P2, Pd20

SEMINĀRS: Rotaļu iedalījums. Rotaļu raksturs katrā bērna attīstības posmā.

SEMINĀRS: Rotaļas kā palīgs matemātikas jēdzienu apguvē. Didaktiskās rotaļas un spēles matemātikas prasmju, caurviju prasmju, tikumu veidošanai.

PRAKTISKAIS DARBS: Didaktisko mācību materiālu veidošana matemātikas prasmju apguvei bērncentrētā mācību vidē.

PRAKTISKAIS DARBS: Didaktisko rotaļu/spēļu izstrāde matemātikas mācību jomai, sagatavojot aprakstu par rotaļu/spēļu sasniedzamo rezultātu un mācību uzdevumiem.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Didaktisko rotaļu/spēļu matemātikas jomai prezentēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: VISC informatīvā materiāla "Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai" studēšana.

5. Rotaļdarbības plānošana un īstenošana pirmsskolas vidē matemātikas prasmju apguvei, izmantojot digitālos un interaktīvos mācību līdzekļus. P4, Pd24

PRAKTISKAIS DARBS: Digitālo mācību līdzekļu un interaktīvo mācību materiālu izmantošanas iespējas mācību procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Digitālo rīku un aplikāciju integrēšana pedagoģiskajā procesā. Bērnu digitālo prasmju veicināšana interaktīvā mācību vidē.

PRAKTISKAIS DARBS: Interaktīvie mācību līdzekļi matemātikas prasmju apguvei. Interaktīvo mācību materiālu izveide matemātikas mācību jomā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pasākuma/aktivitātes ar matemātikas ievirzi plāna izstrāde.

PRAKTISKAIS DARBS: Pirmsskolas pedagoģiskā procesa analīze un izvērtēšana. Pasākuma/aktivitātes ar matemātikas ievirzi plāna izstrāde.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Pasākuma/aktivitātes ar matemātikas ievirzi novadīšana, izmantojot izstrādātos interaktīvos materiālus. Pasākuma izvērtēšana un pašanalīze.

6. Lietpratībā balstītas rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošana un īstenošana pirmsskolas mācību procesā. L2, S2, P4, Pd20

LEKCIJA: Lietpratībā un bērna pieredzē balstīts matemātikas prasmju veidošanas process un tā organizācija.

LEKCIJA: Daudzveidīgu mācību un metodisko līdzekļu nepieciešamība.

SEMINĀRS: Matemātikas prasmju veidošanas procesa plānošana un īstenošana ar citu mācību jomu integrāciju. Temata plānošana konstruktīvā mācību procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Tematiskā plānojuma izstrāde dažādos pirmsskolas izglītības posmos atbilstoši bērnu mācīšanās vajadzībām, pieredzei un interesēm.

SEMINĀRS: Lietpratībā balstīta pieeja rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošanai. Rotaļnodarbības plānošanas secība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pedagoģiskā darba analīze un izvērtējums. Rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošana lietpratības veicināšanai mācīšanās procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Integrētās rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošana lietpratības attīstībai par bērniem aktuālu tematu. Konstruktīvisma pieejas atspoguļojums rotaļnodarbības uzbūvē un saturā. Rotaļnodarbības plāna/konspekta veidošana, integrējot tajā matemātikas jomas uzdevumus, caurviju prasmes, tikumus.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plāna un satura izstrāde, novadīšana un izvērtēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Cibiņa, V., Krauce, A., Balabka, I., Pastore, E., Gaure, I., & Gžibovska, S. (2017). Matemātiskie jēdzieni un uzdevumi kompetenču pieejā. Mācību metodiskais līdzeklis. Rīga: Rīgas 1.speciālā internātpamatskola – attīstības centrs. Pieejams: https://drive.google.com/file/d/1hqmDNDATvkkw_U7ICe5sxhQOX7saNtOh/view
2. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr.716. "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>
3. VISC (2020). Matemātikas mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/24>
4. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>

Papildus informācijas avoti

1. Andersone, G., Arājs, R., Dulle, V., Ikaļe, I., Krastiņa E., & Volāne, E. (2011). Raibā pasaule. Skaitļi un pirkstiņdarbi. Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Dzērve, I. (2022). Sākam mācīties! Risini! Darba lapas. Lielvārde: Lielvārds.
3. Krastiņa, E., Andersone, R., & Mencis, J. (2011). Matemātisko prasmju attīstīšana ceļā uz sākumskolu. Elektronisks izdevums. Rīga, VISC. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/mat_prasm_attist_saksk/Matematika_gala.pdf
4. Krastiņa, E. & Draviņa D. (2010). Matemātika spēlēs un rotaļās. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Krastiņa, E., Limanoviča, E., Drelinga, E., & Volāne, E. (2008). Praktiskā matemātika 1. klasei. Skolotāja grāmata. Rīga: Zvaigzne ABC.
6. Matemātikas mācību joma. Pieejams: <https://skolo.lv/course/view.php?id=159096>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Montessori metode. Pieejams: <http://montesoriasoc.lv/lv/>
2. <https://armino.lv/produkta-kategorija/matematika/>
3. <https://bernistaba.lsm.lv/speles/matematika>
4. <https://macibumateriali.lv/product/matematika/>
5. <https://skolo.lv/course/view.php?id=159096>
6. <https://www.uzdevumi.lv/p/matematika/matematika-pirmsskolai>

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Pirmsskolas skolotājs" B daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Sociālās un pilsoniskās mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP010
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Mg.hist., Mg.paed., lektors Andris Kupšāns (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Antra Randoha (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg.hist., Mg.paed., lektors Andris Kupšāns Mg.hist., vieslektore Signita Gabrāne	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss iepazīstina studējošos ar sociālās un pilsoniskās mācību jomas būtību un nozīmi pirmsskolā, atklājot sasniedzamo rezultātu, caurviju prasmes, metodes, paņēmienus, līdzekļus un resursus. Studiju kurss veido izpratni par mācīšanos iedziļinoties, mācīšanās pieejām, dažādu pieeju izmantošanu atbilstoši bērna spējām, prasmēm, pieredzei, attīstības pakāpei, kā arī bērna interesēm, sekmējot kompetenču – caurviju prasmju attīstību. Studiju kursa ietvaros studējošie analizē un vērtē bērnu sasniegumus saskaņā ar vērtēšanas kritērijiem un sasniedzamajiem mācību rezultātiem, ņemot vērā bērna attīstības likumsakarības, kā arī izprot atgriezeniskās saites nozīmīgumu mācību procesa kontekstā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veicināt prasmi plānot un realizēt jēgpilnu pirmsskolas izglītības saturu, izvēloties atbilstošas pedagoģiskā darba metodes un paņēmienus sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apgūt zināšanas par pirmsskolas vecuma bērnu vecumposmu attīstības iezīmēm sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā un to saistību ar apkārtējās pasaules norišu izpratni, par bērnu sociāli emocionālo attīstību. 2. Veidot izpratni par pedagoga lomu kā izziņas darbības partneri bērna pasaules izziņas procesā, sava “es” iepazīšanā, nacionālās identitātes veidošanā. 3. Apgūt zināšanas par pirmsskolas vecuma bērnu vajadzību, pieredzes un interešu ievērošanu mācību saturā, metožu un aktivitāšu izvēlē. 4. Veicināt prasmi izvēlēties mācību satura plānošanā, dažādu metožu un aktivitāšu praktiskā pielietošanā, prasmi saskatīt katra bērna individuālās attīstības iezīmes, vajadzības, intereses un spējas. 5. Veidot prasmi organizēt darbu ar visu bērnu grupu, ar apakšgrupām, individuāli un interešu centros saistībā ar sasniedzamo rezultātu un caurviju prasmēm. 	

6. Veicināt prasmi vērtēt bērnu sasniegumu dinamiku, sniegt savlaicīgu, saprotamu, konkrētu un izmantojamu atgriezenisko saiti atbilstoši individuāli sasniegtajiem mācību rezultātiem.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskais darbs (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sociālās un pilsoniskās mācību jomas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti pirmsskolā. L1, S1, Pd24 2. Pirmsskolas vecuma bērnu vecumposma attīstības iezīmes un to saistība ar apkārtējās pasaules norišu izpratni. L1, S1, P2, Pd24 3. Bērns kā individualitāte sabiedrībā – tās ietekme personības izaugsmē. L1, S1, P2, Pd24 4. Pedagoģiskā procesa organizācija, realizējot sociālās un pilsoniskās mācību jomas saturu. L1, S1, P4, Pd24
<i>Studiju rezultāti</i>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pārzina pirmsskolas vecuma bērnu vecumposma attīstības likumsakarības un to saistību ar apkārtējās pasaules norišu izpratni, izvēlas un lieto daudzveidīgas mācību metodes un paņēmienus. 2. Pārzina mācību saturu sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā, ievērojot pirmsskolas vecuma bērna vajadzības, pieredzi, spējas un intereses. 3. Izprot pirmsskolas vecuma bērnu sociāli emocionālo attīstību, kultūras mantojuma un apkārtējās vides nozīmi un to aktualizēšanu pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Plāno un atlasa mācību saturu atbilstoši katra bērna individuālajām attīstības iezīmēm, vajadzībām, interesēm un spējām. 5. Organizē un plāno sociālās un pilsoniskās mācību jomas jēgpilnu saturu, pielietojot daudzveidīgas metodes un organizācijas formas, ievērojot katra bērna vajadzības, spējas, pieredzi. 6. Organizē un plāno pedagoģisko procesu, integrējot tuvākās apkārtnes norises un sabiedriskās aktivitātes pedagoģiskajā procesā. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Spēj organizēt drošu, atbalstošu mācību vidi sociālās un pilsoniskās mācību jomas īstenošanai, realizējot integrētu pieeju mācību satura apguvē. 8. Izprot bērnu kā individualitāti, veidojot priekšstatu par apkārtējo pasauli, lietām un vidi, analizē un objektīvi izvērtē bērnu sasniegumus saistībā ar to individuālajām spējām. 9. Izprot pedagoga lomu kā izzināšanas darbības partneri bērna pasaules izzināšanas procesā.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par sociālās un pilsoniskās mācību jomas aspektiem.</p> <p>Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pirmsskolas vadlīniju un programmas analīze un izvērtējums saistībā ar pirmsskolas vecuma bērnu attīstības likumsakarībām. Pirmsskolas vadlīnijās un programmā norādīto sasniedzamo rezultātu analīze. 2. Metodiskā materiāla izstrāde – rotaļu kopas sociālo prasmju pilnveidei. 3. Metodiskā materiāla izstrāde atbilstoši tematikai, atklājot sasniedzamo rezultātu. Izveidotā materiāla prezentēšana un apspriešana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Lekciju apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās nodarbībās – 10%.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMI:

Rotaļu kopas izstrāde sociālo prasmju pilnveidei. Metodiskā materiāla izstrāde atbilstoši tematikai, tā prezentēšana un apspriešana – 30%.

Integrētās rotaļnodarbības sociālajā un pilsoniskajā jomā izstrāde un prezentēšana – 20%.

3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (integrētās rotaļnodarbības vadīšana) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+				
2.starppārbaudījums			+			+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Sociālās un pilsoniskās mācību jomas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti pirmsskolā. L1, S1, Pd24

LEKCIJA: Sociālās un pilsoniskās mācību jomas nozīme pirmsskolā. Sasniedzamais rezultāts, caurviju prasmes, vērtībās balstīti ieradumi un tikumi, metodes, paņēmieni, līdzekļi un resursi sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā.

SEMINĀRS: Darba organizācijas formas sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā. Bērncenrētas mācību vides veidošana pedagoģiskā procesa organizācijā. Pirmsskolas izglītības vadlīnijas un mācību programma. Aktualitātes sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā pirmsskolā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Darbs ar normatīvajiem aktiem un metodisko literatūru sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā.

2. Pirmsskolas vecuma bērnu vecumposmu attīstības iezīmes un to saistība ar apkārtējās pasaules norišu izpratni. L2, S2, P4, Pd24

LEKCIJA: “Es” tēla veidošanās. “Es” pats.

SEMINĀRS: Rotaļas sociālo prasmju apguves pilnveidei.

PRAKTISKAIS DARBS: Rotaļspēļu izstrāde vērtībizglītībā.

PRAKTISKAIS DARBS: Labās prakses piemēru analīze sociālo prasmju apguves pilnveidei. Interaktīvi mācību materiāli sociālo prasmju apguvei.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Rotaļu kopas sociālo prasmju pilnveidei izstrāde, prezentēšana un apspriede.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS (1.daļa): Rotaļu kopas izstrāde sociālo prasmju pilnveidei.

3. Bērns kā individualitāte sabiedrībā – tās ietekme personības izaugsmē. L2, S2, P4, Pd24

LEKCIJA: Sabiedrība un sadarbība. Drošība.

SEMINĀRS: Saimnieciskās un sadzīviskās iemaņas. Piederība valstij. Kultūras mantojums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodiskā materiāla izstrāde atbilstoši tematikai.

PRAKTISKAIS DARBS: Metodiskā materiāla izstrāde. Izveidotā materiāla prezentēšana un izvērtēšana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS (2.daļa): Metodiskā materiāla izstrāde atbilstoši tematikai, tā prezentēšana un apspriešana.

4. Pedagoģiskā procesa organizācija, realizējot sociālās un pilsoniskās mācību jomas saturu. L2, S2, P8, Pd24

LEKCIJA: Pirmsskolas vecuma bērna sasniegumu vērtēšana sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā. Vērtēšanas formas un metodes pedagoģiskajā procesā. Vērtēšanas kritēriju izstrāde atbilstoši bērniem plānotajiem rezultātiem.

SEMINĀRS: Konstruktīvisma pieejā balstīta mācību procesa plānošana un īstenošana. Pašvadīts mācību process. Daudzveidīgas mācību stratēģijas, paņēmieni un metodes bērncentrētas un inovatīvas mācību vides veidošanai.

PRAKTISKAIS DARBS: Mācību satura integrācija. Dažādu mācību jomu satura integrācija sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā.

PRAKTISKAIS DARBS: Digitālo mācību līdzekļu un resursu izmantošana sociālās un pilsoniskās mācību jomas integrētajā apgūvē. Bērnu digitālās prasības veicināšana mācību jomas satura apgūvē.

PRAKTISKAIS DARBS: Integrētas rotaļnodarbības plāna izstrādes pamatprincipi, rotaļdarbību izstrāde, prezentēšana un sasniedzamā rezultāta izvērtējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodiskā materiāla izstrāde atbilstoši tematikai, atklājot sasniedzamo rezultātu. Izveidotā materiāla prezentēšana un apspriešana.

PRAKTISKAIS DARBS: Metodiskā materiāla izstrāde un prezentēšana.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Integrētās rotaļnodarbības sociālajā un pilsoniskajā jomā izstrāde un prezentēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr. 716 “Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>
2. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/profile/15>
3. VISC (2020). Sociālā un pilsoniskā mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/100>

Papildus informācijas avoti

1. Dzintere, D., Stangaine, I., & Augstkalne, D. (2014). Bērna komunikatīvās kompetences attīstība. Rīga: RaKa.
2. Freiberga, I., & Priede, L. (2007). Bērns mācās izzināt pasauli. Rīga: Izglītības soļi.
3. Freitele, L. (2017). Bērnu audzināšanas noteikumi. Rīga: Jumava.
4. Kaņepāja, R., Lieģeniece, D., Mangule, I., Ukstiņa, R., Dzintere, D., Stangaine, I., & Miķelsons, I. (2012). Ceļā uz skolu. Bērnu sagatavošana pamatzglītības ieguvei. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Kupšāns, A., & Ignatjeva, S. (2014). Sociālo zinību skolotāju mācīšanas stratēģiju

izvēle. Humanitārās un sociālās zinātnes, 22, 36-41.

6. Kupšāns, A. (2013). Social science teachers' views on their experience. In: Reorientation of teacher education towards sustainability through theory and practice. Proceedings of the 10th international JTEFS/BBCC conference Sustainable development. Culture. Education. Ed. U. Härkönen. Joensuu: University of Eastern Finland, pp. 363-373.
7. Kupšāns, A. (2006). Sociālo zinību skolotāju sagatavošanas pilnveides iespējas augstskolā. Humanitārās un sociālās zinātnes. Rīga: Izdevniecība RTU, 26.-31.lpp.
8. Kupšāns, A. (2012). Valsts piederības identitātes problēmas sociālo zinību kontekstā. Grāmata: Vēsture: Avoti un cilvēki. Humanitārās fakultātes XXI starptautisko zinātnisko lasījumu materiāli. Daugavpils: Saule, 180.-186. lpp.
9. Špona, A., Jermolajeva, J., Stangaine, I., Siliņa-Jasjukeviča, G., Tauriņa, A., & Medne, D. (2015). Bērnu sasniegumu veicināšana pirmsskolā. Rīga: RaKa.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Kasparoviča, E. (2005). Rotaļa kā socializācijas līdzeklis. Pirmsskolas izglītība, 2.
2. <https://www.skola2030.lv/>

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” B daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Tehnoloģiju mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP012
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (nepilna laika studijas)
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Mg.sab.pārv., Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Dagnija Vigule (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg.sab.pārv., Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem Bērības pedagogija	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie tiek iepazīstināti ar tehnoloģiju mācību jomas saturu, mācīšanas un mācīšanās pieejām, dažādu materiālu un tehniku izmantošanu atbilstoši bērna pieredzei, prasmēm, attīstības pakāpei, interesēm, sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem, sekmējot kompetenču – caurviju prasmju attīstību. Studējošie iegūs prasmi plānot, organizēt mācību procesu, kas sekmē jēgpilnu mācīšanos pirmsskolas izglītības iestādē saskaņā ar valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām. Balstoties uz bērna individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem studējošie izvēlas un lieto atbilstošas mācību metodes, paņēmienus un mācību līdzekļus, izmanto dažādus materiālus un tehnikas, mācās novērot un vērtēt bērnu sniegumu un izaugsmi saskaņā ar skaidri definētiem vērtēšanas kritērijiem un atbilstoši individuāli sasniedzamajiem mācību rezultātiem.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Iepazīt tehnoloģiju mācību jomas saturu, mācīšanas un mācīšanās pieejas, atbilstoši tam plānot un organizēt mācību procesu pirmsskolas izglītības iestādē.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprast tehnoloģiju mācību jomas satura veidošanas pedagogiski psiholoģiskos aspektus bērncentrētā mācību procesā. 2. Izmantot dažādus materiālus un tehnikas, atbilstoši bērna pieredzei, prasmēm attīstības pakāpei, interesēm, sasniedzamajiem mācību rezultātiem. 3. Organizēt dzīves situācijām pietuvinātu mācību procesu, lietojot daudzveidīgas mācību metodes, paņēmienus un mācību līdzekļus. 4. Novērot un vērtēt bērnu sasniegumu dinamiku, sniegt savlaicīgu, saprotamu, konkrētu atgriezenisko saiti, atbilstoši individuāli sasniegtajiem mācību rezultātiem. 	

<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnoloģiju mācību jomas specifika, uzdevumi un saturs pirmsskolā. L1, S1, Pd8 2. Caurviju prasmju apguves iespējas tehnoloģiju mācību jomā. L1, S1, P2, Pd10 3. Tehnoloģiju mācību jomas satura veidošanas pedagoģiski aspekti. L1, S1, Pd12 4. Materiāli, to iedalījums un raksturojums, darbs ar tiem. L1, S1, P2, Pd12 5. Veselīgs uzturs. P2, Pd10 6. Tehnoloģiju mācību jomas integrēšana citās jomās un darbības veidos. P2, Pd12
<i>Studiju rezultāti</i>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analizē un interpretē pedagoģisko procesu reglamentējošos dokumentus; balstoties uz paraugprogrammu, pirmsskolas izglītības vadlīnijām izvērza konkrētus sasniegumus tehnoloģiju mācību jomā katram bērnam. 2. Izvēlas un analizē dažādu mācību metožu un paņēmieni lietojumu atbilstoši katra bērna individuālajām attīstības likumsakarībām. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Organizē bērncentrētu mācību procesu, kurā katrs bērns mācās plānot savas ieceres īstenošanas soļus, izvēlēties nepieciešamos materiālus, īstenot ieceri un novērtēt rezultātu. 4. Plāno mācību procesu, balstoties uz bērna sasniegumiem, izvēlas un lieto mācību metodes un darba organizācijas formas, kas sekmē jēgpilnu, reālajai dzīvei pietuvinātu mācību procesu. 5. Veido drošu vidi, kas veicina bērnu apgūt dažādas tehnikas, paņēmienus un drošības noteikumus materiālu un instrumentu izmantošanā savas ieceres īstenošanai. 6. Analizē bērna mācīšanās sasniegumus saskaņā ar skaidri definētiem vērtēšanas kritērijiem, sniedz konstruktīvu, izmantojamu atgriezenisko saisti. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Īstenojot tehnoloģiju mācību jomas sasniegumus rezultātus, spēj integrēt dažādu mācību priekšmetu saturu, ievērojot katra bērna mācīšanās vajadzības. 8. Spēj novērot, vērtēt, analizēt bērnu sasniegumu dinamiku mācīšanās laikā, ievērojot katra bērna dažādās spējas un vajadzības un īstenojot atbilstošu mācību procesu. 9. Spēj patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem izvēlēties un stratēģiski izvērtēt tehnoloģiju mācību jomas saturu un mācību metodes, kas sekmē katra bērna mācīšanās izaugsmi.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu un MK noteikumu par pirmsskolas izglītības vadlīnijām un paraugprogrammām analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pirmsskolas vadlīniju un paraugprogrammas analīze. Pirmsskolas vadlīnijās un paraugprogrammā norādīto sasniegamo rezultātu analīze tehnoloģiju mācību jomā. Caurviju prasmju saistība ar tehnoloģiju mācību jomu. 2. Metodisko materiālu portfolio. Metodisko materiālu par izraudzīto materiālu izstrāde, tehniku apkopošana. Sasniegamo rezultātu izvēršanās. Izveidotā materiāla prezentēšana un apspriešana. 3. Rotaļdarbības modelēšana. Rotaļnodarbības modelēšana bērna mācīšanās izaugsmei, prezentēšana. Savu un kolēģu darbību un rezultātu izvērtēšana.
<i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i>

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot divus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Aktīvā dalība lekcijās, seminārnodarībās un praktiskajās nodarbībās – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%:
Tehnoloģiju mācību jomas specifika, uzdevumi un saturs pirmsskolā, caurviju prasmes – 20%.
Mācību jomas saturs un tehnoloģiju jomas integrēšana rotaļnodarbībās – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (rakstveidā/mutiski) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+						
2.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+			+		+	+

Kursa saturs

1. Tehnoloģiju mācību jomas specifika, uzdevumi un saturs pirmsskolā. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Tehnoloģiju mācību jomas nozīme bērna attīstībā: mērķi, uzdevumi, metodes, paņēmieni, līdzekļi un resursi. Digitālo tehnoloģiju integrācija mācību jomas saturā. Bērnu digitālo prasmju veicināšana mācību procesā.

SEMINĀRS: Pretrunas starp teoriju un praksi tehnoloģiju mācību jomā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pirmsskolas vadlīniju un paraugprogrammas analīze. Pirmsskolas vadlīnijās un paraugprogrammā norādīto sasniegamo rezultātu analīze tehnoloģiju mācību jomā.

2. Caurviju prasmju apguves iespējas tehnoloģiju mācību jomā. L1, S1, P2, Pd10

LEKCIJA: Pedagoģa un bērna mijiedarbība kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas sekmēšanai.

SEMINĀRS: Darbs ar dažādiem materiāliem jaunrades un uzņēmējspējas sekmēšanai. Konstruktīva vide bērna pašvadītas mācīšanās, digitālas pratības un pilsoniskās līdzdalības sekmēšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Caurviju prasmju saistība ar tehnoloģiju mācību jomu.

PRAKTISKAIS DARBS: Labās prakses piemēru analīze caurviju prasmju sekmēšanai. Digitālo mācību un metodisko līdzekļu izmantošana caurviju prasmju sekmēšanai tehnoloģiju jomā.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Tehnoloģiju mācību jomas specifika, uzdevumi un saturs pirmsskolā, caurviju prasmes.

3. Tehnoloģiju mācību jomas satura veidošanas pedagoģiski aspekti. L1, S1, Pd12

LEKCIJA: Bērncentrētas pedagoģiskās pieejas nodrošināšana, sasniegamo rezultātu definēšana atbilstoši bērna individuālās attīstības vajadzībām, pieredzei un sasniegumiem

mācīšanās rezultātiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Sasniedzamo rezultātu izvirzīšana.

SEMINĀRS: Daudzveidīgu mācīšanās stratēģiju, paņēmieni un metožu izmantošana bērnam izvirzītā rezultāta sasniegšanai. Attīstošas atgriezeniskās saites izmantošana bērna pašmotivētas mācīšanās nodrošināšanai. Bērna sasniegumu vērtēšana tehnoloģiju mācību jomā.

4. Materiāli, to iedalījums un raksturojums, darbs ar tiem. L1, S1, P2, Pd12

LEKCIJA: Materiālu izmantošana sensorās pieredzes bagātināšanā, izziņas un radošās darbības sekmēšanā.

PRAKTISKAIS DARBS: Dabas materiāli. Darbs ar papīru. Konstruēšana. Rotaļdarbības modelēšana, tās prezentācija. Darbs ar dziju, audumu, šūšana. Rotaļdarbības modelēšana, tās prezentācija.

SEMINĀRS: Otrreizēji lietoti materiāli. Rotaļdarbības modelēšana, tās prezentācija.

PRAKTISKAIS DARBS: Darbs ar plastisku materiālu, veidošana. Rotaļdarbības modelēšana, tās prezentācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodisko materiālu portfolio.

5. Veselīgs uzturs. P2, Pd10

PRAKTISKAIS DARBS: Veselīgs ēdiens, galda kultūra. Veselīgu ēdienu gatavošana pirmsskolā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veselīgu ēdienu receptes. Veselīgas ēdienkartes izveide.

6. Tehnoloģiju mācību jomas integrēšana citās jomās un darbības veidos. P2, Pd12

PRAKTISKAIS DARBS: Dažādu mācību priekšmetu satura integrācija tehnoloģiju mācību jomā. Uz konstruktīvu mācīšanos vērsta integrētas rotaļdarbības plāna izstrāde, prezentēšana un analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Rotaļnodarbības modelēšana.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Mācību jomas saturs un tehnoloģiju jomas integrēšana citās mācību jomās. Rotaļnodarbības prezentēšana un vadīšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Bullard, J. (2013). Creating Environments for Learning: Birth to Age Eight. 3rd edition. NJ: Pearson. Pieejams: <https://www.pearsonhighered.com/assets/samplechapter/0/1/3/2/0132867540.pdf>
2. Kostelnik, M.J., Rupiper, M., Soderman, A.K., & Whiren, A.P. (2014). Developmentally Appropriate Curriculum in Action. Upper Saddle River, NJ: Pearson. Pieejams: <https://www.pearsonhighered.com/assets/samplechapter/0/1/3/7/0137058071.pdf>
3. VISC (2022). Caurviju prasmes pirmsskolā. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas skolotājiem. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/357>
4. VISC (2019). Tehnoloģiju mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/58>

Papildus informācijas avoti

1. Adamsa, S., & Vilksa, A. (2005). Lielā brīnišķīgo darbiņu grāmata. Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Andermane, B. (2017). Rudentiņš bagāts vīrs. Rīga: Zvaigzne ABC.
3. Brengule, S., & Vaicekauskā, S. (2012). Dari, radi, rodi! Rīga: RaKa.
4. Brewer, J.A. (2014). Introduction to early childhood education. Boston, Pearson Education. Pieejams: https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9781292052113_A24582025/preview-9781292052113_A24582025.pdf

5. Drēvsa, J., & Balcere, L. (2016). Ejam ārā! Mana dabas grāmata. Rīga: Jāņa Rozes apgāds.
6. Eriņa, A. (2014). Tinam, pinam, līmējam. Rīga: RaKa.
7. Minje, U. (2004). Darbiņi veiclām rokām. Rīga: Zvaigzne ABC.
8. Vahtere, E. (2006). Darīsim kopā ar bērniem. 50 idejas bērnu attīstībai. Rīga: EVE, 117 lpp.
9. Zommere, L., & Finka, I. (2016). Gatavosim kopā. Integrēts mācību līdzeklis. Pavārgrāmata. Rīga: RaKa.

Periodika un citi informācijas avoti

1. <https://mape.skola2030.lv>
2. <https://www.skola2030.lv/>

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” B daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Valodu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP009
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32 (nepilna laika studijas)
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	24
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa PhD, docente Liene Valdmane	
Priekšzināšanas	
Apgūts vispārējās izglītības līmenī latviešu valodas mācību saturs	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie gūs zināšanas, prasmes un attieksmes, kas nepieciešamas valodu mācību jomas satura apguves nodrošināšanai pirmsskolas pedagogiskajā procesā. Studiju kursa noslēgumā studējošie apgūs pirmsskolā izmantojamās valodu mācīšanas un mācīšanās pieejas, metodes un stratēģijas, attīstīs kompetenci veidot bērncentrētu, valodas prasmju attīstībai labvēlīgu mācību vidi.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Attīstīt studējošo kompetenci bērncentrētas, valodas apguvi sekmējošas mācību vides veidošanai pirmsskolas pedagogiskajā procesā.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot izpratni par valodas attīstības īpatnībām pirmsskolas vecumā, par valodu mācību jomas saturu pirmsskolas izglītības posmā, tā pēctecīgu apguvi sācumizglītībā, par valodu mācīšanas un mācīšanās pieejām, metodēm un stratēģijām, bērncentrētas mācību vides iespējām mutvārdu un rakstveida runas attīstībai pirmsskolā, tostarp lingvistiski neviendabībā mācību vidē. 2. Attīstīt kompetenci pirmsskolas izglītības saturā ietverto runāšanas, klausīšanās, lasīšanas un rakstīšanas prasmju integrēšanai dažādos pirmsskolas pedagogiskā procesa organizācijas posmos. 3. Attīstīt prasmi plānot un īstenot latviešu valodas satura apguvi pirmsskolas pedagogiskajā procesā, tostarp lingvistiski neviendabībā mācību vidē, izmantojot bērncentrētas valodu mācīšanas un mācīšanās pieejas, metodes un stratēģijas, kā arī sekmējot caurviju prasmju attīstību. 4. Veicināt prasmi sadarboties ar kolēģiem, izvirzot kopīgus mērķus bērnu valoddarbības prasmju attīstībai un plānojot to sasniegšanu. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., praktiskie darbi (P) – 24 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 128 st.

1. Bērna valodas attīstība. L1, P1, Pd10
2. Valodu mācību jomas saturs, tā pēctecība pirmsskolā un sākumizglītībā. P2, Pd10
3. Bērncentrētas mācību vides veidošana valodu mācību jomas satura apguvei: pieeju un metožu raksturojums. L1, P3, Pd12
4. Klausīšanās prasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L1, P3, Pd12
5. Runāšanas prasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L1, P3, Pd22
6. Lasītprasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L2, P4, Pd24
7. Rakstītprasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L2, P4, Pd22
8. Valodu mācību jomas satura apguves plānošana, tostarp lingvistiski neviendabīgā mācību vidē, un izvērtēšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Digitālo resursu izmantošana mācību satura plānošanā un vērtēšanā. P4, Pd16

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Izprot pirmsskolas vecuma bērnu valodas attīstības īpatnības, pārzina valodu mācību jomas saturu pirmsskolā un tā saikni ar sākumizglītībā apgūstamo saturu.
2. Raksturo valodas mācīšanās pieejas pirmsskolas pedagoģiskajā procesā, kā arī runāšanas, klausīšanās, lasīšanas un rakstīšanas attīstības teorētiskos aspektus pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PRASMES:

3. Plāno bērna valodas prasmju attīstību pirmsskolas pedagoģiskajā procesā, tostarp lingvistiski neviendabīgā mācību vidē, ņemot vērā bērnu intereses, vajadzības, spējas, pieredzi un veicinot caurviju prasmju attīstību.
4. Adaptē, patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem izstrādā un radoši izmanto mācību un metodiskos materiālus, t.sk. digitālos, dažāda valodas līmeņa pirmsskolas vecuma bērnu valoddarbības prasmju attīstībai visos pirmsskolas pedagoģiskā procesa posmos.
5. Izmanto formatīvo vērtēšanu, lai veicinātu bērnu interesi par runāšanas, klausīšanās, lasīšanas un rakstīšanas prasmju attīstību.

KOMPETENCE:

6. Veido bērncentrētu mācību vidi valodu jomas mācību satura apguvei pirmsskolas pedagoģiskajā procesā, tostarp lingvistiski neviendabīgā mācību vidē; sadarbojas ar kolēģiem, izvirzot kopīgus mērķus bērnu valoddarbības prasmju attīstībai un plānojot to sasniegšanu.
7. Spēj veidot uz savstarpēju cieņu pamatotu sadarbību ar bērniem un vecākiem, sniedzot viņiem nepieciešamo atbalstu valodu mācību jomas satura apguvē.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijās un praktiskajās nodarbībās analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi un sadarbībā atlasa, izvērtē un analizē metodiskās literatūras avotos, zinātniskos rakstos un periodikā publicētās atziņas par valodu mācību jomas saturu kompetenču pieejas kontekstā, apkopo un veido metodiskās izstrādnes. Patstāvīgais darbs ir orientēts uz studējošo svešvalodu, pašvadītas mācīšanās, kā arī digitālo prasmju pilnveidi:

1. Zinātniskās un metodiskās literatūras avotu analīze, pētījumos publicētās informācijās izvērtēšana, videolekciju skatīšanās, infografiku izstrāde.
2. Darbs ar pirmsskolas izglītības programmu un Latviešu valodas mācību programmu 1. klasei, informācijas apkopošana un analīze atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem.

3. Valodas apguvi sekmējoša konstruktīvisma balstīta bērncentrētas mācību vides modeļa veidošana.
4. Klausīšanās prasmes un fonemātiskās dzirdes attīstība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā: metodisko materiālu izstāde, digitālo resursu apkopošana.
5. Vingrinājumu kompleksa izstrāde artikulācijas aparāta attīstībai/tempa, tembra un intonācijas/skaņu izrunas veicināšanai; rotaļas izstrāde un/vai adaptēšana vārdu krājuma aktivizēšanai un paplašināšanai dažādās pirmsskolas vecumgrupās patstāvīgi izvēlēta temata ietvaros; fragmenta no jaunākās bērnu literatūras adaptēšana atbilstoši izvēlētajam vecumposmam un uzdevumu kopas izstrāde bērnu vārdu krājuma paplašināšanai un aktivizēšanai; zinātniskās un metodiskās literatūras izvērtēšana, apkopojot informāciju par tipiskākajām kļūdām pirmsskolas vecuma bērnu runā un to novēršanas iespējām.
6. Zinātniskās literatūras par lasītprasmes attīstības iespējām pirmsskolas pedagoģiskajā procesā analīze un kritiska izvērtēšana; digitālo mācību un metodisko materiālu lasītprasmes attīstībai analīze, kritiska izvērtēšana un adaptēšana izmantošanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā; didaktisko spēļu burtu apguvei, zilbju un vārdu lasītprasmes veicināšanai izstrāde; lasītrosinošas mācību vides modeļa izstrāde; ieteikumu izstrāde vecākiem lasītprasmes attīstības veicināšanai ģimenē; “ideju krātuves” veidošana daudzveidīgu tekstu (publicistisko, lietišķo, populārzinātnisko) iekļaušanai un izmantošanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.
7. Vingrinājumu kompleksa izstrāde/adaptēšana rakstīšanai nepieciešamo pamatprasmju apguvei (piemēram, pirkstu sīkās motorikas attīstībai, orientācijai plaknē, rakstīšanai nepieciešamo kustību apguvei, burtu elementu apguvei u.tml.); “runājošo sienu” izmantošanas piemēru izveide patstāvīgi izvēlētas tēmas ietvaros.
8. Formatīvās vērtēšanas piemēru izstrāde valodu mācību jomā apgūtā satura vērtēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Vērtēšanai, pašvērtēšanai un atgriezeniskai saites iegūšanai izmantojamie digitālie rīki.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās un patstāvīgā darba ietvaros, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Studējošo darbs praktiskajās nodarbībās un patstāvīgo darbu izpilde – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 50%:
 Klausīšanās un runāšanas prasmju attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā (4. un 5. tēma) – 20%.
 Lasītprasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā (6. tēma) – 15%.
 Rakstītprasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā un formatīva vērtēšana valodu mācību jomas satura apgūvē pirmsskolā (7. un 8. tēma) – 15%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (valodu mācību jomas satura plānošana izvēlētajās tēmas kontekstā vienas nedēļas ietvaros pirmsskolas pedagoģiskajā procesā) – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+
3.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Bērna valodas attīstība. L1, P1, Pd10

LEKCIJA: Jēdzieni valoda, runa, valodas un runa attīstība, dzimtā valoda, otrā un trešā valoda, svešvaloda. Valodu mācīšanas un mācīšanās pieejas.

PRAKTISKAIS DARBS: Bērna valodas attīstības raksturojums. Bērnu valodas attīstības fāzes. Bērna valodas attīstību veicinošie faktori.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās un metodiskās literatūras avotu par bērna valodas attīstības īpatnībām analīze, pētījumos publicētās informācijās izvērtēšana, videolekciju skatīšanās, inforgrafiku izstrāde.

2. Valodu mācību jomas saturs, tā pēctecība pirmsskolas izglītībā un sākumizglītībā. P2, Pd10

PRAKTISKAIS DARBS: Valodu mācību jomas saturs pirmsskolā un sākumizglītībā: satura vienību “Saziņa kontekstā”, “Teksts un tekstveide”, “Valodas struktūra” raksturojums. Pirmsskolā apgūstamo prasmju grupēšana pēc satura vienībām. Valoda kā mērķis un valoda kā līdzeklis. Valoddarbības veidi (runāšana, klausīšanās, lasīšana, rakstīšana) un to attīstības iespējas pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Darbs ar pirmsskolas izglītības programmu un Latviešu valodas mācību programmu 1. klasei, informācijas apkopošana un analīze atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem.

3. Bērncentrētas mācību vides veidošana valodu mācību jomas satura apguvei: pieeju un metožu raksturojums. L1, P3, Pd12

LEKCIJA: Bērncentrētas mācību vides teorētiskie aspekti: lietpratībā balstītās pieejas raksturojums valodas mācīšanās kontekstā. Bērns kā pētnieks konstruktīvismā balstītajā pieejā.

PRAKTISKAIS DARBS: Valodas mācīšanās teorētiskie un praktiskie aspekti lingvistiski neviendabīgā mācību vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Valodas apguvi sekmējoša konstruktīvismā balstīta bērncentrētas mācību vides modeļa veidošana.

4. Klausīšanās prasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L1, P3, Pd12

LEKCIJAS: Klausīšanās prasme un tās attīstība ikdienas situācijās un mērķtiecīgi organizētā rotaļdarbībā. Fonemātiskā dzirde – lasīt un rakstītprasmes attīstības pamats.

PRAKTISKAIS DARBS: Fonemātiskās dzirdes attīstības praktiskās iespējas dažādos dienas ritma posmos. Tematiski vienotas rotaļdarbības kopas izveidošana klausīšanās prasmes un fonemātiskās dzirdes attīstībai dažādos pirmsskolas dienas ritma posmos. Digitālās mācību tehnoloģijas un rīki klausīšanās prasmes veicināšanai rotaļdarbībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Klausīšanās prasmes un fonemātiskās dzirdes attīstība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā: metodisko materiālu izstāde, digitālo resursu apkopošana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS (1.daļa): Klausīšanās prasmes un fonemātiskās dzirdes attīstībai izstrādāto rotaļdarbību kopas prezentēšana.

5. Runāšanas prasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L1, P3, Pd22

LEKCIJA: Mutvārdu runa: dialogs un monologs. Dialoga struktūra. Monologa struktūra. Dažāda stila un žanra teksti. Iesaistīšanās saziņas situācijās un teksta veidošana: saziņa dažādās formālās un neformālās pirmsskolas vecuma bērnam aktuālās situācijās. Komunikatīvās funkcijas. Digitālie stāsti bērnu runāšanas prasmes attīstībai. Bērnu digitālo prasmju veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Skaņu izrunas veicināšana: artikulācijas aparāta attīstība, lūpu, mēles, elpošanas, tempa, tembra un intonācijas, skaņu izrunas vingrinājumi, to jēgpilna integrēšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Vārdu krājums – tā īpatnības, aktivizēšana un paplašināšana: bērnu vārdu krājuma raksturojums, vārdu krājuma paplašināšanas un aktivizēšanas iespējas pirmsskolas pedagoģiskajā procesā, daiļliteratūras teksta izmantošana vārdu krājuma paplašināšanai. Atbalsts gramatiski pareizas runas veicināšanai: kvalitatīvs pieaugušā runas paraugs, rotaļdarbība tipiskāko kļūdu novēršanai bērna runā. Mutvārdu runa – iesaistīšanās saziņas situācijās un teksta veidošana: saziņa dažādās formālās un neformālās pirmsskolas vecuma bērnam aktuālās situācijās, daudzveidīgu jautājumu uzdošana un neverbālo runas izteiksmes līdzekļu izmantošana saziņā; praktiskie paņēmieni ar bērna interesēm un personisko pieredzi saistīta stāstījuma veidošanai ikdienas situācijās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vingrinājumu kompleksa izstrāde artikulācijas aparāta attīstībai/tempa, tembra un intonācijas/skaņu izrunas veicināšanai; rotaļas izstrāde un/vai adaptēšana vārdu krājuma aktivizēšanai un paplašināšanai dažādās pirmsskolas vecumgrupās patstāvīgi izvēlēta temata ietvaros; fragmenta no jaunākās bērnu literatūras adaptēšana atbilstoši izvēlētajam vecumposmam un uzdevumu kopas izstrāde bērnu vārdu krājuma paplašināšanai un aktivizēšanai; zinātniskās un metodiskās literatūras izvērtēšana, apkopojot informāciju par tipiskākajām kļūdām pirmsskolas vecuma bērnu runā un to novēršanas iespējām.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS (2.daļa): Runāšanas prasmes attīstībai izstrādāto/adaptēto materiālu prezentēšana.

6. Lasītprasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L2, P4, Pd24

LEKCIJA: Lasītprasmes attīstības teorētiskie aspekti: pieejas un metodes. Pasaulē un Latvijā veiktie pētījumi par lasītprasmes attīstību. Konstruktīvisma pieejā balstītās veseluma metodes teorētiskie aspekti. Izpratnes par lasītprasmes nozīmi ikdienas dzīvē un pozitīvas attieksmes pret lasīšanu veidošana pirmsskolā.

PRAKTISKAIS DARBS: Foniskā metode, tās posmi: burtu apguves posms, zilbju lasīšanas posms, pārejas posms uz lasīšanu veseliem vārdiem, lasītprasmes pilnveides posms. Lasītprasmes kvalitātes rādītāji: izpratne, ātrums, pareizums, izteiksmīgums. Foniskās metodes praktiskās izmantošanas iespējas lasītprasmes veicināšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā: mācību līdzekļi un digitālie resursi, to izmantošana. Veseluma metode: uz bērnu interesēm, vajadzībām un pieredzi balstītas lasītrosinošas mācību vides veidošana, atbalsts ģimenei bērna lasītprasmes attīstības veicināšanai. Daudzveidīgi teksti bērnu intereses par lasīšanu veicināšanai lasītrosinošā mācību vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras par lasītprasmes attīstības iespējām pirmsskolas pedagoģiskajā procesā analīze un kritiska izvērtēšana; digitālo mācību un metodisko materiālu lasītprasmes attīstībai analīze, kritiska izvērtēšana un adaptēšana izmantošanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā; didaktisko spēļu burtu apguvei, zilbju un vārdu lasītprasmes veicināšanai izstrāde; lasītrosinošas mācību vides modeļa izstrāde;

ieteikumu izstrāde vecākiem lasītprasmes attīstības veicināšanai ģimenē; “ideju krātuves” veidošana daudzveidīgu tekstu (publicistisko, lietišķo, populārzinātnisko) iekļaušanai un izmantošanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Lasītprasmes attīstībai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā izstrādāto/adaptēto metodisko materiālu prezentēšana.

7. Rakstītprasmes attīstība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L2, P4, Pd22

LEKCIJAS: Sagatavošanās rakstīšanai: pirkstu sīkās motorikas attīstības integrēšana rotaļdarbībā dažādos pirmsskolas vecumos. Rakstīšanas prasmju attīstība dažādos pirmsskolas vecumos.

PRAKTISKAIS DARBS: Rakstīšanas tehnikas apguve rotaļdarbībā: burtu elementi, trīs pozīcijas rakstīšanas laikā, rakstītie un drukātie burti, rakstīto burtu rakstīšana un savienošana, mācību vides veidošana: bērnu motivēšana izmantot rakstītprasmi saziņai, informācijas un sava sacerētā teksta pierakstīšanai. Digitālie mācību rīki rakstītprasmes veicināšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vingrinājumu kompleksa izstrāde/adaptēšana rakstīšanai nepieciešamo pamatprasmju apguvei (pēc izvēles – pirkstu sīkās motorikas attīstībai, orientācijai plaknē, rakstīšanai nepieciešamo kustību apguvei u.tml.); “runājošo sienu” izmantošanas piemēru izveide patstāvīgi izvēlētas tēmas ietvaros.

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS (1.daļa): Rakstītprasmes attīstībai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā izstrādāto/adaptēto metodisko materiālu prezentēšana.

8. Valodu mācību jomas satura apguves plānošana, tostarp lingvistiski neviendabīgā mācību vidē, un izvērtēšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Digitālo resursu izmantošana mācību satura plānošanā un vērtēšanā. P4, Pd16

PRAKTISKAIS DARBS: Valodu mācību jomas satura apguves plānošana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā, tostarp lingvistiski neviendabīgā mācību vidē. Rotaļdarbības konspekta valodu mācību jomas satura apguvei izstrāde pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Formatīvās vērtēšanas piemēru izstrāde valodu mācību jomā apgūtā satura vērtēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Vērtēšanai un atgriezeniskai saites iegūšanai izmantojamie digitālie rīki.

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS (2.daļa): Izstrādāto formatīvās vērtēšanas piemēru prezentēšana valodas jomā apgūtā satura vērtēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Valodu mācību jomas satura plānošana izvēlētajās tēmās kontekstā konkrētas vecumgrupas bērniem vienas nedēļas ietvaros pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Anspoka, Z., Irbe, I., Liepiņa, D., & Miesniece, A. (2020). Mācības bilingvāli un latviešu valodā. Rokasgrāmata pirmsskolas pedagogiem. Rīga: LVA. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2020/08/LVA_A4_rokasgraamata_WEB_gatavs.pdf
2. Markus, D. (2018). Prognozējamā neprognozējamība. Bērnu valoda Latvijā. Rīga: Rasa ABC.
3. Markus, D., & Vulāne, A. (red.). (2015). Bērnu valoda Latvijā 21. gadsimtā. Rīga: RPIVA.
4. Markus, D., & Vulāne, A. (red.). (2016). Bērnu valoda Latvijā 21. gadsimtā, II. Rīga: Raka. Pieejams: www.lamba.lv/attachments/publications_final/1_Bernuvaloda_2_LAMBA_RAKA_2016.pdf
5. Markus, D., & Vulāne, A. (red.). (2017). Bērnu valoda Latvijā 21. gadsimtā, III. Rīga: Zinātne. Pieejams: http://www.lamba.lv/attachments/Bernu_valoda_2017.pdf
6. Zariņa, S. (2023). Rakstītprasmes attīstīšana. Metodiskie ieteikumi pirmsskolas un

sākumskolas skolotājiem. Pieejams: https://mape.gov.lv/api/files/9096D87D-8A45-44EC-ACA8-3EB3AEE30724/download
<i>Papildus informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cambridge University (2020). Phonics and Literacy instruction for young learners in EFL. Pieejams: https://www.cambridge.org/gb/files/8915/8687/2095/CambridgePapers_In_ELT-Phonics_Literacy_minipaper_ONLINE.pdf 2. Hadaņonoka, I., & Hadaņonoka, L. (2014). Kā raisās valodiņa. Rīga: N.I.M.S. 3. Mickeviča, S., Andrejeva, A., Zariņa, S., & Valtere, I. (2020). Mācības bilingvāli un latviešu valodā. Rokasgrāmata sākumskolas pedagogiem. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/01/LVA_A4_rokasgraamata_WEB.pdf 4. Schull, K.P., Croix, L., Miller, S.E., Austin, K.S., & Kidd, J.K. (2023). Early Childhood Literacy Engaging and Empowering Emergent Readers and Writers – Birth to Age 5. Pieejams: https://viva.pressbooks.pub/earlychildhoodliteracy/ 5. Van der Wilta, F., Boermab, I., Van Oersa, B., & Van der Veena, C. (2019). The Effect of Three Interactive Reading Approaches on Language Ability: an Exploratory Study in Early Childhood Education. European Early Childhood Education Research Journal, 27(4), 566-580. 6. VISC (2018). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: https://mape.skola2030.lv/resources/10 7. VISC (2020). Valodu mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: https://mape.skola2030.lv/materials/142 8. Zariņa, S. (2012). Konstruktīva mācību vide lasītprasmes attīstībai. Promocijas darba kopsavilkums. Daugavpils: Saule.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Markus, D. (2013). Latviešu bērnu valodas pētījumu vēsture. Žmogus ir žodis, 15(1), 144-148. Pieejams: http://www.zmogusirzodis.leu.lt/index.php/zmogusirzodis/article/view/21/22 2. Mācību materiāli 5-6 gadus veciem diasporas bērniem. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/lidz-6 3. VISC (2012). Bērns sešu gadu vecumā: no rotaļām līdz mācībām. Pieejams: visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/berns_6gad_vecuma_infmtat.pdf 4. www.mapeskola2030.lv 5. www.skola2030.lv 6. www.valoda.lv 7. Žurnāls “Pirmsskolā”.
<i>Piezīmes</i>
<p>Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” B daļas studiju kurss pilna laika studijām.</p> <p>Kurss tiek docēts latviešu valodā</p>

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP014
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16 (pilna laika studijas)
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Mg.paed., lektore Larisa Silova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Helēna Vecenāne (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg.paed., lektore Larisa Silova Mg.sp.paed., lektore Irina Kazakeviča	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem Bērības pedagogija	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros tiek apgūtas zināšanas, prasmes un attieksmes, kas ir nepieciešamas studējošo pedagoģiskās kompetences veidošanai veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomā. Integrētā veselības un fiziskās aktivitātes mācīšana/-ās pirmsskolā realizē gan izglītojošus, gan audzinošus, gan veselību veicinošus uzdevumus, līdz ar to integrētā veselības un fiziskās aktivitātes mācību satura sasniedzamie rezultāti pirmsskolas posmā ir saistīti ar bērnu veselību, fizisko aktivitāti, drošību un caurviju prasmēm (kritiskā domāšana un problēmrisināšana, sadarbība, pašvadīta mācīšanās u.c.).</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Nodrošināt studējošajiem iespēju attīstīt kompetenci kvalitatīvai veselības un fiziskās aktivitātes jomas īstenošanai pirmsskolas izglītības posmā; izglītēt atbilstoši veselības un fiziskās aktivitātes pirmsskolas mācību programmas satura prasībām.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apgūt veselības un fiziskas aktivitātes jomas mācību saturu un didaktiskos principus. 2. Atbalstīt mācību procesa plānošanas un īstenošanas pedagoģiski digitālās kompetences veidošanos veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomā. 3. Nodrošināt iespēju apgūt izglītojamo mācīšanās snieguma un izaugsmes formatīvo vērtēšanu. 4. Attīstīt kritiskās domāšanas, pašanalīzes un profesionālās kompetences pilnveidošanas prasmes. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.

1. Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. L1, S1, Pd8
2. Veselības un fiziskās aktivitātes izglītības reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu raksturojums un lietošana pedagoģiskajā procesā. Sporta pedagoģijas jēdziena būtība. L1, S1, Pd8
3. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika pārvietošanās. S1, P2, Pd12
4. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika šķēršļu pārvarēšanā. L1, P2, Pd12
5. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika priekšmetu pārvietošanās. S1, P2, Pd12
6. Veselības un fiziskās aktivitātes rotaļnodarbību organizācija. L1, P2, Pd12

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Zina, formulē un prot izskaidrot veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes mācību satura integrētā plānošanā.
2. Pārzina mūsdienu veselības un fizisko aktivitāšu rotaļnodarbības vadīšanas metodoloģiju, pedagoģiskās pieejas to organizēšanā, drošas un bērncentrētas mācību vides radīšanā.
3. Lieto daudzveidīgus digitālos rīkus un lietotnes veselības un fiziskās aktivitātes jomas mācību satura plānošanai un īstenošanai, bērnu digitālās kompetences veicināšanai.

PRASMES:

4. Prot patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem plānot un vadīt izglītības posmam piemērotu mācību procesu, izvēloties mācību metodes atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem, izglītojamo sagatavotībai un drošības noteikumiem.
5. Prot pielāgot fizisko slodzi un aktivitāšu veidu bērniem ar dažādu funkcionālo stāvokli un motorās attīstības pakāpi, izprot veselību veicinošos aspektus.
6. Prot atbilstoši noteiktajam mērķim plānot, organizēt un īstenot veselības un fiziskas aktivitātes jomai atbilstošu starppriekšmetu saikni, nodrošinot jēgpilnu mācīšanās procesu.
7. Prot daudzpusīgi izmantot un radoši pielāgot sporta inventāru fizisko aktivitāšu organizēšanā, ievērojot drošības noteikumus, un radīt bērniem motivējošu mācību vidi ar mūsdienīgiem veselību veicinošiem fiziskās aktivitātes līdzekļiem, veicinot caurviju prasmju attīstību.

KOMPETENCE:

8. Spēj analizēt un izvērtēt bērnu sniegumu izmaiņu dinamiku un sniegt atgriezenisko saiti.
9. Spēj atbilstoši bērnu sniegumam pielāgot mācību saturu izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par skolotāja profesionālās darbības aspektiem.

Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:

1. Veselības jomas literatūras studijas, izskatot ieteikumus par rekomendējamo fizisko aktivitāšu apjomu bērniem pirmsskolas vecumā. Literatūras par pirmsskolas vecuma bērnu attīstības īpatnībām fiziskajā, emocionālajā, sociālajā, izziņas jomās studijas. PowerPoint prezentācijas sagatavošana par regulāro fizisko aktivitāšu nozīmi pirmsskolas vecuma bērnu attīstību dažādās jomās.
2. Drošības, veselības un fiziskās aktivitātes izglītības LR reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu studijas, pirmsskolas mācību programmā paredzēto sasniedzamo rezultātu veselības un fiziskās aktivitātes jomā analīze. Nepieciešamās sporta terminoloģijas studijas

vingrojumu un vingrinājumu aprakstam. Infogrāfikas “Fiziskās aktivitātes ikdienā” veidošana.

3. Vingrināšanās dažādu pamatkustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši sezonai telpās un ārā, izmantojot apkārtņē esošas vides iespējas (dažādas virsmas) un palīgmateriālus kustību dažādošanai un to demonstrēšana praktiskajā nodarbībā.
4. Vingrināšanās dažādu kustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši terminoloģijai, kurā tiek ietvertas šādas pamatkustības: lēkšana, velšanās, līšana, kāpšana, rāpšanās u.tml. individuāli un sadarbībā ar partneri un to demonstrēšana praktiskajā darbībā. Vismaz vienas šķēršļu joslas bērnu pārvietošanai drošā vidē sastādīšana un novadīšana. Kustību rotaļu (vismaz 4) atlase, izveidošana un aprakstīšana.
5. Vingrināšanās dažādu pamatkustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši terminoloģijai, kurā tiek ietverta priekšmetu pārvietošana: ripināšana, mešana, tveršana u.tml. individuāli, pāros un mazās grupās ar daudzveidīgu inventāru un to demonstrēšana praktiskajā nodarbībā.
6. Fiziskās aktivitātes rotaļnodarbības konspekta sagatavošana vadoties pēc izvēlētās rotaļnodarbības tematikas un atbilstoši izvēlētajai vecuma grupai un tās novadīšana praktiskajā nodarbībā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMI: patstāvīgo darbu prezentēšana – 40%.
4 kustību rotaļu atlase, izveidošana un aprakstīšana – 20%.
Rotaļnodarbības konspekta sagatavošana pēc izvēlētās rotaļnodarbības tematikas un atbilstoši izvēlētajai vecuma grupai un tās novadīšana – 20%.
2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (sagatavotā portfolio aizstāvēšana, t.i. studiju kursa ietvaros sagatavotie teorētiskie materiāli, kas nepieciešami skolotāja darbam) – 60%.
Eksāmena vērtējumu sastāda: teorētiskās zināšanas sporta pedagogijā, veselības kompetences, rotaļnodarbību plānošana (modelēšana) atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem mācību jomā un izvirzītajai mācību situācijai.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+						
2.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+			+		+	+

Kursa saturs

1. Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. Fiziskās aktivitātes, veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes Eiropā un Latvijā un citviet.

SEMINARS: Kustību apguve un biomotoro spēju attīstība pirmsskolas vecuma bērniem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veselības jomas literatūras studijas, izskatot ieteikumus par rekomendējamo fizisko aktivitāšu apjomu bērniem pirmsskolas vecumā. Literatūras par pirmsskolas vecuma bērnu attīstības īpatnībām fiziskajā, emocionālajā, sociālajā, izziņas jomās studijas. PowerPoint prezentācijas sagatavošana par regulāro fizisko aktivitāšu nozīmi pirmsskolas vecuma bērnu attīstību dažādās jomās.

2. Veselības un fiziskās aktivitātes izglītības reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu raksturojums un lietošana pedagogiskajā procesā. Sporta pedagogijas jēdziena būtība. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Veselības un fiziskās aktivitātes izglītības reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu raksturojums un lietošana pedagogiskajā procesā. Sporta pedagogijas jēdziena būtība.

SEMINARS: Sporta pedagogijā lietotie terminoloģiskie skaidrojumi un metodes, starppriekšmetu saikne un tās pielietojums mērķtiecīgā izglītošanās procesa izveidē. Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Drošības, veselības un fiziskās aktivitātes izglītības LR reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu studijas, pirmsskolas mācību programmā paredzēto sasniedzamo rezultātu veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomā analīze. Nepieciešamās sporta terminoloģijas studijas vingrojumu un vingrinājumu aprakstam. Infogrāfikas “Fiziskās aktivitātes ikdienā” veidošana.

3. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika pārvietošanās. S1, P2, Pd12

SEMINĀRS: Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika pārvietošanās (skriešana, soļošana, rāpošana), tās drošības noteikumi un starppriekšmetu saiknes nodrošināšana. Digitālie rīki audio atskaņošanai kustību izpildes laikā. Bērnu digitālo prasmju veicināšana konstruktīvās mācīšanas vidē.

PRAKTISKAIS DARBS: Fiziskās aktivitātes pārvietošanai ar daudzveidīgu inventāru telpā. Fiziskās aktivitātes pārvietošanai ar daudzveidīgu inventāru ārā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vingrināšanās dažādu pamatkustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši sezonai telpās un ārā, izmantojot apkārtnē esošas vides iespējas (dažādas virsmas) un palīgmateriālus kustību dažādošanai un to demonstrēšana praktiskajā nodarbībā.

4. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika šķēršļu pārvarēšanā. L1, P2, Pd12

LEKCIJA: Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika šķēršļu pārvarēšanā.

SEMINĀRS: Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika – šķēršļu pārvarēšana (lēkšana, līšana, kāpšana, rāpšanās, velšanās), tās drošības noteikumi un starppriekšmetu saiknes nodrošināšana. Smart Notebook interaktīvās tāfeles izmantošana šķēršļu joslu, kustību rotaļu izveidē un modelēšanā.

PRAKTISKAIS DARBS: Fiziskās aktivitātes šķēršļu pārvarēšanai. Kustību rotaļas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vingrināšanās dažādu kustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši terminoloģijai, kurā tiek ietvertas šādas pamatkustības: lēkšana, velšanās, līšana, kāpšana, rāpšanās u.tml. individuāli un sadarbībā ar partneri un to demonstrēšana praktiskajā darbībā. Vismaz vienas šķēršļu joslas bērnu pārvietošanai drošā vidē sastādīšana un novadīšana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: 4 kustību rotaļu atlase, izveidošana un aprakstīšana.

5. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika priekšmetu pārvietošanā. S1, P2, Pd12

SEMINĀRS: Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika priekšmetu pārvietošanā (mešana, ripināšana, tveršana un sitieni pa priekšmetu), drošības noteikumi un starppriekšmetu saiknes nodrošināšana. Digitālo lietotņu izmantošana fizisko aktivitāšu plānošanā un organizēšanā.

PRAKTISKAIS DARBS: Fiziskās aktivitātes priekšmetu pārvietošanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vingrināšanās dažādu pamatkustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši terminoloģijai, kurā tiek ietverta priekšmetu pārvietošana: ripināšana, mešana, tveršana u.tml. individuāli, pāros un mazās grupās ar daudzveidīgu inventāru un to demonstrēšana praktiskajā nodarbībā.

6. Veselības un fiziskās aktivitātes rotaļnodarbību organizācija. L1, P2, Pd12

LEKCIJA: Veselības un fiziskās aktivitātes rotaļnodarbību organizācija (plānošana, satura izvēle, organizēšana un vadīšana). Digitālo tehnoloģiju mērķtiecīga integrācija rotaļnodarbību organizācijā.

PRAKTISKAIS DARBS: Fiziskās aktivitātes rotaļnodarbību konspekta sagatavošana pēc izvēlētās tematikas dažādām vecuma grupām. Konstruktīvisma pieejas atspoguļojums rotaļnodarbības uzbūvē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Fiziskās aktivitātes rotaļnodarbības konspekta sagatavošana vadoties pēc izvēlētās rotaļnodarbības tematikas un atbilstoši izvēlētajai vecuma grupai un tās novadīšana praktiskajā nodarbībā.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Rotaļnodarbības konspekta sagatavošana pēc izvēlētās rotaļnodarbības tematikas un atbilstoši izvēlētajai vecuma grupai un tās novadīšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Bula-Biteniece, I., Jansone, R., & Piech, K. (2013). Bērns un sports pirmsskolā. Rīga: RaKa.
2. Švinks, U. (2007). Vingrošana. Mācību līdzeklis LSPA studentiem un docētājiem. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: LSPA. Pieejams: https://www.lspa.lv/files/study/lection_materials/U.Svinks/Monografija_vingrosana.pdf
3. Ļešņičija, R. (2013). Sporta nodarbības pirmsskolā. Rīga: RaKa.
4. VISC (2019). Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources96>

Papildus informācijas avoti

1. Jansone, R., Fernāte, A., & Bula-Biteniece, I. (2016). Sporta pedagogija vakar, šodien, rīt. Rīga: RaKa.
2. Karlovska, R. & Mārtiņšone, U. (2011). Vingrojumi iztēles un fizisko spēju attīstībai. Kustību aktivitātes. Rīga: Zvaigzne ABC.
3. Karlovska, R. (2010). Kustību aktivitātes. Rāpošanas vingrojumi. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Kuzņecova, A., & Karlovska, R. (2006). Lēciņi pirmsskolas vecuma bērniem. Rīga: Izglītības soli.
5. Karlovska, R. (2017). Līdzsvara attīstība pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem pamatkustībās. Rīga: Zvaigzne ABC.
6. Lapšāne, R. (2011). Sporta svētki pirmsskolā. Rīga: RaKa.
7. Mācīšanās lietpratībai (2018). Kolektīvā monogrāfija. Zin. red. D. Namsone. Pieejams: https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/
8. WHO (2022). Physical activity. Pieejams: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/physical-activity/>
9. VISC (2020). VISC izstrādātie metodiskie materiāli. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_visc.shtml

<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
1. Jansone, R., Bula-Biteniece, I., Kalniņa, L., & Tripāne, T. (2011). Vingro kopā ar mani! Stājas vingrinājumi pirmsskolā un sākumskolā. Rīga: VISC. Pieejams: http://ej.uz/rac5
2. Napo filmas un materiāli par veselību un drošību Napo vietnē. Pieejams: www.napofilm.net/lv
<i>Piezīmes</i>
Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” B daļas studiju kurss nepilna laika studijām.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Pirmsskolas izglītības prakse
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP015
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	4
<i>Lekciju stundu skaits</i>	2
<i>Semināru stundu skaits</i>	2
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	76
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., asociētā profesore Jana Grava (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova Mg.paed., lektore Larisa Silova	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Bērības pedagoģija Bērna attīstības fizioloģija, higiēna un pirmās palīdzības pamati	
Studiju kursa anotācija	
<p>Prakses laikā tiek iepazīta un izprasta pirmsskolas izglītības iestāde kā mikrosistēma – bērnu un pieaugušo mācību, audzināšanas un darba vieta, tās saistība ar citām mikrosistēmām un sabiedrību kopumā, tās fiziskās un sociālās vides ietekme uz pirmsskolas vecuma bērnu attīstību veselumā. Studējošā aktīva līdzdalība prakses laikā veicina pedagoģiskā procesa organizācijas specifikas apguvi dažādās vecuma bērnu grupās.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veicināt studējošo izpratni par pirmsskolas izglītības iestādi kā mikrosistēmu – uz bērnu un pieaugušo sadarbību vērstu mācību un audzināšanas vidi un tās saistību ar citām mikrosistēmām un sabiedrību kopumā.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Izvirzīt studējošā individuālo mērķi praksei. 4. Izpētīt un izanalizēt pirmsskolas izglītības iestādes fizisko un sociālo vidi. 5. Izpētīt un izanalizēt pirmsskolas izglītības iestādes mācību un audzināšanas procesu. 6. Noskaidrot un raksturot bērnu attīstību ietekmējošos faktorus un dienas režīma specifiku dažādās vecuma grupās. 7. Pilnveidot novērošanas prasmes un analizēt pedagoģisko vērojumu datus atsevišķa bērna un visas grupas pedagoģiski psiholoģiskā raksturojuma izstrādei. 8. Sekmēt pašanalīzes un pašrefleksijas prasmes un veikt konstruktīvu pašvērtējumu. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 2 st., semināri (S) – 2 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 76 st.

1. Prakses ievadkonference. Studējošo iepazīstināšana ar prakses mērķi, uzdevumiem, prasībām un ieteikumiem, prakses nolikumu un prakses ieskaitei nepieciešamo dokumentu paraugiem. L2, Pd10
2. Prakses uzdevumu saturs. Prakses uzdevumu veikšana. Pd50
3. Prakses noslēguma konference. Prakses atskaites iesniegšana un aizstāvēšana. S2, Pd16

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Raksturo bērnu attīstību ietekmējošos faktorus un dienas režīma specifiku dažādās vecuma grupās.
2. Izprot pedagoģiskā procesa organizācijas principus dažādās pirmsskolas vecuma grupās.
3. Izprot pirmsskolas izglītības iestādes saistību ar citām mikrosistēmām un sabiedrību kopumā.

PRASMES:

4. Definē un prakses laikā īsteno savu individuālo mērķi.
5. Izvēlas metodes informācijas iegūšanai.

KOMPETENCE:

6. Spēj izpētīt un analizēt pirmsskolas izglītības iestādes vidi kā mikrosistēmu – bērnu un pieaugušo mācību, audzināšanas un darba vietu.
7. Veic savas pedagoģiskās darbības analīzi un pašvērtējumu.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Prakses laikā studējošie veic 4 patstāvīgus prakses uzdevumus:

1. Studējošā individuālā mērķa izvirzīšana un realizācijas apraksts.
2. Pirmsskolas izglītības iestāde kā bērnu un pieaugušo mācību un audzināšanas institūcija. Pirmsskolas izglītības iestādes pamatbūtība, tās mērķi, darbības virzieni un uzdevumi. Pedagoģiskā procesa organizācija, tā specifika. Bērnu un pieaugušo sadarbības formas. Pirmsskolas izglītības iestādes sakari un sadarbība ar bērnu vecākiem, citām institūcijām. Pirmsskolas izglītības iestādes fiziskā un sociālā vide. Vērojuma apraksts, analīze.
3. Dienasgrāmatas izstrāde. Konstruktīvu ikdienas pedagoģiskā procesa analīzes ierakstu veikšana.
4. Savas pedagoģiskās darbības pašvērtējuma izstrāde.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Prakses vērtējums veidojas, summējot individuālos prakses uzdevumus prakses norises laikā.

1. Prakses uzdevumu izpilde, prezentācija – 60%.
2. Pašvērtējums kā profesionālās identitātes rādītājs – 10%.
3. Raksturojums no prakses vietas – 30%.
4. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (prakses uzdevumu izpilde un aizstāvēšana).

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Prakses ievadkonference. L2, Pd10

LEKCIJA: Studējošo iepazīstināšana ar prakses mērķi, uzdevumiem, prasībām un ieteikumiem, prakses nolikumu un prakses ieskaitei nepieciešamo dokumentu paraugiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studējošie iepazīstas ar prakses mērķi, uzdevumiem, prasībām un ieteikumiem, prakses nolikumu un prakses ieskaitei nepieciešamo dokumentu paraugiem.

2. Prakses uzdevumu saturs. Prakses uzdevumu veikšana. Pd50

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studējošā individuālā mērķa izvirzīšana un realizācijas apraksts. (Pd10) Pirmsskolas izglītības iestāde kā bērnu un pieaugušo mācību un audzināšanas institūcija. Pirmsskolas izglītības iestādes pamatbūtība, tās mērķi, darbības virzieni un uzdevumi. Pedagoģiskā procesa organizācija, tā specifika. Bērnu un pieaugušo sadarbības formas. Pirmsskolas izglītības iestādes sakari un sadarbība ar bērnu vecākiem, citām institūcijām. Pirmsskolas izglītības iestādes fiziskā un sociālā vide. Vērojuma apraksts, analīze. (Pd20) Dienasgrāmatas izstrāde. Konstruktīvu ikdienas pedagoģiskā procesa analīzes ierakstu veikšana. (Pd10) Savas pedagoģiskās darbības pašvērtējuma izstrāde. (Pd10)

3. Prakses noslēguma konference. Prakses atskaite aizstāvēšana. S2, Pd16

SEMINĀRS: Prakses rezultātu prezentēšana un aizstāvēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Prakses atskaite sagatavošana aizstāvēšanai prakses noslēguma konferencē.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Izglītības iniciatīvu centrs (2013). Kompetents pedagogs 21. gadsimtā. Kvalitatīvas pedagoģijas principi. Rīga: Izglītības iniciatīvu centrs. Pieejams: https://iic.lv/wp-content/uploads/2017/07/Kvalitativas_pedagogijas_principi_IIC.pdf
2. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr. 716 "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>
3. Ministru kabinets (2013). Noteikumi Nr. 890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/260057>
4. VISC (2021). Caurviju prasmes pirmsskolā. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas skolotājam. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/357>
5. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>

Papildus informācijas avoti

1. Geidžs, N.L., & Berliners, D.C. (1998). Pedagoģiskā psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Oliņa, Z, Namsone, D., & France, I. (2018). Mācīšanās lietpratībai. LU Starpnozaru izglītības centrs. Pieejams: https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija/Macisanas_Lietpratibai.pdf
3. VISC izstrādātie metodiskie materiāli. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_visc.shtml

<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
1. https://mape.skola2030.lv
2. www.skola2030.lv
<i>Piezīmes</i>
Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” B daļas studiju kurss pilna un nepilna laika studijām.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Agrīnās bērnības pedagoģiskā prakse
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP016
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	4
<i>Lekciju stundu skaits</i>	2
<i>Semināru stundu skaits</i>	2
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	236
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Kornīševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., asociētā profesore Jana Grava (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Kornīševa Dr.psych., docente Svetlana Guseva Dr.psych., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Bērnības pedagoģija Psiholoģija skolotājiem Bērna attīstības fizioloģija, higiēna un pirmās palīdzības pamati Pirmsskolas izglītības prakse	
Studiju kursa anotācija	
<p>Prakses laikā studējošie līdzdarbojas audzināšanas un mācīšanās procesā pirmsskolas izglītības iestādē, vērojot gan bērnu darbību, gan pieredzes bagātāko skolotāju darbību, pašam aktīvi iesaistoties bērnu organizētās darbības (tematisko rotaļnodarbību, pastaigu, svētku u.c.) sagatavošanā un vadīšanā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot studējošo prasmes vērot, organizēt un vadīt agrīnā pirmsskolas vecuma bērnu aktivitātes dažādos darbības veidos, ievērojot bērnu individuālās attīstības vajadzības un veidojot iekļaujošu un emocionāli drošu vidi.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definēt savu individuālo prakses mērķi pirmsskolas izglītības skolotāja profesionālās identitātes pilnveides sekmēšanai. 2. Realizēt savu pedagoģiski metodisko pieeju agrīnā pirmsskolas vecuma bērnu darbības vadīšanā. 3. Apzināt bērnu, pedagogu un citu pieaugušo mijiedarbības procesu pirmsskolas izglītības iestādē. 4. Pilnveidot novērošanas prasmes atsevišķa bērna un grupas pedagoģiski psiholoģiskā raksturojuma izstrādei. 5. Sekmēt pašanalīzes prasmes un veikt konstruktīvu pašvērtējumu. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 2 st., semināri (S) – 2 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 236 st.

1. Prakses ievadkonference. Studējošo iepazīstināšana ar prakses mērķi, uzdevumiem, prasībām un ieteikumiem, prakses nolikumu un prakses ieskaitei nepieciešamo dokumentu paraugiem. L2, Pd10
2. Prakses uzdevumu saturs. Prakses uzdevumu veikšana. Pd210
3. Prakses noslēguma konference. Prakses atskaites iesniegšana un aizstāvēšana. S2, Pd16

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Izprot mācīšanās un audzināšanas procesa specifiku bērnu agrīnajā vecuma grupā.
2. Pārzina pedagoģiski metodisko pieeju pielietošanas specifiku agrīnā pirmsskolas vecuma bērnu darbības vadīšanā.
3. Izprot bērnu adaptācijas procesa specifiku.

PRASMES:

4. Definē savu individuālo prakses mērķi pirmsskolas izglītības skolotāja profesionālās identitātes izveides sekmēšanai.
5. Veic attīstošās vides izpēti un analīzi pirmsskolas izglītības iestādē.
6. Pamatoti veic bērnu attīstības izpēti un analīzi.
7. Organizē individuālo darbu ar bērniem.

KOMPETENCE:

8. Analizē bērnu, pedagogu un citu pieaugušo mijiedarbības procesu pirmsskolas izglītības iestādē.
9. Spēj veikt savas pedagoģiskās darbības analīzi un pašvērtējumu.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Prakses laikā studējošie veic 7 patstāvīgus prakses uzdevumus:

1. Studējošā individuālā mērķa izvirzīšana un realizācijas apraksts.
2. Agrīnā vecuma bērnu grupas attīstošā vide. Grupas attīstošās vides izpēte. Grupas attīstošie centri, to izvietojums, iekārtojums un atbilstība bērnu vecuma specifikai, viņu vajadzībām, interesēm. Bērnu individuālā darbība šajos centros. Citas saskarsmes formas, to pamatojums.
3. Attīstības un adaptācijas procesa izpēte bērnu agrīnajā vecuma grupā. Bērna attīstības un adaptācijas procesa izpētes apraksts. Diferencētās attīstības cēloņi agrīnā vecuma grupā. Runas attīstība, fiziskās iespējas, sava ķermeņa apzināšanās, taktīlās un kinestētiskās sajūtas, kustību prasmes. Emocionālā, sociālā attīstība. Saskarsmes prasmes. Ģimenes kultūrvides ietekme.
4. Pieaugušo, pedagogu un bērnu mijiedarbības process pirmsskolas izglītības iestādē. Mijiedarbības vērojuma apraksts. Mijiedarbības izpausmes. Mijiedarbības līmeņi. Bērna-bērna saskarsme rotaļdarbībā un mijiedarbībā. Bērna-pedagoga, pedagoga-pedagoga, pedagoga-vecāku u.c. pieaugušo saskarsme un sadarbība kā mijiedarbības process pirmsskolas izglītības iestādē.
5. Organizētās darbības pirmsskolā. Kultūrhigiēnisko iemaņu apguves veicināšana. Pastaigas un aktivitātes svaigā gaisā. Organizēto darbību vadīšanas specifika, to sagatavošana un vadīšana, aprakstu noformēšana.
6. Dienasgrāmatas izstrāde. Konstruktīvu ikdienas pedagoģiskā procesa analīzes ierakstu veikšana.
7. Savas pedagoģiskās darbības pašvērtējuma izstrāde.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Prakses vērtējums veidojas, summējot individuālos prakses uzdevumus prakses norises laikā.

1. Prakses uzdevumu izpilde, prezentācija – 60%.
2. Pašvērtējums kā profesionālās identitātes rādītājs – 10%.
3. Raksturojums no prakses vietas – 30%.
4. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (prakses uzdevumu izpilde un aizstāvēšana).

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Prakses ievadkonference. L2, Pd10

LEKCIJA: Studējošo iepazīstināšana ar prakses mērķi, uzdevumiem, prasībām un ieteikumiem, prakses nolikumu un prakses ieskaitei nepieciešamo dokumentu paraugiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studējošie iepazīstas ar prakses mērķi, uzdevumiem, prasībām un ieteikumiem, prakses nolikumu un prakses ieskaitei nepieciešamo dokumentu paraugiem.

2. Prakses uzdevumu saturs. Prakses uzdevumu veikšana. Pd210

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studējošā individuālā mērķa izvirzīšana un realizācijas apraksts. (Pd10) Agrīnā vecuma bērnu grupas attīstošā vide. Grupas attīstošās vides izpēte. Grupas attīstošie centri, to izvietojums, iekārtojums un atbilstība bērnu vecuma specifikai, viņu vajadzībām, interesēm. Bērnu individuālā darbība šajos centros. Citas saskarsmes formas, to pamatojums. (Pd30) Attīstības un adaptācijas procesa izpēte bērnu agrīnajā vecuma grupā. Bērna attīstības un adaptācijas procesa izpētes apraksts. Diferencētās attīstības cēloņi agrīnā vecuma grupā. Runas attīstība, fiziskās iespējas, sava ķermeņa apzināšanās, taktīlās un kinestētiskās sajūtas, kustību prasmes. Emocionālā, sociālā attīstība. Saskarsmes prasmes. Ģimenes kultūrvides ietekme. (Pd40) Pieaugušo, pedagogu un bērnu mijiedarbības process pirmsskolas izglītības iestādē. Mijiedarbības vērojuma apraksts. Mijiedarbības izpausmes. Mijiedarbības līmeņi. Bērna-bērna saskarsme rotaļdarbībā un mijiedarbībā. Bērna-pedagoga, pedagoga-pedagoga, pedagoga-vecāku u.c. pieaugušo saskarsme un sadarbība kā mijiedarbības process pirmsskolas izglītības iestādē. (Pd40) Organizētās darbības pirmsskolā. Kultūrhigiēnisko iemaņu apguves veicināšana. Pastaigas un aktivitātes svaigā gaisā. Organizēto darbību vadīšanas specifika, to sagatavošana un vadīšana, aprakstu noformēšana. (Pd40) Dienasgrāmatas izstrāde. Konstruktīvu ikdienas pedagoģiskā procesa analīzes ierakstu veikšana. (Pd30) Savas pedagoģiskās darbības pašvērtējuma izstrāde. (Pd20)

3. Prakses noslēguma konference. Prakses atskaites aizstāvēšana. S2, Pd16

SEMINĀRS: Prakses rezultātu prezentēšana un aizstāvēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Prakses atskaites sagatavošana aizstāvēšanai prakses noslēguma konferencē.

<i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izglītības iniciatīvu centrs (2013). Kompetents pedagogs 21. gadsimtā. Kvalitatīvas pedagoģijas principi. Rīga: Izglītības iniciatīvu centrs. Pieejams: https://iic.lv/wp-content/uploads/2017/07/Kvalitativas_pedagogijas_principi_IIC.pdf 2. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr. 716 “Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem”. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/303371 3. Ministru kabinets (2013). Noteikumi Nr. 890 “Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu”. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/260057 4. VISC (2021). Caurviju prasmes pirmsskolā. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas skolotājam. Pieejams: https://mape.skola2030.lv/resources/357 5. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: https://mape.skola2030.lv/resources/10
<i>Papildus informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Geidžs, N.L., & Berliners, D.C. (1998). Pedagoģiskā psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC. 2. Oliņa, Z, Namsone, D., & France, I. (2018). Mācīšanās lietpratībai. LU Starpnozaru izglītības centrs. Pieejams: https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija/Macisanas_Lietpratibai.pdf 3. VISC izstrādātie metodiskie materiāli. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_visc.shtml
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. https://mape.skola2030.lv 2. www.skola2030.lv
<i>Piezīmes</i>
<p>Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” B daļas studiju kurss pilna un nepilna laika studijām.</p> <p>Kurss tiek docēts latviešu valodā.</p>

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Pirmsskolas skolotāja pedagoģiskā prakse
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP017
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
ECTS kredītpunkti	12
Kopējais kontaktstundu skaits	4
Lekciju stundu skaits	2
Semināru stundu skaits	2
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	316
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr.paed., asociētā profesore Jana Grava (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa	
Dr.paed., Mg.psych., docente Jeļena Badjanova	
Mg.paed., lektore Larisa Silova	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati	
Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte	
Bērna attīstības fizioloģija, higiēna un pirmās palīdzības pamati	
Bērības pedagoģija	
Pirmsskolas pedagoģiskā procesa organizācija un vadība	
Studiju kursa anotācija	
<p>Prakses laikā studējošie īsteno un pilnveido savu profesionālo kompetenci, realizējot izglītības satura integrāciju pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Studējošo mērķtiecīgu pedagoģisko vērojumu analīze, rotaļdarbību un tematisko pasākumu izstrāde un vadība veido izpratni par pirmsskolas skolotāja metodisko darbu.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Īstenot un pilnveidot studējošo profesionālo kompetenci pirmsskolas izglītības praksē, plānojot, organizējot un vadot bērncentrētu pedagoģisko procesu.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definēt savu individuālo prakses mērķi pirmsskolas izglītības skolotāja profesionālās identitātes izveides sekmēšanā. 2. Sekmēt pašanalīzes prasmes un veikt konstruktīvu pašvērtējumu. 3. Realizēt savu pedagoģiski metodisko pieeju pirmsskolas vecuma bērnu darbības vadīšanā. 4. Pilnveidot novērošanas prasmes atsevišķa bērna un visas grupas pedagoģiski psiholoģiskā raksturojuma izstrādei. 5. Analizēt bērnu attīstību ietekmējošos faktorus un dienas režīma specifiku dažādās vecuma grupās. 6. Apgūt prasmes izstrādāt integratīvos tematiskos plānus bērnu organizētās darbības vadīšanā. 	

<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 2 st., semināri (S) – 2 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 316 st.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prakses ievadkonference. Studējošo iepazīstināšana ar prakses mērķi, uzdevumiem, prasībām un ieteikumiem, prakses nolikumu un prakses ieskaitei nepieciešamo dokumentu paraugiem. L2, Pd10 2. Prakses uzdevumu saturs. Prakses uzdevumu veikšana. Pd290 3. Prakses noslēguma konference. Prakses atskaites aizstāvēšana. S2, Pd16
<i>Studiju rezultāti</i>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot plānošanas specifiku bērnu organizētās rotaļnodarbības vadīšanai. 2. Izprot bērnu pedagoģiskā un psiholoģiskā raksturojuma izstrādes principus. 3. Izprot bērnu patstāvīgās darbības īpatnības. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Definē savu individuālo prakses mērķi pirmsskolas izglītības skolotāja profesionālās identitātes attīstībai. 5. Integrē izglītības saturu pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. 6. Analizēt audzināšanas un mācīšanās procesu pirmsskolas izglītības iestādē. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Analizē pedagoģisko vērojumu datus atsevišķa bērna un visas grupas pedagoģiski psiholoģiskā raksturojuma izstrādei. 8. Realizē savu pedagoģiski metodisko pieeju pirmsskolas vecuma bērnu darbības, tematisku pasākumu vadīšanā. 9. Izvirza savas profesionālās darbības pilnveides attīstības turpmākos uzdevumus, veicot pedagoģiskās darbības konstruktīvu pašanalīzi.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Prakses laikā studējošie veic 6 patstāvīgus prakses uzdevumus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studējošā individuālā mērķa izvirzīšana un realizācijas apraksts. 2. Bērnu patstāvīgā un organizētā darbība. Kritēriju izstrāde bērnu patstāvīgās darbības vērojumam. Bērnu organizētās darbības vērojumi. Viena bērna un visas grupas pedagoģiski psiholoģiskā novērošana un aprakstīšana. Vērojumu datu analīze. 3. Izglītības satura integrācija pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Rotaļnodarbību plānošana un vadīšana. Tematisko plānu izstrāde bērnu darbības organizēšanai. Savas darbības analīze. 4. Mācīšanās un audzināšanas procesa analīze, pirmsskolas skolotāju darbības un mijiedarbības ar bērniem vērošana un analīze. Pirmsskolas skolotāju darbības vērojumu analīze pēc kritērijiem. Pirmsskolas skolotāja metodiskā darba analīze. 5. Tematiskā pasākuma bērniem izstrāde, vadība un analīze. Tematiskā pasākuma bērniem plānošana, organizēšana, vadīšana un rezultātu analīze. 6. Savas pedagoģiskās darbības pašvērtējuma izstrāde.
<i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i>
<p>Prakses vērtējums veidojas, summējot individuālos prakses uzdevumus prakses norises laikā.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prakses uzdevumu izpilde, prezentācija – 60%. 2. Pašvērtējums kā profesionālās identitātes rādītājs – 10%. 3. Raksturojums no prakses vietas – 30%. 4. NOSLĒGUMA PĀRABAUDĪJUMS: Eksāmens (prakses uzdevumu izpilde un aizstāvēšana).

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 17.12.2018., protokols Nr. 15), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Prakses ievadkonference. L2, Pd10

LEKCIJA: Studējošo iepazīstināšana ar prakses mērķi, uzdevumiem, prasībām un ieteikumiem, prakses nolikumu un prakses ieskaitei nepieciešamo dokumentu paraugiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studējošie iepazīstas ar prakses mērķi, uzdevumiem, prasībām un ieteikumiem, prakses nolikumu un prakses ieskaitei nepieciešamo dokumentu paraugiem.

2. Prakses uzdevumu saturs. Prakses uzdevumu veikšana. Pd290

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studējošā individuālā mērķa izvirzīšana un realizācijas apraksts. (Pd10) Bērnu patstāvīgā un organizētā darbība. Kritēriju izstrāde bērnu patstāvīgās darbības vērojumam. Bērnu organizētās darbības vērojumi. Viena bērna un visas grupas pedagoģiski psiholoģiskā novērošana un aprakstīšana. Vērojumu datu analīze. (Pd60) Izglītības satura integrācija pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Rotaļnodarbību plānošana un vadīšana. Tematisko plānu izstrāde bērnu darbības organizēšanai. Savas darbības analīze. (Pd80) Mācīšanās un audzināšanas procesa analīze, pirmsskolas skolotāju darbības un mijiedarbības ar bērniem vērošana un analīze. Pirmsskolas skolotāju darbības vērojumu analīze pēc kritērijiem. Pirmsskolas skolotāja metodiskā darba analīze. (Pd80) Tematiskā pasākuma bērniem izstrāde, vadība un analīze. Tematiskā pasākuma bērniem plānošana, organizēšana, vadīšana un rezultātu analīze. (Pd40) Savas pedagoģiskās darbības pašvērtējuma izstrāde. (Pd20)

3. Prakses noslēguma konference. Prakses atskaites aizstāvēšana. S2, Pd16

SEMINĀRS: Prakses rezultātu prezentēšana un aizstāvēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Prakses atskaites sagatavošana aizstāvēšanai prakses noslēguma konferencē.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Izglītības iniciatīvu centrs (2013). Kompetents pedagogs 21. gadsimtā. Kvalitatīvas pedagoģijas principi. Rīga: Izglītības iniciatīvu centrs. Pieejams: https://iic.lv/wp-content/uploads/2017/07/Kvalitativas_pedagogijas_principi_IIC.pdf
2. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr. 716 "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>
3. Ministru kabinets (2013). Noteikumi Nr. 890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/260057>
4. VISC (2021). Caurviju prasmes pirmsskolā. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas skolotājam. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/357>
5. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>

Papildus informācijas avoti

1. Geidžs, N.L., & Berliners, D.C. (1998). Pedagoģiskā psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Oliņa, Z, Namsone, D., & France, I. (2018). Mācīšanās lietpratībai. LU Starpnozaru izglītības centrs. Pieejams:
https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija/Macisanas_Lietpratibai.pdf
3. VISC izstrādātie metodiskie materiāli. Pieejams:
https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_visc.shtml

Periodika un citi informācijas avoti

1. <https://mape.skola2030.lv>
2. www.skola2030.lv

Piezīmes

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” B daļas studiju kurss pilna un nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.